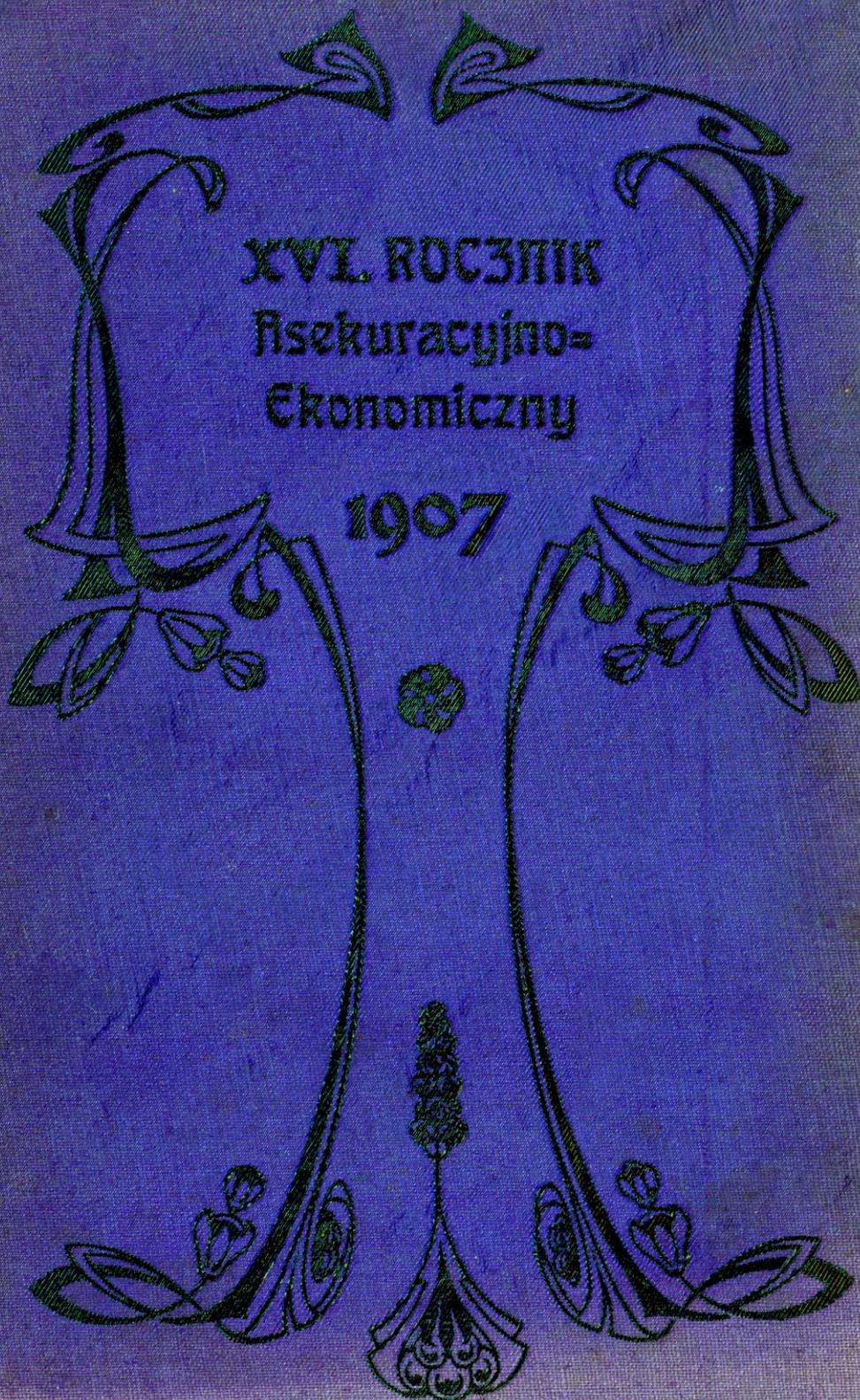
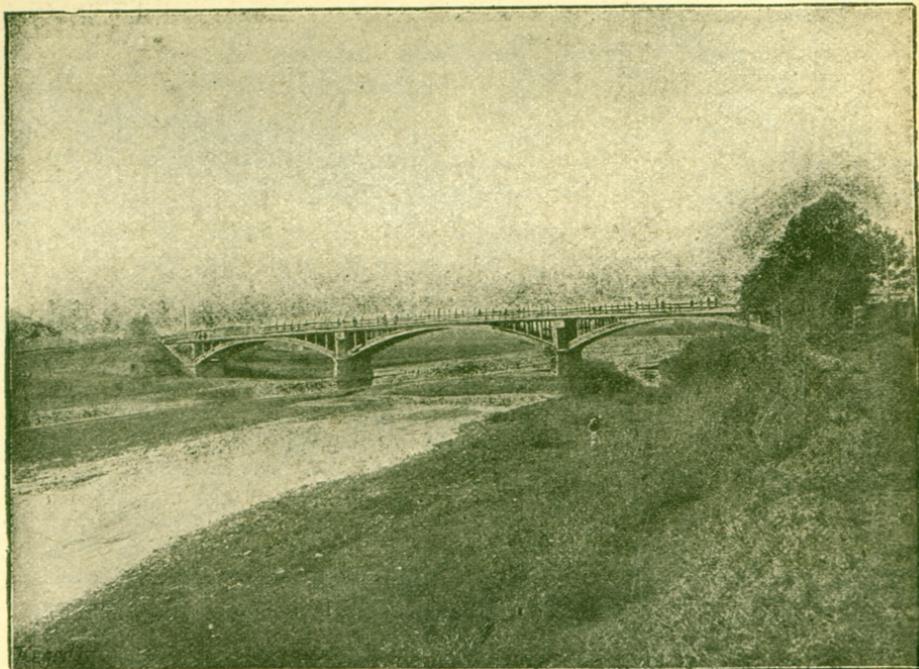

XVI. ROCZNIK
Assekuracyjno-
Ekonomiczny

1907

ARCHITEKCI

J. SOSNOWSKI & A. ZACHARIEWICZ

Pierwsze krajowe Przedsiębiorstwo i Fabryka
robót żelazno-betonowych i cementowych

Spichlerze, budynki gospodarcze, dachy, kopuły, stropy, mo-
sty, tunele, fundamenta, piloty żelazno-betonowe, rury, płyty.
Ogniotrwałe budynki gospodarcze. — Ogniotrwałe stajnie.

Projekta i przedmiary na żądanie.

Biura techniczne i fabryki:

LWÓW, ulica Na Błonie liczba 3, — Telefon Nr. 470.

KRAKÓW, ul. Szpitalna liczba 17. — Telefon Nr. 616.

ADRES TELEGRAFICZNY:

Hennebique Lwów — Hennebique Kraków.

PIERWSZY GALICYJSKI

DOM DLA ZIEMIAN

WE LWOWIE

BIURO: ulica Kościuszki 1 a. — MAGAZYN: dawny browar Penziasa, ulica Grodecka i Piotra Skargi 1. 2.

REPREZENTACYE:

CZERNIOWCE: ulica Główna 17. — KRAKÓW: ulica Szewska 1. 2. — STANISŁAWÓW: ulica Halicka. — TARNOPOL: ulica Trzeciego Maja.

Telegramy: ZIEMIANIN, LWÓW.

RACHUNEK ŻYROWY W POCZTOWEJ KASIE OSZCZĘDNOŚCI Nr. 813.158. — RACHUNEK ŻYROWY W BANKU AUSTR.-WĘG.

I. NASIONA:

- a) rolne, c) kwiatowe,
- b) warzywne, d) leśne.

II. MASZYNY:

Wyłączne zastępstwo na Galicyę.

- a) E. Kühne, Moson
- b) Jurany & Wolfrum, Wiedeń, zastępca Svenska Centrifug Aktie Bolaget
- c) Gnom Oberursel Tow. Akc.
- d) Tow. Akc. Ruston Proctor, Lincoln
- e) Mc. Cormick Harvesting Machine Co, Chicago.

Wyłączne zastępstwo na Austr.-Węg.

- f) Lake & Elliot, Braintree, (maszyny do szycia mat).

- g) Aspinwall Manufacturing Co. Jackson U. S. A. (Sadzowniki i kopaczki do ziemniaków).

Wyłączne zastępstwo na Austro-Węgry, Rosyę i Rumunię.

- h) Chamberlin Mfg. Co. Olean N. Y. (korczownik).

III. NAWOZY:

- a) Mączki kostne i mineralne
- b) Własna fabryka mączki z krwi.

IV. KOMISY:

- a) F. Wertheim i Sp., Wiedeń
- b) Yost Co., Londyn

V. UBEZPIECZENIE OD OGNI A GRADU.

DOM DLA ZIEMIAN PRZYJMUJE UBEZPIECZENIA DLA TOWARZYSTWA WZAJEMNYCH UBEZPIECZEŃ W KRAKOWIE.

TELEFONU
Nr. 678.

CAŁY ROK OTWARTY!

TELEFONU
Nr. 678.

Nie jedźmy za granicę, gdzie nas wyzyskują. Lecmy się u swoich. Pozostaniemy w kraju, gdzie mamy w każdej gałęzi wiedzy lekarskiej znakomite, w niczem zagranicznym nie ustępujące siły, gdzie mamy cały rok otwarty

DOM ZDROWIA

Dr. SOLECKIEGO KAZIMIERZA

WE LWOWIE, UL. OTTONA HAUSNERA 11

który przyjmuje chorych, ciągłej troskliwej opieki lekarskiej potrzebujących, na stały pobyt celem leczenia wszelkich chorób z wyjątkiem zakaźnych i umysłowych.

SALE OPERACYJNE zaopatrzone w najnowsze przyrządy i instrumenta, odpowiadają wszelkim wymogom anty- i aseptyki. **POKOJE** pod względem urządzeń, dla wygody i zdrowia chorych potrzebnych, przewyższają zagraniczne. — **KUCHNIA** we własnym zarządzie. — **WIKT** smaczny, zdrowy, higieniczny. — **CZYSTOŚĆ WZOROWA.** — **CENY PRZYSTĘPNE** — w porównaniu z zagranicą minimalne.

DLA CHORYCH W ZAKŁADZIE UMIESZCZONYCH
KĄPIELE (prócz mineralnych), **BIBLIOTEKA**, **FORTEPIAN**, **DZIENNIKI**, **TELEFON** — **BEZPŁATNIE.**

**Biuro techniczne dla przemysłu chemicznego
i Agencya handlowa**

TADEUSZ INGWER

INŻYNIER-CHEMIK

Lwów, Paśaż Mikolascha.

Oddział techniczny:

Urządzenie i rekonstrukcja wszelkich fabryk chemicznych. — Dostawa poszczególnych maszyn.

Recepty do wyrobu wszelkich preparatów chemiczno-technicznych, jak atramentów, smarów, past, artykułów toaletowych i innych.

Oddział handlowy:

Generalne zastępstwo fabryki maszyn dla przemysłu chemicznego **E. Rost**, — fabryki motorów i lokomobil, ssąco-gazowych, petrolinowych **M. Hille**, — fabryki elek-

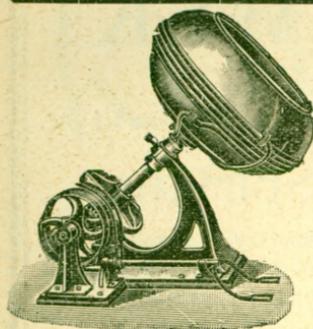
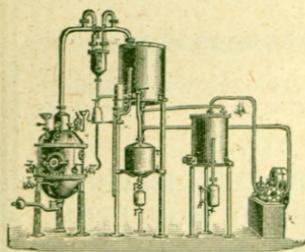
trotechnicznej **Scheibar & Kwarystel**, oraz wielu specjalnych fabryk wszelkich maszyn i urządzeń przemysłowych.

⊗ **Armatury, pompy i wagi.** ⊗

Lampy żarowe i łukowe i specjalne lampy elektryczne dla fotografów
Artykuły techniczne i instalacyjne.

⊗ **Szkoło techniczne, laboratoryjne i chirurgiczne.** ⊗

Materyały i farby dla aptek, drogerji, składów farb, fabryk chemicznych. Farby olejne i temperawe, olejki eteryczne, esencje.

**PRACOWNIA RZEŹBIARSKO-POZŁOTNICZA
WOJCIECHA DOMAŃSKIEGO**

we Lwowie, ulica Ossolińskich l. 13

przyjmuje zamówienia i odnawia roboty kościelne i salonowe. Ołtarze, ikonostasy, figury i ołtarzyki procesyjne.

Ramy do obrazów, portretów i lusterek w różnych stylach, jakoteż meble salonowe, złożone i lakierowane. —

Reperuje i nasładuje starożytne porcelany i brzozy.

Założony 1782 roku najstarszy Zakład przemysłowy w kraju.

CES. KRÓL. UBRZY W.

RAFINERYA SPIRYTUSU, FABRYKA NAJPRZEDN. LIKIERÓW,
PRAWDZIWYCH POLSKICH WÓDEK, ROZOLISÓW I RUMU

C. I K. NADWORNY DOSTAWCA

J. A. BACZEWSKI

WE LWOWIE

poleca prawdziwe polskie żytnie wódki, starki etc.

Nalewki

na najlepszych owocach.

Likiery

najdelikatniejsze, równorzędne
z pierwszymi markami franc.

Spirytus

najczystszy, bezwonny, nie-
dościgniony na punkcie jako-
ści i czystości.

Wysyłka pocztą w skrzynkach 5 kg. lub blaszankach.

„Gazeta handlowa“ dwutygodnik eko-
nomiczny i gazeta
losowań jest nie-
zbędną dla kapita-
listów, kupców i posiadaczy losów. Abonament całoroczny łą-
cznie z rocznikiem finansowym (księga restancyi) wynosi 4 kor.

Adres dla zamówień: Dom
bankowy SCHÜTZ i CHA-
JES we Lwowie — lub

„Gazeta handlowa“ we Lwowie.

Lwów, ul. Akademicka 14

FOTOGRAF

Z PRAKTYKĄ DŁUGOLETNIĄ W ZAKŁADACH
FOTOGRAFICZNYCH ŚWIATOWEJ SŁAWY, JAK:

REUTLINGER W PARYŻU,
FABRE W MARSYLII

I T. D.

KORDYAN

WYKONYWA

WSZELKIE FOTOGRAFIE

NAJSTARANNIEJ

NAJMODNIEJ I NAJELEGANCIEJ!

SZYBKIE WYKONANIE FOTOGRAFII DO

~~~~~ LEGITYMACYJ! ~~~~~

CENY UMIARKOWANE.

Lwów, ul. Akademicka 14

Rok założenia 1892.

Związek Handlowy Kółek rolniczych

Spółka zarejestrowana z ograniczoną poręką

Zakład centralny w Krakowie,
ulica Pijarska 4. — Telefon Nr. 148.

Filie własne we Lwowie: ul. Kopernika 2 i róg ul. Grodeckiej i do-
jazdu kolejowego, własne magazyny tran-
zytowe obok dworca towarowego Lwów-Podzamecze. Telefon Nr. 617.

Filie w Rzeszowie i w Wieliczce.

NAJPIERWSZY I NAJWIĘKSZY W GALICJI

chrześcijański handel hurtowny

utrzymuje **Składy hurtowne i sklepy** towarów kolonial-
nych, artykułów spożywczych, win i napojów gorących,
produktów mącznych, tłuszczów, olejów, nafty, świec i wielu
innych artykułów domowych i gospodarczych. — **Składy**
tranzytowe naturalnych win węgierskich i austriackich.

OSOBNY POD FACHOWEM KIEROWNICTWEM ZOSTAJĄCY

☒ ODDZIAŁ ROLNICZY ☒

sprzedaje na najprzystępniejszych warunkach z gwarancją naj-
lepszej jakości i pod kontrolą stacy doświadczalnych:

Nasiona gospodarskie (koniczyn, lucerny, traw, buraków, koń-
skiego zębu, wyki, lubinów i t. p.).

Nawozy sztuczne (wszelkiego rodzaju superfosfaty, mąki kostne,
mąkę żużlową Thomasa, saletrę, kainit i t. p.).

Maszyny i narzędzia rolnicze z najpierwszych i najsłynniejszych
fabryk: pługi R. Bächera, sie-
wniki J. Pracnera, młocarnie, kieraty i lokomobile Hofherra
i Schrantza, tryery N. Heida, oryg. amerykańskie maszyny żniwne
Adriance, oryg. ameryk. brony sprężynowe i talerzowe „Osborne”,
oryg. belgijskie centryfugi mleczarskie fabryki Jules Mélotte w Ré-
micourt, parowniki „Reforma“ i t. d.

WĘGIEL KRAJOWY Z KOPALNI BORY I SIERSZA,
ORAZ Z KOPALNI NIWKA W KRÓLESTWIE POLSKIM.

Cenniki na żądanie darmo i opłatnie. — Roczny obrót w towarach do 6,000.000 K.

„AGRARIA“

W SĄDZIE HANDL. ZAPROTOK. FIRMA

ADAMA KAMIŃSKIEGO

we Lwowie, ulica Grodecka 25

dostarcza

MASZYNY I NARZĘDZIA ROLNICZE
NASIONA. ✪ NAWOZY.

Jako specjalność poleca

≡ Najznakomitsze amerykańskie maszyny żniwne ≡

The Johnston Harvester Company Batavia,

New York, U. S. A.

Siewniki rządowe Melichara i Pracnera.

▽ ▽ MOTORY ▽ ▽

na gaz, benzynę i ropę.

Kompletne urządzenia ssąco-gazowe.

CENNIKI GRATIS I FRANCO.

Spółka kredytowa budowniczych

Stow. zarej. z ograniczoną poręką

we Lwowie, ul. Hetmańska 12, I. p.

dostawia swoim członkom: wszelkie **materyały budowlane** w najlepszej jakości i po cenach najumiarkowańszych jako to: cegłę wszelkich gatunków, kamień ciosowy, wyroby ze sztucznego kamienia, **wyroby z gliny**: płytki posadzkowe, rury drenowe, rury glazurowane, najlżejszą dachówkę, pokrycie dachówką podług patentu Haussena, **cement** najlepszej jakości **Portland** wapno białe, wapno hydrauliczne krajowe, wapno hydrauliczne z Kufstein, rury betonowe, płyty izolacyjne asfaltowe, płyty korkowe, płyty słomiane, materyał budulcowy, **wyroby z żelaza**, jak: trawersy walcowane i nitowane, drzwi-
czki kominowe szczególnie przystające podług najnowszego patentu, wentylatory w różnych wymiarach patentowane.

Zawiadamiamy P. T. interesowanych, że tylko w spółce kredytowej budowniczych można nabyć do pieców kaflowych lub kamyczkowych „Powielacza ciepła“ Gassel-sedera & Niemczyka; — przez zastosowanie tego powielacza ciepła do pieców nowobudujących się lub do istniejących, uzyskuje się znaczną oszczędność na opale, a oprócz innych korzyści także jeszcze i tę dogodność, że pokój może być w 15 min. ogrzany. Piec kaflowy „Unicum“. Glazury na do niszczenia grzyba i osuszania wilgoci.

Dyrekcya.

A. PRZYSZLAK

Zakład artystyczny dla lito- chromo- i autografii

we Lwowie, ulica Lindego 1. 4

poleca się do wykonywania

DRUKÓW ARTYSTYCZNYCH

przy zastosowaniu najnowszych wynalazków na polu litografii

Bilety wizytowe 1 złr. 50 ct.

ZAPROSZENIA ŚLUBNE I WSZELKIE INNE ROBOTY

wykonuje się starannie, szybko i po umiar-
kowanej cenie.

Piotr Mikolasch i S^{ka}

we Lwowie, Pasaż Mikolascha

**Skład farb, lakierów, pokostów, artykułów
— technicznych i gospodarczych —**

utrzymuje na składzie i poleca najlepszej jakości :

Wszelkiego rodzaju Farby suche, pokostowe i lakierowe, Lakiery, Pokosty, Werniksy, Pendzle i Szczotki, Węże gumowe i parciane dla gorzelń i browarów, Pakunki gumowe, asbestowe, łojowe do maszyn, Oliwy i Smary do maszyn najlepszej jakości. Carbolineum, najlepszy środek przeciw — grzybowi. — Wszelkie środki desinfekcyjne. —

PRÓBK I i najtańsze oferty
przesyłamy na żądanie franco.

Nadto utrzymujemy na składzie w wielkim wyborze

Perfumy, Mydła, Artykuły toaletowe

wyrobu krajowego, francuskie i angielskie.

Wodę kolońską własnego wyrobu „**Maria Farina**“
identyczną z

a tańszą o 50⁰/o.

Cały flakon kor. 1.80 — pół flakonu kor. 1.—

~~~~~ ćwierć flakonu kor. —.60. ~~~~~

PIERWSZA I JEDYNA W KRAJU
FABRYKA KOPERT, PAPIERÓW LISTOWYCH
 I INNYCH WYROBÓW Z PAPIERU
S. W. NIEMOJOWSKIEGO
WE LWOWIE

poleca Instytucyom i Urzędom
 papiery oraz wszelkiego rodzaju wyroby z papieru
 — po najniższych cenach. —

Oferty i wzory odwrotnie przesyłam

*Jako referencyę powołuję się na „Towarz. Wzajemnych Ubezpiecz.” w Krakowie
 którego od początku założenia mej fabryki mam zaszczyt być dostawcą.*

Jedenaście najwyższych odznaczeń na wystawach krajowych i zagranicznych.

Leon Walichiewicz

Lwów, ul. Karola Ludwika 1. 3

poleca

Skład i pracownię wszelkich wyrobów
 ————— wchodzących w zakres —————
 rymarstwa, siodlarstwa i kufernictwa.

Wszelkie zamówienia uskutecznia podług najwy-
 bredniejszych wymagań i najnowszych fasonów.

Przyjmuje również wszelkie reparacye i utrzymuje stale na składzie:

Mydła i fluszczy

do konserwowania skór

jakoteż

LAKIER

do odświeżania uprząży

i t. p. przedmiotów.

W. ADAMSKI

Lwów, Akademicka l. 2
(róg ulicy Tańskiej, Hotel George'a)

poleca w kolosalnym wyborze

TAPETY ✻ MATERYE MEBLOWE
DYWANY ✻ PORTYERY ✻ FIRANKI
CHODNIKI ✻ KOCYKI ✻ KOCE NA KO-
NIE ✻ DERKI PODRÓŻNE ✻ ŁÓŻKA
MOSIĘŻNE ✻ LINOLEUM ✻ CERATY
— I WSZELKIE PRZEDMIOTY —
DO URZĄDZEŃ POKOJOWYCH

WZORY TAPET WYSYŁAM OPŁATNIE

Najstarsza w kraju
fabryka stór i żaluzji do okien
wszelkich systemów

CENNIKI GRATIS

CENNIKI GRATIS

CYGARETOWE

TUTKI

„ŚWIT“

FABRYKA

Mod. Olszewskiej i Sp.

WE LWOWIE

NOWE HYGIENICZNE OPAKOWANIE. — WYŁĄCZNIE WYBOROWE GATUNKI

DO NABYCIA TYLKO W WIĘKSZYCH, LEPSZYCH TRAFIKACH.

Nr. telefonu 157, 179, 14.

Zakład Gazowy Miejski

we Lwowie

poleca

najtańszy i najlepszy materiał opałowy **KOKS** do kuchen, pieców i celów kowalskich.

MAŻ POGAZOWĄ (TER)

wypróbowany środek do ochrony drzewnych materiałów budowlanych przeciw gniciu.

AMONIAK (SALMIAKGEIST)

o ciężarze gatunkowym 0.910,
bezbarwny, chemicznie czysty.

Cennik wysła się na żądanie odwrotną pocztą.

ZAKŁAD GAZOWY

utrzymuje na składzie: **piece pokojowe, kąpielowe i kuchenki** do ogrzewania gazem, który dla celów technicznych i opału po cenie 18 hal. za 1 m³ jest dostarczany.

Dostarcza: **palników i przyborów do oświetlania światłem żarowem systemu Auera.**

(Wyłączne zastępstwo austr. Tow. żarowego Auera).

HANDEL WIN I DELIKATESÓW MUSIAŁOWICZ & JANIK

we Lwowie, ul. Trzeciego Maja 1. 2

(w dawnym gmachu Kasy Oszczędności, naprzeciw Hotelu Imperial)

poleca z komfortem urządzone **pokoje gościnne do śniadań i kolacji** (osobne gabinety). Doborowe zimne i gorące przekąski przez cały dzień i noc. Znakomite piwo pilzneńskie, oraz wielki wybór win krajowych i zagranicznych. Majonesy, auspiki, galantyny, pasztety itd.

Do zawierania

ubezpieczeń życiowych, posagowych, na renty, ludowych i dla dzieci pod nader korzystnymi warunkami i niskimi premiami

— nadaje się najbardziej —

„ALLIANZ“

AKCYJ. TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE I RENTY.

Fundusze gwarancyjne po dzień 31 grudnia 1905 r. K. 9,512.425.33.
Stan ubezpieczeń po dzień 31 grudnia 1905 r. 248.238 osób z kapitałem około K. 77,000.000. — Ogólnie wypłacona kwota od założenia Towarzystwa około K. 8,000.000.

Prospekta, taryfy rozsyła, tudzież bliższych informacji udziela

„ALLIANZ“

AKCYJNE TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE I RENTY.

GENERALNA REPREZENTACYA DLA GALICYI I BUKOWINY

— Lwów, plac Bernardyński 1. 2-a. —

Szczególniejszej uwadze polecamy kombinacje ubezpieczeń połączone z prawem poboru renty, tudzież ubezpieczenia z rocznym o 3°/_o (do 87°/_o) wrażliwym zagwarantowanym opustem odsetkowym.

Zdolni i ruchliwi agenci zostaną przyjęci.

MAGAZYN FUTER

pod firmą

JAN i JÓZEF KRZYWY

we Lwowie, ulica Akademicka 1. 3
obok magazynu nowości Wielm. Panów Schayerów

poleca we wszystkich rodzajach podług najnowszych fasonów futra, garnitury, czapki, wierzchy do futer.

Zlecenia z prowincyi przyjmuje się.

Wykonanie staranne. — Illustrowane cenniki na żądanie. — Geny przystępne.

Fabryka maszyn
== i Odlewnia ==

Księcia **A. Lubomirskiego**
we Lwowie

LWÓW
PODZAMCZE
św. Marcina II.

ADRES DLA
TELEGRAMÓW:
ŚRENIAWA
LWÓW

TELEFON 559

Wykonywa wszelkie roboty wchodzące
w zakres przemysłu maszynowego:

- I. Urządzenia, rekonstrukcje i reperacje GORZELŃ,
BROWARÓW, MŁYNÓW, TARTAKÓW, CEGIELŃ
i innych zakładów przemysłowych.
- II. TRANSMISYE według najnowszych typów.
- III. KOTŁY PAROWE, konstrukcje żelazne,
rezerwoary i t. p. roboty kotlarskie.
- IV. ODLEWY ŻELAZNE z własnych i nadesłanych
modeli.

„CONFIDENTIA“

Jedynie w kraju odpowiadające
nowoczesnym wymaganiom

c. k. konc. Biuro informacyjne
o stosunkach kredytowych

Lwów, ul. Karola Ludwika 5
i ul. Sykstuska 9. Telef. 914

Udziela wiarogodnych i dokład-
nych informacji o stosunkach
majątkowych firm i osób pry-
watnych z każdej miejscowo-
ści świata. Informacje pry-
watne w sprawach małżeńskich

Specyalność: Inkaso kupieckie

(ściągnięcie długów także wątpliwych).

Prospekta na żądanie bezpłatnie
i franko.

Julian Solik

przedtem Pr. Mroziński

we Lwowie, ul. Sobieskiego 7

poleca wszelkie gatunki

FUTER

Futra do podróży, paletoty
męskie i Saka damskie, podług
najnowszych fasonów, Pelery-
ny, Żakiety, Kołnierze, Kolie,
Zarękawki, Czapeczki dam-
skie, Kołpaki, Czapki męskie,
Skóry we wszystkich gatun-
kach pojedynczo i hurtownie,
oraz Wierzchy gotowe do fut-
ter męzkich jakoteż damskich.

Materye najnowsze na wierzchy
w największym wyborze.

Ceny umiarkowane.

ZESZYTY

NORMALNE, GIMNAZYALNE, RYSUN-
KOWE, BLOKI WŁASNEGO WYROBU
Z MARKĄ OCHRONNĄ „PSZCZÓŁKA“.
OŁÓWKI MAJEWSKIEGO, PIÓRA WA-
SILEWSKIEGO. ATRAMENT „TLEN“,

ORAZ WSZELKIE PRZYBORY SZKOLNE POLECA

**Krajowa wytwórczo-handlowa Spółka
przyborów szkolnych**

Stowarzyszenie zarejestr. z ograniczoną poręką we Lwowie.

I. Gal. Dom dla elektryczności

we Lwowie, ul. Krasickich 11

urządza Światło elektryczne WŁASNE WARSTATY
Przeniesienie siły PIERWSZORZĘDNE
REFERENCYE

NAJWIĘKSZY
WYBÓR

NAJWIĘKSZY
WYBÓR

ubrań męskich dziecięcych
i mundurków dla pp. studentów

własnego wyrobu — polecają

Keilmann Kohn i Synowie

we Lwowie, plac Maryacki l. 5

(W HOTELU FRANCUSKIM)

CENY STAŁE JAK NAJNIŻSZE — NA
KAŻDEJ SZTUCE OZNACZONE

NOWO OTWORZONY

MAGAZYN I PRACOWNIA FUTER

POLECZA: obficie zaopatrzony magazyn futer, różnej jakości, zarę-
kawków, kołnierzy, czapek, oraz materye na wierzchy do
futer. Przyjmuje futra do przechowania przez lato.

Z poważaniem

FRANCISZEK FOLGA

Lwów, ulica Sobieskiego l. 2

Plac Halicki 1, naprzeciw Banku hipotecznego

B. KOPERNICKI

✿ ✿ i SYN ✿ ✿

OPTYCY I MECHANICY

WE LWOWIE

PLAC HALICKI LICZBA 1

naprzeciw Banku hipotecznego
na plantacyach placu Halickiego

POLECAJĄ

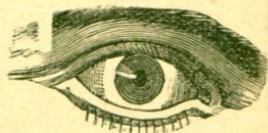
w wielkim wyborze i po cenach
najtańszych :

Okulary, Cwikiery, Lornety,
Binokle, Dalekovidze, Barome-
try, Ciepłomierze, różne Aräo-
metry, Mikroskopy, Lupy, Kom-
pasy, Rajscajgi

Taśmy miernicze, Piony, Libele,
Manometry, Oczy sztuczne,
Dzwonki elektryczne, Aparaty
elektryczne i t. p.

WSZELKIE REPARACYE
USKUTECZNIĄ SIĘ NAJRYCHLEJ
I NAJTANIEJ

BINOKLE
teatralne
z fabryki
„LEMAIRE“
w Paryżu

BINOKLE
polowe öryg.
ZEISSA,
HENSOLDTA,
BUSCHA,
GÖRZA
i t. d.

NAJTAŃSZE ŹRÓDŁO towarów optycznych

PRACOWNIA CIESIELSKA
ZYGMUNTA KRYKIEWICZA

PRZY UL. LWOWSKIEJ L. 27
LWÓW-ZAMARSTYNÓW

WYKONYWA WSZELKIE ROBOTY W ZAKRES CIE-
SIELSTWA WCHODZĄCE

SKOROWIDZ przemysłowo-handlowy
Królestwa Galicyi

wydany w 30.000 egz. przez **Ligę Pomocy przemysłowej we Lwowie**, obszerny (800 stron), systematycznie i poglądowo ułożony — obejmuje:

Wstęp, bogatą część informacyjną, część katalogową (adresową), przedstawiającą całość produkcji i handlu, podług gałęzi. Liczne ogłoszenia objaśniają bliżej zakres wytwórstwa firm.

Skorowidz jest niezbędnym dla wszystkich zawodów.

Kupiec znajdzie adresy wytwórców i objaśnienia, jakie artykuły wyrabia dany przemysłowiec. **Fabrykant** i rzemieślnik znajdą w **Skorowidzu** adresy dostawców. **Rolnicy** znajdą wskazówki co do źródeł nabycia potrzebnych im miejsc zbytu własnych produktów.

CENA SKOROWIDZA PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEGO
W TRWAŁEJ, OZDOBNEJ OPRAWIE W PŁÓTNO, 5 KOR.
Skorowidz nabyć można w księgarniach, Towarzystwach Pomocy przemysłowej i w biurze LIGI POMOCY PRZEMYSŁOWEJ,
LWÓW — ULICA SŁOWACKIEGO L. 18

ZAKŁAD INTROLIGATORSKI
K. LEGEŻYŃSKIEGO

zaopatrzone w maszyny pędzone motorem elektrycznym.
Wykonywa wszelkie roboty introligatorskie po jak naj-
przystępniejszych cenach.

LWÓW, CHORAŹCZYNA 17—19

MEDAL ZŁOTY
na Wystawie Przyrod-
niczo-Lekarskiej
W KRAKOWIE 1900 r.

HORS-CONCOURS
na Wystawie Politech-
nicznej
WE LWOWIE 1902 r.

MEDAL ZŁOTY
na Przeglądowej Wy-
stawie Przemysłu
krajowego
W ŁANCUCIE 1904 r.

== LWOWSKA ==
FABRYKA CHEMICZNA

„TLEN“
Lwów-Zamarstynów

MEDAL ZŁOTY
na Wystawie
W BUCZACZU 1905 r.

MEDAL ZŁOTY
na Wystawie i Jarmarku
Wyroków kraj.
W ZAKOPANEM

Najwyższe odznaczenia
na Wystawach:
w Brzeżanach 1903 r.
w Dębicy 1904 r.
w Samborze 1904 r.
w Myślenicach 1904 r.

DZIAŁ MYDLARSKI I PERFUMERYJNY

Wyroby fabryki chemicznej „TLEN“
zyskały ogólne uznanie

W przeciągu krótkiego czasu fabryka zdobyła sławę.
Mydła jej są wprost wysmienite, wody kolońskie i per-
fumy z pewnością zadowolnią najwybredniejszy gust
każdego, kto je raz spróbuje. Na żądanie fabryka wysyła
szczegółowy cennik gratis i franko.

Atrament kancelaryjny, do kopiowania
i kolorowy

Sole do kąpieli z kwasem węglowym

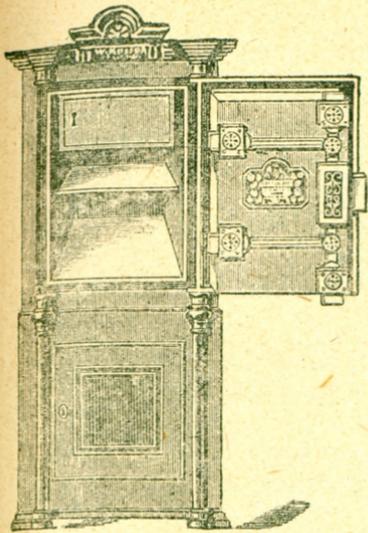
Tlenol Woda do ust i proszek do zębów
Prof. Dra Napoleona Cybulskiego

„TLEN“

LWOWSKA FABRYKA CHEMICZNA
LWÓW-ZAMARSTYNÓW

MYDŁA TOALETOWE

od najtańszych do najwykwintniejszych

Wojciech Kosiba i W. Chudzikowski zięć

PIERWSZA KRAJOWA
FABRYKA

KAS OGNIOTRWAŁYCH
I WYROBÓW BUDOWLANYCH

WE LWOWIE

Dworzec ☼ ulica na Błonie 1. 22

TELEFON Nr. 110

Wynik próby ogniowej, przedsięwziętej w miesiącu styczniu 1906,
wobec komisji rządowej i rzeczoznawczej, uznany został za znakomity

ALBERT SZKOWRON

HANDEL TOWARÓW KOLONIALNYCH, WIN,
OWOCÓW POŁUDNIOWYCH I DELIKATESÓW

WE LWOWIE, PLAC MARYACKI 7

TOWARY W NAJLEPSZYCH JAKOŚCIACH. — CENY NAJNIŻSZE

HOTEL EUROPEJSKI

WE LWOWIE poleca się łaskawym względom podróżu-
jącej P. T. Publiczności

USŁUGA STARANNA
CENY UMIARKOWANE

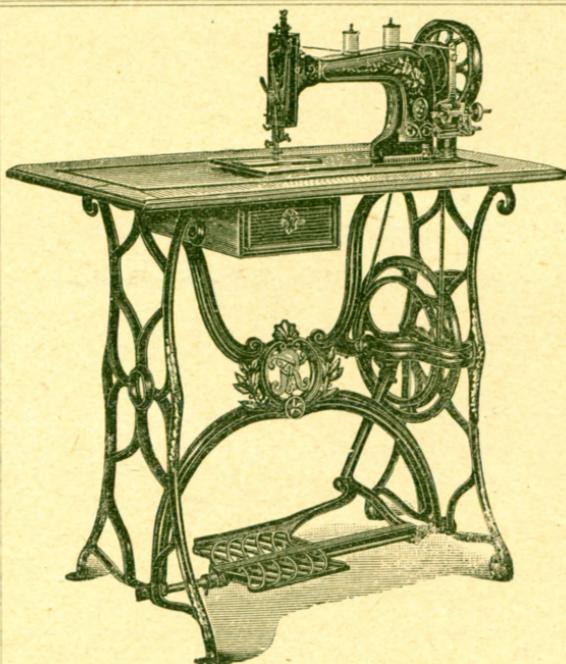
ALBERT SZKOWRON
WŁAŚCICIEL

Józef Iwanicki

we Lwowie, Hotel Żorża

== Największy skład w kraju ==
oryginalnych maszyn do szycia i haftu

KURS HAFTU BEZPLATNIE

KURS HAFTU BEZPLATNIE

CENNIKI GRATIS I FRANKO

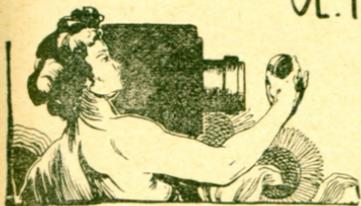
Józef Iwanicki

mechanik specjalista.

ODZNACZONY NAJWYŻSZEMI NAGRODAMI - ZAŁOŻONY w r. 1869
ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY I REPRODUKCYJNY ~ ~ ~

E. Trzemeski

VL. TRZECIEGO MAJA Z. LWÓW.

NAJNOWSZE ZASTOSOWANIE
ŚRODKÓW TECHNICZNYCH
I WYNALEZKÓW _____
W DZIEDZINIE FOTOGRAFII
I REPRODUKCYI _____

ROK ZAŁOŻENIA 1887

JAN SELTENREICH

ZEGARMISTRZ

WE LWOWIE * * PLAC MARYACKI L. 8

NAJWIĘKSZY MAGAZYN

I PRACOWNIA ZEGARÓW I ZEGARKÓW

tylko z PIERWSZORZĘDNYCH fabryk

Zegarki niklowe Remontoary prawdziwe szwajcarskie po
K 7.50 — prawdziwe angielskie budziki po K 5.—, z rzetelną
dwuletnią gwarancją

CENNIK NA ŻĄDANIE BEZPŁATNIE

Tow. Wzaj. Ubezpieczeń Urzędników prywatnych

we Lwowie, ul. Cicha 1. 1

oparte ściśle na wzajemności, oraz na zasadach asekuracyjno-technicznych, a zarazem o celach dobroczynnych, — przyjmuje ubezpieczenia pensyjne, a w szczególności ubezpiecza za jedną składką renty na wypadek nieudolności do pracy, renty na starość, renty wdowie, pensje sieroce i ryczałty pogrzebowe — pod bardzo korzystnymi warunkami.

Członkami rzeczywistymi być (t. j. ubezpieczać się) mogą urzędnicy prywatni wszelkich kategorii, oraz osoby zarobkujące samoistnie lub w tak zwanych zawodach wolnych — bez różnicy płci.

SZCZEGÓLNE KORZYŚCI:

Po trzech latach trwania ubezpieczenia jest polica nieprzeпадalna, t. j. Towarzystwo zwraca po tymże czasie na żądanie $\frac{3}{4}$ składek netto bez odsetek.

Po 5 latach należenia nabywa ubezpieczony prawo do renty na wypadek nieudolności do pracy (renty inwalidy) w wysokości 350/0 ubezpieczonej płacy służbowej; renta ta przez dalsze należenie wzrasta aż do 1000/0 jako renta na starość. Na wypadek śmierci ubezpieczonego ma prawo (bez osobnych opłat) wdowa do renty wdowiej w wysokości 500/0 renty męża, a sieroty do pensji sierocych w wysokości 8—240/0 ubezpieczonej płacy ojca.

Renta na starość płatną jest bezwzględnie po 35 latach należenia lub po ukończeniu 65 lat życia.

Nadto ma każdy członek ubezpieczony, każdy emeryt lub wdowa prawo do zapożyczeń doraźnych w wypadku choroby, braku posady etc., wszyscy zaś członkowie i ich rodziny mogą korzystać z licznych fundacji stypendyjnych i posagowych, oraz z bursy Towarzystwa. Członków poleca Towarzystwo bezpłatnie na posady.

Prospekty szczegółowe wysyła i wszelkich wyjaśnień udziela na żądanie:

WYDZIAŁ CENTRALNY TOWARZYSTWA

we Lwowie, ul. Klementyny z Tańskich Hofmanowej 3

APTEKA
POD SREBRNYM ORŁEM

H. RUBLA

(PRZEDTEM ZYGMUNTA RUCKERA) — WE LWOWIE

==== poleca WINA LECZNICZE: ====

Malaga z żelazem 3 K. Malaga z chiną 3 K. Malaga z Rehbarbarum 3 K. Malaga z chiną i żelazem 3 K. Malaga z Kaskarą i Sagraią 3 K. Malaga z mirkofosforanem wapna 3 K. Wino hiszpańskie z Kondurango 3 K. Wino hiszpańskie z pepsyną 3 K. Wino kondurango-peptonowe 3 K. Wino z orzechów Kola 2 K. Wino Papayotynowe 3 K. Wino borowczane 2 K. Wino hiszpańskie z Somatozą 3 K 60 h. Wino hiszpańskie z Peptonem 3 K. Następnie: Syrup ziółowo-słodowy Dra Seeburgera 1 K. Ziółka Dra Seeburgera 40 h. Pastyłki ziółowo-balsamiczne 1 K. Olej rybi biały i żółty 1 K 20 h. i 1 K 60 h. Eau de quinine au Rhum przeciw łupieży 2 K 40 h. Pomada i Bay-Lotion Dra Wiliam Jackson na porost włosów 4 K. Creme Iris Dra Whytta na piegi 1 K 60 h. „Lwowianka“ mydło toaletowe 70 h. 3 mydełka w kartonie 2 K. Puder księżycy 1 K., unedelka próbne po 20 h. Rosa piękności (Puder w płynie) 2 K 60 h. Mentyna 1 K. Woda anatynowa 80 h. Wstrzykiwanie z Matiko 80 h. Kąbzułki z Matiko 1 K 60 h. Specyfik na nagniotki 80 h. Plaster kauczukowy na nagniotki 60 h. Maść kaukazka na odmrożenie 80 h. Algofon przeciw bolowi zębów 70 h. Ekstrakt szpilkowy zapach leśny 80 h. Ziółka przeciw molom 40 h. Tabaka mentolowa przeciw katarowi 50 h. Proszek przeciwko poceniu się 70 h. Płyn formalinowy 60 h. Wódka francuska ze solą 90 h. i 1 K 50 h. Pastyłki Kaskarowe 60 h. i 1 K. Krem lanolinowy 70 h. Wina, Koniaki i Malaga kuracyjna. Blicante i Marsula.

Reumatyzm, gościec, kurcze, suche bole, goi i leczy w zupełności

Linimentum balsamiczno-mentolowe (Nerwoton), cena fiaszki 80 h.

Skład wszelkich wód mineralnych i przetworów zdrojowych.

Skład materyałów dla aptekarzy, chemików i fotografów.

XVI. ROCZNIK
ASEKURACYJNO-
EKONOMICZNY

NA ROK

1907

POD REDAKCYĄ

BOLESŁAWA LEWICKIEGO

LWÓW

GŁÓWNY SKŁAD W KSIĘGARNI POLSKIEJ B. POŁONIECKIEGO

1907.

Q. 21520

Z DRUKARNI „SŁOWA POLSKIEGO“ WE LWOWIE
POD ZARZĄDEM JÓZEFA ZIEMBIŃSKIEGO.

SPIS RZECZY.

CZĘŚĆ I.

Kalendarjum.

Terminarz odnowienia ubezpieczenia.

Terminarz podań do ubezpieczenia.

Terminarz na wszystkie dnie w roku.

CZĘŚĆ II.

	Str.
Zamknięcie rachunkowe Tow. Wzaj. Ubezpieczeń w Krakowie . . .	81
Zarząd Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń w Krakowie . . .	88
Towarzystwo Wzajemnego Kredytu w Krakowie	103
Agencye i subagencye Tow. Wzaj. Ubezpieczeń w Krakowie . . .	105
Wykaz lekarzy Tow. Wzaj. Ubezpieczeń w Krakowie	119
Banki krajowe	125
Zarząd galicyjskiej Kasy Oszczędności we Lwowie	130
Galicyjskie Towarzystwo Kredytowe Ziemskie	132
Galicyjski akcyjny Bank hipoteczny	135
Bank Zaliczkowy we Lwowie	139
Bank Rolniczy we Lwowie	142
Akcyjny Bank Związkowy dla stow. zarobkowych i gosp. we Lwowie	144
Towarzystwo Wzajemnej Pomocy Ziemian we Lwowie	147
Bank parcelacyjny	150
Galicyjska Kasa Zaliczkowa we Lwowie	152
Spółka kredytowa członków Tow. wzaj. ubezpieczeń w Krakowie . .	153
Lwowski Akcyjny Zakład Zastawniczy	155
Filia Austr. Zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu	156
Wiedeński Bank Związkowy	157
Towarzystwo wzaj. ubezpieczeń Urzędników prywatnych we Lwowie	158
Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń „Dnister“	164

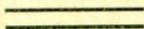
	Str.
„Allianz“ Akcyjne Tow. ubezpieczeń na życie i renty	167
„Foncière“ Peszteński Zakład ubezpieczeń	170
Riunione Adriatica di Sicurta w Tryeście	173
„Austryacki Feniks“ Tow. ubezpieczeń w Wiedniu	175
Pierwszy galicyjski Dom dla Ziemian	176
Spis koncesyjonowanych budowniczych lwowskich	177
Adwokaci we Lwowie	178
Notaryusze we Lwowie	181
Adwokaci w Krakowie	182
Notaryusze w Krakowie	183

CZĘŚĆ III.

Zadania samorządu miejskiego na polu szkolnictwa ludowego	187
O ubezpieczeniu szkód pośrednich	225
Krajowa Szkoła rzemiosł w Drohowyżu i jej znaczenie dla kraju	238

CZĘŚĆ IV.

Ogłoszenia	255

KALENDARYUM

Dzień	Święta		Kalendarz słowiański	Kalendarz żydow.	Dni roku	Słońca		Księżycy	
	rzymsko-katolickie	grecko-katolickie				w.	z.	wsch.	zach.
W	1 Nowy Rok O. P. J.	19 Dek. 1906. W.	Mieczysław	15	1 365	32	333	w 456	r 848
S	2 Makarego o.	20 Inhatyja m.	Strzeżysław	16	2 364	723	334	550	920
C	3 Genowefy	21 Julyanny m.	Włastymila	17	3 363	723	335	708	949
P	4 Tytusa b.	22 Anastazy m.	Dobromir	18	4 362	723	336	819	1013
S	5 Telesora b.	23 10 Muczenn.	Włastybór	19	5 361	723	337	932	1034
1	Ew. św. Mat. r. 2. W owym czasie, gdy Jezus umarł.	Mat. 2 52 Knyha Rožd. Isusa.	Długość dnia 8 godz. 15 m., przybyło dnia 12 m., zmierzch trwa 39 m.						
N	6 Trzech Króli	24 N. pr. Roż. Jeh.	Bojomir	20	6 360	722	339	1047	1054
P	7 Walentego	25 Roždź. Chrysta	Świętosław	21	7 359	721	340	—	1113
W	8 Seweryna op.	26 Sobor Per. Boh.	Mściśław	22	8 358	721	341	r 1206	1130
Ś	9 Marcyanna p.	27 Stefana Mucz.	Władymira	23	9 357	720	342	126	1153
C	10 Pawła pust.	28 2000 Mucz.	Dobrosław	24	10 356	719	343	248	w 1224
P	11 Higinusza pap	29 SS. Mladeń.	Krzyszimir	25	11 355	719	344	411	1253
S	12 Honoraty p.	30 Anyzmy m.	Czesława	26	12 354	719	346	533	139
2	Ew. św. Łuk. r. 2. O Jezusie w 12 latach.	53 Mat. 2. Isus ucho- dyt do Ehyptu.	Długość dnia 8 godz. 27 m., przybyło dnia 24 m., zmierzch trwa 38 m.						
N	13 I. po 3 Kr. Hilar.	31 N. po R. Meł.	Bogomir	27	13 353	718	347	646	237
P	14 Feliksa z N.	1 Henwar 1907	Radogost	28	14 352	717	349	747	348
W	15 Mawra op.	2 Sylwestra	Domosław	29	15 351	716	350	833	506
Ś	16 Marcelego I. p.	3 Małachyja Pr.	Włodzim.	1	16 350	715	352	909	627
C	17 Antoniego p.	4 Sobor 70 Apost.	Rościśław	2	17 349	714	353	939	748
P	18 Pryska p.	5 Fteopempta	Jaropek	3	18 348	713	354	1000	903
S	19 Ferdynanda	6 Bohoj. Hospod.	Ratymir	4	19 347	712	356	1018	1020
3	Ew. św. Jana r. 2. O go- dach w Kanie Galilej.	1 Mat. 4. Josyf opu- szczajet Nazaret.	Długość dnia 8 g. 44 m., przybyło dnia 41 m., zmierzch trwa 37 m.						
N	20 2 po 3 K. Im. J.	7 N. I po Boh. J.	Sebastyan	5	20 346	711	359	1036	1132
P	21 Agnieszki	8 Hryhorya	Jarosława	6	21 345	710	400	1054	—
W	22 Wincentego	9 Polyjwکتa	Wityśław	7	22 344	709	402	1113	r 1242
Ś	23 Zaślub. N. M. P.	10 Hryhorya Jep.	Wróciśława	8	23 343	708	403	1132	150
C	24 Tymoteusza	11 Fteodozya	Chwalibóg	9	24 342	707	405	1158	256
P	25 Naw. ś. Pawła	12 Tatjanny m.	Milosz	10	25 341	706	406	w 1229	359
S	26 Polikarpa b.	13 Ermyła i Str.	Skarbimir	11	26 340	705	407	106	500
4	Ew. św. Mat. r. 20. O ro- botnikach w winnicy.	2 Mat. 22. O miłosti błynych.	Długość dnia 9 g. 9 m., przybyło dnia 59 m., zmierzch trwa 36 m.						
N	27 Starozap. J. Ch.	14 N. 2 po Boh. SO.	Przybysław	12	27 339	704	409	151	555
P	28 Juliana	15 Pawła Ftew.	Radomir	13	28 338	703	410	247	643
W	29 Franc. Salez. (☉)	16 Petra Werych.	Zdzisław	14	29 337	702	412	350	720
Ś	30 Martyny p.	17 Antonyja Wel.	Dobrogniew	15	30 336	701	414	448	751
C	31 Piotra z N.	18 Aftanazyja	Spitogniew	16	31 335	700	415	610	817

Kalendarz żydowski. 16 = 1 Szabat.

Słońce przebiega znak Koziorożca, a w dniu 21 stycznia wstępuje w znak Wodnika. W d. 2-go o g. 9 rano ziemia znajduje się w najmniejszej odległości od słońca (perihelium). W d. 14 zaćmienie słońca, niewidzialne u nas.

Księżyc. Ostatnia kwadra d. 7, o g. 3 m. 47 popoł.; północ d. 14, o g. 6 m. 57 rano; pierwsza kwadra d. 21 o g. 9 m. 42 rano; pełnia d. 29 o g. 2 m. 45 popoł. D. 29 zaćmienie księżycy, niewidzialne u nas. W d. 13 g. 3 rano księżycy znajduje się najbliższej ziemi (perigeum), w d. 25 o g. 7 rano najdalej ziemi (apogeum).

Jasne planety. Merkury w Niedźwiadku, później w Strzelcu zbliża się coraz bardziej do słońca z zachodu i tylko przed wschodem słońca w początku miesiąca z trudem może być dostrzeżony. Wenus w Niedźwiadku, później w Strzelcu jest gwiazdą poranną i dosięga d. 4 największego blasku; d. 11 pokrycie Wenerę przez księżyc. Mars w Wadze wschodzi około 3 popoł. i widzialny do wschodu słońca. Jowisz w Bliźniętach wschodzi około g. 4 popoł. i świeci całą noc, w tym miesiącu posiada ruch wsteczny. Saturn w Wodniku widzialny tylko z wieczora, zachodzi około g. 9 rano.

„MERKUR“

Import Kawy, Herbaty, Cognacu i Rumu. □ Palarnia kawy. □ Najlepsze mieszanki kaw palonych. □ Lwów, ul. Kilińskiego l. 2.

Należy odnowić ubezpieczenie, które się kończy:

W folwarku	Budynków	Ruchomości	Inwentarzy	Krestencyi	Wółów opas.	Spirytusu		Od nie-szczęśliw. wypadków	Na życie
	d n i a								

Podano do ubezpieczenia w Agencji: .....

Dnia	Ilość	Przedmiot	Cena pojedyncza		Wartość ogólna	Złożono zadatek		Otrzymano Nr. policy	Zapłacono należność				
			K.	h.		K.	h.		dnia	K.	h.	gotówki lub weksl.	

Handel LEONARDA SOLECKIEGO w Lwów, Batorskiego 2 poleca wszelkie towary korzenne

STYCZEŃ

1		9	
2		10	
3		11	
4		12	
5		13	
6		14	
7		15	
8		16	

Restauracya * Pokoje do śniadań
Lwów, Hotel Francuski

L. J. Stadtmüller

Wina, Delikatesy, Herbata, Kawa
Lwów, Hotel Francuski

STYCZEŃ

17		25	
18		26	
19		27	
20		28	
21		29	
22		30	
23		31	
24			

Czekolada

Herbatniki
Czekoladki
deser.

Dr. Rucker i Sp. we Lwowie

Dzień	Święta		Kalendarz słowiański	Kalendarz żydow.	Dni roku	Słońca		Księżycyca	
	rzymsko-katolickie	grecko-katolickie				w.	z.	wsch.	zach.
P	1 Ignacego b.	19 Makaryaprep.	Żegota	17	32 334	650	416	W 722	r 840
S	2 N. P. M. Gromn.	20 Jewfymija W.	Miłoslawa	18	33 333	657	418	837	901
5	Ew. św. Łuk. r. 8. O nasienu i wielorakiej roli.	3 Mark. 1. Joan powiadajet widpust.	Długość dnia 9 g. 21 m., przybyło dnia 1 g. 18 m., zmierzch trwa 36 m.						
N	3 Mięsup. Błażej.	21 N. 3 po Boh. M	Błażej	19	34 332	655	420	954	920
P	4 Weroniki p.	22 Tymoftija ap.	Witosława	20	35 331	653	421	1110	939
W	5 Agaty p.	23 Klymenta	Dobrochna	21	36 330	652	423	—	1000
S	6 Doroty p. €	24 Xenyja prep.	Bohdana	22	37 329	650	425	r 1231	1024
C	7 Romualda	25 Hryhorya ap.	Sulisław bł.	23	38 328	649	427	152	1053
P	8 Jana z Malty	26 Ksenofonta	Gniewomir	24	39 327	647	429	312	1129
S	9 Apolon. p. m.	27 Joana Chryz.	Goryslaw	25	40 326	645	430	426	w 1219
6	Ew. św. Łuk. r. 13. O uzdrowieniu ślepego.	4 Łuk. 19. O Zakchei.	Długość dnia 9 g. 45 m., przybyło dnia 1 g. 42 m., zmierzch trwa 35 m.						
N	10 Zapust. Schol.	28 N. 4 po Boh. J.	Tomila bł.	26	41 325	644	432	531	122
P	11 Lucyusza	29 Ihnatya m.	Świętochna	27	42 324	643	434	623	230
W	12 Eulalii m. p. €	30 Trech Sw.	Radzyn ś.	28	43 323	64	435	704	357
Ś	13 Popielec † Kat.	31 Kyra i Joana	Jordan ś.	29	44 322	639	437	735	520
C	14 Walentego b.	1 Fewr. Tryfona	Niemir	30	45 321	637	438	800	640
P	15 Faustyna m.	2 Strit. Hospod.	Szczęśław	1	46 320	635	440	820	757
S	16 Julianny p.	3 Sym. i Anny	Milada bł.	2	47 319	634	442	839	912
7	Ew. św. Mat. r. 4. O czarcie kuszącym J.	5 Mat. 17. O bisnusia na nowom m.	Długość dnia 10 g. 8 m., przybyło dnia 2 g. 5 m., zmierzch trwa 35 m.						
N	17 I. P. Wstęp. Kon.	4 N. 5 po Boh. Is.	Świętorad	3	48 318	632	444	857	1025
P	18 Flawiusza	5 Ahafty	Wieloslawa	4	49 317	630	447	915	1135
W	19 Konrada pust.	6 Wukoła pr.	Czeislawa	5	50 316	628	446	936	—
Ś	20 Nicef. m. † S. €	7 Partaftenija	Ludomił	6	51 315	627	448	1000	r 1243
C	21 Eleonory p.	8 Fteodora S.	Onoslawa	7	52 314	625	450	1030	148
P	22 Piotr. K. † Such.	9 Nykyfora	Wróclislawa	8	53 313	623	452	1104	250
S	23 Rom. † Such.	10 Charlampya	Przedziś.	9	54 312	621	453	1145	346
8	Ew. św. Mat. r. 17. O przemienieniu Pań.	6 Łuk. 18. O Mytary i Farysei.	Długość dnia 10 g. 32 m., przybyło dnia 2 g. 29 m., zmierzch trwa 35 m.						
N	24 2. P. Sucha Mac.	11 N. 6. OM. i F. Wł.	Bogusz	10	55 311	619	455	w 1237	436
P	25 Zygryfda	12 Meletyja	Sławobój	11	56 310	617	457	137	518
W	26 Aleksandra b.	13 Martyniana	Mirolaw	12	57 309	615	458	243	553
Ś	27 Anastazyi	14 Anxentyja	Wiarosław	13	58 308	613	500	355	622
C	28 Romana ap. €	15 Onysyma	Chwalibóg	14	59 307	611	502	509	645

Kalendarz żydowski. 15 lutego = 1 Adar. 27 lutego = 13 Adar, Post Estery. 28 lutego = 14 Adar, Purim.

Słońce wstępuje w znak Ryb dnia 26-go. **Księżyc.** Ostatnia kwadra d. 6, g. 1 m. 51 po północy; now d. 12, g. 6 m. 42 wieczorem; pierwsza kwadra d. 20 g. 5 m. 35 rano; pełnia d. 28 g. 7 m. 22 rano. Dnia 10 o g. 8 rano perigeum, d. 22 o g. 2 rano apogeum. **Jasne planety.** Merkury w Koziorożu, później w Wodniku d. 2 znajduje się w połączeniu górnem ze słońcem, poczem przechodzi na wschód od słońca, w końcu miesiąca widzialny krótko po zachodzie słońca. — Wenus w Strzelcu, później w Koziorożu, oddala się jeszcze na za-

chód od słońca i d. 9 znajduje się w największej odległości, świeci jako gwiazda poranna przez 3 godziny na wschodnim niebie; w tym miesiącu Wenus jest najwspanialsza; d. 9 pokrycie Wenerę przez księżyc. — Mars w Niedźwiadku wschodzi o g. 2 popołnoy i świeci do rana. — Jowisz posiada ruch wsteczny w Bliźniątach do d. 25, w którym dosięga stanowiska i rozpoczyna ruch kierunkowy; widzialny całą noc, zachodzi nad ranem. — Saturn w Wodniku widzialny tylko krótko po zachodzie słońca w początku miesiąca.

„MERKUR“

Import Kawy, Herbaty, Cognacu i Rumu. □ Palarnia kawy. □ Najlepsze mieszanki kaw palonych. □ Lwów, ul. Kilińskiego l. 2.

Należy odnowić ubezpieczenie, które się kończy:

W folwarku	Budynków	Ruchomości	Inwentarzy	Krestencyi	Woiów opas.	Spirytusu		Od nie-szczęśliw. wypadków	Na życie
	d n i a								

Podano do ubezpieczenia w Agencji: .....

Dnia	Pość	Przedmiot	Cena pojedyncza		Wartość ogólna	Złożono zadatek		Otrzymano Nr. policy	Zapłacono należyłość			
			K.	h.		K.	h.		dnia	K.	h.	gotówki lub weksl.

ELEKTRYCZNA
Pracownia Kawy

Leonarda Soleckiego, Lwów, Batołowego 2 poleca KAWĘ codziennie świeżo paloną

LUTY

1		9	
2		10	
3		11	
4		12	
5		13	
6		14	
7		15	
8		16	

Restauracya * Pokoje do śniadań
Lwów, Hotel Francuski

L. J. Stadtmüller

Wina, Delikatesy, Herbata, Kawa
Lwów, Hotel Francuski

LUTY

17		25	
18		26	
19		27	
20		28	
21			
22			
23			
24			

Pomadki

Karmelki * Herbatniki

Dr. Rucker i Sp. we Lwowie

Dzień	Ś w i ę t a		Kalendarz słowiański	Kalendarz żydow.	Dni roku	Słońca		Księżycy		
	rzymsko-katolickie	grecko-katolickie				w.	z.	wsch.	zach.	
P	1 Albina b.	16 Pamfilyja m.	Budzisław	15	60	306	609	503	W 625	r 706
S	2 Symplicyusza	17 Fteodora M.	Radosław	16	61	305	607	505	742	r 726
9	Ew. św. Łuk. r. 11. O wyrzuceniu dyabła.	Łuk. 15. O obłudnym syni.	Długość dnia 10 g. 58 m., przybyło dnia 2 g. 55 m., zmierzech trwa 34 m.							
N	3 3P. Głucha Kun.	18 N. 7. C. obł. syni	Sławomila	17	62	304	605	507	901	745
P	4 Kazimierza	19 Archypa ap.	Kazimierz	18	63	303	602	508	1021	805
W	5 Frydryka	20 Lečna fep.	Pakosław	19	64	302	600	510	1141	828
Ś	6 Kolety i Mar.	21 Tymofteja	Woisław	20	65	301	557	511	—	855
C	7 Tomasza z A. 3	22 SS. Mucz. w E.	Bogowit	21	66	300	556	512	r 100	930
P	8 Jana Bożego	23 Polykarpa m.	Miłogost	22	67	299	554	515	216	1013
S	9 Franciszki	24 Obr. h. s. Joan.	Mścisława	23	68	298	552	517	322	1109
10	Ew. św. Jana r. 6. O nakarmieniu 5000 ludzi.	Mat. 25. O strasznom sudi.	Długość dnia 11 g. 25 m., przybyło dnia 3 g. 22 m., zmierzech trwa 34 m.							
N	10 4P. Sr. 40 Męcz.	25 N. Miasop. Tar.	Bożesław	24	69	297	550	519	417	W1217
P	11 Konstantyna	26 Porfiryja arch.	Ludoslawa	25	70	296	548	520	500	133
W	12 Grzegorza W.	27 Prokopia pr.	Swatosz	26	71	295	546	521	534	254
Ś	13 Krystyny p.	28 Wasylyja	Niecisław	27	72	294	544	523	600	414
C	14 Matyldy p. 3	1 Mart. Jewd.	Bożena	28	73	293	542	525	622	532
P	15 Longina	2 Fteodota m.	Długomir	29	74	292	539	526	641	649
S	16 Gryla b.	3 Ewtropia m.	Ojcosław	1	75	291	537	527	700	805
11	Ew. św. Jana r. 8. O żyd. chcą ukam. J.	Mat. 6. O postci i mystosyni.	Długość dnia 11 g. 50 m., przybyło dnia 3 g. 47 m., zmierzech trwa 33 m.							
N	17 5 P. Czarna Ger	4 N. Syrop. Har.	Zbigniew	2	76	290	535	529	718	917
P	18 Gabryela Arch.	5 Konsua m.	Boguchwał	3	77	289	533	531	738	1027
W	19 Józefa Obl.	6 ŚS. 42 Mucz.	Bohdan	4	78	288	531	533	800	1135
S	20 Patryc. i Klaud.	7 Wasyla m.	Polemir	5	79	287	528	534	827	—
C	21 Benedykta ap.	8 Fteofylakta m.	Lubomira	6	80	286	526	535	859	W1239
P	22 7 bol. NPM. 3	9 SS. 40 Mucz.	Godysław	7	81	285	524	537	938	138
S	23 Wiktora m.	10 Kondrata m.	Zbisław	8	82	284	522	539	1025	230
12	Ew. św. Mat. r. 21. O wjeździe J. do Jeroz.	Joan 1. O Naftanali.	Długość dnia 12 g. 17 m., przybyło dnia 4 g. 14 m., zmierzech trwa 34 m.							
N	24 6 P. Palmowa T.	11 N. i Postu Sofr.	Lubomira	9	83	283	520	540	1132	314
P	25 Zwiast. NPM.	12 Fteofana	Więczyśław	10	84	282	518	541	W1225	351
W	26 Emanuela	13 Nykyfora	Świętobój	11	85	281	516	543	135	422
Ś	27 Ruperta	14 Wenedykta	Bohdař bł.	12	86	280	514	544	248	447
C	28 Wiecz. Pańsk.	15 Ahapia m.	Krzesław	13	87	279	512	545	404	509
P	29 Wielk. piąt. 3	16 Sawyna m.	Czcmisław	14	88	278	510	547	523	529
S	30 Wielk. sobota	17 Aleksa p.	Szukosław	15	89	277	508	549	643	548
13	Ew. św. Marka r. 16. O zmartwychwst. J.	Mark. 2. O rozstla-blennom w Kafarn.	Długość dnia 12 g. 41 m., przybyło dnia 4 g. 38 m., zmierzech trwa 34 m.							
N	31 Wielkanoc	18 N. 2 Postu Kir.	Dobromira	16	90	276	506	550	805	608

Kalendarz żydowski: 1 marca = 15 Adar, Szuszan Purim. 16 marca = 1 Nizan. 30 i 31 marca = 15 i 16 Nizan, pierwsze dwa uroczyste święta Wielkanocy.

Słońce wstępuje w znak Barana d. 21, o g. 7 wiecz. Jest to początek wiosny.

Księżyc. Ostatnia kwadra d. 7 o g. 9 m. 41 rano; now d. 14 o g. 7 m. 4 rano; pierwsza kwadra d. 22 o g. 2 m. 10 rano; pełnia d. 29 o g. 8 m. 44 wieczorem — jest to pełnia wielkanocna. D. 9 o g. 9 rano perigeum, d. 21 o g. 10 wieczorem apogeum.

Jasne planety. Merkury w d. 1 dosięga największego wschodniego oddalenia od słońca i w początku miesiąca jest po zachodzie słońca krótko widzialny, w d. 17 znajduje się w dolnym

połączeniu ze słońcem i przechodzi na stronę zachodnią. Dosięga on w d. 9 stanowiska w gwiazdozbiornie Ryb, poczem aż do końca miesiąca przebiega ten gwiazdozbiór ruchem wstępnym. Wenus w Koziorożcu później w Wodniku, świeci jasno przed wschodem słońca przez blisko 3 godziny. Mars w Niedźwiadku wschodzi o g. 1 w nocy i przez całą noc widzialny. Jowisz w Bliźniętach widzialny zaraz z wieczora zachodzi około g. 4 rano. Saturn w Wodniku w d. 9 znajduje się w połączeniu ze słońcem i w tym miesiącu jest widzialny.

„MERKUR“

Import Kawy, Herbaty, Cognacu i Rumu. □ Palarnia kawy □ Najlepsze mieszanki kaw palonych. □ Lwów, ul. Kilińskiego l. 2.

Należy odnowić ubezpieczenie, które się kończy:

W folwarku	Endynków	Ruchomości	Inwentarzy	Krestencyi	Wółów opas.	Spirytusu		Od nie-szczęśliw. wypadków	Na życie
	d n i a								

Podano do ubezpieczenia w Agencji: .....

Dnia	Ilość	Przedmiot	Cena pojedyncza		Wartość ogólna	Złożono zadatek		Otrzymano Nr. policy	Zapłacono należność				
			K.	h.		K.	h.		dnia	K.	h.	gotów-ki lub weksl.	

Handel LEONARDA SOLECKIEGO

Batorego 2
— Lwów —

polica
znakomity Koniak fr. Courière & Co.
1/1 but. K. 7—, 1/2 but. K. 360, 1/4 but. K. 2—

MARZEC

1		9	
2		10	
3		11	
4		12	
5		13	
6		14	
7		15	
8		16	

Restauracya * Pokoje do śniadań
Lwów, Hotel Francuski

L. J. Stadtmüller

Wina, Delikatesy, Herbata, Kawa
Lwów, Hotel Francuski

MARZEC

Pisanki
 Baranki *
 Cukry *
 Zajaczk
 Ciasta
Dr. Rucker i Sp. we Lwowie

17		25	
18		26	
19		27	
20		28	
21		29	
22		30	
23		31	
24			

Dzień	Święta		Kalendarz słowiański	Kalendarz żydow.	Dni roku	Słońca		Księżycy	
	rzymsko-katolickie	grecko-katolickie				w.	z.	wsch.	zach.
P	1 Pon. Wielkan.	19 Chryzantfa	Zbigniew	17	91 275	504	552	9 28	6 30
W	2 Franciszka z P.	20 Prep. Otec.	Ludomir	18	92 274	501	553	10 50	6 54
Ś	3 Ryszarda	21 Jakowa	Włatysław	19	93 273	459	555	—	7 29
C	4 Izydora b.	22 Wasyłya	Mnożysław	20	94 272	457	557	12 08	8 10
P	5 Wincentego	23 Nykona pr.	Bożywój	21	95 271	455	558	1 18	9 02
S	6 Celestyna	24 Zacharyi	Świętobór	22	96 270	453	559	2 17	10 04
14	Ew. św. Jana r. 20. O ukaz. się Jez. uczn.	12 Mark. 8. O hrade- niny po Chrysti.	Długość dnia 13 g. 6 m., przybyło dnia 5 g. 3 m., zmierech trwa 35 m.						
N	7 1 po W. Biała H.	25 N. 3. P. Bł. Boh.	Przesław	23	97 269	451	601	3 02	11 19
P	8 Dyonizego	26 Sob. H.	Radosław	24	98 268	449	602	3 37	12 37
W	9 Maryi Egip.	27 Matrony S.	Dobrosława	25	99 267	447	604	4 04	1 55
Ś	10 Ezechiela	28 Iaryona	Gorysław	26	100 266	445	605	4 26	3 13
C	11 Leona Wielk.	29 Marka	Jaromir	27	101 265	443	607	4 46	4 31
P	12 Juliusza	30 Joana	Lubosław	28	102 264	441	609	5 04	5 46
S	13 Justyna	31 Ipartya ep.	Przemysław	29	103 263	438	610	5 22	6 55
15	Ew. św. Jana r. 10. O Chryst. dobrym past.	13 Mark. 9. O isci- teniu nimoho.	Długość dnia 13 g. 32 m., przybyło dnia 5 g. 29 m., zmierech trwa 36 m.						
N	14 2 po Wielk. Wal.	1 April. N. 4 Postu	Myślimir	30	104 262	436	612	5 41	8 11
P	15 Kasyldy i L.	2 Tyta	Wacław	1	105 261	434	613	6 01	9 20
W	16 Lamberta	3 Nikity Fteod.	Nosisław	2	106 260	432	615	6 26	10 27
Ś	17 Fortunata	4 Josyfa	Krasisław	3	107 259	430	616	6 56	11 29
C	18 Apoloniusza	5 Fteodula m.	Gościśław	4	108 258	428	618	7 31	—
P	19 Emmy wd. i J.	6 Ewtychia	Włodzim.	5	109 257	426	620	8 15	12 24
S	20 Agnieszki P.	7 Hrehorya	Czesław	6	110 256	424	621	9 07	1 12
16	Ew. św. Jana r. 16. O odejściu Chr. do ojca.	14 Mark. 10. O synach Zewedowych.	Długość dnia 13 g. 51 m., przybyło dnia 5 g. 48 m., zmierech trwa 37 m.						
N	21 3 po Wielk. Anz.	8 N. 5 Postu Iryd.	Drogomił	7	111 255	422	623	10 07	1 51
P	22 Sotera i Kaja	9 Jewpyschia	Strzeżymir	8	112 254	420	624	11 15	2 24
W	23 Wojciecha	10 Terertya	Wojciech s.	9	113 253	418	626	12 25	2 49
Ś	24 Ireneusza	11 Antypy	Jerzy św.	10	114 252	416	627	1 39	3 13
C	25 Marka Ew.	12 Wasyłyja m.	Jarosław	11	115 251	414	629	2 57	3 33
P	26 Kleta i Mar.	13 Artemona ep.	Spitymir	12	116 250	412	630	4 17	3 51
S	27 Anastazego	14 Martyna	Bogufał	13	117 249	410	632	5 40	4 11
17	Ew. św. Jana r. 16. O przycięciu odej. Chr.	15 Joan. 12. O hriadeni Isusa wo Jerusał.	Długość dnia 14 g. 22 m., przybyło dnia 6 g. 19 m., zmierech trwa 38 m.						
N	28 4 po W. Wit.	15 N. 6 Postu Ar.	Żywisław	14	118 248	408	634	7 04	4 31
P	29 Piotra m.	16 Ahapii	Bogosław	15	119 247	407	636	8 30	4 56
W	30 Katarzyny	17 Symeona	Chwalisł.	16	120 246	405	637	9 54	5 26

Kalendarz żydowski: 1 do 6 kwietnia (17 do 22 Nisan), = Wielkanoc.
5 i 6 kwietnia święta uroczyste. 15 kwietnia = 1 Ijar.

Słońce wstępuje w znak Byka dnia 21-go kwietnia.

Księżyc. Ostatnia kwadra d. 5 o g. 4 m. 20 po południu; nów d. 12 o g. 8 m. 5 wieczorem; pierwsza kwadra d. 20 o g. 9 m. 38; pełnia d. 28 o g. 7 m. 4 rano. Dnia 3 o g. 5 rano perigeum, d. 18 o g. 6 wieczorem apogeum, d. 30 o g. 2 po perigeniu.

Jasne planety. Merkury w Rybach, później w Baranie staje się d. 1 kierunkowym i oddala się szybko od słońca w kierunku zacho-

dnim, dosiegając d. 14 największego oddalenia. Przed wschodem słońca w połowie miesiąca z łatwością można go dostrzedz — jest to najkorzystniejszy czas dla obserwacji Merkurego, — Wenus w Wodniku później w Rybach świeci jako gwiazda poranna przeszło 2 godziny przed wschodem słońca. — Mars w Strzelcu wschodzi o g. 1 po północy, widzialny do wschodu słońca. — Jowisz w Bliźniętach widzialny zaraz z wieczora zachodzi o g. 1 po północy. — Saturn w Wodniku widzialny tylko krótko przed wschodem słońca.

„MERKUR“

Import Kawy, Herbaty, Cognacu i Rumu. □
Palarnia kawy. □ Najlepsze mieszanki kaw
palonych. □ Lwów, ul. Kilińskiego 1. 2.

Należy odnowić ubezpieczenie, które się kończy:

W folwarku	Budynków	Ruchomości	Inwentarzy	Krestencyi	Woiów opas.	Spirytusu		Od nieszczęśliw. wypadków	Na życie
	d n i a								

Podano do ubezpieczenia w Agencji: .....

Dnia	Piosę	Przedmiot	Cena pojedyncza		Wartość ogólna	Złożono zadatek		Otrzymano Nr. policy	Zapłacono należność				
			K.	h.		K.	h.		dnia	K.	h.	gotówki lub weksl.	

Elektryczna Palarnia kawy **Leonarda Sołochkiego**

Lwów, Batorego 2 poleca znakomite mieszanki po cenach za 1 kg: K. 3-20, 4-—, 4-80, 5-60

KWIECIEŃ

1		9	
2		10	
3		11	
4		12	
5		13	
6		14	
7		15	
8		16	

Restauracya * Pokoje do śniadań
Lwów, Hotel Francuski

L. J. Stadtmüller

Wina, Delikatesy, Herbata, Kawa
Lwów, Hotel Francuski

KWIECIEŃ

17		25	
18		26	
19		27	
20		28	
21		29	
22		30	
23			
24			

Czekolada do gotowania i śmietankowa

Dr. Rucker i Sp. we Lwowie

Dzień	Święta		Kalendarz słowiański	Kalendarz żydow.	Dni roku	Słońca		Księżycyca		
	rzymsko-katolickie	grecko-katolickie				w.	z.	wsch.	zach.	
Ś C P P S	1 Filipai i Jakóba 2 Zygmunta k. 3 Zn. św. Krzyż. 4 Floryana m. ☿	18 Joana pr. 19 Czetwer weł. 20 Piatok weł. 21 Subota weł.	Lubomir Witymir Świętosław Wieńczysł.	17 18 19 20	121 122 123 124	245 244 243 242	403 401 400 358	638 640 642 643	W1110 — r1214 105	r 604 659 754 905
18	E. s. J. r. 10. O skutku prośby w imię J.	Joan 1. O bożestwi Isusa.	Długość dnia 14 g. 45 m., przybyło dnia 6 g. 42 m., zmierzch trwa 39 m.							
N P W Ś C P S	5 5 po W. Piusa 6 Jana } dni 7 Domic. } krzyż. 8 Stanisł. } 9 Wniebowstąp. P. 10 Izydora 11 Beatryksy	22 Woskr. Hospod. 23 Poned. Woskr. 24 Wtorok Woskr. 25 Marka Jew. 26 Wasyłyja m. 27 Symeona 28 Jasona ar.	Chocisław Gościwit bł. Ludomiła Stanisław Bożerad bł. Cierpimir Ludowit	21 22 23 24 25 26 27	125 126 127 128 129 130 131	241 240 239 238 237 236 235	356 355 353 351 349 358 346	644 647 646 649 650 652 653	142 210 233 253 311 328 345	1023 1144 102 218 332 446 557
19	Ew. s. Jana. r. 15 i 16. O przyjściu pocieszyc.	Joan 20. O niewirno Ftomi.	Długość dnia 15 g. 7 m., przybyło dnia 7 g. 4 m., zmierzch trwa 40 m.							
N P W Ś C P S	12 6 po W. Pan. ☉ 13 Serwacego 14 Bonifacego 15 Zofii i 3 cór. 16 Jana Nepom. 17 Paschalisa 18 Feliksa i Er.	29 Antyp. 9 m. 30 Jakowa pr. 1 Maj Jeremii 2 Aftanazyja m. 3 Tymofteja 4 Pełahyi m. 5 Iryny m.	Wszemił Cichosław Dobiesław Strzeżysław Wieńczysł. Sławomir Wszesław	28 29 1 2 3 4 5	132 133 134 135 136 137 138	234 233 232 231 230 229 228	344 343 342 340 339 338 337	654 656 658 650 650 702 703	405 428 455 528 608 656 754	708 816 920 1018 1110 1151 —
20	Ew. św. Jana. r. 14. O zestaniu Ducha św.	Mark. 16. O Myronysnyciach.	Długość dnia 15 g. 26 m., przybyło dnia 7 g. 23 m., zmierzch trwa 41 m.							
N P W Ś C P S	19 Zielone święta 20 Pon. Ziel. Św. ☾ 21 Heleny kr. 22 Em. i Jul. † S. 23 Dezyderygo 24 Joanny † S. 25 Urb. I p. † S.	6 Myr. Jowa 7 Zn. cz. K. 8 Joana Boh. 9 Isaji Prep. 10 Symeona ap. 11 Mokija m. 12 Jepyfanyja ep.	Krzesom. Bronimir Przesława Wisława b. Budziwoj Tomira Borysława	6 7 8 9 10 11 12	139 140 141 142 143 144 145	227 226 225 224 223 222 221	336 335 334 333 332 331 330	704 706 707 708 709 711 712	857 1004 1148 W1232 149 309 433	r1225 1254 117 137 156 214 234
21	Ew. św. Mat. r. 28. O władzy Chrystusa.	Joan 5. O rozstąpiennom.	Długość dnia 15 g. 42 m., przybyło dnia 7 g. 39 m., zmierzch trwa 42 m.							
N P W Ś C P	26 1 po Ś. św. Trójcy 27 Jana pap. ☉ 28 Wilhelma 29 Magdaleny 30 Boże Ciało 31 Petroneli p.	13 Rozstąpi. Hlyh. 14 Izydora m. 15 Pachonyja weł. 16 Fteodora 17 Andronyka 18 Fteodota	Więcymił Rusław Jaromir Bogusława Sulimir Bożesława	13 14 15 16 17 18	146 147 148 149 150 151	220 219 218 217 216 215	328 327 326 325 324 323	713 714 715 716 717 718	559 725 849 1002 1100 1143	255 322 357 441 538 649

Kalendarz żydowski: 2 maja = 18 Ijar, Lag B'omer. 14 maja = 1 Siwan.
19 i 20 maja = 6 i 7 Siwan, Zielone Święta.

Słońce wstępuje w znak Bliźniąt dnia 22-go maja.
Księżyc. Ostatnia kwadra d. 4 o g. 10 m. 53 wieczorem; now d. 12 o g. 9 m. 59 rano; pierwsza kwadra d. 20 o g. 2 m. 27 po południu; pełnia d. 27 o g. 3 m. 17 po południu. Dnia 16 o g. 10 rano apogeum, d. 28 o g. 6 wieczorem perigeum.
Jasne planety. Merkury w Baranie, później w Byku zbliża się do słońca z zachodu

i w d. 23 znajduje się w górnem połączeniu ze słońcem, przechodząc na stronę wschodnią. — Wenus w Rybach, później w Baranie zbliża się do słońca, ale jeszcze jest dość jasno i świeci około 2 godzin jako gwiazda poranna. — Mars w Strzelcu wschodzi o g. 1 po północy, świeci do wschodu słońca. — Jowisz w Bliźniątach widzialny z wieczora zachodzi przed północą. — Saturn w Wodniku wschodzi około g. 3 w nocy, widzialny do wschodu słońca.

„MERKUR“

Import Kawy, Herbaty, Cognacu i Rumu. ☐ Palarnia kawy. ☐ Najlepsze mieszanki kaw palonych. ☐ Lwów, ul. Kilińskiego 1. 2.

Należy odnowić ubezpieczenie, które się kończy:

W folwarku	Budynków	Ruchomo- ści	Inwentarzy	Krestencyi	Wołów opas.	Spirytusu		Od nie- szczęśliw. wypadków	Na życie
	d n i a								

Podano do ubezpieczenia w Agencji: .....

Dnia	Pośó	Przedmiot	Cena pojedyncza		Wartość ogólna	Złożono zadatek		Otrzymano Nr. policy	Zapłacono nale- żytość				
			K.	h.		K.	h.		dnia	K.	h.	gotów- ki lub weksl.	

Handel LEONARDA SOLECKIEGO w Lwów, Batorego 2 w poleca wszelkie towary korzenne

MAJ

1		9	
2		10	
3		11	
4		12	
5		13	
6		14	
7		15	
8		16	

Restauracya * Pokoje do śniadań
Lwów, Hotel Francuski

L. J. Stadtmüller

Wina, Delikatesy, Herbata, Kawa
Lwów, Hotel Francuski

MAJ

KARMELKI
warszawskie

CUKIERKI
chłodzące

Dr. Rucker i Sp. we Lwowie

17		25	
18		26	
19		27	
20		28	
21		29	
22		30	
23		31	
24			

Dzień	Ś w i ę t a		Kalendarz słowiański	Kalendarz żydow.	Dni roku			Stońca		Księżyca	
	rymsko-katolickie	grecko-katolickie			W.	Z.	wsch.	zach.			
S	1 Nikodema	19 Patrykija	Świętopełk	19	152	214	322	720	—	r	808
22	Ew. św. Łuk. r. 14. O wezw. na wieczerzę.	Joan 4. O Samarytani.	Długość dnia 15 g. 58 m., przybyto dnia 7 g. 55 m., zmierzch trwa 43 m.								
N	2 2 po Sw. S. M. B.	20 Samar. Ftał.	Ratysław	20	153	213	322	721	r	117	927
P	3 Klotyldy m.	21 Konstantyna	Branmiła	21	154	212	321	721	1241	1047	
W	4 Kiryryna m.	22 Mychała	Litomił	22	155	211	321	722	102	W1206	
Ś	5 Bonifacego	23 Symeona pr.	Dobromił	23	156	210	320	723	120	122	
C	6 Norberta b.	24 Symeona pr.	Cichomir	24	157	209	320	724	136	234	
P	7 Serca P. J.	25 Karpa ap.	Wisław bł.	25	158	208	319	725	153	346	
S	8 Medarda b.	26 Karpa ap.	Wyszosław	26	159	207	319	726	211	457	
23	Ew. św. Łuk. r. 15. O zgb. owcy i groszu.	Joan 9. O śliporodźzennom.	Długość dnia 16 g. 7 m., przybyto dnia 8 g. 4 m., zmierzch trwa 44 m.								
N	9 3 po Sw. Felic.	27 Ślipor. Fter.	Sławój	27	160	206	319	727	232	605	
P	10 Małgorzaty	28 Nykyty	Bogomił	28	161	205	318	727	257	717	
W	11 Barnaby	29 Fteodozyi	Radomił	29	162	204	318	728	328	811	
Ś	12 Onufrego w.	30 Izaakija	Wyszomir	30	163	203	318	728	406	906	
C	13 Antoniego z P.	31 Woznes. Hosp.	Chotymir	1	164	202	318	729	451	952	
P	14 Bazylego	1 Junij Justyna	Przedzimir	2	165	201	318	730	545	1028	
S	15 Wita i Modest.	2 Nykyfora m.	Wit św.	3	166	200	318	730	646	1047	
24	Ew. św. Łuk. r. 5. O obfit. połowie ryb.	Joan 17. O prostawl. nyi Is.	Długość dnia 16 g. 12 m., przybyto dnia 8 g. 9 m., zmierzch trwa 45 m.								
N	16 4 po Sw. Franc.	3 SS. Otec. Łuk.	Budzimir	4	167	199	317	731	752	1122	
P	17 Adolfa	4 Mytrofana	Drogomyśl	5	168	198	317	731	901	1145	
W	18 Marka i Marc.	5 Doroftaja	Długosław	6	169	197	317	732	1013	—	
Ś	19 Gerw. i Prot.	6 Hylaryona	Borzysław	7	170	196	317	732	1128	r 1201	
C	20 Sylwiusza	7 Fteodota	Bogna św.	8	171	195	317	733	W1244	1219	
P	21 Alojzego Gonz.	8 Fteodora	Domysław	9	172	194	318	733	204	1237	
S	22 Paulina b.	9 Sub. zadusz.	Broniwój	10	173	193	318	733	327	1256	
25	Ew. św. Mat. r. 5. O sprawiedliwości.	Joan 17. O Duchu świątym.	Długość dnia 16 godz. 15 m., ubyto dnia 1 m., zmierzch trwa 44 m.								
N	23 5 po Sw. Zenon.	10 Sosz. s. Ducha	Wanda	11	174	192	318	733	453	120	
P	24 Jana Chrzcze.	11 Pon. S. Ś. D.	Janisław	12	175	191	319	733	618	149	
W	25 Prospera b.	12 Onufrya pr.	Włastymił	13	176	190	319	733	738	228	
Ś	26 Jana i Pawła	13 Akiłyny	Rozmysław	14	177	189	319	733	849	319	
C	27 Władysława k.	14 Elyseja	Włatysław	15	178	188	320	733	938	425	
P	28 Leona II p. †	15 Amosa pr.	Zbroisław	16	179	187	320	733	1016	523	
S	29 Piotra i Pawła	16 Tychona pr.	Wyszomir	17	180	186	321	733	1045	706	
26	Ew. św. Mark. r. 8. O nakarm. 4000 ludzi.	Mat. 10. O yspow. widaniu Isusa.	Długość dnia 16 godz. 12 m., ubyto dnia 4 m., zmierzch trwa 44 m.								
N	30 6 po Sw. W. ś. P.	17 1 po Sosz. W. SS.	Cichosław	18	181	185	321	733	1108	829	

Kalendarz żydowski: 13 czerwca = 1 Tamuz. 30 czerwca = 18 Tamuz, Zdobyć świętyni — post.

Słońce wstępuje w znak Raka dnia 22-go o g. 3 popołudniu. Chwila ta jest początkiem lata, odtąd dzień zaczyna się zmniejszać.

Księżyce. Ostatnia kwadra d. 3 o g. 6 m. 19 rano; now d. 11 o g. 0 m. 50 po północy; pierwsza kwadra d. 19 o g. 3 m. 55 rano; pełnia d. 25 o g. 10 m. 27 wieczorem. Dnia 12 o g. wieczorem apogium, d. 26 o g. 3 rano perigeum.

Jasne planety. Merkury w Bliźniętach, później w Raku oddala się coraz bardziej na wschód od słońca i dostęga największej odległo-

ści wschodniej w d. 27, widzialny jest w końcu miesiąca krótko po zachodzie słońca. — Wenus w Baranie, później w Byku wschodzi przeszło godzinę przed wschodem słońca i jako gwiazda poranna jest widzialna — Mars w Strzelcu wschodzi przed północą i świeci do rana; d. 5 znajduje się w stanowisku i rozpoczyna ruch wsteczny. — Jowisz w Bliźniętach widzialny tylko krótko po wschodzie słońca, zachodzi około g. 10 w. Dnia 13 pokrycie Jowisza przez księżyc. — Saturn w Wodniku wschodzi około g. 1 w nocy, widzialny do rana.

„MERKUR“

Import Kawy, Herbaty, Cognacu i Rumu. □ Palarnia kawy. □ Najlepsze mieszanki kaw palonych. □ Lwów, ul. Kilińskiego 1. 2.

Należy odnowić ubezpieczenie, które się kończy:

W folwarku	Budynków	Ruchomości	Inwentarzy	Krestencyi	Woiów opas.	Spirytusu		Od nie-szczęśliw. wypadków	Na życie
	d n i a								

Podano do ubezpieczenia w Agencji: .....

Dnia	Ilość	Przedmiot	Cena pojedyncza		Wartość ogólna	Złożono zadatek		Otrzymano Nr. policy	Zapłacono należność			
			K.	h.		K.	h.		dnia	K.	h.	gotówki lub weksl.

ELEKTRYCZNA
Palałnia Kawy

Leonarda Soleckiego, Lwów, Batoiego 2 poleca KAWĘ codziennie
świeżo paloną

CZERWIEC

1		9	
2		10	
3		11	
4		12	
5		13	
6		14	
7		15	
8		16	

Restauracya * Pokoje do śniadań
Lwów, Hotel Francuski

L. J. Stadtmüller

Wina, Delikatesy, Herbata, Kawa
Lwów, Hotel Francuski

CZERWIEC

17		25	
18		26	
19		27	
20		28	
21		29	
22		30	
23			
24			

Pomadki

Karmelki * Herbatniki

Dr. Rucker i Sp. we Lwowie

Dzień	Święta		Kalendarz słowiański	Kalendarz żydow.	Dni roku		Słońca		Księżycyca		
	rzymsko-katolickie	grecko-katolickie			w.	z.	wsch.	zach.			
P	1 Teobalda	18 Leontyja	Bogusław	19	182	184	322	733	w 1126	r 949	
W	2 <i>Naw. N. MP. ☿</i>	19 Judy ap.	Ojcomił	20	183	183	323	733	1144	1107	
Ś	3 Heleny	20 Mefodyja	Miłostaw	21	184	182	324	733	—	w 1222	
C	4 Józefa Kalas.	21 Juljana m.	Welisław	22	185	181	324	732	r 1200	137	
P	5 Filomeny p.	22 Jewsewyja ep.	Prokop	23	186	180	325	731	1228	248	
S	6 Izazjasza pr.	23 Ahryppyny m.	Izasław	24	187	179	326	731	1238	357	
27	Ew. św. Mat. r. 7. 0 fałszywych prorok.	25 Mat. 4. Petr. ide w śl. Idusa.	Długość dnia 16 godz. 5 m., ubyło dnia 11 m., zmierzch trwa 43 m.								
N	7 7 po Sw. Jana	24 2 po S. R. ś. Joan.	Krasnoroda	25	188	178	327	731	102	503	
P	8 Elzbiety kr	25 Fewronyi	Chwalimir	26	189	177	328	730	130	605	
W	9 Cyryla b.	26 Dawyda	Starochta	27	190	176	329	730	205	703	
Ś	10 7 braci męcz. ☉	27 Samsona pr.	Radziwój	28	191	175	329	729	247	751	
C	11 Pelagii m.	28 Kyra i Joana †	Olga św.	29	192	174	330	729	339	830	
P	12 Jana Gwalb.	29 Petra i Pawła	Tolomir bł.	1	193	173	331	728	438	902	
S	13 Małgorzaty p.	30 Sobor ś. 12 Ap.	Radomiła	2	194	172	332	728	543	928	
28	Ew. św. Łuk. r. 16. 0 niesprawiedl. szalarz.	26 Mat. 6. Nykto nie może dw. hosp. ś. ś.	Długość dnia 15 godz. 56 m., ubyło dnia 20 m., zmierzch trwa 43 m.								
N	14 8 po Sw. Bonaw.	1 1 Julyj 3 po Sosz.	Dobrogost	3	195	171	333	727	651	950	
P	15 Rozesł. Apost.	2 Pol. Ryzy Boh.	Radosław	4	196	170	334	726	801	1009	
W	16 N. M. P. Szkap.	3 Jakynfta	Dzierżyśl.	5	197	169	335	725	913	1026	
Ś	17 Aleksego w.	4 Andreja	Dzierżykr.	6	198	168	336	724	1027	1042	
C	18 Szym. z Lip. ☽	5 Aftanazyja	Unisław	7	199	167	337	723	1045	1100	
P	19 Wincent. à P.	6 Syzona Wel.	Wodzisław	8	200	166	338	722	w 105	1120	
S	20 Czesława i K.	7 Ftomy pr.	Czesław	9	201	165	339	721	226	1146	
29	Ew. św. Łuk. r. 19. 0 zburzeniu Jerozolimy.	27 Mat. 8. 0 sotnyci.	Długość dnia 15 godz. 42 m., ubyło dnia 34 m., zmierzch trwa 42 m.								
N	21 9 po Sw. Odkup.	8 4 po Sosz. Prok.	Stosł. i D.	10	202	164	341	720	350	—	
P	22 Maryi Magdal.	9 Pankratya	Bolesława	11	203	163	342	719	510	r 1280	
W	23 Apolinarego	10 SS. 45 Mucz.	Zelisław	12	204	162	343	718	624	103	
Ś	24 Kunegundy	11 Jewtymyja	Lubomira	13	205	161	344	716	724	200	
C	25 Jakóba ap. ☿	12 Prokła m.	Sławoszw	14	206	160	346	715	809	312	
P	26 Anny	13 Sobor ś. Hawr.	Miroslawa	15	207	159	347	714	844	431	
S	27 Natalii p.	14 Akyly ap.	Wszebor	16	208	158	348	713	920	559	
30	Ew. św. Mat. r. 18. 0 faryzeusza i celniku.	28 Mat. 8. 0 dwóch bisnajszych.	Długość dnia 15 godz. 25 m., ubyło dnia 51 m., zmierzch trwa 41 m.								
N	28 10 po Sw. Kun.	15 5 po Sosz. Kyr.	Świętomir	17	209	157	350	712	931	725	
P	29 Marty p.	16 Aftynohena	Cierpiśl.	18	210	156	351	710	950	847	
W	30 Abdona i Sen.	17 Martyny m.	Zdobysław	19	211	155	353	709	1005	1005	
Ś	31 Ignacego	18 Jemylyana	Ludomir	20	212	154	354	707	1121	1121	

Kalendarz żydowski: 12 lipca = 1 Ab. 21 lipca = 10 Ab, Spalenie świątyni — post.

Słońce wstępuje w znak Lwa w d. 24 lipca. W d. 5 lipca o g. 3 popołudniu ziemia znajduje się w największej odległości od słońca, t. j. w punkcie odslonecznym swej drogi (afelium). W d. 10 lipca zaćmienie słońca, u nas niewidzialne.

Księżycyca. Ostatnia kwadra d. 2 o g. 3 m. 34 po południu; now d. 10 o g. 4 m. 17 po południu; pierwsza kwadra d. 18 o g. 2 m. 11 po południu; pełnia d. 25 o g. 5 m. 30 rano. Dnia 9 o g. 11 wieczorem apogeum, d. 24 o g. 1 popoł. perigeum. Dnia 25 zaćmienie księżycyca, u nas niewidzialne.

Jasne planety. Merkury w Raku w d. 11 rozpoczyna ruch wsteczny i zbliża się szybko do słońca ze strony wschodniej; w d. 25 znaj-

duje się w połączeniu dolnym ze słońcem; w tym miesiącu trudno dostrzegały. — Wenus w Byku, później w Bliźniętach świeci krótko przed wschodem słońca, — Mars posiada ruch wsteczny w Strzelcu, wschodzi zaraz z wieczora i świeci przez całą noc; w d. 6 znajduje się w opozycji ze słońcem. Obserwacje Marsa w tym miesiącu najdogodniejsze. — Jowisz w Bliźniętach znajduje się nad poziomem w dzień, więc w miesiącu tym niewidzialny. Dnia 15 połączenie ze słońcem, Jowisz górze razem ze słońcem. — Saturn w Wodniku w d. 11 dosięga stanowiska i rozpoczyna ruch wsteczny; wschodzi około 11 wieczorem i świeci przez całą noc.

„MERKUR“

Import Kawy, Herbaty, Cognacu i Rumu. □ Palarnia kawy □ Najlepsze mieszanki kaw palonych. □ Lwów, ul. Kiłińskiego l. 2.

Należy odnowić ubezpieczenie, które się kończy:

W folwarku	Budynków	Ruchomości	Inwentarzy	Krestencyi	Wolów opas.	Spirytusu	Od nie-szczęśliw. wypadków	Na życie
	d n i a							

Podano do ubezpieczenia w Agencji: .....

Dnia	Ilość	Przedmiot	Cena pojedyncza		Wartość ogólna	Złożono zadatek		Otrzymano Nr. policy	Zapłacono należność			
			K.	h.		K.	h.		dnia	K.	h.	gotówki lub weksl.

Handel LEONARDA SOLECKIEGO

Batorego 2
— LWÓW —

poleca znakomity Koniak fr. Courrière & Co.
1/1 but. K. 7—, 1/2 but. K. 360, 1/4 but. K. 2—

LIPIEC

1		9	
2		10	
3		11	
4		12	
5		13	
6		14	
7		15	
8		16	

Restauracya * Pokoje do śniadań
Lwów, Hotel Francuski

L. J. Stadtmüller

Wina, Delikatesy, Herbata, Kawa
Lwów, Hotel Francuski

LIPIEC

17		25	
18		26	
19		27	
20		28	
21		29	
22		30	
23		31	
24			

CUKIERKI

**LIKIEROWE
I NADZIEWANE**

Dr. Rucker i Sp. we Lwowie

Dzień	Święta		Kalendarz słowiański	Kalendarz żydow.	Dni roku		Śroica		Księżyca	
	rzymsko-katolickie	grecko-katolickie			w.	z.	wsch.	zach.		
C P S	1 Piotra w ok. ☾ 2 N. M. P. Aniel. 3 Zn. św. Szczep.	19 Makryny 20 Iryi pr. 21 Symeona pr.	Bolisław Świętosł. Letosław	21 22 23	213 214 215	153 152 151	556 357 358	706 704 702	W1044 1106 1132	W1235 146 255
31	Ew. św. Mark. r. 7. O uzdrowieniu głuchon.	29 Mat. 9. O rozstąpieniom żyłamy.	Długość dnia 15 godz. 4 m., zmierzch trwa 40 m.							
N P W Ś C P S	4 Ilpo Św. Domin. 5 N. M. P. Snież. 6 Przem. Pańsk. 7 Kajetana 8 Cyryaka m. 9 Romana 10 Wawrzyńca m.	22 6 po Sosz. MM. 23 Trofyma 24 Chrystyny m. 25 Usp. św. Anny 26 Jermołaja 27 Pantalejmona 28 Prochorai Nik.	Ostromir Stanisław Sława b. Chlebosław Olech św. Niezamyśl Borys i Chł.	24 25 26 27 28 29 30	216 217 218 219 220 221 222	150 149 148 147 146 145 144	400 401 402 403 405 407 408	701 659 657 655 654 653 652	— 1205 1245 133 231 334 441	358 456 548 630 704 733 755
32	Ew. św. Łuk. r. 10. O miłosiernym Samaryt.	30 Mat. 9. O dwóch ślipcach.	Długość dnia 14 godz. 44 m., ubyło dnia 1 g. 32 m., zmierzch trwa 39 m.							
N P W Ś C P S	11 12 po Św. Zuz. 12 Klary 13 Hipolita m. 14 Euzebiusza † 15 Wnieb. N. M. P. 16 Rocha 17 Liberata op.	29 7 po Sosz. Kał. 30 Syly op. 31 Jewdokima 1 Awh. Pros. s. K. 2 Stefana m. 3 Izaakija pr. 4 7 Otrok w Efez.	Wawrz. Włodzimira Rosław Dobrowój Jaclaw św. Domorad Miron św.	1 2 3 4 5 6 7	223 224 225 226 227 228 229	143 142 141 140 139 138 137	410 411 412 414 415 417 419	650 648 646 644 642 640 639	552 704 817 932 1049 1210 130	815 833 850 906 925 948 1017
33	Ew. św. Łuk. r. 17. O uzdrowieniu 10 tręd.	31 Mat. 14. O piaty chłibach i dw. ryb.	Długość dnia 14 godz. 20 m., ubyło dnia 1 g. 56 m., zmierzch trwa 38 m.							
N P W Ś C P S	18 13 po Św. Jacka 19 Benigny 20 Stefana kr. 21 Joanny Frem. 22 Filiberta op. 23 Filipa b. 24 Bartłomieja ap.	5 8 po Sosz. Ew. 6 Preobr. Hospod. 7 Dometya pr. 8 Jemylyana 9 Mafteja ap. 10 Ławrentyja m. 11 Jewpła arch.	Bronisława Bolesław Sobiesław Kazimiera Radomił Cichomił Cieszymir	8 9 10 11 12 13 14	230 231 232 233 234 235 236	136 135 134 133 132 131 130	420 421 423 424 426 427 429	637 635 633 631 629 627 625	250 404 509 600 639 708 732	1053 1143 — 1247 204 328 455
34	Ew. św. Mat. r. 6. O służeńiu Bogu i mam.	32 Mat. 14. O małowir-stwi Petrowom.	Długość dnia 13 godz. 56 m., ubyło dnia 2 g. 20 m., zmierzch trwa 37 m.							
N P W Ś C P S	25 14 po Św. Joach. 26 Zefirynty 27 Przen. s. Kaz. 28 Augustyna 29 Ścieście s. Jana 30 Róży z L. ☾ 31 Rajmunda w.	12 9 po Sosz. Fot. 13 Maksyma 14 Mycheja pr. 15 Uspen Bohor. 16 Nerukoł Obr. 17 Myrona m. 18 Flora i Ławra	Namysław Włastymir Przedziśl. Wyszomir Racibor Szczęsny Świętosł.	15 16 17 18 19 20 21	237 238 239 240 241 242 243	129 128 127 126 125 124 123	430 432 433 434 436 437 438	623 621 619 617 615 613 611	752 810 828 846 908 934 1003	620 741 900 1016 1132 1241 149

Kalendarz żydowski: 11 sierpnia — 1 Elul.

Słońce wstępuje w znak Panny dnia 24-go sierpnia.

Księżyce. Ostatnia kwadra d. 1 o g. 3 m. 25 rano; now d. 9 o g. 7 m. 36 rano; pierwsza kwadra d. 16 o g. 10 m. 5 rano; pełnia d. 23 o g. 1 m. 15 po południu; ostatnia kwadra d. 30 o g. 6 m. 28 wieczorem. Dnia 6 o g. 5 rano apogeum, d. 21 o g. 8 wiecz. perigeum.

Jasne planety. Merkury w Raku posiada ruch wsteczny do d. 4, poczem przebiega gwiazdozbiory Raka i Lwa ruchem prostym; oddala się od słońca na zachód i w d. 13 dosięga najwięk-

szego oddalenia zachodniego, poczem znowu zaczyna się do słońca zbliżać; widzialny w połowie miesiąca przed wschodem słońca. — Wenus w Raku później w Lwie wchodzi na krótko przed wschodem słońca i z trudnością tylko nad ranem może być dostrzeżona. — Mars w Strzelcu wchodzi przed wieczorem, zachodzi około g. 4 rano, w d. 9 znajduje się w stanowisku, rozpoczynając ruch kierunkowy. — Jowisz w Raku widzialny tylko krótko przed wschodem słońca, poczem ginie w jego promieniach. — Saturn posiada ruch wsteczny w Wodniku; wchodzi około 9 wieczorem i świeci przez całą noc.

„MERKUR“

Import Kawy, Herbaty, Cognacu i Rumu. □
Palarnia kawy. □ Najlepsze mieszanki kaw
palonych. □ Lwów, ul. Kilińskiego l. 2.

Należy odnowić ubezpieczenie, które się kończy:

W folwarku	Budynków	Ruchomości	Inwentarzy	Krestencyi	Wółów opas.	Spirytusu	Od nie-szczęśliw. wypadków	Na życie
	d n i a							

Podano do ubezpieczenia w Agencji: .....

Dnia	Ilość	Przedmiot	Cena pojedyncza		Wartość ogólna	Złożono zadatek		Otrzymano Nr. policy	Zapłacono należność			
			K.	h.		K.	h.		dnia	K.	h.	gotówki lub weksl.

Elektryczna Palarnia kawy Leonarda Soleckiego
 Lwów, Białego 2 poleca znakomite mieszanki po cenach za 1 kg. K. 3-20, 4.—, 4-80, 5-60

SIERPIEŃ

1	9
2	10
3	11
4	12
5	13
6	14
7	15
8	16

Restauracya * Pokoje do śniadań
Lwów, Hotel Francuski

L. J. Stadtmüller

Wina, Delikatesy, Herbata, Kawa
Lwów, Hotel Francuski

SIERPIEŃ

Karmelki

rosyjskie i
chłodzące

Dr. Rucker i Sp. we Lwowie

17		25	
18		26	
19		27	
20		28	
21		29	
22		30	
23		31	
24			

Dzień	Ś w i ę t a		Kalendarz słowiański	Kalendarz żydow.	Dni roku	Słońca		Księżycyca		
	rzymsko-katolickie	grecko-katolickie				w	z.	wsch.	zach.	
35	Ew. św. Łuk. r. 7. O wskr. młodz. z Naim	33 Mat. 17. O bisnuj. sia na nowom mis.	Długość dnia 13 godz. 33 m., ubyto dnia 2 godz. 43 m., zmierzch trwa 36 m.							
N	15 po Sw. Idz.	19 10 po Sosz. And.	Dzierżysław	22	244	122	440	609	1041	W 250
P	2 Justa bisk.	20 Samniła pr.	Czcisław.	23	245	121	442	607	1132	344
W	3 Bron. i Izab.	21 Ftadeja	Przesława	24	246	120	443	604	—	429
S	4 Rozalii	22 Ahaftonika	Roćisław	25	247	119	445	602	1240	505
N	5 Wawrzyńca b	23 Luppą m.	Wodzisław	26	248	118	446	600	145	535
P	6 Zacharyusza	24 Ewtychia m.	Drogowit	27	249	117	448	598	240	600
S	7 Reginy p.	25 Warfołomeja	Domosława	28	250	116	449	596	350	621
36	Ew. św. Łuk. r. 14. O uzdrow. opuchłego.	34 Mat. 18. O dwóch doźnykach.	Długość dnia 13 godz. 7 m., ubyto dnia 3 godz. 9 m., zmierzch trwa 35 m.							
N	8 16 po S. Nar. NMP.	26 11 po Sosz. Adr.	Radosława	29	251	115	451	594	505	639
P	9 Georginuszka	27 Pymena pr.	Sobiebor	1	252	114	452	592	606	656
W	10 Mikołaja z T.	28 Mojseja	Władybój	2	253	113	454	590	722	713
S	11 Protą i Jacką	29 Usikł. hł. ś J.	Ićisław	3	254	112	455	587	839	731
N	12 Gwidona wyz.	30 Aleksandra p.	Radzimir	4	255	111	456	585	951	752
P	13 Tobiasza	31 Połoz. poj. P. B.	Chronisław	5	256	110	458	583	1117	818
S	14 Podw. ś. krzyż.	1 Sept. Symeona	Ziomomysł	6	257	109	500	581	W1239	850
37	Ew. św. Mat. r. 22. O mił. Boga i bliźn.	35 Mat. 10. O Junoszi bohatm.	Długość dnia 12 godz. 47 m., ubyto dnia 3 godz. 35 m., zmierzch trwa 34 m.							
N	15 17 po S. Im. M.	2 12 po Sosz. M.	Budzimił	7	258	108	501	578	158	935
P	16 Ludmili p	3 Aityma	Sędzisław	8	259	107	503	576	300	1032
W	17 Lamberta b.	4 Wawyły św.	Drogosł.	9	260	106	504	574	355	1141
S	18 Tom. z W. † S.	5 Zacharya	Dobrowit	10	261	105	505	572	436	—
N	19 Januaryusza	6 Wosp. cz. M.	Krzepimir	11	262	104	507	570	507	102
P	20 Eust. † Such.	7 Sozanta m.	Myślisław	12	263	103	509	568	533	227
S	21 Mat. ap † S.	8 Roźdź. Bohor.	Bożydar	13	264	102	510	565	554	351
38	Ew. św. Mat. r. 9. O uzdrow. paralytyka.	36 Mat. 21. O ztych diatela. wo wynohr.	Długość dnia 12 godz. 15 m., ubyto dnia 4 godz. 1 m., zmierzch trwa 35 m.							
N	23 18 po Sw. Wł. z G.	9 13 po Sosz. Joak.	Zelimir	14	265	101	512	523	612	514
P	23 Tekli p.	10 Mynodory m.	Bogusława	15	266	100	513	521	630	635
W	24 Gerardia b.	11 Ftiodory pr.	Tomir	16	267	99	515	519	648	753
S	25 Aurelii p.	12 Awtemona	Świętopek	17	268	98	516	516	708	910
N	26 Kospyryna	13 Kornyla sot.	Ładysl. bł.	18	269	97	518	514	732	1023
P	27 Kyrny i Dam.	14 Wozn. cz. Krest.	Damian	19	270	96	519	512	801	1135
S	28 Waclawa k.	15 Nyktyy m.	Waclaw ś.	20	271	95	521	510	835	W1240
39	Ew. św. Mat. r. 22. O wezwaniu na gody.	37 Mat. 22. O zwan. nych na brak.	Długość dnia 11 g. 49 m., ubyto dnia 4 g. 27 m., zmierzch trwa 35 m.							
N	29 19 po Sw. Mich.	16 14 po Sosz. Jos.	Dadzibóg	21	272	94	522	508	917	137
P	30 Hieronina	17 Sofii mucz.	Imisław	22	273	93	524	506	1009	226

Kalendarz żydowski: 9 = 1 Tiszri, Nowy Rok 5668. 10 = 2 Tiszri, drugie święto. 11 = wrzesnia 3 Tiszri, Post Gedalja. 18 = 10 Tiszri, Święto Pojednania. 23 i 24 = 15 i 16 Tiszri, Kuczki. 29 = 21 Tiszri, święto palm. 30 = 22 Tiszri, Zgromadzenie czyli koniec Kuczek.

Słońce wstępuje w znak Wagi d. 24 o g. 6 rano. Jest to początek jesieni.

Księżyc. Now d. 7 o g. 10 m. 4 wieczorem; pierwsza kwadra d. 15 o g. 4 m. 40 rano; pełnia d. 21 o g. 19 m. 33 wieczór; ostatnia kwadra d. 29 o g. 12 m. 37 po południu. Dnia 2 o g. 8 wiecz. apogeum, d. 18 o g. 4 popoł. perigeum, d. 30 o g. 2 po południu apogeum.

Jasne planety. Merkury w Lwie, później w Pannie znajduje się d. 7 w górnem połączeniu ze słońcem, poczem cddala się od słońca w kierunku wschodnim. — Wenus w Lwie, później

w Pannie, d. 15 znajduje się w górnem połączeniu ze słońcem i przechodzi na wschód od słońca, w miesiącu tym niewidzialna. — Mars w Strzelcu po zachodzie słońca widzialny wysoko na niebie; zachodzi około 1 po północy. — Jowisz w Raku widzialny s rana, wschodzi około g. 3 rano, zachodzi w dzień; d. 4 pokrycie Jowisza przez księżyc. — Saturn posiada ruch wsteczny w Wodniku, w d. 18 znajduje się w opozycji ze słońcem; wschodzi zaraz z wieczora i świeci przez całą noc. W tym miesiącu najlepiej może być obserwowany.

„MERKUR“

Import Kawy, Herbaty, Cognacu i Rumu. □ Palarnia kawy. □ Najlepsze mieszanki kaw palonych. □ Lwów, ul. Kilińskiego 1. 2.

Należy odnowić ubezpieczenie, które się kończy:

W folwarku	Budynków	Runomosi	Inwentarzy	Krestencyi	Wółw opas.	Spirytusu		Od nie-szczęśliw. wypadków	Na życie
	d n i a								

Podano do ubezpieczenia w Agencji: _____

Dnia	Ilość	Przedmiot	Cena pojedyncza		Wartość ogólna	Złożono zadatek		Otrzymano Nr. polley	Zapłacono należycie			
			K.	h.		K.	h.		dnia	K.	h.	gotówki lub weksl.

Handel LEONARDA SOLECKIEGO w Lwów, Batorego 2 poleca wszelkie towary korzenne

WRZESIEŃ

1		9	
2		10	
3		11	
4		12	
5		13	
6		14	
7		15	
8		16	

Restauracya * Pokoje do śniadań
Lwów, Hotel Francuski

L. J. Stadtmüller

Wina, Delikatesy, Herbata, Kawa
Lwów, Hotel Francuski

WRZESIEŃ

Soki owocowe, Czekolada
Dr. Rucker i Sp. w Lwowie

17		25	
18		26	
19		27	
20		28	
21		29	
22		30	
23			
24			

Dzieln.	Święta		Kalendarz słowiański	Kalendarz żydow.		Dni roku		Śłońca		Księżycyca	
	rzymsko-katolickie	grecko-katolickie		w.	z.	w.	z.	wsch.	zach.		
W S C P S	1 Remigiusza	18 Ewmenya	Danuta	23	274	92	525	504	W1109	W 306	
	2 Aniołów Str.	19 Trofyma m.	Stanimir	24	275	91	526	502	—	338	
	3 Kandyda m.	20 Eustafia	Siemian	25	276	90	528	500	R1214	403	
	4 Franc. Seraf.	21 Kondrata	Bratysław	26	277	89	529	457	124	425	
	5 Placyda m.	22 Foky m.	Zasław	27	278	88	531	455	236	444	
40	Ew. św. Jana r. 4. O chor. synu królewsk.	22 Mat. 22. O myłosti Boha i blyznych.	Długość dnia 11 g. 26 m., ubyło dnia 4 g. 50 m., zmierzch trwa 35 m.								
N P W S C P S	6 20 po Sw. M. B. R.	23 15 po Sosz. Z. S. J.	Bronisław	28	279	87	533	453	350	501	
	7 Justyny p.	24 Fteky m.	Rosław	29	280	86	534	451	506	518	
	8 Brygidy wd.	25 Eufrozyny pr.	Wojśława	30	281	85	536	449	624	535	
	9 Dyonizego	26 Ioana Boh.	Dogomost.	1	282	84	537	447	744	556	
	10 Franciszka	27 Kałystrata m.	Tomil	2	283	83	539	445	905	621	
41	Ew. św. Mat. r. 18. O dłużn. i złośl. studze.	28 Charytona pr.	Dobromiła	3	284	82	540	443	1026	651	
	N P W S C P S	12 Maksymiliana	29 Kyryaka pr.	Grzmisław	4	285	81	541	441	1147	731
		Długość dnia 10 g. 59 m., ubyło dnia 5 g. 17 m., zmierzch trwa 36 m.									
		13 21 po Sw. Edw	30 16 po S. Hreh.	Ziemisław	5	286	80	543	438	W1256	823
		14 Kalikstapap.	1 Okt. Pokr. B.H.	Dzierzymir	6	287	79	545	436	153	929
15 Jadwigi i Ter.		2 Kypryana	Długosława	7	288	78	547	434	237	1045	
42	Ew. św. Mat. r. 22. O oddan. monety czyn.	3 Dyonysia	Radzisław	8	289	77	548	432	311	—	
	N P W S C P S	16 Gawła ap.	4 Jerefteja ep. m.	Zastysława	9	290	76	550	430	337	R1205
		17 Łucyny	5 Charytyny m.	Bratumił	10	291	75	551	428	359	129
		18 Łukasza ew.	6 Ftomy ap	Ziemiowit	11	292	74	553	426	416	251
		19 Piotra z Alk.	Długość dnia 10 g. 38 m., ubyło dnia 5 g. 43 m., zmierzch trwa 36 m.								
Mat. 15. Ożeni chananejsk.											
43	Ew. św. Mat. r. 8. O wskrz. córki księcia.	7 17 po Sosz. Serh.	Budzisława	12	293	73	555	424	434	412	
	N P W S C P S	20 22 po Sw. P. krz.	8 Pelahyi m.	Daromiła	13	294	72	556	422	451	531
		21 Urszuli p. m.	9 Jakowa ap.	Przebysł.	14	295	71	558	420	510	649
		22 Korduli p.	10 Jewlambia	Włastywir	15	296	70	559	418	532	804
		23 Janz Kapistr.	11 Fylypa ap.	Siemisław	16	297	69	601	417	557	917
24 Rafała arch.		12 Prowa m.	Samomysł	17	298	68	603	415	630	1026	
44	Ew. św. Mat. r. 8. O wskrz. córki księcia.	13 Karpa m.	Lutosław	18	299	67	604	413	709	1127	
	Długość dnia 10 g. 9 m., ubyło dnia 6 g. 7 m., zmierzch trwa 37 m.										
	N P W S C	27 23 po Sw. Jan. k.	14 18 po Sosz. Naz.	Witomił	19	300	66	606	412	757	W1221
		28 Szymona i Tad.	15 Ewfymija	Władybóg	20	301	65	608	410	853	105
		29 Narcyza b.	16 Łonhyrna m.	Łamelit	21	302	64	609	408	957	139
30 Klaudyusza		17 Osyi pr.	Frzemysł.	22	303	63	611	406	1104	207	
31 Wolfganga. †		18 Łuki ew. ap.	Godzimir	23	304	62	613	404	—	229	

Kalendarz żydowski: 1 października = 23 Tiszri, Radość z Prawa.
 9 października = 1 Marcheszwan.

Śłońce wstępuje w znak Niedźwiadka dnia 24-go października.

Księżyc. Now d. 7 o g. 11 m. 20 rano; pierwsza kwadra d. 14 o godz. 11 min. 2 rano; pełnia d. 21 o g. 10 m. 12 rano; ostatnia kwadra d. 29 o g. 8 m. 49 rano. Dnia 14 o g. 3 po południu perigeum, d. 28 o g. 10 rano apogeum.

Jasne planety. Merkury w Pannie, później w Wadze oddala się na wschód od słońca i dosięga największej odległości d. 23, widzialny

jest w końcu miesiąca po zachodzie słońca. — Wenus w Pannie, później w Wadze zachodzi kilkanaście minut po zachodzie słońca, jest w tym miesiącu niewidzialna. — Mars w Koziorożu wschodzi w dzień, wieczorem widzialny do północy, poczem zachodzi. — Jowisz w Raku wschodzi około g. 1 po północy i świeci do rana. — Saturn posiada ruch wsteczny w Wodniku, po zachodzie słońca jest już wysoko na niebie, zachodzi około g. 4 rano.

„MERKUR“

Import Kawy, Herbaty, Cognacu i Rumu. □ Palarnia kawy. □ Najlepsze mieszanki kaw palonych. □ Lwów, ul. Kilińskiego 1. 2.

Należy odnowić ubezpieczenie, które się kończy:

W folwarku	Budynków	Ruchomości	Inwentarzy	Krestencyi	Wołów opas.	Spirytusu		Od nie-szczęśliw. wypadków	Na życie
	d n i a								

Podano do ubezpieczenia w Agencji: .....

Dnia	Pośó	Przedmiot	Cena pojedyncza		Wartość ogólna	Złożono zadatek		Otrzymano Nr. policy	Zapłacono należność			
			K.	h.		K.	h.		dnia	K.	h.	gotówkilub weksl.

ELEKTRYCZNA
Palarnia Kawy
Leonarda Soleckiego, Lwów, Batorskiego 2 poleca **KAWĘ** codziennie świeżo paloną

PAŹDIERNIK

1		9	
2		10	
3		11	
4		12	
5		13	
6		14	
7		15	
8		16	

Restauracya * Pokoje do śniadań
Lwów, Hotel Francuski

L. J. Stadtmüller

Wina, Delikatesy, Herbata, Kawa
Lwów, Hotel Francuski

PAŹDZIERNIK

17		25	
18		26	
19		27	
20		28	
21		29	
22		30	
23		31	
24			

Owoce

kandyzowane

Czekoladki Dr. Rucker i Sp. we Lwowie

Dzień	Święta		Kalendarz słowiański	Kalendarz żydow.	Dni roku	Słońca		Księżycyca	
	rzymsko-katolickie	grecko-katolickie				w.	z.	wsch.	zach.
P	1 Wszyst. Sw.	19 Joila pr.	Warcisław	24 305 61	615 408	1220	W 240		
S	2 Dzień zadusz.	20 Artymija	Witymir	25 306 60	616 401	128	306		
44	Ew. św. Mat. r. 8. 0 łódce Chrystusa.	42 Łuk. 6. 0 luby wrahow.	Długość dnia 9 godz. 45 m., ubyło dnia 6 godz. 31 m., zmierzch trwa 37 m.						
N	3 24 po Sw. Hub.	21 19 po Sosz. Ilar.	Chwalisław	26 307 59	618 359	243	323		
P	4 Karola Borom.	22 Awerkyja	Mściwój	27 308 58	620 358	400	340		
W	5 Elżbiety m	23 Jakowa	Sławomir	28 309 57	621 356	521	359		
Ś	6 Leonarda w.	24 Arefty	Wszewład	29 310 56	623 354	644	420		
C	7 Herkulana	25 Markyana	Żytomir	1 311 55	624 352	809	448		
P	8 4 Koronatów	26 Demetryja m.	Sędziwój	2 312 54	626 351	932	527		
S	9 Teodora	27 Nestorya m.	Bogodar	3 313 53	627 349	1047	616		
45	Ew. św. Mat. r. 13. 0 kr. Boż. pod. do ziarna	43 Łuk. 7. 0 woskr. syna wdowy w N.	Długość dnia 9 godz. 22 m., ubyło dnia 6 godz. 54 m., zmierzch trwa 38 m.						
N	10 25 po Sw. And.	28 20 po S. Teren.	Ludomir	4 314 52	629 348	1151	719		
P	11 Marcina b.	29 Anastazyi m.	Spitosław	5 315 51	631 347	1240	833		
W	12 Marcina p.	30 Zenowija m.	Nowosław	6 316 50	632 345	116	953		
Ś	13 Dydaka w.	31 Stachyja ap.	Wszerał	7 317 49	634 344	143	1116		
C	14 Serafina	1 Noj. Kos i Dam	Wodzimir	8 318 48	636 342	205	—		
P	15 Leopolda w.	2 Akindyna	Przybysław	9 319 47	638 341	224	1236		
S	16 Otmara op.	3 Akepsyny m.	Radomir	10 320 46	639 339	240	155		
46	Ew. św. Jana r. 13. 0 uzdrow. syna król.	44 Łuk. 8. 0 rozsljani simena.	Długość dnia 9 g. 00 m., ubyło dnia 7 g. 16 m., zmierzch trwa 35 m.						
N	17 24 po Sw. Sal.	4 21 po S. Joan.	Zbisław	11 321 45	641 338	257	314		
P	18 Otona op.	5 Hałaktyona	Stanisl. K.	12 322 44	642 337	314	431		
W	19 Elżbiety kr.	6 Pawła arch.	Drogomira	13 323 43	644 336	334	547		
Ś	20 Feliksa deW.	7 Jerona	Sędzimir	14 324 42	646 335	357	700		
C	21 Ofiar. N. M. P.	8 Sob. S. Mychajła	Sław	15 325 41	647 334	427	811		
P	22 Cecylii p.	9 Onysifora m.	Wszemiła	16 326 40	649 333	502	916		
S	23 Klemensa p.	10 Erasta ap.	Miływój	17 327 39	650 332	547	1015		
47	Ew. św. Mat. r. 24. 0 okropnieci spustosz.	45 Łuk. 16. 0 bohatim i Łazari.	Długość dnia 8 g. 42 m., ubyło dnia 7 g. 34 m., zmierzch trwa 39 m.						
N	24 27 po Sw. Emilii	11 22 po S. Myny	Dorosław	18 328 38	651 331	641	1103		
P	25 Katarzyny p.	12 Joana Zlot.	Chwalimira	19 329 37	653 331	741	1140		
W	26 Konrada	13 Joana Zlot.	Lechosław	20 330 36	654 330	847	1210		
Ś	27 Wirgiliusza	14 Fylypa ap.	Tomir	21 331 35	656 329	956	1234		
C	28 Krescentego	15 Hurya i Sams.	Gościśław	22 332 34	657 328	1107	1254		
P	29 Saturnina	16 Mafteja ap.	Przemysł	23 333 33	658 327	—	112		
S	30 Andrzeja ap.	17 Hryhoryja N.	Ludosław	24 334 32	700 326	1219	129		

Kalendarz żydowski: 7-go listopada = 1-go Kislew.

Słońce wstępuje w znak Strzelca d. 23 listopada.

Księżyc. Nów d. 5 o g. 11 m. 39 wieczorem; pierwsza kwadra d. 12 o g. 6 m. 14 wieczorem; pełnia d. 20 o g. 1 m. 2 po północy; ostatnia kwadra d. 28 o g. 5 m. 21 rano. Dnia 9 o g. 7 rano perigeum, d. 25 o g. 7 rano apogeum.

Jasne planety. Merkury w Wadze od d. 4 do 23 posiada ruch wsteczny, od d. 23 rozpoczyna znowu ruch prosty; w d. 14 znajduje się w dolnem połączeniu ze słońcem, przyczem za-

chodzi przejście Merkurego przed tarczą słoneczną, widzialne u nas. — Wenus w Wadze, później w Niedźwiadku zachodzi wkrótce po zachodzie słońca i tylko z wieczora krótko jest widzialna. — Mars w Koziorożu widzialny tylko do g. 10 wieczorem, poczem zachodzi. Dnia 12 pokrycie Marsa przez księżyc. — Jowisz w Raku wchodzi przed północą i świeci do wschodu słońca. — Saturn posiada ruch wsteczny w Wodniku i dosięga stanowiska w d. 23, odtąd rozpoczyna ruch kierunkowy; widzialny od zachodu słońca do g. 2 po północy.

„MERKUR“

Import Kawy, Herbaty, Cognacu i Rumu. □ Palarnia kawy □ Najlepsze mieszanki kaw palonych. □ Lwów, ul. Kilińskiego l. 2.

Należy odnowić ubezpieczenie, które się kończy:

W folwarku	Budynków	Ruchomości	Inwentarzy	Krestencyi	Wołów opas.	Spirytusu		Od nieszczęśliw. wypadków	Na życie
	d n i a								

Podano do ubezpieczenia w Agencji: .....

Dnia	Ilość	Przedmiot	Cena pojedyncza		Wartość ogólna	Złożono zadatek		Otrzymano Nr. policy	Zapłacono należność			
			K.	h.		K.	h.		dnia	K.	h.	gotówki lub weksl.

Handel LEONARDA SOLECKIEGO

Batorego 2
— Lwów —

połca

znakomity Koniak fr. Courière & Co.
1/1 but. K. 7—, 1/2 but. K. 360, 1/4 but. K. 2—

LISTOPAD

1		9	
2		10	
3		11	
4		12	
5		13	
6		14	
7		15	
8		16	

Restauracya * Pokoje do śniadań
Lwów, Hotel Francuski

L. J. Stadtmüller

Wina, Delikatesy, Herbata, Kawa
Lwów, Hotel Francuski

LISTOPAD

Ferdyfnyki z Pierniki z Mikolajki
Dr. Rucker i Sp. we Lwowie

17		25	
18		26	
19		27	
20		28	
21		29	
22		30	
23			
24			

Dzien	Święta		Kalendarz słowiański	Kalend. żydow.	Dni roku	Słońca		Księżycy			
	rzymsko-katolickie	grecko-katolickie				w.	z.	wsch.	zach.		
48	Kw. św. Łuk. r. 2. O znak na nieb. i ziemi.	46	Luk. 8. Isus ishanajet bisow.	Długość dnia 8 godz. 26 m., ubyło dnia 7 godz. 50 m., zmierzch trwa 39 m.							
N	1 Adw. Elig.	18	23 po S. Platon.	Samosława	25	335	31	701	325	r 134	w 144
P	2 Balbiny	19	Awdyja	Szulisław	26	336	30	703	325	253	201
W	3 Franc Ksaw.	20	Hryhoryja	Wiślimir	27	337	29	704	324	414	221
Ś	4 Barbary p.	21	Wowed Bohor.	Lubomila	28	338	28	706	324	539	246
C	5 Sabby op.	22	Fylymona ap.	Spitosława	29	339	27	707	324	704	318
P	6 Mikołaja bisk.	23	Amfylokija ep.	Jarogniew	1	340	26	708	323	827	403
S	7 Ambrożego †	24	Ekateryny m.	Ludomyśl	2	341	25	709	323	939	502
49	EW. św. Mat. r. 11. O Janie w więzieniu.	47	Luk. 8. O woskres. doczki Jaira.	Długość dnia 8 godz. 14 m., ubyło dnia 8 godz. 2 m., zmierzch trwa 40 m.							
N	8 2N. Pocz. N. P. M.	25	24 po Sosz. Kl.	Boguwola	3	342	24	710	323	1038	615
P	9 Leokad. i Wal.	26	Alypa	Weszława	4	343	23	711	323	1121	737
W	10 N. M. P. Loret.	27	Jakowa	Radziśława	5	344	22	712	323	1149	901
Ś	11 Damazego p.	28	Stefana m.	Wojmir	6	345	21	713	323	w1213	1024
C	12 Synezeysa p.	29	Paramona m.	Wolidar	7	346	20	714	323	1232	1145
P	13 Lucyi p. m.	30	Andreja ap.	Władysław	8	347	19	715	323	1240	—
S	14 Jana od krzyża	1	Dek. Nauma	Sławiflor	9	348	18	716	322	105	r 102
50	EW. św. Jana r. 1. O posel. Jana do żydów.	48	Luk. 10. O wpadł. mezy rozbijnyki.	Długość dnia 8 godz. 6 m., ubyło dnia 8 godz. 10 m., zmierzch trwa 41 m.							
N	15 3 Adw. Fortun.	2	25 po Sosz. Aw.	Wolimir	10	349	17	716	322	122	219
P	16 Adelajdy	3	Sofona	Zdosława	11	350	16	717	323	140	334
W	17 Łazarza	4	Warwary	Żyrosław	12	351	15	718	323	202	447
Ś	18 Grac. † Such.	5	Sawwy op.	Wszemir	13	352	14	718	323	227	558
C	19 Nemezyusza	6	Nykołaja ep.	Mścigniew	14	353	13	719	323	301	706
P	20 Teofila † Such.	7	Amwrozja ep.	Bogumiła	15	354	12	720	324	341	806
S	21 Tom. ap. † S.	8	Patapia prep.	Tomisław	16	355	11	720	324	431	900
51	EW. św. Łuk. r. 3. O Janie opow. Chryst.	49	Luk. 12. O bohatim kotnywa mn. zar.	Długość dnia 8 godz. 4 m., ubyło dnia 8 g. 11 m., zmierzch trwa 41 m.							
N	22 4 Adw. Zenon.	9	26 po S. Z. Boh.	Drogomir	17	356	10	721	324	529	942
P	23 Wiktoryi p.	10	Myny	Sławomira	18	357	9	721	325	634	1015
W	24 Ad. i Ew. † Wig.	11	Danyła	Godysława	19	358	8	721	325	741	1041
Ś	25 Narodz. Chr. P.	12	Spirydyona	Grzmisława	20	359	7	722	326	851	1103
C	26 Szezezana m.	13	EW. strachia	Wróciwój	21	360	6	722	327	1001	1120
P	27 Jana ap. i ew.	14	Ftyrsa m.	Radomyśl	22	361	5	722	328	1113	1134
S	28 Młodzianków	15	Jelewteryja ep.	Godzisław	23	362	4	722	328	—	1151
52	EW. św. Łuk. r. 2. O proroc. Sym. i Anny	50	Luk 13. Isus iscałajet w Sabat.	Długość dnia 8 godz. 6 m., przybyło dnia 3 m., zmierzch trwa 41 m.							
N	29 N. po B. N. Tom.	16	27 po S. Ahhea	Gosław bł.	24	363	3	723	329	r1228	w1205
P	30 Dawida kr.	17	Danyła	Ludomił	25	364	2	723	330	145	1222
W	31 Sylwestra pap.	18	Sewastyona m.	Lassota	26	365	1	723	331	308	1244

Kalendarz żydowski: 1 grudnia = 25 Kislew, Poświęcenie świątyni. 6 grudnia = 1 Tebet. 15 grudnia = 10 Tebet, Obłężenie Jerozolimy, post.

Słońce wstępuje w znak Koziorożca d. 23 o g. 1 po półn. Jest to początek zimy, odtąd dzień poczyna wzrastać.

Księżyc. Nów d. 5 og. 11 m. 22 przedpoł.; pierwsza kwadra d. 12 o g. 3 m. 16 rano; pełnia d. 19 o g. 6 m. 55 wieczór; ostatnia kwadra d. 28 o g. 12 m. 10 po północy; Dnia 7 o g. 4 rano perigeum, d. 22 o g. 10 wieczorem apogeum.

Jasne planety. Merkury w Wadze, później w Niedźwiadku w d. 1 znajduje się w największej zachodniej odległości od słońca, potem

przez cały miesiąc zbliża się do słońca; widzialny tylko na początku miesiąca przed wschodem słońca. — Wenus w Strzelcu, później w Koziorożcu oddala się coraz bardziej od słońca i świeci jako gwiazda wieczorna przeszło godzinę na zachodnim niebie. — Mars w Wodniku wschodzi w południe, zachodzi o g. 10 wieczorem, do tej godziny może być obserwowany. — Jowisz w Raku wschodzi przed g. 9 wieczorem, świeci jasno przez całą noc. — Saturn w Wodniku widzialny wieczorem, zachodzi o północy.

„MERKUR“

Import Kawy, Herbaty, Cognacu i Rumu. □ Palarnia kawy. □ Najlepsze mieszanki kaw palonych. □ Lwów, ul. Kilińskiego 1. 2.

Należy odnowić ubezpieczenie, które się kończy:

W folwarku	Budynków	Ruchomości	Inwentarzy	Krestencyi	Wołów opas.	Spirytusu	Od nieszczęśliw. wypadków	Na życie
	d n i a							

Podano do ubezpieczenia w Agencji: .....

Dnia	Pośó	Przedmiot	Cena pojedyncza		Wartość ogólna	Złożono zadatek		Otrzymano Nr. policy	Zapłacono należność			
			K.	h.		K.	h.		dnia	K.	h.	gotów-ki lub weksl.

Elektryczna Palarnia kawy **Leonarda Soleckiego** Lwów. Batopogo 2 poleca znakomite mieszanki po cenach za 1 kg. K. 3-20, 4-—, 4-80, 5-60

GRUDZIEN

1		9	
2		10	
3		11	
4		12	
5		13	
6		14	
7		15	
8		16	

Restauracya * Pokoje do śniadań
Lwów, Hotel Francuski

L. J. Stadtmüller

Wina, Delikatesy, Herbata, Kawa
Lwów, Hotel Francuski

GRUDZIEŃ

Ozdoby na drzewko Wszelkie cukry Dr. Rucker i Sp. we Lwowie

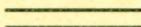
17		25	
18		26	
19		27	
20		28	
21		29	
22		30	
23		31	
24			

ZAMKNIĘCIE RACUNKOWE
TOWARZYSTWA WZAJEMNYCH UBEZPIECZEŃ

W KRAKOWIE

ZA ROK 1905

W DZIALE OGNIOWYM, GRADOWYM I ŻYCIOWYM

DZIAŁ UBEZPIECZEŃ

W roku administracyjnym od 1-go stycznia 1905 do 31-go grudnia 1905 wydano ważnych polic 509.733. Zabezpieczono wartości na K 1,670,420.129. Zebrano zaliczki K 10,959.015 h 40.

ROZCHÓD Rachunek zysków i strat z działu ogniowego

		K	h	K	h
I.	Szkody i koszty likwidacji wypłacone	7,083.652	53		
	mniej zwrot od Towarzystw kontrasekuracyjnych	2,077.696	84	5,005.955	69
II.	Ogólne wydatki zarządu po potrąceniu prowizji kontrasekur.			1,817.891	69
III.	Odpisy i inne wydatki			185.003	69
IV.	Rezerwa na szkody nieuregulowane	874.230	14		
	mniej udział Towarz. kontrasekuracyjnych	133.818	76	740.411	38
V.	Stan funduszów z końcem r. 1905	12,010.209	37		
	mniej kontrasekuracja	1,274.052	63	10,736.156	74
VI.	Pozostałość			1,000.383	84
				19,485.803	03

STAN CZYNNY

Rachunek bilansu z działu ogniowego

		K	h	K	h
I.	Stan kas z d. 31. grudnia 1905			286.750	11
II.	Rozporządzalne należitości w instytucjach kredytowych i kasach oszczędności			2,098.175	65
III.	Realności			1,914.000	—
IV.	Papiery wartościowe według kursu z dnia 31. grudnia 1905			6,850.081	20
V.	Weksle w portfelu			207.510	69
VI.	Salda czynne rachunków z Towarzystwami kontrasekurac.			1,072.299	34
VII.	Zaległości w agenturach i filiach (salda czynne)			2,059.031	33
VIII.	Różni dłużnicy			1,799.508	21
IX.	Wartość inwentarza po odpisaniu zużycia			75.745	--
X.	Efektu kaucyi agentów			558.885	35
				16,921.986	88

Kraków, dnia 31. grudnia 1905 r.

DYREKCJA:

M. Garapich

Ilg. Głazowski

Paszkowski

Naczelnik central. biura rachunk.: Wiktor Gablenz

OD OGNIĄ. ROK XLV.

Fundusz rezerwowy powiększył się o K 192.056 h 37 i wynosi K 6,733.653 h 62. Pozostałość wynosi K 1,000.383 hal. 84.

za czas od 1. stycznia 1905 do 31. grudnia 1905 r. PRZYCHÓD

		K	h	K	h
I.	Fundusze przeniesione z r. 1904 mniej kontrasekuracya	11,455.775	64	10,230.088	72
		1,225.686	92		
II.	Fundusz na szkody nieuregulowane, przeniesiony z r. 1904 mniej kontrasekuracya	876.783	45	634.597	76
		242.185	69		
III.	Zebrana premia	10,959.015	40	7,805.131	25
	mniej kontrasekuracya	3,153.884	15		
IV.	Przychód z lokacyi kapitałów			306.797	97
V.	Inne przychody			509.187	33
				19,485 803	03

z dniem 31. grudnia 1905 r.

STAN BIERNY

		K	h	K	h
I.	Fundusz rezerwowy			6,733.653	62
II.	Fundusz na różnicę kursu			298.588	65
III.	Fundusz wyrównawczy i specjal.			480.644	13
IV.	Rezerwa premii	4,418.630	26	3,144.577	63
	mniej kontrasekuracya	1,274.052	63		
V.	Rezerwa na szkody nieuregul. mniej kontrasekuracya	874.230	14	740.411	38
		133.818	76		
VI.	Fundusz emerytalny			2,249.078	41
VII.	Salda bierne rachunków z Towarzystwami kontrasekuracyjn.			352.836	56
VIII.	Różni wierzyciele			644.431	05
IX.	Kaucyje agentów			558.885	35
X.	Fundusze			718.496	26
XI.	Pozostałość			1,000.383	84
				16,921.986	88

KOMISYA RACHUNKOWA:

W. Gniewosz

M. Urbański

Antoni hr. Wodzicki

M. Dydziński

Kl. hr. Dzieduszycki

DZIAŁ UBEZPIECZEŃ

W dziale gradowym wydano w roku 1905 ważnych polic 8.940. Zabezpieczono wartości na K 53,567.505, zebrano zaliczki K 1,100.525 h 70.

ROZCHÓD Rachunek zysków i strat z działu gradowego

		K	h	K	h
I.	Szkody i koszty likwidacji wypłacone	450.333	58		
	mniej zwrot od Tow. kontrasek.	60.858	95	389.374	63
II.	Ogólne wydatki zarządu po potrąceniu prowizji kontrasek.			98.694	15
III.	Odpisy i inne wydatki			17.007	73
IV.	Stan funduszków z końcem r. 1905			2,468.302	23
V.	Czysta pozostałość			375.672	45
				3,349.051	19

STAN CZYNNY Rachunek bilansu z działu gradowego

		K	h	K	h
I.	Rozporządzalne należności w instytucjach kredytowych i kasach oszczędności			24.395	78
II.	Papiery wartościowe według kursu z dnia 31. grudnia 1905			2,345.315	06
III.	Weksle w portfelu			125.756	32
IV.	Różni dłużnicy			558.405	91
V.	Wartość inwentarza			965	80
				3,054.838	87

Kraków, dnia 31. grudnia 1905 r.

DYREKCJA:

M. Garapich

Ig. Głazewski

Paszkowski

Naczelnik central. biura rachunk.: Wiktor Gablenz

OD GRADU. ROK XLII.

Fundusz rezerwowy gradowy wynosi obecnie K 2,480.642 h 91 (+ K 192.483 h 71, jak w roku 1904) i nieobciążony jest żadną pożyczką.

za czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1905 r.

PRZYCHÓD

		K	h	K	h
I.	Fundusze przeniesione z r. 1894			2,267.798	11
II.	Zebrana premia	1,100.525	70		
	mniej kontrasekuracja	236.176	30	864.349	40
III.	Przychód z lokacji kapitałów			90.340	95
IV.	Inne przychody			126.562	73
				3,349.051	19

z dniem 31. grudnia 1905 r.

STAN BIERNY

		K	h	K	h
I.	Fundusz rezerwowy			2,315.043	54
II.	Fundusz na różnicę kursu			99.455	—
III.	Różni wierzyciele			3.508	01
IV.	Fundusz specjalny			47.905	99
V.	Fundusz na szkody nieuregu- lowane			5.897	70
VI.	Salda bierne rachunków z To- warzystwami kontrasekurac.			189.511	97
VII.	Fundusze			17.744	21
VIII.	Czysta pozostałość			375.672	45
				3,054.838	87

KOMISYA RACHUNKOWA:

W. Gniewosz

M. Urbański

Antoni hr. Wodzicki

M. Dydziński

Kl. hr. Dzieduszycki

DZIAŁ UBEZPIECZEŃ

W dziale ubezpieczeń na życie z końcem roku 1905 było ważnych polic 35.857 (+ 1006 jak w roku 1904), którymi zabezpieczono kapitał K 105,725.230 h 66 (+ K 2,257.747 h 16 jak w roku 1904) i renty K 292.965 h 83 (+ K 163 h 22) jak w roku 1904.

ROZCHÓD

Rachunek zysków i strat z działu życiowego

		K	h	K	h
I.	Wpłaty płatnych zabezp. i rent mniej udział Tow. kontrasek.	2,918.768	38		
		397.718	93	2,521.049	45
II.	Wpłaty na wykupione police mniej udział Tow. kontrasek.	256.207	75		
		1.612	97	254.594	78
III.	Dywidenda ubezpieczonym wypł.			121.810	87
IV.	Ogólne wydatki zarządu			797.222	78
V.	Odpisy i inne wydatki			115.574	24
VI.	Rezerwa na bież. wypłaty szkód mniej udział Tow. kontrasek.	414.683	67		
		25.400	—	389.283	67
VII.	Stan funduszków z końcem r. rach. mniej udział Tow. kontrasek.	29,037.792	43		
		1,293.357	38	27,744.435	05
VIII.	Zysk			376.939	25
				32,320.910	09

STAN CZYNNY

Rachunek bilansu z działu ubezpieczeń

		K	h	K	h
I.	Zapas kasowy			29.521	47
II.	Rozporządzalne należyt. w instyt. kredytow. i kasach oszczędn.			533.338	30
III.	Realności			300.000	—
IV.	Papiery wartościowe według kursu z dnia 31. grudnia 1905			9,697.029	45
V.	Pożyczki hipoteczne			6,916.991	69
VI.	Pożyczki na własne police . . .			3,469.842	82
VII.	Pożyczki stowarzyszeniom . . .			6,016.621	91
VIII.	Pożyczki ubez. na zastaw pensyi			1,281.212	65
IX.	Salda czynne rachunków z Tow. kontrasekuracyjnymi			7.876	60
X.	Zaległości w agenturach i filiach			447.326	05
XI.	Różni dłużnicy			131.355	67
XII.	Efakta kaucyjne			18.784	51
				28,849.901	12

Kraków, dnia 31. grudnia 1905 r.

DYREKCJA:

Naczelnik biura rach.:

M. Garapich Ig. Głażewski Paszkowski

A. Szyszkiewicz

Naczelnik działu ubez. na życie: E. Szancer, rządowo autor. technik asek.

NA ŻYCIE. ROK XXXVI.

Pozostałość w tym dziale wynosi: K 376.939 h 25, z której przypada K 164.461 h 61 na dywidendę dla ubezpieczonych, z reszty w kwocie K 212.477 h 64 przydzielono K 75.387 h 85 do funduszu rezerwowego, K 5.671 h 57 do funduszu specjalnego, K 6.491 h 38 do funduszu na różnicę kursu, oraz K 124.926 h 84 do rezerwy zysków.

za czas od 1. stycznia 1905 do 31. grudnia 1905.

PRZYCHÓD

		K	h	K	h
I.	Przeniesienie funduszków z roku poprzedniego	27,814.817	02		
	mniej udział Tow. kontrasek.	1,328.674	70	26,486.142	32
II.	Rezerwa na wypłatę nieuregulowanych szkód z roku poprzedniego	541.464	80		
	mniej udział Tow. kontrasek.	216.331	32	325.133	48
III	Zebrane premie	4,171.172	51		
	mniej udział Towarz. kontrasekuracyjnych	91.847	58	4,079.324	93
IV.	Przychód z lokacji kapitałów .			1,374.750	56
V.	Inne przychody			55.558	80
				32,320 910	09

na życie z dniem 31. grudnia 1905.

STAN BIERNY

		K	h	K	h
I.	Rezerwa zysków, kapitałów . .			2,454.914	26
II.	Fundusz na różnicę kursu . . .			197.200	93
III.	Rezerwa i przeniesienie premii			24,975.106	92
IV.	Rezerwa na nieuregulowane szkody			389.283	67
V.	Fundusz na dywidendę dla ubezpieczonych			117.212	94
VI.	Salda bierne rachunków z Towarzystwami kontrasekuracyjnymi			29.405	17
VII.	Różni wierzyciele			206.080	44
VIII.	Różne kaucyje			18.784	51
IX.	Fundusz emeryt. akwizytorów działu życiowego			84.973	03
X.	Zysk			376.939	25
				28,849.901	12

KOMISYA RACHUNKOWA:

K. Lipowski

K. Agopsowicz

St. Dydyński

Skrzyński

Zarząd Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń

W KRAKOWIE.

Prezydyum Towarzystwa

wybrane przez Zgromadzenie ogólne w roku 1905 do roku 1911:

Prezes: **Męciński Józef** w Partyniu, poczta Tarnów.

Wice-Prezes: **Cieński Tadeusz** w Pieniakach, poczta Pieniaki.

Delegaci do Zgromadzenia ogólnego:

1. Okręg wyborczy: **Miasto Kraków.**

Jawornicki Józef	w Krakowie
Kwiatkowski Jan	„
Dr. Lipowski Konstanty	„
JE. Hr. Potocki Andrzej	„
Sędzimir Mieczysław	„
Dr. Staniszewski Walenty	„

2. Okręg wyborczy: **Miasto Lwów.**

Dr. Adam Ernest	we Lwowie
Dr. Kamieński Edmund	„
Michalski Michał	„
Neumann Józef	„

3. Okręg wyborczy: **W. Ks. Krakowskie.**

Cieślewicz Józef w Wadowie, p. Pleszów.

Dr. Skrzyński Stefan w Karniowicach, p. Zabierzów.

J. E. Hr. Wodzicki Antoni w Kościelcu, p. Chrzanów.

4. Okręg wyborczy: **Ks. Bukowińskie.**

Abrahamowicz Krzysztof w Czyreszu, p. Czyresz.

Medveczky Emil, Bobestie, p. Bobestie.

Dr. Stefanowicz Kajetan, Rarańcze, p. Rarańcze.

5. Okręg wyborczy: **Ks. Cieszyńskie.**

X. Michejda Franciszek w Nawsiu, p. Nawsie.

Stonawski Józef, Dolna Leszna, p. Trzyniec.

6. Okręg wyborczy: **Obwód Bocheński.**

Czecz Karol w Bierzanowie, p. Bierzanów.

Dydyński Maryan w Raciborsku, p. Raciborsko.

Dr. Maiss Ferdynand w Bochni.

7. Okręg wyborczy: **Obwód Brzeżański.**

Hr. Dzieduszycki Klemens w Martynowie, p. Martynów.

Jankowski Władysław w Rosochowcu, p. Słoboda złota.

Traczewski Kazimierz w Hinowicach, p. Brzeżany.

8. Okręg wyborczy: **Obwód Czortkowski.**

Cieński Kazimierz w Uwiśle, p. Chorostków.

Cieński Tadeusz w Pieniakach, p. Pieniaki.

Noël Adam w Sosołówce, p. Ułaszkwce.

9. Okręg wyborczy: **Obwód Jasielski.**

Dr. Adamski Roman w Jaśle.

Stawiarski Waleryan w Jedliczu, p. Jedlicze.

Trzeciecki Jan w Miejscu Piastowem, p. Miejsce Piastowe.

10. Okręg wyborczy: **Obwód Kołomyjski.**

Agopsowicz Kazimierz we Lwowie.
 Łążyński Stanisław w Załuczu nad Prutem, p. Matyjowce.
 Moysa Stefan w Rudnikach, p. Rudniki.

11. Okręg wyborczy: **Obwód Lwowski.**

J. E. Abrahamowicz Dawid we Lwowie.
 Baczewski Leopold we Lwowie.
 Br. Horoch Adam w Winniczkach, p. Winniki.

12. Okręg wyborczy: **Obwód Przemyski.**

Dr. Czaykowski Władysław w Przemyślu.
 Dr. Kraiński Władysław we Lwowie.
 Pogłódowski Dyonizy w Sudkowicach, p. Krukienice.

13. Okręg wyborczy: **Obwód Rzeszowski.**

Dąbski Aleksander w Nosówce, p. Rzeszów.
 Dydyński Stanisław w Strzyżowie, p. Strzyżów.
 Hr. Tyszkiewicz Janusz w Weryni, p. Kolbuszowa.

14. Okręg wyborczy: **Obwód Samborski.**

Jędrzejowicz Karol w Humieńcu, p. Nadyby.
 Niedźwiedzki Władysław w Wańkowicach, p. Rudki.
 Rayski Albin w Michałowicach, p. Rudki.

15. Okręg wyborczy: **Obwód Sądecki.**

Dr. Barbacki Władysław w Nowym Sączu.
 Głębocki Władysław w Zbyszycach, p. Zbyszyce.
 Mars Zygmunt w Starejwsji, p. Limanowa.

16. Okręg wyborczy: **Obwód Sanocki.**

Jachimowski Kazimierz w Markowcach, p. Nowosielce.
 Urbański Mieczysław w Haczowie, p. Haczów.
 Żurowski Wiktor w Trzciancu, p. Wojtkowa.

17. Okręg wyborczy: **Obwód Stanisławowski.**

Brykczyński Mieczysław w Zagwoździu, p. Stanisławów.
 Gniewosz Włodzimierz w Potoku Złotym, p. Potok Złoty.
 Łukasiewicz Kazimierz w Podłuzu, p. Stanisławów.

18. Okręg wyborczy: **Obwód Stryjski.**

Br. Brunicki Julian w Podhorcach, p. Podhorce ad Stryj.
 Hr. Dzieduszycki Edmund w Izydorówce, p. Żurawno.
 Mierzeński Henryk, Dubowica, p. Wojniłów.

19. Okręg wyborczy: **Obwód Tarnopolski.**

Gromnicki Jan w Laskowcach, p. Mogielnica.
 Nikorowicz Antym we Lwowie.
 Podlewski Leon w Czernelowie mazowieckim, p. Romanówka.

20. Okręg wyborczy: **Obwód Tarnowski.**

Bieleński Julian w Straszęcinie, p. Grabiny.
 Męciński Józef w Partyniu, p. Tarnów.
 Hr. Tarnowski Jan w Chorzelowie, p. Chorzelów.

21. Okręg wyborczy: **Obwód Wadowicki.**

Hr. Bobrowski Stefan w Andrychowie, p. Andrychów.
 Bzowski Kazimierz w Drogini, p. Drogina.
 Vacat.

22. Okręg wyborczy: **Obwód Złoczowski.**

Eder Mirosław w Wicyniu, p. Dunajów.
 Eder Zdzisław w Stołpinie, p. Toporów.
 Jasiński Wiktor w Bełzcu, p. Skwarzawa.

23. Okręg wyborczy: **Obwód Żółkiewski.**

Obertyński Zdzisław w Hujczu, p. Kamionka Lipnik.
 Dr. Raciborski Aleksander w Spasowie, p. Tartaków.
 Starzyński Tadeusz w Derewni, p. Turynka.

Rada Nadzorcza.

Prezes: **Męciński Józef** w Partyniu, poczta Tarnów.

Wice-Prezes: **Cieński Tadeusz** w Pieniakach, p. Pieniaki.

Abrahamowicz Krzysztof w Czyreszu, p. loco

Agopsowicz Kazimierz we Lwowie

Breuer Jan w Suchowoli, p. Zimnawoda koło Lwowa

Dydyński Maryan w Raciborsku, p. loco

Dydyński Stanisław w Strzyżowie, p. loco

Hr. Dzieduszycki Klemens w Martynowie, p. loco

Gniewosz Włodzimierz w Potoku złotym, p. loco

Jędrzejowicz Karol w Humieńcu, p. Nadyby

Dr. Krański Władysław we Lwowie

Dr. Lipowski Konstanty w Krakowie

Michalski Michał we Lwowie

Nikorowicz Antym we Lwowie

Obertyński Zdzisław w Hujczu, p. Kamionka Lipnik

Sędzimir Mieczysław w Krakowie

Dr. Skrzyński Stefan w Krakowie

Urbański Mieczysław w Haczowie, p. loco

JE. hr. Wodzicki Antoni w Kościelcu, p. Chrzanów.

Komisya rewizyjna

wybrana do roku 1911.

Biełański Julian w Straszęcinie, p. Grabiny

Bzowski Kazimierz w Drogini, p. loco

Łążyński Stanisław w Załuczu nad Prutem, p. Matyjoyce

Jawornicki Józef, zastępca, w Krakowie.

Dyrekcya.

Dyrektor I.: **Garapich Michał**

„ II.: **Głazewski Ignacy**

Dyrektor-referent: **Dr. Paszkowski Franciszek.**

Zastępcy.

Zastępca Dyrektora I.: **Stonecki Zenon**
 „ „ II.: **Dr. Szarski Henryk**
 „ Dyrektora-referenta: **Szatkowski Henryk**
 Dyrektor Reprezentacji we Lwowie: **Malczewski Włodzimierz.**

Komisarz rządowy.

C. k. Sekretarz Namiestnictwa: **Kowalikowski Władysław.**

Naczelnny lekarz Towarzystwa.

C. k. Profesor Uniwersytetu Jagiell.: **Dr. Krzyształowicz Franciszek**
 Zastępca tegoż: **Dr. Jaugustyn Stanisław.**

Urzednicy Towarzystwa.

Biura Centralne w Krakowie.

ODDZIAŁ I.:

Ranga VI.: **Broniewski Henryk.**

ODDZIAŁ II.:

Referent: **Bocheński Antoni**

Ranga VIII.: **Bizub Józef.**

ODDZIAŁ III.:

Referent: **Krause Bronisław**

Ranga V.: **Nowak Adolf**

„ VII.: **Ullmann Edmund**

„ X.: **Wallner Jan**

„ XI.: **Grek Stanisław**

Prakt. egz.: **Birkenmayer Ludwik**

„ „ **Rotter Franciszek.**

ODDZIAŁ IV.:

- Referent: **Gadulski Ludwik**
 Ranga VIII.: Potkański Władysław
 „ IX.: Pająk Tadeusz
 „ X.: Dr. Skrzyński Adolf
 Prakt. egz.: Bobowski Edward.

ODDZIAŁ V. A.:

- Referent: **Kuźmich Jan**
 Ranga VII.: Demetrykiewicz Mieczysław
 „ X.: Bośniacki Maryan
 „ XI.: Sudolski Julian.

ODDZIAŁ V. B.:

- Referent: **Biskupski Ignacy**
 Ranga VIII.: Jurewicz Zenon
 „ X.: Bujański Sebastyan
 „ X.: Kowalski Jan
 „ X.: Smoliński Włodzimierz
 „ X.: Witkowski Karol jun.
 „ X.: Dołkowski Zygmunt

Centralny Wydział szkód.

- Naczelnik: **Jordan Jan**
 Zastępca: **Rydel Jan**
 Ranga V.: Znamirowski Włodzimierz
 „ V.: Wejda Słanisław
 „ VI.: Bieńkowski Witold
 „ VII.: Pniewski Stanisław
 „ VII.: Miskiewicz Władysław
 „ X.: Ożegalski Kazimierz
 „ X.: Nitsch Józef
 „ X.: Zieliński Jan

Prakt. egz: Grabowski Władysław
 „ „ Kizsakiewicz Emil
 „ „ Chranicki Jan
 Prakt. nieegz.: Kieszkowski Gustaw.

Centralny Wydział rachunkowy.

Naczelnik: **Gablentz Wiktor**
 Zastępca: **Rittersschild Włodzimierz**
 Ranga IV.: Mamczyński Józef
 „ VI.: Filochowski Hipolit
 „ VI.: Szukiewicz Bolesław
 „ VI.: Rychwicki Bazyli
 „ VI.: Wysocki Szczęśny
 „ VII.: Piotrowski Kazimierz
 „ VII.: Wiewiórowski Maryan
 „ VIII.: Drapella Maryan
 „ IX.: Rauszer Kazimierz
 „ IX.: Sułkowski Wincenty.

Dział ubezpieczeń na życie.

Naczelnik: **Szancer Edward**
 Zastępca: **Jaugustyn Franciszek**
 Naczelnik Biura rachunkowego: **Szyszkiewicz Andrzej**
 Ranga IV.: Traczewski Gustaw
 „ V.: Ćmikiewicz Jan
 „ V.: Gąsiorowski Władysław
 „ VI.: Steibelt Adolf
 „ VI.: Bauman Bolesław
 „ VI.: Morawetz Stanisław
 „ VI.: Stasicki Tadeusz
 „ VI.: Skwirczyński Mieczysław
 „ VII.: Rogowski Walery
 „ VII.: Bukowski Ignacy
 „ VII.: Stolzmann Stefan

Ranga	VII.:	Skarbiński Eugeniusz
"	VII.:	Szczerbiński Ludomir
"	VII.:	Żuliński Edward
"	VIII.:	Kalinowski Władysław
"	VIII.:	Lubaszek Kazimierz
"	VIII.:	Pollak Karol
"	VIII.:	Ehrenberg Zygmunt
"	VIII.:	Dr. Darzewski Władysław
"	IX.:	Elterlein Zdzisław
"	IX.:	Rolicki Waleryan
"	IX.:	Bursa Stanisław
"	IX.:	Charłampowicz Roman
"	IX.:	Dziedzicki Kazimierz
"	IX.:	Kalina Alfred
"	IX.:	Zbijewski Wincenty
"	IX.:	Jurasiński Jozafat
"	IX.:	Laifer Leonard
"	IX.:	Żuławski Włodzimierz
"	X.:	Kostka Karol
"	X.:	Ferentz Maksymilian
"	X.:	Staudyngier Izydor
"	X.:	Zamorski Mateusz
"	X.:	Jakesch Eugeniusz
"	X.:	Czerwiński Arpad
"	X.:	Szeliga Witold
"	X.:	Pindelski Roman
"	X.:	Bielecki Mieczysław
"	X.:	Szymański Włodzimierz
"	XI.:	Doleżał Antoni
"	XI.:	Ficzek Romuald
"	XI.:	Michalik Jan
"	XI.:	Rudawski Emil
"	XI.:	Kudasiewicz Stefan
"	XI.:	Rampelt Alfred
"	XI.:	Lanz Maryan
"	XI.:	Dültz Leopold
"	XI.:	Berger Roman
Prakt. egz.:		Mroczek Jan

- Prakt. egz.: Szkocki Leon
 " " Friedberg Juliusz
 " " Lewandowski Stanisław
 " " Turowski Feliks
 " " Wojciechowski Antoni
 " " Krawczyk Józef
 " " Jaugustyn Władysław
 Prakt. nieegz.: Radwanek Karol
 " " Łączyński Tadeusz
 " " Dobrzański Rudolf.

Sekcja I. w Krakowie.

- Kierownik: **Haniszewski Ludwik**
 Zastępca: **Waśkowski Piotr**
 Ranga VI.: Machniewicz Stanisław
 " VII.: Kwiciński Józef
 " VII.: Jarosz Bronisław
 " VII.: Niżyński Franciszek
 " VIII.: Pochwalski Józef
 " IX.: Świdorski Adam
 " IX.: Staško Józef
 " IX.: Służewski Stanisław
 " IX.: Bażan Mieczysław
 " X.: Kański Władysław
 " X.: Kowanetz Marcin
 " X.: Głębiński Józef
 " XI.: Jabłoński Kazimierz
 " XI.: Konrad Józef
 " XI.: Nowak Edward
 Prakt. egz.: Mühleisen Ludwik
 " " Majerski Aleksander
 " " Bochenek Bronisław
 " " Biesiadecki Alfred.

Sekcja II. w Krakowie.

- Kierownik: **Kamiński Czesław**
 Zastępca: **Butrymowicz Tadeusz**

- Ranga VII.: Gulkowski Jan
 „ VII.: Sapalski Władysław
 „ VII.: Malik Wincenty
 „ VIII.: Żarliński Antoni
 „ VIII.: Filipkiewicz Jan
 „ VIII.: Plutyński Teofil
 „ VIII.: Br. Richthofen Bolesław, Dr:
 „ VIII.: Cybulski Apolinary
 „ IX.: Truskolaski Jan
 „ IX.: Niedźwiedzki Romuald
 „ IX.: Żaba Jan
 „ IX.: Birtus Jan
 „ IX.: Sikorski Karol
 „ IX.: Lazarewicz Tadeusz
 „ IX.: Isakowicz Antoni
 „ X.: Tusch Gustaw
 „ XI.: Balcarczyk Adolf
 Prakt. egz.: Witowski Witold.

Sekcja III. w Rzeszowie.

- Kierownik: **Łubieński Stanisław**
 Zastępca: **Ziółkowski Mieczysław**
 Ranga VII.: Rutkowski Stefan
 „ VII.: Kodrębski Julian
 „ VII.: Dąbrowski Piotr
 „ VIII.: Rogawski Jan
 „ VIII.: Olszewski Bolesław
 „ X.: Heinz Witold
 „ X.: Skrzyński Aleksander
 „ X.: Midowicz Julian
 „ X.: Ostrowski Adam
 „ X.: Gmitrzak Zygmunt
 „ X.: Witoszyński Jan
 „ X.: Staromiejski Wojciech
 „ X.: Borkowski August

- Ranga XI.: Szpakowski Jan
 „ XI.: Kaptur Jan
 „ XI.: Chołodziński Piotr
 „ XI.: Miarczyński Zygmunt
 Prakt. egz.: Albrecht Jan
 „ „ Kudrzański Roman
 „ „ Małdziński Kazimierz

Sekcja IV. w Przemyślu.

- Kierownik: **Łonicki Ludwik**
 Zastępca: **Haas Kazimierz**
 Ranga VI.: Biłozor Jan
 „ VII.: Rittersschild Zdzisław
 „ VII.: Pańkowski Stanisław
 „ VIII.: Juhre Stanisław
 „ IX.: Nowak Leon
 „ IX.: Niewiadomski Jerzy
 „ IX.: Lesiów Józef
 „ X.: Gamski Emil
 „ X.: Wohanka Jan
 „ X.: Bezucha Józef
 „ X.: Krzyżanowski Jan
 „ XI.: Kielanowski Karol
 „ XI.: Radzicki Stanisław
 „ XI.: Toepl Karol
 „ XI.: Swoboda Kazimierz
 „ XI.: Czajkowski Kazimierz
 Prakt. egz.: Kmieć Antoni
 „ „ Papiński Piotr
 „ „ Br. Przychocki Maciej.

Sekcja V. we Lwowie.

- Sekretarz i kierownik: **Toth Dyonizy**
 Zastępca: **Jedliński Ludwik**
 Ranga VI.: Romański Franciszek
 „ VIII.: Wencek Julian

- Ranga VIII.: Koberzycki Jan
 „ VIII.: Link Franciszek
 „ VIII.: Armatys Mieczysław
 „ VIII.: Biliński Roman
 „ IX.: Kuczyński Bronisław
 „ IX.: Horodyski Roman
 „ IX.: Mierzeński Leopold
 „ IX.: Leszczyński Jan
 „ IX.: Gorecki Witold
 „ IX.: Włosycki Józef
 „ IX.: Kukawski Edward
 „ IX.: Rotarski Stefan
 „ IX.: Janiczek Leon
 „ IX.: Moszyński Aleksander
 „ IX.: Nadwodzki Łucyan
 „ X.: Ciechowski Konstanty
 „ X.: Strzyżowski Maryan
 „ X.: Nadwodzki Aleksander
 „ X.: Pleus Edward
 „ X.: Tomanek Stanisław
 „ XI.: Au Aleksander
 „ XI.: Wilusz Stanisław

Prakt. egz.: Czajkowski Juliusz.

Sekcja VI. w Tarnopolu.

- Kierownik: **Dr. Podlewski Celestyn**
 Zastępca: **Arciszewski Władysław**
 Ranga VI.: Romaszkan Antoni
 „ VI.: Korytko Adam
 „ VIII.: Dworski Maryan
 „ VIII.: Truszkowski Konstanty
 „ VIII.: Tyczyński Stanisław
 „ IX.: Misiński Erazm
 „ X.: Kuchciński Władysław
 „ X.: Pilarz Waclaw
 „ X.: Doermann Antoni

- Ranga X.: Zaleski Jan
 „ XI.: Koźmiński Antoni
 „ XI.: Aulich Adolf
 „ XI.: Jełowicki Jerzy
 „ XI.: Statowski Franciszek
 „ XI.: Kulikowski Mieczysław
- Prakt. egz.: Karpiński Zygmunt
 „ „ Ciszek Wojciech.

Sekcja VII. w Stanisławowie.

- Kierownik: **Pilecki Mateusz**
 Zastępca: **Poschinger Jan**
 Ranga VIII.: Sochocki Jan
 „ VIII.: Kabarowski Stanisław
 „ VIII.: Kempf Zygmunt
 „ IX.: Chmielewski Jan
 „ IX.: Mierczuk Stefan
 „ IX.: Bedliński Łucyan
 „ IX.: Jeżowski Seweryn
 „ X.: Prorok Franciszek
 „ X.: Kunz Antoni
 „ X.: Sokulski Justyn
 „ X.: Fischer Jan
 „ X.: Olsz Modest
 „ XI.: Nawojski Mieczysław
 „ XI.: Serafinowicz Stanisław
 „ XI.: Lipiński Tadeusz
 „ XI.: Gałdeński Zygmunt
 „ XI.: Schäfer Zygmunt
- Prakt. egz.: Rożański Czesław
 „ „ Spitzer Bolesław
 „ „ Bałucki Stanisław
 „ „ Butrymowicz Seweryn
 „ „ Michel Alfred
- Prakt. nieegz.: Zathey Hugo.

Sekcja VIII. w Czerniowcach.

Sekretarz i kierownik: **Witkowski Karol** sen.

Zastępca: **Romer Stanisław**

Ranga VII.: Faszczewski Tytus

„ VIII.: Sikorski Stanisław

„ IX.: Br. Schilling Gabryel

„ IX.: Brzechffa Tomasz

„ IX.: Czajkowski Karol

„ X.: Pruchniewicz Henryk

„ X.: Sośka Anastazy

„ X.: Wencek Stanisław

„ XI.: Wiszniewski Eugeniusz

„ XI.: Łukasiewicz Bronisław

„ XI.: Żukowski Aleksander

„ XI.: Amirowicz August

Prakt. egz.: Pachulski Leon

„ „ Lewicki Maryan

„ „ Niewiadomski Kazimierz

„ „ Massalski Stefan

„ „ Sedlaček Ernest

„ „ Cicimirski Grzegorz

Sekcja IX. w Bernie morawskiem.

Sekretarz i kierownik: **Schön Maurycy**

Zastępca: **Christen Ludwik**

Ranga IX.: Havelka Edmund

„ IX.: Tomaschek Rudolf

„ IX.: Swoboda Karol

„ X.: Vetterl Karol

„ X.: Marak Karol

„ XI.: Hausner Karol

„ XI.: Dworzak Eugeniusz

„ XI.: Grošov Franciszek

„ XI.: Casek Józef

Prakt. nieegz.: Urbanek Antoni.

Towarzystwo Wzajemnego Kredytu w Krakowie.

BILANS ZA ROK 1905.

Stan czynny.

Stan bierny.

	K	h		K	h
Weksle eskontowane . . .	6,683.196	54	Udziały członków . . .	2,127.592	43
Gotówka w kasie . . .	205.114	95	Wkładki na książeczki . .	4,757.013	57
Fundusz rezerwowy . . .	99.950	04	Procent od weksli po-		
Rachunek bieżący . . .	1,655.998	19	brany na r. 1906 . . .	60.613	50
Lokacya kapitałów . . .	1,165.801	21	Fundusz rezerwowy . . .	99.950	04
			Wkładki na rach. bież. . .	2,529.499	68
			Rezerwa strat	76.328	96
			Zysk	159,062	75
				<u>9,810.060</u>	<u>93</u>
				<u>9,810.060</u>	<u>93</u>

Ogólny obrót kasowy K 95,658.428 h 87.

Liczba członków z końcem 1905 r. 1445.

Wkładki na książeczki wynosiły z końcem roku 1905
K 4,757.013 h 57.

Prezydyum Towarzystwa.

Prezes: **Józef** z Kurozwek **Męciński**, poseł na Sejm krajowy, właśc. dóbr.

Wice-Prezes: **Tadeusz** **Cieński**, poseł na Sejm krajowy, właśc. dóbr.

Dyrekcya Towarzystwa.

Dyrektor I.: **Garapich Michał**
 Dyrektor II.: **Głazewski Ignacy**
 Dyrektor-Referent: **Dr. Paszkowski Franciszek**
 Zastępca Dyrektora I.: **Słonecki Zenon**
 Zastępca Dyrektora II.: **Dr. Szarski Henryk**
 Zastępca Dyrektora-Referenta: **Szatkowski Henryk**
 Dyrektor Reprezent. we Lwowie: **Malczewski Włodzimierz.**

Urzednicy.

Prokurysta i naczelnik Wydziału w Krakowie: **Kozubowski Wincenty**

Prokurysta i naczelnik filii we Lwowie: **Lewicki Bolesław**

Korespondent w Krakowie: Broniowski Teofil

Kasyer w Krakowie: Śliwiński Bronisław

Kasyer we Lwowie: Miński Stefan

Likwidator w Krakowie: Rząca Tadeusz

Likwidator we Lwowie: Klemensiewicz Józef

Asystent II. klasy we Lwowie: Fenz Jan

Praktykant egz. we Lwowie: Pelczarski Józef

Praktykant w Krakowie: Mirkowski Feliks.

AGENCYE I SUBAGENCYE

TOWARZYSTWA WZAJEMNYCH UBEZPIECZEŃ

W KRAKOWIE.

SEKCJA I.

GALICJA.

Siedziba Agencji	Powiat	Nazwisko Agenta i Subagenty	Nazwisko Subagenta
1. Andrychów	Wadowice	*Matlak Ferdynand	
2. Biała	Biała	*Dołkowski Jan	
		1. Bestwina	Kutryba Józef
		2. Kozy	Byrski Tomasz
3. Brzeźnica	Wadowice	*Leśniak Wawrzyniec	
4. Chrzanów	Chrzanów	*Janowski Józef	
		1. Jaworzno	Słomiński
5. Czernichów	Kraków	*Dr. Dziama A. & Mika J.	
6. Jordanów	Myślenice	*Köhler Maryan	
		1. Łętownia	Janiczak Józef.
		2. Osielec	Bielas Jan
7. Kalwarya	Wadowice	*Tyrawska Kazimiera	
8. Kęty	Biała	*Woźniak Walenty	
9. Kraków	Kraków	*Gottlieb Karol	
10. „	„	*Niewiarowski i Spla- wiński	
11. „	„	Wydział ubezp. Dyrek. 1. Kraków	Dr. Miłkowski
		Wyłącz. dla działu życ.	
		1. Krak. Tow. zal. urz.	
		2. Loria Szymon	
		3. René Plassiard K.	
		4. Niklasowa Matylda	
		5. Spółka kredytowa	
		6. Tow. Samopom. lek	
		7. Tow. zaliczkowe	
12. Krzeszowice	Chrzanów	*Falkowski Roman	
13. „	„	Administracya dóbr hr. Tenczyńskiego	
14. Liszki	Kraków	*Zieliński Julian	
15. Maków	Myślenice	*Majer Walenty	
16. Milówka	Żywiec	*Jamka Antoni	
17. Mogilany	Podgórze	*Robak Józef	
		1. Świątniki górne	Synowiec Józef
18. Myślenice	Myślenice	*Pomiankowski Józef	
19. Oświęcim	Biała	*Jaśkiewicz Edward	
20. Podgórze	Podgórze	*Reczkowska Janina	
		1. Dębni	Petryk Eleonora
		2. Wróblowice	Panuś Stanisław

PP. Agenci, opatrzeni * (gwiazdkami), akwirują także ubezpieczenia dla działu życiowego.

Siedziba Agencji	Powiat	Nazwisko Agenta i Subagencie	Nazwisko Subagenta
21. Polanka wielka	Biała	*Malec Wojciech	
22. Przeginia duch.	Kraków	Ćmikiewiczowa M. K. 1. Kaszów	Ślusarz Wojciech
23. Rabka	Myślenice	*Ciborowski Franc.	
24. Skawina	Podgórze	*Zamorska Olga	
25. Sucha	Żywiec	*Drapella Edward jun.	
26. Wadowice	Wadowice	*Szczepeński Antoni Usiekniewicz Kazim. wyłącznie dla działu życiowego	
27. Zablocie	Żywiec	*Prevot Helena	
28. Zator	Wadowice	*Remer Edward	
29. Zawoja	Myślenice	*Wolski Edward	
30. Żywiec	Żywiec	*Kornicki Wojciech wyłącznie dla działu życiowego: Ringer Karol	

Ś L A S K.

31. Bogumin (Oderberg)	Frysztat	Januszewski Ignacy Szmeja Franciszek wyłącznie dla działu życiowego	
32. Bystrzyca (Bistritz)	Cieszyn	*Wałach Andrzej	
33. Cierlicko górne (Ober - Tierlitz- ko)	Cieszyn	*Krygiel Jan Jurczkowa Ewa wyłącznie dla działu życiowego	
34. Cieszyn (Teschen)	Cieszyn	*Macura Andrzej 1. Mosty	Wöllersdorfer R.
35. Cisownica (Zeislowitz)	Bielsko	*Ożana Jan	
36. Czechowice (Czechowitz)	Bielsko	*Kłaptocz Józef	
37. Dąbrowa (Dombrau)	Frysztat	*Kretschman Fryderyk	
38. Dziedzice (Dziedzitz)	Bielsko	*Budniok Ludwik Koutnik Adolf wyłą- cznie dla działu życ.	
39. Dzięgielów	Cieszyn	*Obracaj Jerzy	
40. Frysztat	Frysztat	*Prymus Paweł	
41. (Freistadt)	"	*Friedel Franciszek	
42. Golezów (Holleschau)	Bielsko	*Sztwiertnia Jan	
43. Hażlach	Cieszyn	*Dziadek Andrzej	
44. Hruszów (Hruschau)	Bogumin	*Pohludka Szymon	
45. Izdebna	Cieszyn	*Szotkowski Rudolf	
46. Jabłonków (Jablonkau)	"	*Mamica Paweł	

Siedziba Agencji	Powiat	Nazwisko Agenta i Subagenty	Nazwisko Subagenta
47. Jaworze (Ernsdorf)	Bielsko	*Boziewicz Jan	
48. Karwina (Karwin)	Frysztat	*Farny Karol	
49. Kocobędz (Kocobędz)	Cieszyn	*Pończa Paweł	
50. Kończyce małe	Frysztat	Koczwała Franciszek	
51. (Klein-Kunt- schitz)	"	*Brahaczek Jan	
52. Kończyce w. (Gr. Kuntschitz)	Frysztat	Nohel Henryk	
53. Końska (Końskau)	Cieszyn	*Macura Adam	
54. Kozakowice d. (Unter-Kozako- witz)	Bielsko	*Rymorz Paweł	
55. Ligotka kame- ralna (Cam. Ellgoth)	Cieszyn	*Cichy Adam	
56. Lutynia niem. (Deutsch - Leu- then)	Frysztat	*Lacheta Karol	
57. Lutynia polska (Polnisch - Leu- then)	Frysztat	*Pawlik Karol	
58. Łazy (Łazy)	Frysztat	*Przeczek Franciszek	
59. Łomna dolna (Unter-Lomn.)	Cieszyn	*Adamczyk Jan	
60. Łyżbice (Łyżbitz)	Cieszyn	*Grycz Jerzy	
61. Mazańcowice (Matzdorf)	Bielsko	*Steffek Jan	
62. Michałkowice (Michalkowitz)	Frysztat	*Kaszpera Jerzy	
63. Międzyrzecze d. (Nieder - Kurz- wald)	Bielsko	*Hess Andrzej	
64. Nawsie (Nawsy)	Cieszyn	*Zientek Jan	
65. Ogrodzona (Ogrodzon)	Cieszyn	*Martinek Jan	
66. Olbrachcice (Olbersdorf)	Frysztat	*Michejda Paweł	
67. Odrzychowice (Oldrzychowitz)	Cieszyn	*Cymorek Jerzy	
68. Pierściec (Perstetz)	Bielsko	*Tomanek Jerzy	
69. Pietrwałd (Peterswald)	Bogumin	*Drögsler Franciszek	
70. Poreba	Frysztat	*Halfar Franciszek	
71. Puńców (Punzau)	Cieszyn	*Szygut Jan	
72. Rychwałd (Reichwalden)	Frysztat	*Bukowski Władysław	

Siedziba Agencji	Powiat	Nazwisko Agenta i Subagencie	Nazwisko Subagenta
73. Skoczów (Skotschau)	Bielsko	*Macura Jerzy	
74. Strumięń (Schwarwasser)	Bielsko	*Łomosik Karol	
75. Sucha górna	Frysztat	*Krzistek Jan	
76. Sucha średnia (Mittel Suchau)	Frysztat	*Rymorz Jan	
77. Szobiszowice (Schöbischowitz)	Cieszyn	*Halfar Alfred	
78. Szumbark (Schumbarg)	Cieszyn	*Klimsza Jan	
79. Trzyniec (Trzynietz)	Cieszyn	*Płoszek Franciszek	
80. Ustroń (Ustron)	Bielsko	*Hojdysz Paweł Nowak Jerzy dla działu życiowego	
81. Wendrynia (Wendrin)	Cieszyn	*Michejda Józef	
82. Wisła (Weichsel)	Bielsko	*Cienciala Andrzej	
83. Zabłocie (Zablatsch)	Bielsko	*Vasica Alojzy	
84. Zabrzeg (Zabrzeg)	Bielsko	*Ozaist Jan	
85. Zarzecze (Zarzitsch)	Bielsko	*Przewoźnik Jan	
86. Zebrzydowice (Seibesdorf)	Frysztat	*Damek Jan	

SEKCYA II.

1. Biecz	Gorlice	*Gutkowski Edward	
2. Bobowa	Grybów	*Magiera Józef	
3. Bochnia	Bochnia	*Nowakowski Józef	
		1. Lipnica murow.	Wojciechowski Jan
		2. Szczurowa	Maslowski Miecz.
		3. Borzęcin	Oświecimski Teod.
		4. Trzciana	Marszałek Wojciech
		5. Chełm	Bulagowa Aniela
4. Brzesko	Brzesko	*Schaitter Juliusz	
		1. Przybyśławice	Woźniak Jakób
		2. Zaborów	Pawlik Piotr
5. Brzostek	Pilzno	*Zahler Wilhelm	
6. Cieklin	Jasło	*Wawszczak Franc.	
7. Cieżkowice	Grybów	*Schiroky Karol	
8. Czarny Dunajec	Nowy Targ	*Wachulski Fel.	
9. Dąbrowa	Dąbrowa	*Zakrzewski Ludwik	
		1. Gręboszów	Gorowski St.
		2. Wietrzychowice	Trojacki Wład.
10. Dębowiec	Jasło	*Sochacki Tomasz	
11. Dóbczyce	Wieliczka	*Pelc Józef Antoni	
12. Gdów	Wieliczka	*Koczanowicz Jan	
		1. Kunice	Permus Wojciech
		2. Łapanów	Siekierski Kazim.
		3. Raciechowice	Łysek Franciszek
		4. Wiśniowa	Chmielewski Józef

Siedziba Agencji	Powiat	Nazwisko Agenta i Subagenty	Nazwisko Subagenta
13. Gorlice	Gorlice	*Tarczyński Feliks	
14. Gromnik	Tarnów	*Przychocki Aleks. 1. Rzepiennik Strz.	Fedorowicz Hip.
15. Grybów	Grybów	*Żeleski Witold	
16. Jasło	Jasło	*Demińska Kazim.	
17. Jodłowa	Pilzno	*Deisenberg Maryan	
18. Kołaczyce	Jasło	*Kraśniński Roman	
19. Krościenko nad Dunajcem	Nowy Targ	*Walter Józef	
20. Krynica	Nowy Sącz	*Dr. Kmietowicz Fr.	
21. Łącko	Nowy Sącz	*Zygadło Józef	
22. Limanowa	Limanowa	*Zubrzycki Waleryan 1. Dobra 2. Zbudza	Wójcik Jakób Franczyk Józef
23. Mszana dolna	Limanowa	*Wacowa Katarzyna	
24. Muszyna	Nowy Sącz	*Pisz Karol	
25. Niepołomice	Bochnia	*Wicherek Zofia	
26. Nowy Sącz	Nowy Sącz	*Szyrajew Michał	
27. Nowy Targ	Nowy Targ	*Lgocki Aleksander	
28. Pilzno	Pilzno	*Jacobi Władysława	
29. Poręba wielka	Limanowa	*Bobrowski Tadeusz	
30. Radłów	Brzesko	*Womaczkówna Marya	
31. Rzegocina	Bochnia	*Kamionka Józef	
32. Stary Sącz	Nowy Sącz	*Pawlikowski Aleks.	
33. Szczucin	Dąbrowa	Dr Rudnicki Karol	
34. Szczyrzyć	Limanowa	*Bukała Michał	
35. Tarnów	Tarnów	*Struszkiewiczowa F. 1. Grabówka Tarn. 2. Rzuchowa	Klocek Wojciech Frączkiewicz Jan
36. Tuchów	Tarnów	*Przewłocki Franc.	
37. Uście solne	Bochnia	*Dr. Zakaszewski W.	
38. Wieliczka	Wieliczka	*Łempicki Seweryn 1. Bierzanów 2. Brzezcie	Jamka Jakób Włodarz Wojciech
39. Wiśnicz	Bochnia	*Brzękowski Jan	
40. Wojnicz	Brzesko	*Kuchciński Wład.	
41. Zakliczyn	Brzesko	*Stoyówna Jadwiga 1. Janowice	Regiec Franciszek
42. Zakopane	Nowy Targ	*Kandler Bronisława	
43. Żabno	Dąbrowa	*Pelczyński Eugeniusz Tow. pożyczk. wyłąc. dla działu życiow.	
44. Żmigród	Jasło	*Puza Karol	

SEKCJA III.

1. Baligród	Lisko	*Faliszewski Stanisł.	
2. Baranów	Tarnobrzeg	*Bara Piotr	
3. Błażowa	Rzeszów	*Brzęk Marcin	
4. Bojanów	Nisko	*Mecenseffy Bronisław	
5. Brzozów	Brzozów	*Traczewski Stanisław 1. Ulucz	Chołoniowski W.

Siedziba Agencji	Powiat	Nazwisko Agenta i Subagencie	Nazwisko Subagenta
6. Bukowski	Sanok	*Hoszowski Franc.	
7. Chmielów	Tarnobrzeg	*Skowroński Wojciech	
8. Czermin	Mielec	*Kasprowicz Marya	
9. Czudec	Strzyżów	*Pawikowski Rudolf	
10. Dębica	Ropczyce	*Zauderer Henryk	
11. Dukla	Krosno	*Stoiński Zdzisław	
12. Dynów	Brzozów	*Frischmann Franc.	
13. Dzików	Tarnobrzeg	*Kuryłło Ludwik	
14. Fryszak	Strzyżów	*Stapf Edward	
15. Głogów	Rzeszów	*Chłodnicki Wincenty	
16. Grębów	Tarnobrzeg	*Rogoziński Karol	
17. Haczów	Brzozów	*Stepek Piotr	
18. Jaślińska	Sanok	*Ochęduszczo Wład.	
19. Jurowce	Sanok	*Butrymowicz Winc.	
20. Kamień	Nisko	*Radomski Marcin	
21. Kańczuga	Przeworsk	*Dr. Sawicki Antoni	
22. Kolbuszowa	Kolbuszowa	1. Jawornik polski *Dobrowolski Wład.	Prasol Kazimierz
		1. Wola raniżowska 2. Raniżów	Rozmus Ignacy Gdula Jan
23. Krosno	Krosno	*Doboszyńska B. (adm.)	
24. Leżajsk	Łańcut	*Witkowski Wład.	
		1. Grodzisko dolne 2. Wola zarczycka	Dr. Tryniecki Bol. Jędrzejowski Józef
25. Lisko	Lisko	*Raszowska St.	
26. Lutowiska	Lisko	*Raszowski Wojciech	
27. Łańcut	Łańcut	*Kahane Filip i Żardecki Bolesław	
28. Majdan	Kolbuszowa	*Wurm Władysław	
29. Mielec	Mielec	*Hebda Wiktor	
		1. Borowa 2. Kawęczyn 3. Rzochów 4. Schönanger	Batko Jan Kolman Roman Hollender Zygm. Król Józef
30. Mokrzeszów	Tarnobrzeg	*Jala Piotr	
31. Mrowla	Rzeszów	*Siekierzyński Jan	
32. Mrzyglód	Sanok	*Przeworska Marya	
33. Niebylec	Strzyżów	*Chłodnicki Ludwik	
34. Nisko	Nisko	*Majer Maciej	
35. Przecław	Mielec	*Sadowski Adam	
36. Przeworsk	Przeworsk	*Nesterowicz Wład.	
37. Radomyśl nad Sanem	Tarnobrzeg	*Sobolewski St.	
38. Radomyśl koło Dębicy	Mielec	*Strojnowski Jan	
		1. Zassów	Wyzina Jan
39. Ropczyce	Ropczyce	*Sałach Marya	
		1. Brzeziny	Śliwa Tomasz
40. Rozwadów	Tarnobrzeg	*Palla Wojciech	
		1. Wrzawy	Siemek Wincenty
41. Rudnik	Nisko	*Niewolkiewicz Jan	
42. Rymanów	Sanok	Litwiniszynowa Kat.	
43. Rzeszów	Rzeszów	*Czermińska Marya	
44. Sanok	Sanok	*Nowosielecki Bron	
		1. Dydnia	Kawałko Józef

Siedziba Agencji	Powiat	Nazwisko Agenta i Subagenty	Nazwisko Subagenta
45. Sędziszów	Ropczyce	*Bilaszewski M. i Biłaszewska K. 1. Góra ropczycka	Szpor Bogusław
46. Sokółów koło Rzeszowa	Kolbuszowa	*Chodziński Bolesław	
47. Strzyżów	Strzyżów	*Schmuc Andrzej 1. Luteza	Cieplik Tadeusz
48. Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	*Taszarski Józef 1. Gorzyce 2. Miechocin	Złotek Jan Stala Jan
49. Tyczyn	Rzeszów	*Dostal Władysław	
50. Ulanów	Nisko	*Weiss Antoni	
51. Ustrzyki dolne	Lisko	Nycz Apolinary	
52. Wadowice gór.	Mielec	*Stec Feliks	
53. Wielopole skrzyńskie	Ropczyce	*Milanowa Józefa	
54. Żółnia	Łańcut	Szpetnar Andrzej	

SEKCJA IV.

1. Bircza	Dobromil	*Dr. Marynowski J.	
2. Chyrów	St. Sambor	*Popiel Wacław	
3. Cieszanów	Cieszanów	*Kordzik Antoni	
4. Dobromil	Dobromil	*Narzymiski Stefan	
5. Drohobycz	Drohobycz	*Jarosz Rajmund	
6. Dubiecko	Przemyśl	*Cetera Jan 1. Krzywca	Schönborn Antoni
7. Hussaków	Mościska	*Brauner Wilhelm	
8. Jarosław	Jarosław	*Madeyski Zdzisław 1. Ryszkowa wola 2. Więzownica	Lewicka Jadwiga Naspiński Stan.
9. Jaworów	Jaworów	*Paar Ferdynand	
10. Krakowiec	Jaworów	*Myczkowski Józef	
11. Krasne	Jarosław	Gutek Stanisław	
12. Krukienice	Mościska	Ks. Dziezic Szymon	
13. Lubaczów	Cieszanów	*Stanic Władysław	
14. Łąka	Sambor	Skoryk Aniela	
15. Medenice	Drohobycz	*Ks. Gawiński Józef	
16. Miżyniec	Przemyśl	*Ks. Pietrzekiewicz Fr.	
17. Mościska	Mościska	*Masiuk Leopold	
18. Narol	Cieszanów	*Reif Antoni	
19. Niżankowice	Przemyśl	*Schwaabe Edward	
20. Oleszyce	Cieszanów	*Zaleska Marya	
21. Podbuż	Drohobycz	*Czyrniańska Irena	
22. Pruchnik	Jarosław	*Pietraszek Józef	
23. Przemyśl	Przemyśl	*Bogdański Wład.	
24. Przemyśl	Przemyśl	*Osinski Michał	
25. Radymno	Jarosław	*Haydukiewicz Marya 1. Laszki	Krawczykowa Zuzanna

Siedziba Agencji	Powiat	Nazwisko Agenta i Subagenty	Nazwisko Subagenta
26. Sambor	Sambor	Olszański Władysław (Administrator Agencji * Wyso- czański Adam) 1. Czukiew 2. Felsztyn 3. Kalinów 4. Kranzberg 5. Rajtarowice	Nadybski Wojciech Szuwart Józef Windisch Marya Müllerowa Franc. Ruszczycki Leon
27. Sądowa Wisznia	Mościska	*Szepietowski Józef 1. Szeszorowice	Balabuch Jan
28. Sieniawa	Jarosław	*Gardziel Floryan 1. Jastrzębiec 2. Mołodycz 3. Wolka pelhińska	Mazurek Michał Matusz Stanisław Wrześniowski
29. Stary Sambor	St. Sambor	*Rudnicki Marceli	
30. Turka	Turka	*Kleban Błażej	
31. Wielkie Oczy	Jaworów	*Miękuszewski Antoni	
32. Wysocko wyżne	Turka	*Kuzmak Bazyli	

SEKCJA V.

1. Belz	Sokal	*Milkowski Aleksand. 1. Ułhówek	Bułyk Iwan
2. Bełzec	Rawa ruska	Lentowicz Franciszek	
3. Gródek	Gródek	*Bobowski Franciszek 1. Dobrostany 2. Wiszenka	Mroczkowski Hen. Rotköhl Wiktor
4. Janów	Gródek	*Baar Eugeniusz	
5. Jaryczów nowy	Lwów	*Gorczak Piotr	
6. Jastrzębica	Sokal	Pirożek Teodor	
7. Kamionka-Bi- szków	Rawa ruska	Buczma Hryć	
8. Komarno	Rudki	*Borkowski Edmund	
9. Komarno	Rudki	Zarząd dóbr hr Lanc- korońskiego	
10. Krystynopol	Sokal	*Graff Andrzej 1. Parhacz	Kolbuszewski Sew.
11. Kulików	Żółkiew	*Dr. Finkel Herman	
12. Lwów	Lwów	*Strusiński J. 1. Lwów	*Teleżyński Alojzy
13. Lwów	Lwów	Chojnacki Henryk	
14. "	"	Chrzanowski Wiktor	
15. "	"	Dobrowolski Józef	
16. "	"	Pow. Tow. Zaliczk.	
17. "	"	*Dr. Mars Tadeusz	
18. "	"	*Bank zaliczkowy	

Siedziba Agencji	Powiat	Nazwisko Agenta i Subagencie	Nazwisko Subagenta
		Wylącznie dla działu życiowego:	
		1. Kraj. Tow. zal. urz.	
		2. Tow. pedagogiczne	
		3. Tow. W. U. Dniestr	
		4. Tow. zal. urz. i usług gal. dróg żelaznych	
		5. Tow. zal. urz. poczt.	
		6. Schmalz Aleksand.	
		7. Kraj. Tow. zalicz. naucz.	
		8. Tow. osz. ikred. urz. i służ. ck. kol. państ.	
		9. Fil. Tow. Wz. Kred.	
		10. Gen. Repr. I. austr. p. Tow. ub. od wyp.	
		11. Gal. Kasa zalicz.	
		12. Bank krajowy	
19. Magierów	Rawa ruska	*Oleksin Włodz.	
20. Mosty wielkie	Żółkiew	*Fedyńska Marya	
21. Niemirów	Rawa ruska	*Pisarowski D.	
		1. Horyniec	Setek Alfred
22. Pikułowice	Lwów	*Maryan Małaczyński	
23. Rawa ruska	Rawa ruska	*Jędrzejowicz Józef i Winiarski Adam	
24. Rudki	Rudki	*Nowosielecki Miecz.	
		1. Horożanna w.	Kuszyk Wincenty
25. Sokal	Sokal	*Drohojowski Z.	
		1. Byszów	Nadolski Andrzej
		2. Łuczyce	Humeniuk Pawło
		3. Ostrów	Grochala D.
		4. Uhrynów	Opaliński Michał
26. Szczerzec	Lwów	*Bzowski Stefan	
		1. Leśniowice	Kochanowski S.
27. Tartaków	Sokal	Kozłowski Stanisław	
28. Uhnów	Rawa	*Gedroyciowie Gedeon & M. K.	
29. Wareż	Sokal	Hanasiewicz Józef	
30. Winniki	Lwów	*Krasuski Gustaw	
31. Żółkiew	Żółkiew	*Gorecki Włodzimierz	
		1. Butyny	Syroiszka Michał
32. Żółtańce	Żółkiew	*Popovits Karol	
		1. Kłodno	Kaczorowski Jan

SEKCJA VI.

1. Borki wielkie	Tarnopol	*Aleksandrowicz W.	
2. Brody	Brody	*Wasilewscy Antoni i Kinga	
		1. Jasionów	Gniewosz Feliks
		2. Lesznów	Kleparczuk Piotr
		3. Pieniaki	Szaraniewicz W.

Siedziba Agencji	Powiat	Nazwisko Agenta i Subagencye	Nazwisko Subagenta
3. Brzeżany	Brzeżany	*Wiszniewski Stan. 1. Poruczyn	Fok Leon
4. Budzanów	Trembowla	Ochocki Tomasz	
5. Busk	Kamionka strumił.	*Tokarzewski Józef 1. Milatyn nowy 2. Kutkorz	Cybański Eliasz Karpiński Cypryan
6. Chorostków	Husiatyn	*Jaworska z Brzuszkiewiczów Kazim. 1. Kluwińce	Kostorowicz Fel.
7. Czortków	Czortków	*Czekoński Stanisław 1. Jagielnica 2. Słobudka dzur.	Koziewicz Szymon Krzywy Grzegórz
8. Gologóry	Złoczów	*Jeżowski Jan	
9. Grzymałów	Skałat	*Juhre Jan	
10. Hłuboczek w.	Tarnopol	*Przysiecki Żelisław	
11. Husiatyn	Husiatyn	*Rókosz Aleksander	
12. Iwanczany	Zbaraż	*Korzeniewicz Leon	
13. Jezierna	Zborów	*Ostaszewski Kajetan	
14. Kamionka str.	Kamionka st.	*Szawłowski Jan	
15. " "	" "	Zarząd dóbr hr. Andrzeja Potockiego	
16. Kopyczyńce	Husiatyn	*Karwowski Tadeusz 1. Niżbork nowy 2. Probużna 3. Suchostaw	Krochmalnicki Ant. Nazarewicz Jan Muszyński Wład.
17. Kozłów	Brzeżany	*Długoszowa Zofia	
18. Kozowa	" "	*Krzyżanowski Edm.	
19. Łopatyn	Brody	*Tychowska Elżbieta	
20. Olesko	Złoczów	*Sokalski Jan	
21. Podkamień	Brody	*Wendorff Wiktor	
22. Podwołoczyska	Skałat	*Zubrzycki Antoni	
23. Pomorzany	Zborów	*Kliszcz Helena	
24. Radziechów	Kamionka st.	*Mrozowski Franc.	
25. Skałat	Skałat	*Czarnecki Jan 1. Mikulińce 2. Tarnoruda	Lachmann Marya Srokowski Leonard
26. Szczurowice	Brody	*Bernaczek Marya	
27. Tarnopol	Tarnopol	*Wszelaczyński Stefan 1. Nastasów 2. Cebrów 3. Bucniów	Ks. Struś Michał Olejnik Michał Moszyńska Olga
28. Touste	Skałat	Czemeryński Mik. 1. Krasne	Aczkiewicz Józef
29. Toporów	Brody	*Świdnicka Bronisława	
30. Trembowla	Trembowla	*Paskowski Jarosław	
31. Ząłożce	Brody	*Malkowski Bronisław	
32. Zbaraż	Zbaraż	*Dzierżanowski Zyg. 1. Toki	Kolankowski Mich.
33. Zborów	Zborów	*Raciborsey Wł. & Jan	
34. Złoczów	Złoczów	*Jakubowski Karol i *Haladewicz W. 1. Bortków 2. Firlejówka 3. Ożydów 4. Podhorce	Noss Grzegorz Gofryk Aleksander Zajac Filip Lewicki Henryk

SEKCYA VII.

Siedziba Agencji	Powiat	Nazwisko Agenta i Subagenty	Nazwisko Subagenta
1. Bóbrka	Bóbrka	*Brzuchowski Teodor 1. Brzozdowce 2. Horodysławice 3. Staresiolo 4. Hrusiatycze	Kordal Romuald Burbel Jan Michałowski Jan Mandziej And.
2. Bohorodczany	Bohorodczany	*Polluk Michał 1. Łysiec 2. Rosulna	Vogelman Edward Wojciechowski Fel.
3. Bolechów	Dolina	*Fabińska Józefa	
4. Bolszowce	Rohatyn	*Mück Feliks	
5. Buczacz	Buczacz	Łukasiewicz K. K. *Oddział Tow. pedagog. wylącz. dla dz. żyć. 1. Barysz 2. Petlikowce stare	Łopatyński Aitol Droзда Izidor
6. Buczacz	Buczacz	Ajdukiewicz Stanisław	
7. Bukaczowce	Rohatyn	*Wallner Leon	
8. Bursztyn	"	*Sieczynska Wanda	
9. Chodorów	Bóbrka	*Buniekiewiczowa M.	
10. Delatyn	Nadwórna	*Wiernicki Erazm	
11. Demnia wyżna	Stryj	*Zamorski Stanisław	
12. Dolina	Dolina	*Kossakiewicz Wł. 1. Krechowice	Ungarowa Felicja
13. Gliniany	Przemysłany	*Helm Adolf 1. Zadwórze	Michałowski Tad.
14. Halicz	Stanisławów	*Ormezowski Juliusz 1. Jezupol 2. Meducha	Śliwa Jan Kanty Sokolowski K. J.
15. Hawryłówka	Nadwórna	*Korolewicz Jan	
16. Horożanka	Podhajce	*Bobrowski Apolinary	
17. Jazłowiec	Buczacz	*Borowiec Józef	
18. Kałusz	Kałusz	Dzierżanowski A. 1. Żurów	Szczerbicki Antoni
19. Knihynicze	Rohatyn	*Zaremba Erazm	
20. Koropiec	Buczacz	*Hölzelhuber Wiktor	
21. Kurowice	Przemysłany	*Skrzyszowski Maryan	
22. Lipica dolna	Rohatyn	*Kwaśniewski Julian	
23. Machliniec	Żydaczów	*Stark Jan	
24. Maryampol	Stanisławów	*Spirydowicz Ignacy	
25. Mikołajów n. D.	Żydaczów	*Ziembowicz Aurelia	
26. Monasterzyska	Buczacz	*Hessel Bernard	
27. Nadwórna	Nadwórna	*Skurewicz Józef 1. *Mikuliczyn	Borysiewicz Melan.
28. Ottynia	Tlumacz	*Deyczakowski Edmund	
29. Perebińsko	Dolina	*Romańczukiewicz L.	
30. Podhajce	Podhajce	*Zbyszewski Andrzej i Raszowska Kazimiera 1. Bieniawa 2. Zawalów 3. Złotniki	Szpulak Piotr Freundlich Izaak Puchłopek W.
31. Podszumlańce	Rohatyn	*Jaworska Marya	
32. Potok złoty	Buczacz	*Dr. Bobek Jan	

Siedziba Agencji	Powiat	Nazwisko Agenta i Subagencie	Nazwisko Subagenta
33. Przemyślany	Przemyślany	Nawrocka Michalina	
34. Rohatyn	Rohatyn	*Fischer Józef	
35. Rozdół	Żydaczów	*Chotyński Ludwik	
36. Roźniatów	Dolina	*Skalka Zenon	
37. Skole	Stryj	*Ks. Ochrymowicz B.	
38. Solotwina	Bohorodczany	Gucfa Franciszek	
39. Stanisławów	Stanisławów	*Bronikowski St. 1. Łysiec	Kozłowski Wl.
40. Stryj	Stryj	*Pietruski Julian i Łazowska Jadwiga 1. Korczyn 2. Ruda 3. Podhorce 4. Synowódzko n.	Stasiów A. Kucharz Adam Moreau Adolf Bobanych Ignacy
41. Synowódzko wyżne	Stryj	*Iluk Grzegorz	
42. Tlumacz	Tlumacz	*Jasiński Kazimierz	
43. Tyśmienica	Tlumacz	*Czałczyński Antoni	
44. Tyśmieniczany	Stanisławów	*Bojakowski Ludwik	
45. Unterwalden	Przemyślany	Ruppenthal Fryderyk	
46. Uście zielone	Buczacz	*Niedzielski Andrzej	
47. Weldzisz	Dolina	*Capowicz Jan	
48. Wiśniowczyk	Podhajce	*Winnicki Eugeniusz	
49. Wojniłów	Katusz	*Barzykowski Bron.	
50. Żórawno	Żydaczów	*Zamazal Franciszek	
51. Żydaczów	Żydaczów	*Szczerkowski Jan	

SEKCJA VIII.

G A L I C Y A.

1. Borszczów	Borszczów	*Niemczewski Jan Tow. Wzaj. Pom. Nauczycieli i Nauczycielek 1. Borszczów 2. Głębozec 3. Korolówka 4. Łanowce 5. Łosiacz	Gottesmann Sams. Wesoly Józef Gelbard Nussen Rogowski St. Jawny Grzegorz
2. Gwoździec	Kołomyja	*Godlewski Waleryan	
3. Horodenka	Horodenka	*Preyer Franciszek i Lurie Miron	
4. Jezierzany	Borszczów	*Kraiński Antoni	
5. Kołomyja	Kołomyja	*Jasińscy Albert i Stefania	
6. Kossów	Kossów	*Bursa Stanisław	
7. Kutry	Kossów	*Bielecki Piotr	
8. Mielnica	Borszczów	Dr. Krauss Adam	
9. Obertyn	Horodenka	*Jastrzębski Witold 1. Czeremchów	Lachowski Karol

Siedziba Agencji	Powiat	Nazwisko Agenta i Subagencie	Nazwisko Subagenta
10. Peczeniżyn	Peczeniżyn	*Wojda Zofia	
11. Skala	Boleszczów	*Piotrowski Henryk	
12. Śniatyn	Śniatyn	*Łukasiewicz Maryan	
13. Tłuste	Zaleszczyki	*Arbesbauer Henryk	Wojtkowski Karol
		1. Świdowa	
14. Uścieszko	Zaleszczyki	*Dubeltski Julian	
15. Zabie	Kossów	*Tlappa Jan Gw.	
16. Zabłotów	Śniatyn	*Starzecki Józef	Führer Jan
		1. Rożnów	Piasecki Tadeusz
		2. Trójca	
17. Zaleszczyki	Zaleszczyki	Mikuli Mikołaj	Głowacki Michał
		1. Bilcze złote	

BUKOWINA.

18. Czerniowce	Czerniowce	Generalna Agencja *Langenhan Fryderyk, c. k. Radca i Prezyd. Izby handl.-przem. w Czerniowcach	
19. Czerniowce	Czerniowce	Dyrekcya fund. relig. grecko-orient.	
20. Czerniowce	Czerniowce	*Wydział ubezp.	
21. Czerniowce	Czerniowce	*Böhm Jan Kuzmany Al. wyłąc. dla działu życ.	
22. Czudyn	Storożyniec	*Schmid Jao	
23. Dornawatra	Kimpolung	Snopkowiec Józef	
24. Fratowce Nowe	Radowce	*Mitteregger Jan	
25. Gurahumora	Gurahumora	*Tamchyna Wacław	
26. Illischestie	"	*Van de Castel Ant	
27. Kaczyka	"	*Piątek Józef	
28. Kimpolung	Kimpolung	*Tandler Jan	
29. Kocmań	Kocmań	Kosiński Józef	
30. Radowce	Radowce	*Kriegsfeld Emil	
31. Russmoldawica	Kimpolung	*Korabiewski Hipolit	
32. Seletyn	Radowce	Elsholz Ottilio	
33. Seret	Seret	*Zettel Filip	
34. Solka	Gurahumora	*Niemiców Onufry	
35. Stanowce	Storożyniec	*Rossowa Karolina	
36. Storożyniec	"	*Soniewicki Andrzej	
37. Straża	Radowce	*Reyl Karol	
38. Suczawa	Suczawa	*Prunkull Bohd. Abr. 1. Ickany	Krezmer Adolf
39. Tereblestie Niem.	Suczawa	*Manz Jakób	
40. Wama	Kimpolung	*Herzan Antoni	
41. Waszkowce	Wyźnica	*Baloscheskul Dem.	
42. Wyźnica	"	*Br. Kapri Pulcherya	
43. Zastawna	Kocmań	*Osadca Teodor	

ZESTAWIENIE:

Sekcyja	I.	liczy	agencji	86,	subagencji	11
"	II.	"	"	44	"	21
"	III.	"	"	54	"	18
"	IV.	"	"	32	"	13
"	V.	"	"	32	"	14
"	VI.	"	"	34	"	23
"	VII.	"	"	51	"	22
"	VIII.	"	"	43	"	11
<u>R a z e m</u>				agencji	376,	subagencji 133

z czego przypada:

na	Galicję i W. Ks. Krakowskie	agencji	294,	subagencji	131
"	Bukowinę	"	26	"	1
"	Śląsk	"	56	"	1
<u>Razem</u>			agencji	376,	subagencji 133

WYKAZ

Lekarzy Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń W KRAKOWIE.

Miejscowość	Nazwisko lekarza	Miejscowość	Nazwisko lekarza
Alwernia	Bednarski Józef	Bóbrka	Czerwiński Kaz.
Andrychów	Zborowski Józef	Brody	Strumieński Adam
	Wróblewski Winc.		Soltysik Stanisław
Baligród	Robel Wiktor		Friedberg Józef
Baranów	Meller Jakób	Brzesko	Bernadzikowski S.
Belz	Frostig Henryk		Bernacki Franc.
	Nowosad Miecz.	Brzeżany	Malsburg H.
Biała	Nycz Wincenty		Uranowicz Tad.
	Sroczyński Juliusz		Teitelbaum Melech.
Białokamień			Kowenicki Adam
Białobóznica	Stoklasa Józef	Brzostek	Lewicki Zygmunt
Biecz	Katwiński Ludwik	Brzozów	Lic Henryk
Bielsko	Taub Maurycy		Niziolek Paweł
(Śląsk)	Grossmann Jakób	Buczkowice	Miodoński Fr.
	Steinitz Gustaw	Buczacz	Hirschler Miecz.
Bircza	Marynowski Józef		Bienenwald Jakób
Błażowa	Sieniewicz Michał		Krzyżanowski Ed.
Bobowa	Zarzycki Emanuel		Mogilnicki Wł.
Bochnia	Górski Czesław	Budzanów	Feuerstein Lazar
	Nodzyński Bolesł.	Bukaczowce	Porycki Bronisław
	Pollaschek Fryd.	Busk	Zaorski Bronisław
	Oświęcimski (kolej)	Chodorów	Bober Jan
Bohorod-		Chorostków	Auerhahn Wilhelm
czany	Ferensiewicz M.	Chrzanów	Woynarowski Kaz.
	Stangenhau Al.	Chyrów	Meżyk Jan
Bolechów	Podlusi Mikołaj		Frucht Markus
Bolszowce	Halarewicz Bazyli	Cieszanów	Piotrowski Ed
Bogumin	Knapczyk Andrzej	Cięszyn	Czermak Jan
(Śląsk)		(Śląsk)	
Borszczów	Mosler Maksym	Ciężkowice	Mańkowski Kaz.
	Soniewicki Teodor	Cisna	Markiewicz Jan
Borynia	Jüngst Waclaw	Czarny Dun.	Grodecki Fr.
Borysław	Kappelner Maks	Czernichów	Malinowski Gust.
	Dwrnicki Stan.	Czerniowce	Mitkiewicz Eugen.
Bóbrka	Gabryszewski Tad.	(Bukowina)	Freund Emil

Miejscowość	Nazwisko lekarza	Miejscowość	Nazwisko lekarza
Czerniowce (Bukowina)	Röhmer August Rudnik Maurycy Strzelecki Ludwik Luttinger Ludwik Karabiński Eom.	Grodzisko Gródek Grybów	Tryniecki Bol. Balicki Stan Jakubowski Adam Kozierowski Eug. Schmar Jan Mieses Izidor
Czernelica (Bukowina) Czortków	Wagrowski Karol Stoekl Adolf Bubeniczek Fr.	Grzymalów Gwoździec Gurahumora (Bukowina)	Sumorok Konst. Mandybur Eug. Schäffer Alfred Zins Klemens
Dąbrowa	Garbusiński Sabin Kurzyniec Wojc.	Halicz Horodenka	Sobieszczański L. Gerzabek Bol.
Delatyn	Bogdański Bronisl. Harasowski Aleks.	Husiatyn	Pohorecki Wlad.
Dębica	Bętkowski Z. Mężki Tadeusz	Husaków Jabłonków (Śląsk)	Sikora Józef
Dobczyce	Nieć Julian Pollatschek Teufel	Jagielnica Janów	Markl J
Dobromil	Cwiklicer Ludwik Puchalski Stefan Bory Julian Bieńczewski Ludw.	Jarosław	Meisels Zygmunt Trzaskowski Jul. Turzański Grzeg. Mach Sebastyan
Dolina	Kotłowski Stan. Kosterkiewicz J. Peters Józef	Jaryczów n. Jasienica Jaśliska	Golań Jan Misky Edward
Drohobycz	Lechowski Wiktor Pelczar Zenon Kuhn Adolf Tworowski Ignacy Harth Samuel	Jaśło	Hicner Aleks. Meth Szymon Szczepański Włodz. Macudziński Wal. Kadyj Józef Czopp Zygmunt
Dorna Watra (Bukowina)		Jaworze (Śląsk)	
Drohowyże	Waligórski Cz.	Jaworów	Niklaszewski Orski Jan
Dubiecko	Dobrzański Stefan		Damski Wacław
Dukla	Strycharski Jan	Jaworzno	Neymand Emil Deisenberg
Dunajów	Szarkowski Antoni	Jazłowiec	Altmann Zygmunt
Dynów	Benoni Ferd Mang Józef	Jezierzany Jordanów	Stużewski Kaz. Nikliborc Jan Wurst Adolf
Dzików star.	Hryniewiecki J.	Kalwarya	Kurowiec Jan
Dziedzice (Śląsk)	Höflich Jan	Kałusz	Markiewicz Dyon. Gawlikowski St. Jaciów Teodor
Fryszak	Natter Wiktor		Stupnicki Wlad.
Frysztat (Śląsk)	Mischke Kazim	Kamionka Strumilowa	Olejnik Michał Sawicki Antoni
Gliniany	Mendlowski Włodz Moch Jan		
Głogów	Grossek Zenon	Kańczuga	Olszak W.
Gologóry	Łopatyński Jar.	Karolówką Karwina (Śl.)	Dziewoński Wład
Gorlice	Przesmycki Jan Friedman Zenon Bielewicz Feliks Żuławski Leon	Kęty	Dworzański Karol
Grębów	Kuźniar Wincenty		

Miejscowość	Nazwisko lekarza	Miejscowość	Nazwisko lekarza
Kimpolung (Bukowina)	Wolf Adolf Lupu Teofil Kobryński Eng.	Liszki Lisko	Karpiński St. Porajewski Jan Połochajło Jan Konera Stanisław Bauer Henryk
Kocmań (Bukowina)	Tittinger Herman	Lubaczów	
Kolbuszowa	Wojewódka Leon Ciepielowski Kaz. Brzeski Jan	Lundenburg (Morawy) Lutowiska	Konera Stanisław Bauer Henryk Dulemba Aleks.
Kołaczyce	Trembecki H.	Lutynia	
Kołomyja	Kozakiewicz Al. Piaskiewicz Wład. Jaworski Bol. Hulles Jakób Łuniewski Stefan Maresz Bolesław Blauer Teod.	Lutynia niem.(Śląsk) Lwów	Wachnianin Miron Merunowicz Józef Obtułowicz Ferd. Owczarski Bronisl. Gembarzewski Zyg. Berezowski Kazim. Krobicki Tadeusz Mikołajski Szczep. Ozarkiewicz Eug. Strojnowski Edw. Sieradzki Włodz. Selcer Józef Dekański St. (kol.) Tatańczuch Wł. Szymański H. Zabłocki St. Zgórski K. Fleszar J. Witkowski Edw. Dreifach Jakób Gąsiorek Fr. Pokorny Fr. Otto Szcz. Jaciow Mikołaj Szostkiewicz St. Uchacz Błażej Zaleski Kazim. Rubinstein Norb. Kaczurba St Frank Apolin. Godłowski Aleksy Kraus Adam Bilwin Witold Krzyształowicz A. Głuszkiewicz Włod. Brudziński Lud Rosenmann Ozyasz Koller Bolesław Łodygowski Julian
Komarno	Jakliński Leon		
Kopyczyńce	Wilson Rysz. Rosenbaum Ulryk Safian Łukasz Przyslupski Jakób Mossoczy Stan.		
Korczynna			
Koropiec			
Kosmacz			
Kossów	Tarnawski Apol. Baraniecki Roman		
Kozłów			
Kozowa	Barban Chaim Sochanik Stanisław		
Krakowiec	Sędzimir Czesław	Łańcut	
Kraków	Jaugustyn St Junger Jakób Jordan Henryk Komorowski Bol. Krzyształowicz F. Krokiewicz Antoni Czerny Schwarzen berg Edw. Zoll Józef	Łąka nad Sam. Łapanów Łazy (Śląsk)	
		Magierów	
		Majdan	
		Maków	
		Maryampol	
		Medenice	
		Medyka	
		Mielec	
Krosno	Kropaczek Wilhelm Słaczka Fr. Jasiński Adam Kocay Aleks.		
Krościenko	Hammerschlag R.	Mielnica	
Krukienice	Kosz Kornel		
Krynica	Kmietowicz Fr.	Mikołajów	
Krystynopol	Wachnianin Jar.	Mikuliczyn	
Krzeszowice	Dura Jan	Mikulińce	
Kulików	Finkel Herman		
Kuty	Skomorowski Jan		
Leżajsk	Ilowiecki Mateusz	Milówka	
Limanowa	Gnoiński Michał	Mrzyglód	
Lipnica doln	Gwoźdecki Teofil	Monaste- rzyska	
Lipnica mur.	Schmidt Adam		Obler Wolf Borysiewicz W.

Miejscowość	Nazwisko lekarza	Miejscowość	Nazwisko lekarza
Sędziszów	Górka J. Kronfeld Herman Jastrzębski Waler.	Suczawa (Bukowina)	Kraemer Jakób Stefanowicz Leon Sperber Benjamin Maszewski St. Trelski Mikołaj Rapaport Ozyasz
Sieniawa	Seidner Abraham	Śulkowice	Świrz
Siersza	Lipski Kazim	Śynowódzko	Świątniki g.
Skala	Lubowiecki Jul. Gottfried Maurycy	Szczakowa	Schneck Karol
Skalat	Nawrat Stanisław Pogrzebacz Jan	Szczerzec	Acker Salomon Trześniowski Eug. Rudnicki Karol
Skawina	Michalski Wiktor	Szczucin	Grzybczyk St.
Skoczów	Eichel Eustachy	Szczurowa	Momidłowski Wal.
(Śląsk)	Janikiewicz Stan.	Tarnobrzeg	Orzechowski Leon.
Skole	Werner Karol	Tarnopol	Frisch Juliusz Eckhart Józef
Śniatyn	Ciszka Edmund		Świstun Anastazy Kowenicki Waler. Stobiecki Zdzisław Witoszyński Włodz.
Sokal	Urech Marek Głowiński Winc.		Kowalski Sew. Eberson Maurycy Walczyński Józef Dzikowski Zygm. Pilzer Herman Ozimek St.
Sokolów koło	Bukowski Maryan		Maciejowicz St. Hovourka Antoni Gilmreiner Jäger Izak
Rzeszowa	Szostkiewicz Karol	Tarnów	Ausobsky Józef Kędziński Wład.
Solka	Beilich Edward		
(Bukowina)	Weinberg Herman		
Solotwina	Seller Józef	Tartaków	
	Żurakowski Roman	Źlumacz	
Stanisławów	Kubisztal Stan. Wnękowicz St. Drzewicki Stefan Dawidowicz Emil Janowicz Włodz. Goldhaber Jakób Gołębiowski Kaz. Dobrucki Gustaw Rosmarin Józef	Źluste	
		Touste	
		Topolnica	
		Toporów	
		kóło M	
Starasól	Salzmann Joachim	Toporów	
Stary Sambor	Gawelkiewicz Leop.	kóło B	Belzowski Michał Litwinowicz Orest Olpiński Julian Deutsch Zygmunt
Stary Sącz	Drancz J.	Trembowla	Skórkowski Wacl. Dobrzyński Kaz. Hlavatsch Paweł Hnatyszak Anan.
Storożyniec			Starachowicz Jan Zadurowicz Emil Jarocki Piotr
(Bukowina)		Trzebinia	Solecki Jan Maurer Zdzisław Blumenblatt Leon Ożarowski St Kibitz Leon
Strumień(Śl.)			Orzeł Józef
Strusów	Linsker S. Serkowski Bolesł. Lippel Jakób Czarnecki Julian Soltysik Miecz. Dolnicki Cyryl Antoniewicz Włodz.	Trzyniec	
Stryj	Patryn Józef Kurasiewicz Józef Gawlik Jan Brunstein Wölg. Papp Kazim.	Tuchów	
		Turka	
		Tyczyn	
Strzyżów		Tymbark	
		Tyśmienica	
Sucha		Uhnów	
Suczawa		Ujanowice	
(Bukowina)			

Miejscowość	Nazwisko lekarza	Miejscowość	Nazwisko lekarza
Ulanów	Reik Jakób	Zaleszczyki	Udziela Marian
Ustron (Śl)	Passek Roman	Założce	Landesberg Maur.
Ustzzyki d.	Lenartowicz Rom.	Zarszyn	Jodłowski Jan
	Jaremkiewicz M	Zator	Tarchalski Józef
Uście Ziel.			Grzybowski Stefan
Uściczko	Hendrychowski T.	Zbaraż	Fuchs Leon
Wadowice	Bukowski August		Biliński Włodz.
	Żędzianowski St.		Merunowicz jun.
	Opydo Fr.		(w razie koniecznej
	Serkowski Roman		potrzeby)
Waszkowce	Okuniewski Anast.	Zborów	Skórski Marian
(Bukowina)			Baczyński Eust.
Wareż		Zebrzydowice	
Weldzisz	Krzyształowicz A.	Złoczów	Nikliborc Jan
Węgierska			Paulo Aleksander
Górka	Nowak Władysław		Zaleski Eust.
Wieliczka	Kownacki Józef		Skrowaczewski P.
	Kazerlik Mieczysław		Jarosz Władysław
	Steiner St.		Bendel Samuel
Wielkie Oczy		Żabno	Przybyszowski W.
Winniki	Stanowski Karol	Żmigrod	Zawisza
Wielopole			Szwarz J.
Skrzyńskie	Kolasiński Alfons	Żółkiew	Opieński Jan
Wiśniowczyk			Drzymalik Sylw
Wojnicz	Sobelson Fr		Muszkiet Karol
Wojniłów	Łowczowski W	Żurawno	Wyrzykowski K.
Wyżnica	Jastrzębski Julian		Gozdecki Józef
(Bukowina)	Flinker Arnold	Żydaczów	Roth Salomon
Zabłotów		Żywiec	Grabscheid D.
Zagórz	Lic Feliks		Seidler Antoni
Zakliczyn	Filimowski J.		Idziński Wiktor
Zakopane	Dunajowicz Zyg		Bąkowski Tecfil
	Majewicz Edmund		Blumenfeld Jakób
	Chwistek Bron.	Żabie	Siatecki Kazimierz
Zaleszczyki	Janiszewski Tom.		Zatlokal Rudolf
	Solowski Jan		

BANKI KRAJOWE.

BANK KRAJOWY

Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem.

Komisarz bankowy: Tadeusz Pilat, zastępca Marszałka krajowego; Zastępcy: Michał Gliźuk, członek Wydziału krajowego, Dr. Józef Ekielski, radca Wydziału krajowego.

Rada nadzorcza: Hipolit Bochdan (prezes), August Gorayski (wiceprezes), J. E. Dawid Abrahamowicz, Dr. Jan Stefan Fedak, Stanisław Jędrzejowicz, Kazimierz Laskowski, Dr. Franciszek Paszkowski, Karol hr. Scipio, Karol Schayer; Zastępcy: Adolf br. Brunicki, Dr. August Łoziński, Stefan Moysa-Rosochacki, Jan Schulz.

Dyrekcya: Prezes Dyrekcyi: Radca Dworu Kazimierz Laskowski; Dyrektorowie: Radca Rządu, Dr. Alfred Zgórski, Dr. Wacław Domaszewski.

Prokurzyści: Michał Majewski, Władysław Silkiewicz, Dr. Aleksander Małaczyński, Józef Padewski, Mieczysław Sędzimir, Ludwik Stachiewicz, Dr. Jan hr. Drohojowski, Waleryan Erlacher, Stefan Kossak.

Firmę: w polskim, ruskim, niemieckim i francuskim języku protokołowaną, podpisuje dwóch dyrektorów lub jeden dyrektor i prokurzysta.

Zastępstwa: Biała, Bóbrka, Bochnia, Bohorodczany, Borszczów, Brody, Brzesko, Brzeżany, Buczacz, Chrzanów, Czortków, Dąbrowa, Dębica, Dobromil, Dolina, Drohobycz, Dukla, Dynów,

Gliniany, Gorlice, Grybów, Horodenka, Husiatyn, Jarosław, Jasło, Jaworów, Kałusz, Kamionka strumiłowa, Kołomyja, Krosno, Kutry, Lwów (powiat), Łańcut, Limanowa, Lisko, Lubaczów, Maków, Mielec, Mościska, Myślenice, Nadwórna, Nowy Sącz, Nowy Targ, Oświęcim, Podhajce, Przemyśl, Przemyślany, Radziechów, Rawa ruska, Rohatyn, Ropczyce, Rudki, Rudnik, Rzeszów, Sanok, Śniatyn, Sokal, Stanisławów, Stryj, Tarnobrzeg, Tarnopol, Tarnów, Tłumacz, Trembowła, Turka, Wadowice, Wieliczka, Zaleszczyki, Zbaraż, Złoczów, Żółkiew i Żydaczów. Dalsze zastępstwa są w organizacyi tak, że z czasem ustanowi Bank dla poszczególnych 74 powiatów swe pomocnicze i wykonawcze organa. Zastępstwo spełniają dobrze akredytowane instytucye miejscowe, jak powiatowe, zaliczkowe i kredytowe Towarzystwa lub Kasy oszczędności i przy każdym urzęduje komisarz bankowy i jego zastępca. Zastępstwa stoją pod nadzorem Reprezentacyi powiatowej.

URZĘDNIICY:

Naczelny Buchalter: **Michał Majewski.**

Wicedyrektorowie: **Dr. A. Małaczyński, J. Padewski**
i **M. Sędzimir.**

Kozakiewicz L., zast. buchalt.

Stachiewicz L., naczel. likwid.
hipot. i prokurzysta

Dr. Drohojowski hr. J., se-
kretarz Dyrekcyi i Rady i pro-
kurzysta

Erlacher Walery, naczelnik li-
kwidatury i prokurzysta

Kossak Stefan, naczelnik likwi-
datury i prokurzysta

Nartowski Antoni, kasyer Za-
kładu głównego

Łoziński Roman, starszy refe-
rent hipot.

Krzyszkowski Ignacy, starszy
referent hipot.

Swieżawski Stefan, starszy re-
ferent hipot.

Pieńczykowski Stanisław, sal-
dokontysta

Hamerski Maryan, starszy likwi-
dator

Armółowicz Jan, starszy likw.
i prokurzysta filii

Wojciechowski Jul., ref. szac.

Köves Aleksander, starszy re-
widencja
Hanke Artur, saldokontysta

Rumpf Fryderyk, starszy likw.	Bastgen Bruno, adj. I. kl.
Królikowski Alojzy, starszy likwidator	Sadowski Leon, adj. I. kl.
Narajewski Włodzimierz, ref. hipoteczny	Woycikiewicz Kaz., adj. II. kl.
Dr. Rużycki Julian, sekretarz Banku i prokurzysta	Gonet Franciszek „
Reiner Juliusz, star. koresp.	Rieger Stefan „
Trzciński Emil, star. likw.	Brodacki Wł., lustrator stow.
Dzikowski Maryan, star. eksp.	Dr. Schenk Miecz., adj. II. kl.
Gajewski Marceli, likwidator	Ropicki Leon „
Wilusz Tadeusz, likwidator	Kotowicz Teodor „
Grollé Józef, korespondent	Czyżewski Jan „
Krug Emil, korespondent	Drągowski Zygmunt „
Wolski Jan, saldokontysta	Łukasiewicz Klemens „
Jaszek Czesław, likwidator	Pompa Edward „
Późniak Zygmunt, likwidator	Dr. Sawczak Juliusz „
Dr. Szpor Łucyan, sekretarz oddziału hipot.	Mieszkowski Witold „
Pizar Wł., referent hipot.	Bazal Antoni „
Wisłocki Włodz., likwidator	Łazica Stanisław „
Osberger Stanisław, rewident	Drzewicki Józef „
Kocowski Teofil, likwidator	Haniszewski Jan, ekspedyent
Burczak Antoni, ref. hip.	Woroszyński Konst. Wł., asyst.
Brandys Józef, saldokontysta	Sawczyński Włodzimierz „
Borkowski Kazimierz, adjunkt I. kl.	Krzyżanowski Franciszek „
Łaszowski Jan, adj. I. kl.	Minnicki Władysław „
Jarczyński Stanisław, sekretarz oddziału bank.	Dr. Agopsowicz Kaz. „
Rakowski Tadeusz, adj. I. kl.	Murczyński Władysław „
Jankowski Antoni, adj. I. kl.	Czapelski Hilary „
Frajdenberg Władysław, adjunkt I. kl.	Friedlein Stefan „
Jenik Władysław, adj. I. kl.	Mally Kamil „
Kiełbusiewicz Kazim., adj. I. kl.	Malczyński Bolesław „
Wiewiórowski T., kasyer filii	Jomrógiewicz Zygmunt „
Kretschmer Józef, adj. I. kl.	Skórczewski Stanisław „
	Makowski Józef „
	Harnwolf Artur „
	Romaszkan Artur „
	Hiolski Kazimierz „
	Szotarski Ignacy „
	Bizański Władysław „
	Szymała Zygmunt „

Klimowicz Jan, asystent	Czapczyński Witold, praktykant
Skalski Witold „	Ziemiański Michał „
Nowakowski Jan „	Dobrzański Władysław „
Bialikiewicz Józef „	Schmidt Władysław „
Ruckgaber Maryan, praktykant	Górak Józef „
Walczak Mieczysław „	Hoszowski Wiktor „
Pawlikowski Adam „	Bielecki Stanisław „
Znamięcki Klemens „	Niemczynowski St. Piotr „

	K	h		K	h
Kasa	2,452,371	77	Kapitał zakładowy łącznie z przypa-	4,247,616	20
Efektu funduszu rezerwowego	1,838,000	—	dającym zyskiem za rok 1905	4,290,853	48
Efektu funduszu emerytalnego	510,394	50	Fundusz emerytalny	510,394	50
Efektu własne, eskontowane i w ko-			Emisyje Banku	151,017,300	—
misie	2,741,475	33	Wylosowane efekta własnych emisyj	2,412,800	—
Pożyczki emisyjne w listach zastaw-			Kupony w obiegu	743,909	25
nych, obl. kom. i kolejowych	153,372,259	07	Obce kapitały	40,853,833	18
Pożyczki w gotówce	1,362,518	76	Lokacje Zastępstw	1,186,608	70
Weksle	26,992,407	43	Giro-obligo	2,136,857	28
Zaliczki na zastaw efektów	143,108	79	Różne rachunki	99,815	85
Rachunek bieżący, pokryty efektami	1,438,707	75	Procenta przenośne	1,289,556	11
Dłużnicy w rachunku bieżącym	16,789,308	93			
Realności z licytacji nabyte	7,717	68			
Udziały w Tow. handlowych, prze-					
myslowych i innych	691,707	50			
Ruchomości	36,403	47			
Różne rachunki	413,163	57			
	208,789,544	55		208,789,544	55
			Czysty zysk rozdzielony w myśl		
			§. 101. st.		
			40 ⁰ / ₀ na kapitał zakład. K 240,163.34		
			30 ⁰ / ₀ na fundusz rezerw. " 180,122.51		
			20 ⁰ / ₀ na rezerwę oddziału		
			hipotecznego . . . . . " 120,081.67		
			10 ⁰ / ₀ na rezerwę oddziału		
			komunalnego . . . . . " 60,040.83		
			K 600,408.35		

ZARZĄD
GALICYJSKIEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI
WE LWOWIE.

WYDZIAŁ.

Przewodniczący: Stanisław Niezabitowski.

Zastępca przewodniczącego: Dr. Józef Pająk.

CZŁONKOWIE.

Dr. Władysław Abraham, Dr. Jarosław Kułaczkowski, Dr. Adolf Lilien, Eugeniusz Pierożyński, Stefan Sękowski, Karol Sklepiński, Dr. Zygmunt Skowroński, Dr. Edward Stroynowski i Ludwik Winiarz.

DYREKCJA.

Dyrektorowie: Antym Nikorowicz, Dr. Ferdynand Kwiatkowski.

Zastępca dyrektora: Dr. Edward Stroynowski.

Komisarz rządowy: Jan Adam Czeżowski, c. k. radca dworu.

Zastępca Komisarza rządowego: Dr. Jan Waygart, c. k. starosta.

Syndyk: Dr. Paweł Dąbrowski, adwokat krajowy.

URZĘDNICY.

Naczelnny buchalter: Karol Czauderna.

Kasyer: Wiktor Osiadacz.

Likwidator: Leopold Wilimowski.

Sekretarz: Adam Bartkowski.

Rewidenci I. kl.: Eugeniusz Grużewski, Jan Pazirski, Zygmunt Szulakiewicz i Franciszek Żmudziński.

Referent hipoteczny: Filibert Czaykowski.

Rewidenci II. kl.: Walery Struszkiewicz (z tytułem rewidenta I. kl.), Jan Czabański i Henryk Grabiński.

Adjunkci I. kl.: Piotr Tustanowski, Wincenty Zieniewski i Walery Kaszyński.

Adjunkci II. kl.: Emil Müller, Antoni Królikowski, Kazimierz Pełowski, Dr. Stefan Bobowski i Emil Sarnicki.

Asystenci I. kl.: Edward Kienzler, Michał Przestrzelski i Józef Piórkiewicz.

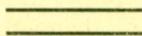
Asystenci II. kl.: Feliks Merunowicz, Stanisław Czernicki, Antoni Liske, Józef Czarnecki i Witold Linhardt.

Asystenci III. kl.: Józef Jägerman, Jan Antoni Prochenko, Leon Zagórski, Jan Kokurewicz i Aleksander Kauer.

Urzędnik kancelaryjny: Władysław Cezary Kozłowski.

PRAKTYKANCI.

Bolesław Żołyński, Ignacy Puzdrowski, Maryan Władysław Götz, Ludwik Lustig, Edmund Horowitz, Maryan Jan Krechowicki i Tadeusz Korosteński.

GALICYJSKIE
TOWARZYSTWO KREDYTOWE ZIEMSKIE

WE LWOWIE, UL. KAROLA LUDWIKA 1.

Galicyskie Towarzystwo kredytowe ziemskie, założone w roku 1841, trudni się udzielaniem pożyczek w listach zastawnych na większą własność, zapisaną w urzędach hipotecznych przy sądach kolegialnych w Galicyi, Bukowinie i W. Ks. Krakowskiem.

Przeprowadziwszy w r. 1890 ogólną konwersyę 5 prc. listów zastawnych na $4\frac{1}{2}$ prc., a w r. 1893 konwersyę wszystkich $4\frac{1}{2}$ prc. listów zastawnych na 4 prc., wydaje obecnie tylko te ostatnie, opiewające na walutę koronową z okresem 56-letnim.

Pożyczki w tych listach zaciągane, mogą być umarzane w 56 lub 41 latach, a w pierwszym razie półroczna rata procentowa i amortyzacyjna wynosi razem $2\frac{1}{4}$ prc., w drugim zaś razie $2\frac{1}{2}$ prc. Wszystkie w obiegu będące $4\frac{1}{2}$ prc. listy zastawne, zostały wypowiedziane — i w dniu 31. grudnia 1893 dalsze ich oprocentowanie ustało.

Należytości za wygotowanie listów zastawnych 17.431 K 82 h. Prowizye zwłoki z powodu uchybienia terminu rat 218.418 K 03 h. Ogółem przychód w r. 1905 748.716 K 77 h. Wydatki na zarząd 404.701 K 72 h. Czysta przewyżka 176.012 K 51 h.

Stan majątku z końcem roku 1905: 5,650.509 K 60 h.

RADA NADZORCZA.

Prezes: Brykczyński Stanisław.

Członkowie: Skrochowski Feliks, Obertyński Adam.

Zastępcy: Younga Zdzisław, Potworowski Henryk, Tytus Zarzycki.

DYREKCJA.

Prezes: Dr. Kraiński Władysław.

Zastępca prezesa: Rozwadowski Franciszek.

Dyrektorowie: Żaba Stanisław, Vivien Jan, Dr. Nowosielecki Stanisław.

Zastępcy dyrektorów: Horodyński Zbigniew, Dydyński Aleksander, Gołczyński Bronisław, Wiktor Władysław.

Syndyk: Dr. Skałkowski Tadeusz.

Zastępca syndyka: Dr. Łoziński August, Dr. Mochnacki Włodzimierz.

URZĘDNICY.

Sekretarz: Mazanowski Aleksander.

Naczelnik rachunkowości i kasy: Biliński Edmund, c. k. radca rządu.

Urzędnicy I. rangi: Dr. Wiktor Artur, wyższy urzędnik konceptowy; Deryng Władysław, kasyer; Borkowski Oktaw, kontrolor; Olszewski Leon, buchalter; Stoiński Stanisław, wyższy urzędnik konceptowy.

Urzędnicy II. rangi: Reindl Włodzimierz, Sadowski Stefan, Girtler Kleeborn Ernest, Chaberski Kazimierz.

Urzędnicy III. rangi: Klimke Józef, Hubel Jan, Podoski Junosza Aleksander, Jełowicki Szczęsny, Miśniakiewicz Włodzimierz, Hołyński Maryan.

Urzędnicy IV. rangi: Wójtowicz Julian, Niesiołowski Franciszek, Kruszewski Walentyn, Kusiński Jakób, Borkowski Teodor, Grzywiński Jan, Rudnicki Zdzisław, Lachowski Stanisław.

Urzędnicy V. rangi: Gorylewicz Stanisław, Stobiecki Józef, Prokopowicz Bronisław, Kretschner Emanuel, Łuczkiwicz Ta-

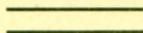
deusz, Theodorowicz Leon, Tucki Mieczysław, Malinowski Mieczysław, Teodorowicz Witold, Trzemeski Henryk.

Pozostali w dawnym etacie z roku 1893:

Likwidator: Obertyński Julian.

Oficyałowie II. klasy: Lang Justyn, Kluczenko Bolesław, Smutny Jan Wacław.

Urzednicy manipulacyjni: Wallek Alojzy, Kulczycki Edward, Wereszczak Józef.

C. K. UPRZ.

GALICYJSKI AKC. BANK HIPOTECZNY

WE LWOWIE.

C. k. uprz. gal. akcyjny Bank hipoteczny został otwarty 15. lipca 1867 r. na mocy statutów, zatwierdzonych przez Najjaśniejszego Pana dnia 12. stycznia 1867 r.

Kapitał zakładowy wynosi 16,800.000 K i podzielony jest na 42.000 akcji po 400 K, pełno wpłaconych.

Bilans, sporządzony z dniem 31. grudnia 1904 r., wykazuje 1,476.461 K 15 hal. czystego zysku.

Zakład działa także przez filie w Krakowie, Czerniowcach i Tarnopolu, oraz przez Ekspozytury w Stanisławowie, Podwojczykach i Nowosielicy.

Galicyski akcyjny Bank hipoteczny zajmuje się udzielaniem pożyczek hipotecznych w $4\frac{1}{2}\%$ i w 4% listach hipotecznych, nabywaniem wierzytelności hipotecznych, tudzież wszelkimi interesami bankowymi, wekslarskimi, zaliczkowymi, niemniej wydawaniem asygnacyj kasowych i udzielaniem zaliczek na produkty gospodarskie.

Działalność jego rozciąga się na cały obszar Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskiem, na Księstwo Śląskie i Bukowińskie, oraz Margrabstwo Morawskie. Ma prawo zakładać filie i ustanawiać ajencye w innych miastach krajów, na które się rozciąga jego działalność, a oprócz tego ajencyę we Wiedniu.

Z Bankiem hipotecznym połączona jest Kasa zaliczkowa, która za poręczeniem lub na zastaw udziela pożyczek od 10 do 2000 K za spłatą kapitału w ratach tygodniowych, miesięcznych i kwartalnych.

Każdy $4\frac{1}{2}\%$ list hipoteczny musi być wylosowany w przeciągu 50 lat, zaś każdy 4% list hipoteczny w ciągu 60 lat od daty wystawienia.

Kupony 4% i $4\frac{1}{2}\%$ listów hipotecznych, płatne są dnia 1. maja i 1. listopada każdego roku.

Kupony listów hipotecznych wolne są od podatku rentowego, który Bank sam opłaca.

Kupony listów hipotecznych w przeciągu 6 lat po terminie do wypłaty nie prezentowane, ulegają przedawnieniu.

Rada nadzorcza: Prezydent: Adam hr. Gołuchowski.

Wiceprezydent: Tchorznicki Kazimierz.

Komisarz rządowy: Jerzy Piwocki, c. k. radca dworu.

Zastępca komisarza rządowego: Klusik-Orzechowski Tadeusz, c. k. starszy Radca Skarbu.

Członkowie Rady nadzorczej: Chamiec Jaksa Antoni, Natan Loewenstein dr. pr., Józef Męciński, Stanisław hr. Mycielski dr. pr., wł. d., Rybicki Alojzy dr. pr., Skrzyński Seweryn, Stadnicki Tomasz hr., Till Ernest dr. pr.

Dyrekcya: Bolesław Bielański, Fruchtman Jakób dr. pr.

Zastępca Dyrektora: Sekler Wilhelm.

Sekretarz Banku: Lewakowski Aleksander, rad. ces., prokur.

Sekretarz Dyrekcyi: Feldstein Herman, prokur.

Prokurzyści: Hauswald Edmund, nac. buchalt.; Dr. Maryan Boziewicz, oddz. hipoteczny; Miłaszewski Jan, kasyer główny; Meudrochowicz Wiktor, nac. likw. hip.; Czapelski Kazimierz, nacelnik Kasy zaliczkowej.

A. ODDZIAŁ HIPOTECZNY:

a) Biuro hipoteczne. Referenci: Dr. Maryan Boziewicz, prokurzysta; Rutkowski Wojciech, Rudyński Jan, Dr. Mester Szymon; adjunkt Zarzycki Jan; adjunkt Kowarz Maryan; asyst. Dr. Steczkowski Władysław; Gładyszowski Antoni, prakt.

b) *Likwidatura hipoteczna*: naczelnik: Mendrochowicz Wiktor, prokur.; likwid.: Lipiński Roman; kasyer: Teppa Michał; adjunkci: Brandeis Otton, Kriss Benjamin; asystenci: Mehrer Emanuel, Bibelman Mateusz, Löwenthal Benedykt.

B. ODDZIAŁ HANDLOWY :

a) *Kasa główna*: Miłaszewski Jan, kasyer prokurzystą.

b) *Kantor wymiany*: kasyerzy: Mościsker Simel, Kurzer Gustaw; asystenci: Wittemberski Bolesław, Gabel Józef, Wiener Bertold.

c) *Kasa depozytów*: naczeln. kasyer: Wohlfeld Maurycy; adjunkt: Kirschner Gustaw; asyst.: Kozłowski Roman, Michałowski Ludwik.

d) *Likwidatura weksli i asygnat kasowych*: naczeln.: Sekler Wilhelm, zast. dyr.; Suesser Henryk, likwid.; Adler Henryk, asyst.

e) *Korespondencya*: naczeln.: Mokrzycki Wit.; zast. nacz.: Dr. Feiles Karol; adjunkt: Max Rudolf.

f) *Rewizya*: naczeln.: Mehrer Aron; rewidenci: Stroynowski Alfred, Neszel Herman; adjunkt: Karp Arnold; asystenci: Rubinstein Maurycy, Sand Samuel.

g) *Buchalterya*: Hauswald Edmund, naczelnik prok.; saldokontyści: Ryszard Stanisław, Simon Rudolf; adjunkci: Schiller de Schidenfeld Maksymilian, Schumer Ludwik; asyst.: Wielopolski Konrad hr., Frankfurter Karol.

h) *Likwidatura kuponów*: likwidator: Karlsbad Izidor; prakt.: Piwocki Aleksander.

i) *Kasa zaliczkowa*: naczelnik: Czapelski Kazimierz, prokur.; kasyer: Orzechowski Feliks; skarbnik: Kolischer Herman; asystenci: Schrenzel Fryderyk, Weiss Ignacy.

Filia w Krakowie. *Cenzorowie*: Jawornicki Józef, Kaufman Józef, dr. pr., Schütz Adolf, wł. d., Tilles Samuel, dr. pr., Jakubowski Jan, dr. pr. adw,

Dyrygent: Winiarz Jan, radca ces.

Współfirm.: Dołycki Karol.

Urzednicy: Theobald Teodor br., buch. prokur.; Dr. Kolischer Karol, prokur.; kasyer kant. wymiany: Kaufman Bernard; adjunkci: Reisler Herman, Rużycki Stanisław, Salomon Adolf, Ripper Wilhelm; asystenci: Metallman Henryk, Kirchmayer Piotr, Wortman Wilhelm, Adler Leopold, Feldstein Józef, Glaser Józef.

Filia w Czerniowcach. *Cenzorowie:* Langenhan Fryderyk, prez. izby handl.; Dr. Fryderyk Kleinwächter, prof. wszechnicy, Kehlmann Szymon, dr. adw. kr.; Kiesler Henryk, dr. pr. adw. kr.

Dyrygent: Burstin Stanisław, radca ces.

Współfirm.: Kindler Jakób.

Urzednicy w Czerniowcach: kasyer: Braun Gabryel, Bodenstein Gustaw, prokurzyści; likwidator: Mittelman Fryderyk; adjunkci: Birnberg Filip, Schaff Robert, Mann Dawid, Schulman Henryk; asystenci: Berger Szymon, Rosenzweig Mayer, Frenkl Paweł, Melzer Zygmunt, Beer Jakób, Seidmann Mendel, Wróbel Teofil.

Urzednicy w Ekspozyturze w Nowosielicy: Rappaport Leon, Roll Mateusz, Długacz Józef, Menczel Michał.

Filia w Tarnopolu. *Cenzorowie:* Pohorecki Stanisław, dr. pr. adw.; Maniewski Maryan, wł. d.; Horowitz Jakób, dr. pr. adw.

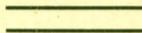
Dyrygent: Frenkl Leon, radca ces.

Współfirm.: Patraszewski Wacław.

Urzednicy: prokurzyści: Brandeis Henryk, buch.; Parnas Jakób, kasyer; magazynier: Rieger Kazimierz; adjunkci: Markheim Jakób, Severin Eugeniusz, Horowitz Adolf; asystenci: Kittner Henryk, Gabryel Karol, Tapkowski Michał, Zucker Feliks, Brühl Wilhelm.

Urzednicy w Ekspozyturze w Podwołoczyskach: adjunkt: Mester Ignacy; asystent: Góra Romuald.

Ekspozytura w Stanisławowie. *Urzednicy:* Paygert Kornel dr., kierownik; adjunkci: Lamm Joachim, Bobelak Stanisław, Rauch Bernard, Perlmutter Herman; asystenci: Kahane Emil, Ebner Jakób.

BANK ZALICZKOWY

WE LWOWIE

PRZY ULICY HETMAŃSKIEJ LICZBA 10

(GMACH WŁASNY).

ZARZĄD i URZĘDNICY

BANKU ZALICZKOWEGO WE LWOWIE.

Prezes Rady nadzorczej: Dr. Skałkowski Tadeusz.

Zastępca prezesa: Dr. Ekielski Józef.

Sekretarz: Dr. Gorecki Tadeusz.

Zastępca sekretarza: Dr. Roiński Emil.

Członkowie: Chołoniewski Stanisław, Epler Karol Edward, Gieszkowski Zygmunt, Krzen Edmund, Dr. Lewakowski Maryan, Dr. Merunowicz Józef, Niemczynowski Stanisław, Piwocki Jerzy, Rayski Albin, Riedl Jan, Ross Juliusz, Dr. Sawczyński Henryk, Sosnowski Józef, Todschindler Albin, Towarnicki Władysław, Widt Seweryn.

Komisya kontrolujaca: Ross Juliusz, Dr. Lewakowski Maryan, Towarnicki Władysław.

Komisya rewizyjna: Bal Stanisław, Lewicki Bolesław, Majewski Michał.

Dyrekcya: Dr. Czyżewicz Adam, Terenkoczy Władysław,
Ruszczyński Gwidon.

Zastępcy dyrektorów: Dr. Mochnacki Włodzimierz, Szkowron
Albert, Gilatowski Karol.

Sydyk: Dr. Kuczkiewicz Jan.

URZĘDNICY.

Buchalter: Gilatowski Karol.

Likwidator: Żmudzki Waclaw.

Zastępcza buchaltera: Bieniecki Kazimierz.

Referent prawny: Schmidt Józef.

Rewident: Zagórski Bolesław.

Asystent: Hilki Adolf.

Praktykanci: Maćkiewicz Maryan, Rychter Stanisław, Smolka
Alfred.

3 woźnych.

Bilans Banku zaliczkowego we Lwowie za rok 1905.

STAN CZYNNY	K	h	STAN BIEBNY	K	h
Pożyczki na weksle	2,706.122	28	Udziały członków	500.002	86
„ „ skrypty i w rachunku	1,839.061	50	Fundusz rezerwowy	201.640	—
Lokacja funduszu rezerwowego .	142.399	90	Różne fundusze własne	166.891	42
Gmach własny	400.000	—	Wkładki oszczędności	3,251.011	23
Odsetki na rok nast. wypł	3.747	29	Zobowiązania własne	701.141	80
Koszta urzędzenia i ruchomości .	3.434	12	Rachunek Banku krajowego	10.180	—
„ administracyi	4.270	—	Gmach własny	179.611	11
Zaliczki procesowe i notaryalne . .	2 782	23	Odsetki na rok nast. pobr.	35.597	37
Gotówka	47.309	70	Zaliczki procesowe i notaryalne . .	1.432	96
			Zysk z roku 1905	101.618	27
	5,149.127	02		5,149.127	02

BANK ROLNICZY

WE LWOWIE

STOWARZYSZENIE ZAREJESTROWANE O PORĘCZE OGRANICZONEJ
ROK ZAŁOŻENIA 1881.

Rada nadzorcza uzupełniona w dniu 18. kwietnia 1905.

Prezes: Emil hr. Potocki.

Wiceprezes: Jan Lubicz Seferowicz.

Członkowie: Augustynowicz Bolesław, Dr. Balko Władysław, Bank hipoteczny Lwów, Dr. Dąbrowski Paweł, Henzel Seweryn, Horodyński Zbigniew, Lazarus Maurycy, Porceri Ksawery, Schellenberg Artur, Śmiałowski Bolesław, Szczerbicki Franciszek Ksawery, Dr. Szyszyłowicz Ignacy.

Dyrekcya: Porceri Ksawery, Henzel Seweryn.

Prokurzysta: Rynczarski Józef.

Urzędnicy: Mierzejewski Kazimierz, Małecki Henryk, Goldstaub Karol, Kozłowzki Paweł, Zawirski Jan, Majewski Stanisław, Borek Jarosław, Hobot Stanisław.

Celem Stowarzyszenia jest:

a) pośredniczenie przy zakupnie i sprzedaży produktów rolnych i leśnych, jakoteż produktów przemysłu rolniczego i leśnego, niemniej zakupno i sprzedaż takichże produktów, tak na obcy, jak i na własny rachunek;

b) pośredniczenie w zakupnie i sprzedaży dóbr nieruchomości, parcelacyi takowych, jakoteż przy zawieraniu umów dzierżawnych, konwersyi pożyczek hipotecznych i t. p.;

AKCYJNY BANK ZWIĄZKOWY

DLA STOWARZYSZEŃ ZAROBKOWYCH I GOSPODARCZYCH
WE LWOWIE.

Statut akcyjnego Banku związkowego został na mocy re-skryptu c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 3-go maja 1898 r. do L. 13.055, intymowanego przez c. k. Namiestnictwo we Lwowie, re-skryptem z dnia 21. marca 1901 do L. 16.365, zatwierdzony z tem, że kapitał akcyjny wynosić ma milion koron w 2500 akcyach po 400 koron, że następnie wolno będzie Zarządowi Banku kapitał ten podwoić tylko na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia akcyonaryuszów, a przy dalszem podnie-sieniu aż do 10 milionów, także za przyzwoleniem rządu.

W subskrypcyi akcji wzięły udział same Stowarzyszenia w kwocie 598.000 K, a osoby prywatne w kwocie 402.000 K.

Wynik czynności, rozpoczętych w pierwszych dniach czerwca 1902 r., przedstawia się po 19 miesiącach z dniem 31. grudnia 1903 r. w cyfrze ogólnego obrotu kasowego K 28,499.322 h 92.

Na obrót składają się uwidocznione w zestawieniu bilanso-wem cyfry.

**Zarząd Banku i urzędnicy po wyborach I. Walnego Zgromadzenia
dnia 16. kwietnia 1904.**

Rada zawiadowcza. Prezes: Sękowski Stefan.

I. zastępca prezesa: Terenkoczy Władysław.

II. zastępca prezesa: Dr. Filasiewicz Hilary.

Członkowie: Biechoński Wojciech, Epler Edward Karol, Fila-siewicz Hilary, Kusiba Eugeniusz, Ks. Lubomirski Andrzej, Łaski

Kazimierz, Padewski Józef, Malczewski Włodzimierz, Ramułt Baldwin Ludwik, Żardecki Bolesław.

Dyrekcya: Biechoński Wojciech, Szczepański Piotr.

Zastępca: Narcyz Ulmer.

Komisarz rządowy: Radca Nam. Hołodyński Antoni.

Prokurzyści: Członek Rady Zawiad. Ramułt Baldwin Ludwik, Brzeziński Stefan, kasyer; Garczyński Fr., buchalter.

Komitet kontrolujący: Epler Karol, Ramułt Baldwin Ludwik, Żardecki Bolesław.

Wydział rewizyjny: Horoszkiewicz Stanisław, Łaszcz Tomasz, Ostaszewski Stanisław.

Urzednicy.

Buchalter i prokurzysta: Garczyński Franciszek.

Saldokontysta: Czerwiński Feliks.

Kasyer: Brzeziński Stefan.

Korespondent: Kastner Jan Konstanty.

Likwidator: Kucner Franciszek.

Pomoc. likw.: Żołączyńska Helena.

Praktykanci: Katyl Tadeusz, Giżowska Marya, Wysogórski Władysław, Holc Kazimierz.

Syndyk: Dr. Władysław Dulęba, poseł do Rady państwa.

Zastępca: Dr. Leon Czeszer.

Dwóch woźnych.

Bilans Banku związkowego z dnia 31. grudnia 1905.

	K	h		K	h
Kasa — Gotówka	72,883	68	Kapitał akcyjny	1,000,000	—
Koszta założenia	21,835	—	Wierzytiele	860,988	06
Inwentarz	5,375	53	Reeskont weksli	5,033,075	40
Dłużnicy	480,936	46	Rachunki przenośne	54,994	98
Pożyczki skryptowe	96,460	—	Akcyjne kupony	3,424	—
Własne efekta	38,188	90	Fundusz rezerwowy	8,115	80
Koszta prawne i protest.	82	83	Nadwyżka — Zysk	45,394	82
Weksle { Stowarzyszeń	4,522,393	16			
{ prywatne	1,735,617	51			
Rachunki przenośne	32,214	99			
	7,005,988	06		7,005,988	06

TOWARZYSTWO WZAJEMNEJ POMOCY ZIEMIAN

WE LWOWIE

STOWARZYSZENIE ZAREJESTR. Z OGR. PORĘKĄ.

Towarzystwo wzajemnej pomocy ziemian, założone celem zachowania średniej własności ziemskiej i utrzymania ziemi w rękę polskiem, ukonstytuowało się dnia 1. lutego 1905, powołując na Dyrektorów pp.: Jana Viviena, Dr. Stanisława Dobieckiego i Bolesława Lewickiego.

Towarzystwo to zostało wpisaniem do rejestru dla Stowarzyszeń dnia 14. marca 1905 i zaraz też rozpoczęło swe czynności.

Przedewszystkiem starano się pozyskać jak największą ilość członków, ażeby w ten sposób zebrać fundusze, potrzebne do rozpoczęcia skutecznego działania.

Zabiegi te odniosły o tyle skutek, że pozyskano w okresie sprawozdawczym 162 członków z 240 udziałami deklarowanymi w łącznej sumie 48.000 K.

Jest to bardzo niewielka suma w stosunku do zadań, jakie spełnić Towarzystwo powinno, ale opierając się na doświadczeniu, że każdy początek trudny i że dopiero dowodami stwierdzona skuteczność przedsięwziętej pracy może jej życzliwe przynieść ocenienie, pozwalamy sobie wyrazić nadzieję, że liczba członków z dniem każdym wzrastać będzie, że rozumny i patriotyczny ogół ziemiaństwa polskiego; widząc, że Towarzystwo to, mimo tak trudnych warunków początkowego rozwoju, żyje i działa, wyjdzie

z roli zimnego obserwatora, przystąpi do Towarzystwa i poprze go moralnie i materyalnie.

Jakkolwiek na razie rozporządza Towarzystwo tak stosunkowo małymi środkami, to jednak rezultat jego działania nie przedstawia się ujemnie.

Największym zaś sukcesem było ułatwienie nabycia mazurowi z Galicyi zachodniej folwarku 115-morgowego w Kołomyjskiem, który to folwark był już sprzedanym na cele parcelacyi miejscowej. W tym wypadku musiano poczynić nabywcy daleko idące ułatwienia i przyjść mu w pomoc ze znacznym a tanim kredytem, z własnych funduszków udzielonym.

Spełnianie zadań jest utrudnione brakiem funduszków, których takie sprawy z natury rzeczy w bardzo wydatnej mierze wymagają. To też niejednokrotnie musiało Towarzystwo bezradnie spoglądać na to, jak ten i ów majątek przechodził z rąk polskich w ręce obce, a nie miało możności zapobieżenia temu złemu.

Biuro Towarzystwa mieści się w gmachu Towarzystwa kred. ziemskiego, w lokalu bezpłatnie przez to Towarzystwo udzielonym. Ponadto uchwaliło gal. Towarzystwo kred. ziemskie przez pierwsze trzy lata udzielać temu Towarzystwu zasiłku na koszt administracyi w kwocie po 5.000 K rocznie.

Rada nadzorcza.

Prezes: Rayski Albin.

Wiceprezes: Malczewski Włodzimierz.

Członkowie: Cieński Bogusław, Dr. Głabiński Stanisław, Dr. Hofmokl Stanisław, Dr. Kozłowski Włodzimierz, Dr. Kraiński Władysław, Lewicki Bolesław, Dr. Nowosielecki Stanisław, Oberżyński Kazimierz, Dr. Skałkowski Tadeusz.

Dyrekcya: Vivien Jan, Dr. Dobiecki Stanisław.

Zastępca Dyrektora: Dr. August Łoziński.

Funkcyonaryusze.

Naczelnik biura: Salawa Piotr.

Buchalter: Pelczarski Józef.

Dyetaryusz: Hardt Leopold.

Bilans Towarzystwa wzajemnej pomocy Ziemiian z końcem roku 1905.

STAN CZYNNY	K	h	STAN BIERNY	K	h
Gotówka w kasie z d. 31 grudnia 1905	225	29	Udziały wpłacone	32.385	—
Dłużnicy w rachunku bieżącym . .	69.718	40	Eskont weksli własnych	34.000	—
„ „ różnych . .	295	80	Odsetki pobrane na rok 1906	66	—
Lokacyjne gotówki	535	—	Dług do rachunku kosztów admini-		
Odsetki zapłacone za rok 1906 . . .	217	14	stracyi	3.326	83
Wartość ruchomości po odpisanii . .	484	—	Czysty zysk za rok 1905	1.697	80
	71.475	63		71.475	63

BANK PARCELACYJNY

STOWARZYSZENIE ZAREJESTROWANE Z OGRANICZONĄ POREKĄ.

ZARZĄD I FUNKCYONARYUSZE.

Rada nadzorcza.

Prezes: Dr. Józef Ekielski.

Wiceprezes: Bolesław Żardecki.

Sekretarz: Kazimierz Szczepański.

Członkowie: Bojko Jakób, Dr. Domaszewski Wacław, Dr. Mi-kołajski Szczepan, Olszewski Michał, Dr. Pawlikowski Jan Gwalbert, Popławski Jan, Dr. Rozwadowski Jan, Dr. Sołowij Tadeusz, Stapiński Jan.

Komisya rewizyjna.

Bal Stanisław, Ulmer Narcyz, Zieliński Włodzimierz.

Dyrekcya.

Dyrektorowie: Dr. Jan Deskur, Ignacy Krzyszkowski, Zygmunt Poznański.

Zastępcy dyrektorów: Dr. Maksymilian Liptay, Dr. Witold Narkiewicz Jodko, Woyciechowski Julian.

Syndyk: Dr. Stefan Frenkel, adwokat krajowy.

Naczelnik biura: Hurysz Antoni.

Buchalter: Podwiński Wacław.

Likwidator: Szurlej Andrzej.

Sekretarz: Kahane Kazimierz.

Urzednicy: Cieplik Stanisław, Dobrowolski Józef, Kobyłański Maryan, Majewski Jan, Schultz Edmund, Zubczewski Zygmunt.

Bilans Banku parcelacyjnego za rok 1905.

STAN CZYNNY	K	h			
Gotówka w kasie . . . K					
Gotówka w Bankach i poczt. Kasie oszcz. "	3.489.83				
Weksle eskontowane	191.563.09	92			
Weksle kaucyjno-finansowe	16.330	55			
Weksle i efekta depozytowe	3.861.540	57			
Efekty własne	122.954	51			
Kaucyje własne	2.201	67			
Pretensye hipoteczne	100	—			
Dłużnicy parcelanci	363.418	86			
" w Różnych z parcelacyi	228	84			
" w Rachunkach bieżących w Rachunku przechodnim	590	17			
" w Interesach komisowych	95.986	51			
Dobra własne	15.342	87			
Gmach własny	1.337.358	86			
Ruchomości	1.425.345	11			
Oddział techniczny	66.000	—			
	3.868	34			
	10.309	67			
	7,516.629	45			

STAN BIERNY	K	h			
Udziały wpłacone	157.006	68			
Fundusz rezerwowy	41.727	97			
Rezerwa na straty	14.950	70			
Fundusz kulturalny	5.718	61			
Kredyt wekslowy	1,641.950	—			
Wierzyciele hipoteczni	450.133	72			
Wierzyciele w Interesach komisowych	179.808	04			
Wierzyciele w Różnych z parcelacyi	43	08			
Wierzyciele w Rachunkach bieżących	957.474	37			
Wierzyciele w Rachunku przechodnim	2.376	58			
Kaucyje i depozyty	3,984.495	08			
Zysk za rok 1905	80.844	62			
	7,516.629	45			

GALICYJSKA KASA ZALICZKOWA WE LWOWIE

Stow. zarejstr. z ograniczoną poręką.

Przewodniczący Rady nadzorczej: Aleksander Getritz.

Zastępca: Dr. Władysław Stesłowicz.

Dyrekcya: Dr. Ernest Adam, Dr. Maksymilian Liptay, Ernest Leon Lilien.

Zastępca: Włodzimierz Tępa.

Urzednicy: Włodzimierz Tępa j. w., Zdzisław Dekorde, Władysław Starkiewicz, Franciszek Wrześniowski, Edward Ruszczewski, Maryan Sienicki.

Spółka kredytowa

członków Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie.

Prezydyum.

Prezes: Dr. Konstanty Lipowski.

Wiceprezes: Dr. Gustaw Ujejski.

Członkowie Rady Nadzorczej.

Dr. Faustyn Jakubowski, Józef Jawornicki, Dr. Franciszek Krzysztalowicz, Krzysztof hr. Mieroszowski, Stanisław Niklas.

Zastępcy członków Rady Nadzorczej.

Teofil Broniowski, Bolesław Sulimirski.

Dyrekcya.

Dyrektorowie: Andrzej Szyszkiewicz, Dr. Stanisław Tomik.

Dyrektor-Referent: Edward Szancer.

Zastępcy Dyrektorów: Stanisław Krzyżanowski, Dr. Józef Muczkowski.

Zastępca Dyrektora-Referenta: Franciszek Jaugustyn.

Urzednicy.

Józef Jarzębecki, Maksymilian Chyżewski, Karol Dominik, Adam Pachonński, 12 funkcyjonyuszów nieetatowych.

2 woźnych.

Rachunek Bilansu Spółki Kredytowej z d. 31. grudnia 1905.

	STAN CZYNNY		STAN BIERNY	
	K	h	K	h
Zapasy kasowy				
Zapasy gotówki w pocztowej Kasie oszczędności:				
a) w Wiedniu, na Rachunku Nr. 61.681	3.767	24		
b) w Budapeszcie, na Rknu Nr. 10.591	1.061	51		
Pożyczki w myśl §. 13. sta-tutu:				
a) na udziały	6.553.662	—		
b) na zastaw pensyi	5.566.390	25		
Różni dłużnicy:				
a) za premie asekuracyjne	2.719	90		
b) rachunek różnych	1.439	07		
			4.158	27
			12.120.052	25
			12.134.378	29
Udziały członków				
Fundusz rezerwowy				
Fundusz specjalny				
Fundusz emerytalny				
Fundusz na niezapłacone na-leżytości rządowe				
Pożyczka z Rknu bieżącego Tow. wziętej z Rknu bieżącego Tow.				
Różni wierzyciele:				
a) rachunek agencji Tow. wziętej z Rknu bieżącego Tow.				
b) rachunek różnych	2.719	20		
Zysk			3.819	20
			6.558	40
			33.064	35
			12.134.378	29

Lwowski Akcyjny Zakład Zastawniczy.

SPRAWOZDANIE Z CZYNNOŚCI I RACHUNKÓW ZA ROK 1905.

Kapitał rezerwowy wynosił z d. 31. grudnia 1905	K	12.000.—
czyli wzrósł w ciągu roku ubiegłego o . . . „		2.000.—
Zaliczenia na zastawy udzielono w r. 1905 na kwotę „		769.436.—
doliczywszy do tego stan z dnia 1. stycznia 1905 na kwotę . . . . . „		443.989.—
ogólny stan zaliczeń na zastawy wynosił .	K	1,213.425.—
w ciągu roku 1905 wykupiono na kwotę . „		730.110.—
pozostało z końcem r. 1905 zastawów na kwotę . . . . . K		483.315.—
Akcepta Zakładu wynosiły z d. 31. grudnia 1905 „		72.000.—
Lokacje kapitałów gotówkowych w galic. Banku hipotecznym wynosiły z końcem r. 1905 . „		5.118.—
Odsetek od zaliczeń na zastawy pobrano w r. 1905 „		80.258.19
Czysty zysk za rok 1905 wynosi . . . . . „		38.756.38

FILIA C. K. UPRZ.

Austr. Zakładu kredytowego

DLA HANDLU I PRZEMYSŁU

WE LWOWIE.

Dyrekcya.

Steckowski Jan Kanty, dr. pr., dyr., radny m. Lwowa;
zast. dyr.: Grollé Jan, Weintraub Gustaw.

Prokurzyści.

Lewakowski Maryan, dr. pr.; Abramowicz Jakób.

Urzędnicy.

Lang Franciszek Józef, Huet Zygmunt, Kubicki Ryszard,
Weiss Jakób, Kornfeld Hermann, Gewürz Emanuel, Mayer Karol,
Hebda Leopold, Winiarz Tadeusz, Veltze Kazimierz, Goldstaub
Józef, Kolski Witold, Tenczyn Henryk, Atlas Józef, Kalter Emil,
Theodorowicz Feliks, Horniker Bernard, Radoszewski Jan, Halpern
Józef dr. pr., Komornicki Bronisław, Silberstein Emil Wilhelm,
Urich Alfred.

7 woźnych.

WIEDEŃSKI BANK ZWIĄZKOWY

FILIA WE LWOWIE.

Tadeusz Sławikowski, dyrektor.

Eugeniusz Singer, zastępca dyrektora.

Maurycy Goldstern, prokuratorysta i naczelnik oddziału bankowego.

Alfred Szancer, prokuratorysta i naczelnik kantoru wymiany.

Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń Urzędników prywatnych we Lwowie.

Nie daleko odbiegnę od prawdy, twierdząc, że oprócz dwóch tysięcy z jakimś tam czubem interesowanych członków tego Towarzystwa, może i setka osób w kraju naszym nie wie nic o istnieniu i zadaniach powyższej instytucji. A przecież instytucja ta — przed 3-ma jeszcze laty pod nazwą „Tow. wzaj. pomocy Urzęd. pryw.“ znana — od lat 38 istnieje w naszym kraju a co więcej chlubnie spełnia swe zadanie pośród rzeszy, najwięcej zapomnianych przez odnośne czynniki społeczne i rządowe. Już w samej nazwie widnieje cel i zadanie, które instytucja postawiła sobie za zadanie i które też zaszczytnie spełnia. Nie zawadzi tedy może, jeśli napomknę coś z historii powstania tego Towarzystwa, jego rozwoju i działania.

Pierwsze kroki ku zawiązaniu Towarzystwa wzajemnej pomocy oficyalistów prywatnych, o ile dało się odszukać — czynił w 1846 r. Lubin Rogowski, rządcą dóbr w Łanowcach, lecz projekt jego, oparty wyłącznie na opodatkowaniu pracodawców, nie mógł zyskać poparcia i upadł. Z obowiązku kronikarskiego nadmieniam tu, że jeszcze w 1845 Franciszek Borgia Twardowski ułożył projekt Tow. Urzęd. pryw. p. t. „*Vortrag der Bemerkungen und Beregründe zu dem aufzustellenden Privatvereine der Privatbeamten*“ i przesłał go ówczesnemu namiestnikowi Galicyi, hr. Stadionowi. Atoli projekt dotyczył więcej urzędników dominikałnych niż samych oficyalistów.

Dopiero r. 1848, pamiętny nadaniem swobód konstytucyjnych, pozwolił wolniej odetchnąć wszelakim warstwom społe-

cznym, które, jakby w przewidywaniu, że tak szeroko nadana swoboda nie długo potrwa, rzuciły się do rozbudzenia realniejszej pracy, pozwolił jawnie zabrać się do utworzenia instytucji dla zaopatrzenia oficyalistów prywatnych.

Grono ludzi dobrej woli i chęci, wyłącznie oficyalistów prywatnych prócz jednego adwokata, ogłosiło w dniu 30 czerwca 1848 r. „Gazecie Narodowej“, „Wezwanie do wszystkich Braci Oficyalistów prywatnych w Galicyi“, celem złączenia się we wspólne Towarzystwo w myśl § 22 konstytucyi z 25 kwietnia r. b., podając równocześnie projekt statutu: „Ustawa Towarzystwa Urzędników prywatnych“, mający na celu „ułatwienie utrzymania się urzędników i kształcenia ich na pożytecznych dla kraju obywateli a dąży do tego celu przez udzielanie zapomóg i oświecenie za pomocą pisma peryodycznego „Urzędnik Prywatny“. Wezwanie znalazło żywy i szeroki oddźwięk, gdyż już w dniu 1 września 1848 r. organizacja Towarz. wchodziła w życie w całej Galicyi z wyjątkiem paru powiatów wschodnich. We Lwowie zawiązano z delegatów obwodowych komitet centralny, który się ukonstytuował i rozpoczął swe czynności z całą energią i zrozumieniem swego zadania, gdyż w miesiąc niespełna swego istnienia wykazuje w „Urzędniku prywatnym“ zebrany fundusz 1002 złr. Lecz i tu nie brakło ludzi niechętnych oraz nie pojmujących dobroczynnego znaczenia owego ruchu pośród oficyalistów. A niechętni ci znaleźli się między samymi oficyalistami oraz służbowcami, którzy „kierując się dziwnymi przesądami, wzbraniali swoim oficyalistom przystępować do Towarzystwa“. Poparcie ówczesnesnej Rady Narodowej, do której komitet w tej sprawie się zwrócił, odniosło pomyślny skutek na dalszy rozwój — niestety! złoty sen wolnościowy trwał zbyt krótko, gdyż reakcja zdławiła żywot i tego Towarz., aczkolwiek stało zdała od polityki. Po 1848 ginie ślad Tow., a oficyaliści na dłuższy czas popadają w martwicę. Myśl jednak, poczciwie poczęta i niezmiernie żywotna nie daje się stłumić; toż nie brak usiłowań wskrzeszenia jej pod różną formą przez ludzi dobrej woli i to z pośród służbowców; — mianowicie w łonie Tow. rolniczo-gospodarskiego. Prasa krajowa nie szczędziła poparcia w tej mierze, lecz sprawa szła opornie, szczególnie w Zachodniej części naszego kraju. Szczęśliwszą pod tym względem była wschodnia Galicya. Tu ujęli w swe

ręce sprawę sami oficjaliści, a szczególnie obwód tarnopolski już od 1859 r. i wybrawszy z pośród siebie Ignacego Sokołowskiego jako delegata, uppełnomocnili go do dalszego działania. Niestrudzony ten mąż osobiście we Lwowie czynił zabiegi w gronie ludzi wpływowych i wspólnie z komisją statutową Towarzystwa gospodarczego doprowadził do tego, iż w 1862 r. przedłożono rządowi statut odnośnego Tow. ofic. do zatwierdzenia. W r. 1863 namiestnictwo Statut zatwierdziło i przesłało komitetowi tarnopolskiemu, którego czynność doznała przerwy z powodu powstania w Królestwie Polskiem. Po upadku powstania jedyny pozostały z danego komitetu, Ignacy Sokołowski — mając gotowy i zatwierdzony przez rząd Statut oraz subskrybowanych 11.600 zlr., z których później ledwie połowę zrealizować się udało — zwołał oficjalistów obwodu tarnopolskiego na 1 stycznia 1867 r. celem obioru nowego komitetu. Prezesem obrano Romualda Makarewicza, nadleśniczego i kasyera z Myszkowiec, pierwszym sekretarzem, Ignacego Sokołowskiego, ekonoma z Czartoryi zaś drugim Stanisława Międlickiego, aptekarza z Mikuliniec. Rażno jął się do pracy ów komitet tarnopolski, organizując filie w innych obwodach, aby cały kraj ogarnąć ruchem kojarzenia i skupiania się. Aby zaś akcyą zainteresować i słuźbodawców uproszono na protektora Towarzystwa właściciela dóbr w Suszczyńie, Antoniego Rogala Zawadzkiego, który zaszczyt chętnie przyjął, dom swój ofiarował na punkt zborny komitetowym i chlubnie ze wszecmiar wywiązywał się z przyjętego obowiązku obywatelskiego. Równocześnie celem zespolenia sił śledzi komitet tarnopolski zamiary Tow. gospodarczego we Lwowie, podjęte w tym samym celu i zwraca się do referenta onegoż Henryka Strzeleckiego oraz wybitnego członka komitetu lwowskiego, Stefana hr. Zamoyskiego z prośbą oparcia się o Tow. tarnopolskie i przyjęcia jego usług, jako już posiadającego zaufanie pośród oficjalistów oraz pewne doświadczenie. Zabiegi odniosły skutek; w dniu 27 lipca 1867 z utworzonego w międzyczasie lwowskiego komitetu delegowany pełnomocnik Dr. Eligiusz Białoskórski doprowadza do skutku układ z komitetem tarnopolskim celem zlania się obu towarzystw w jedno krajowe z siedzibą we Lwowie z tem, że tarnopolskie przesiedla jednego ze swych członków do Lwowa, który obejmuje urząd przełożonego biura administracyjnego przy

Wydziale Centralnym we Lwowie, przyczem fundusze tarnopolskie przelane w połowie do ogólnego użytku, zaś kwotę 5.000 złr. zatrzymał Zawadzki na utworzenie fun. styp. Wybór na owego kierownika padł na Romualda Makarewicza, który o szczupłej płacy 300 złr. rocznie w małym pokoiku o jednym biórku rozpoczyna chlubną i obfitą w skutki acz żmudną pracę około rozwoju świeżo zawiązanego Towarzystwa we Lwowie. Rok zatem 1867 stanowi dla obecnego Towarzystwa zwrot epokowy. Pierwszy Wydział Centralny Tow. stanowili: prezes Stefan hr. Zamoyski, wiceprezes Mieczysław Szczepański, członkowie: Henryk Strzelecki, Adolf Stroner, Bolesław Augustynowicz, Antoni Ławrowski, Marceł Ciemirski, Jan Dobrzański, Dr. Eligiusz Białokórski; jako zastępcy: Dr. Ludwik Wolski, Mieczysław Darowski i Gustaw Letner; kierownik biura, Romuald Makarewicz. Towarzystwo otrzymało nazwę: „Tow. Wzaj. pomocy oficyalistów prywatnych“, a miało za główny cel 1) udzielanie członkom rzeczywistym i ich wdowom zapomóg stałych zaś sierotom stypendyów z fund. Tow.; 2) udzielanie członkom rzeczywistym, ich wdowom i sierotom zapomóg doraźnych bezzwrotnych lub wyjątkowo pożyczek zwrotnych“, fundusze podzielono na: 1) Fundusz stałej zapomogi czyli żelazny; 2) fundusze powiatowe zapomogi doraźnej, zarządzane przez odnośny Wydział powiatowy Tow., a nadto przy funduszu ad 1) rezerwowy.

Szczęśliwie rozpoczęte dzieło organizacji własnej pomocy, szybko się rozwijało i już w 1869 miało Towarzystwo swych członków we wszystkich powiatach prócz pięciu, zaś członkowie byłego obwodu tarnopolskiego już w roku następnym z wyjątkiem kilku złączyli się wszyscy z ogólnem Tow. krajowem. Lata następne ubiegają Tow. na ciągłym organizowaniu i utrwalaniu się przez konieczne zmiany statutowe i rozszerzanie swej działalności na inne grupy urzędników oraz zawodów, nie mające stałego zaopatrzenia na starość, nieudolność do pracy itp. W 1887 r. objęto statutem jako członków lekarzy, notaryuszy, inżynierów, budowniczych, urzędników kas zaliczkowych, a 1888 r. także nauczycielki prywatne, ekspedytorki pocztowe, telegrafistki, buhalterki egzaminowane itp. — Równocześnie zbierał Wydział Centralny dane statystyczne własne lub towarzystw pokrewnych celem ułożenia podstawy do ścisłych matematycznych obliczeń, by swój byt

oprzeć na trwalszej podstawie co do przyznawania wysokości pożytków ze składanych przez członków opłat udziałowych, gdyż za jednostkę liczebną opłat i następnych pożytków przyjęto udział po 4 złr., których ilość początkowo dowolną, ograniczono z biegiem czasu.

Równoległe obok sprawy ściśle miejscowej nie spuszcza Tow. z oka ważnej niezmiernie, ogół wszystkich w państwie obchodzącej sprawy, poruszonej przez siebie, wykołatania u rządu ustawy o przymusowym ubezpieczeniu urzędników prywatnych, na wypadek śmierci, nieudolności do pracy lub starości, tudzież zaopatrzenia wdów i sierót. Odszeregu lat wspólnie z czeskiem Tow. i niemiecką wiedeńską grupą urzędników prywatnych zapomocą prasy, deputacyi, wieców itp. spowodowało rząd do wniesienia odnośnej ustawy do Rady państwa, gdzie sprawa ta niezawodnie rychło i ku zupełnemu zadowoleniu interesowanych, wogóle pierwsza tego rodzaju i zakroju w świecie cywilizowanym, dojdzie do skutku. Niezależnie od tych starań przeprowadziło Tow. na podstawie obliczeń asekuracyjno-matematycznych, przez wybitną powagę w tym dziele skuteczniejszych, przeobrażenie się w „Towarzystwo wzaj. ubez. urz. pryw.“, opierając tem samem swój byt na rzeczywiście trwałej i racjonalnej podstawie, pozwalającej spokojnie w przyszłość spoglądać. Fundusze zaś swe około 1.820.000 złr. ulokowało Tow. w zakupnie „Hotelu George'a“, trzech kamienic we Lwowie, oraz w papierach wartościowych, złożonych w skarbcu Banku Krajowego.

Od roku 1867 tj. od chwili rozpoczęcia rozdawania stałych i czasowych świadczeń po koniec 1905 rozdało Towarzystwo między emerytów, nieudolnych do pracy, wdowy i sieroty 2,549.433·96 koron — zaś na rok 1906 przejęło 966 osób z kwotą około 130.000 koron rocznych rent i pensyi.

Towarzystwo posiada prawo rozdawnictwa kilku własnych fundacyi stypendyjnych dla dzieci członków, a nadto w bieżącym roku otwarło „Bursę“ dla synów członków, uczniów szkół średnich, na razie we Lwowie, z zamiarem dalszego kreowania podobnych zakładów w Krakowie i innych większych miastach kraju.

Towarzystwo wzaj. ubez. urzęd. prywatnych, oparte dziś na ściślej wzajemności i matematycznych obliczeniach, rozwijające się normalnie, przyjmuje ubezpieczenia pensyjne tj. renty na wypadek

nieudolności do pracy, na starość, renty wdowie, pensye sieroce i ryczałty pogrzebowe za premię przeciętną bez przedkładania świadectwa lekarskiego co do stanu zdrowia pod tak korzystnymi warunkami, jakich nie dają inne podobne Towarzystwa. Bliższych informacji udziela Biuro Tow. przy ul. Tańskiej Hoffmanowej l. 3 naprzeciw Hotelu George'a.

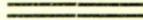
Z krótkiego tego rysu widzimy, co może siła woli i oparcie się o własną pomoc zdziałać nawet wśród tak niezamożnej, a przez starszą brać i rząd zapomnianej rzeszy pracowników, dla kraju przecież niezmiernie pożytecznych i potrzebnych.

Obecny Zarząd Towarzystwa stanowią: *Prezes:* Zdzisław hr. Tarnowski.

Wiceprezes: Józef Padewski, Franciszek Xawery Szczerbicki.

Członkowie wydziału centralnego: Julian Cybulski, Dr. Stanisław Dobiecki, Stanisław Gostyński, Krzysztof Koeppel, Bolesław Lewicki, Teodor Popławski, Hipolit Seredyński, Stanisław Sokołowski, Dr. Henryk Szymański, Józef Trojan, Tadeusz Wyżykowski, Dr. Kazimierz Zgórski.

Urzędnicy: Naczelnik biura: Stanisław Bał, buchhalter: Mieczysław Kiersz, sekretarz: Józef Zawadowski.

TOWARZYSTWO WZAJEMNYCH UBEZPIECZEŃ „DNISTER“

(ZAŁOŻONE W ROKU 1892).

Rada nadzorcza: prezydent honorowy J. E. Andrej graf Szeptyckij, metropolita Galicyi; prezydent radca Hryhoryj Kuźma; zastępca prezydenta: ks. mitrat Łew Turkiewycz.

Członkowie: ks. Dr. Iwan Grobelskyj, Josyf Huryk, Antin Dolnyckij, Dr. Mychajł Korol, Dr. Teofil Kormosz, Dr. Kost' Łewyckij, Dr. Ewhen Ołesnyckij, Josyf Onyszkiewycz, ks. Stefan Onyszkiewycz, Dr. Wołodymyr Ochrymowycz, ks. Miron Podołyński, Longin Rożankowskyj, Dr. Damian Sawczak, Tyt Rewakowycz, Teodor Stachewycz, Dr. Stefan Fedak.

Dyrekcya: Dr. Stefan Fedak, Wołodymyr Szuchewycz; dyrektor kierujący: Dr. Jarosław Kułaczkowskyj.

Urzednicy: Izydor Brytan, Iwan Baczyński, Mychajło Nestorowycz, Ilko Jaremkiewycz, Andrzej Kijak, Kłym. Wolański, Mychajło Iwanec, Osyp Kuźmycz, Nestor Jaworowskyj, Iwan Dnistrjański, Ilko Pak, Josyf Kurdydyk, Łazar Pański, Omelan Sawickij, Kłym Żmur, Wołodymyr Kryżanowskyj, Wasyl Czuma, Josyf Maksymowycz, Bronysław Gulewycz, Teofil Nowickij, Jarosław Nyżankowskyj, Iwan Ustyanowycz, Zynowij Suszko, Iwan Ałeksewycz, Denys Kuczyka, Josyf Kuczma, Iwan Spolitakiewycz, Josyf Domanik, Mychajł Jackiw, Zenon Rutkowskyj; kanceliści: Jakiw Pawluk, Wołodymir Kotowycz.

WYCIĄG ZE SRRAWOZDANIA.

W XIII. roku, t. j. od 1. stycznia do 31. grudnia 1905 r., wydało Towarzystwo „Dnister“ 190.632 ważnych polic na 185.522.611 K ubezpieczonej wartości z premią 1,827.998 K. Ubezpieczenia te pochodziły z 3.700 gmin, położonych w 68 powiatach Galicyi i 8 powiatach Bukowiny. Wszystkich jest ubezpieczonych w Towarzystwie „Dnister“ budynków mieszkalnych 163.909 i ekonomicznych 278.337; między nimi 2.573 cerkwi i 1.574 probostw.

Towarzystwo miało 2.049 szkód, suma wszystkich szkód wynosiła K 1,134.237, t. j. 76% sumy premii.

Za 14 lat wypłaciło Towarzystwo „Dnister“ razem 6,474.535 K odszkodowań; w tem 232 strony otrzymały odszkodowania na sumę 95.934 K w drodze łaski.

Nadwyżka bilansowa pozostała 99.796 K, z której przydzielono 19.959 K do funduszu rezerwowego, a resztę 79.837 K przeznaczono na zwroty dla członków, wskutek czego członkowie otrzymują 5% zwrotu z premi, zapłaconej w r. 1905.

Koszta administracyi wynosiły 358.100 K.

Fundusze Towarzystwa wynosiły 1,369.712 K, w tem fundusz rezerwowy 740.322 K, rezerwa premii 415.563 K, fundusz emeryt. 148.483 K.

Towarzystwo zakupiło realności (przy ul. Ruskiej i Podwale) o obszarze 1.543 □ m i na miejscu zburzonych starych domów buduje 2 nowe, 3-piętrowe budynki, pod kierownictwem prof. politechniki Lewińskiego; budowa będzie ukończona w październiku 1906.

Towarzystwo wzajemnego kredytu „Dnister“, Stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką, założone w roku 1895 dla członków Towarzystwa ubezpieczeń „Dnister“, przyjmuje (od swoich członków i trzecich osób) wkładki oszczędnościowe na 4%.

Pożyczki udziela Towarzystwo wyłącznie członkom, głównie wieśniakom, właścicielom realności wolnych od ciężarów; do wysokości 500 K bez intabulacyi, za poręką 2 innych właścicieli realności; nad 500 K tylko za intabulacją. Udział członka wynosi 50 K, a wpisowe 2 K. Liczba członków wynosi 3.844, którzy wpłacili na udziały 162.127 K.

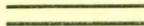
Fundusz rezerwowy wynosi z końcem 1905 r. 25.688 K, cały fundusz własny wynosi 192.415 K.

Wkładki wynosiły 2,072.928 K.

Suma pożyczek 2,042.615 K; w przeciągu 10 lat udzieliło Towarzystwo 6.507 pożyczek na sumę 14,592.858 K; procent od pożyczek wynosi 5⁰/₀, a i 1⁰/₀ na koszt administracji.

Z czystego zysku 17.644 K 67 h przeznaczono: 3.350 K do funduszu rezerwowego, 8.262 K na dywidendę od udziałów dla członków po 6⁰/₀, 4.000 K na dobroczynne cele publiczne, a resztę 1.852 K 67 h do przeniesienia na rok następny.

W przeciągu roku rozdała Rada nadzorcza 4.525 K bursom, szkolnym pomocom i innym Towarzystwom dla szkolnej młodzieży.

„ALLIANZ“

AKCYJNE TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE I RENTY

koncesyonowane rozporządzeniem Wysokiego c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 28. czerwca 1890 L. 9.050.

Główna siedziba we Wiedniu, I., Helfferstorferstrasse 1, we własnym gmachu.

Rada nadzorcza: *Prezes:* Otton br. Bourgoing, francuski nadzw. minister w. p., kawaler wielu orderów etc. *Wiceprezesi:* Leon Doret, król. belg. generalny konsul; Max v. Heine-Geldern, c. k. rotmistrz. *Członkowie Rady nadzorczej:* Dr. Leo v. Herz, c. k. szef sekcyjny w. p.; prof. Juliusz Landesberger; Ernst Prihradny Edler v. Brezno; Moritz Seidler, rentier; Jean br. Bourgoing; Dr. Edward Uhl.

Komisarz rządowy: Victor Houdek, c. k. radca ministerjalny.

Dyrektor: Wilhelm Eisenschitz.

Filie: Praga, Berno, Tryest, Grac, Lwów, Drezno, Solnogród, Bregencya (Ziemia Przedarulańska).

Głównym celem tego Towarzystwa były początkowo ubezpieczenia drobnych kapitałów z miesięcznymi i tygodniowymi opłatami premii (ubezpieczenia ludowe) i jego też jest zasługą wprowadzenie w naszej monarchii działu ubezpieczeń ludowych.

Towarzystwo zawiera również i ubezpieczenia regularne i umożliwia skutkiem różnaitości swych taryf korzystanie każdemu z ubezpieczenia życiowego pod nader niskimi premiami.

Ubezpieczenia osób, podlegających służbie wojskowej w armii czynnej lub w pospolitem ruszeniu, rozszerzane bywają na wypadek wojny bez jakiegokolwiek premii dodatkowej aż do wysokości 10.000 K.

WYCIĄG ZE SPRAWOZDANIA R. 1905.

Jesteśmy w miłym położeniu oznajmić, że działalność naszego Towarzystwa w bieżącym roku sprawozdawczym wykazać może znowu dalsze postępy. Oprócz starań co do naszego działu ubezpieczeń ludowych, poświęciło Towarzystwo zwiększoną uwagę ubezpieczeniom regularnym i w tym kierunku rezultaty były nader zadawalniające. Czysty przyrost, osiągnięty w dziale ubezpieczeń regularnych, wynosił 3·2 milionów koron. Ogólne koszty nowej produkcji pokryte zostały z rachunku bieżącego.

W ciągu roku obrotowego wystawiono w dziale ubezpieczeń regularnych 4.613 polic o kapitale K 8,156.800·07, i K 5.168 renty, podczas gdy w dziale ubezpieczeń ludowych 65.044 polic o kapitale K 14,392.939·07 — razem przeto 69.658 polic o kapitale K 22,849.739·69 i K 5.168 renty.

Czysty przyrost w obu działach wynosi 21.613 polic na kapitał K 7,433.084·59 i renty K 2.760. Ogólny stan ubezpieczeń w obu działach z końcem r. 1905 wynosił 248.238 polic o kapitale K 76,251.975·60 i K 46.308 renty. Wpływ premii wzrósł o K 414.522.71, a więc na K 3,132.244·59, odsetek na K 378.591·62. Rezerwy premii i przeniesień wykazują przyrost o K 1,202.934·16 i wynosiły z końcem roku 1905 K 8,091.839·89.

Generalna Reprezentacya dla Galicyi i Bukowiny we Lwowie:

Biura: plac Bernardyński l. 2a (Nr. telefonu 783).

Sekretarz: Edmund Hawle.

Buchalter: Klimowicz Jan Kanty.

2 urzędników

1 manipulantka

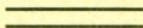
1 praktykant

1 woźny.

Główne agencye i zastępstwa we wszystkich miejscowościach Galicyi.

WYCIĄG Z BILANSU ZA ROK 1905.

Zupełnie wpłacony kapitał akcyjny	K 1,000.000.—
Rezerwa premij i przeniesienia	„ 8,091.839·89
Rezerwa dla szkód wiszących (nieuregulowanych) „	6.279·20
Rezerwa dla niepodjętych wartości wykupna	„ 22.783·54
Rezerwa kapitału	„ 150.000.—
Rezerwa dla różnicy stopy procentowej	„ 100.000.—
Fundusz dla różnicy kursu	„ 56.522·70
Rezerwa dla amortyzacji wartości budynków	„ 25.000.—
Rezerwa dla wątpliwych pretensyj	„ 60.000.—
	K 9,512.425·83

FONCIÈRE

PESZTEŃSKI ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ

(ZAŁOŻONY W ROKU 1864).

Główna siedziba w Budapeszcie: Sas-utcza 10.
Pełnowpłacony kapitał akcyjny: K 3,000.000.
Fundusze rezerwowe: K 20,600.569·51.
Dochody roczne z premii: około K 11,302.000.
Ogólny fundusz gwarancyjny: około K 36,058.000.

DYREKCJA.

Hugo de Kilény, radca minist., prezes węg. Tow. żeglugi „Adria“ etc., prezes; Engel de Cserkut M., właśc. dóbr; Gutten-tag Gustaw, właściciel dóbr; Hoffman S., szef firmy „S. i F. Hoffman“; Sarbó de Szepesváralfjai, prezes Rady nadzorczej węg. banku hipotecznego; Simó Ludwik de, nadkurator siedmiogrodzkiego ew. ref. okręgu kościelnego, poseł do Rady państwa; Strasser Alfred, wł. dóbr; Dr. Juliusz Keppich, adwokat, członek rady dyrekcji banku węgierskiego.

Dyrektorowie referenci: Ribàri Maurycy i Sarbó de Szepesváralfjai Leon P.

Sekretarze generalni i prokurzyści: Tauszig Hugo i Temesváry Emeryk.

Rada nadzorcza: Prezes: Reich Ludwik. Członkowie: Auer Robert, Doctor Juliusz, Dr. Marquet Louis, de N. Friedman.

Cel: Ubezpieczenie od ognia, na życie ludzkie we wszystkich kombinacjach, od szkód wynikłych z transportów towarów i watorów, od nieszczęśliwych wypadków, od strat czystego dochodu, skutkiem ubytku czynszu w zgorzałych domach czynszowych, od szkód skutkiem stłuczenia szyb lustrowych i od szkód skutkiem kradzieży z włamaniem.

Generalna Agencja we Lwowie, protokołowana dla Galicji i Bukowiny w sądzie handlowym we Lwowie.

Biura: przy ul. Mickiewicza l. 5.

Sekretarz generalny i pełnomocnik dla Galicji i Bukowiny: Tenner Juliusz.

Sekretarz i zastępca szefa: Kranzdorf I.

Prokurzyści: Langer Eugeniusz, Geist Maurycy.

Kasyer: Braun Szymon.

Filia w Czerniowcach (dla Bukowiny) przy ul. Pańskiej 10 a.

Sekretarze: Atlas Gustaw i Goldhaußen Maksymilian.

Bilans za rok 1905 wykazuje następujące szczegóły:

a) **Dział życiowy.** Stan ubezpieczeń z końcem grudnia 1905 wynosił 22.494 polic z kapitałem ubezp. K 86,465.307 i rentą K 33.497. Dochody z premii K 3,226.263·03; dochody z odsetek K 700.811·83; na police płatne i wykupna wydano K 1,600.346·32; rezerwa premijna podniosła się na K 20,502.841·51 ubezpieczonym na wypadek śmierci z rocznym rozdziałem zysku przypadła dywidenda 48⁴/₅ prc. rocznej premii. Czysty zysk za rok 1905 wynosił K 106.286·90.

b) **Dział ogniowy (włącznie z działem od kradzieży z włamaniem i ubezpieczenie szkła).** Dochody z premii w gotówce K 7,317.006·80; premia kontrasekuracyjna K 3,026.865·38; szkody na własnym rachunku K 2,557.296·83; skrypta premijne płatne w latach następnych K 21,852.899·67; rezerwa premijna netto K 1,716.060.

c) **Dział gradowy.** Dochody z premii K 377.560·44; premia kontrasekuracyjna K 245.651·50; szkody na własnym rachunku K 35.479·70.

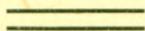
d) **Dział wypadkowy.** Dochody z premii K 561.683·06; premia kontrasekuracyjna K 66.913·96; szkody na własnym rachunku K 311.422·15; rezerwa premijna K 201.905 (własny rachunek); skrypta premijne płatne w latach następnych K 2,520.170·64.

e) **Dział transportowy.** Dochody z premii K 1,628.597·26; premia kontrasekuracyjna K 585.430·31; szkody na własnym rachunku K 844.306·57; rezerwa premijna K 125.000 (własny rachunek).

Nadwyżka za r. 1905 wynosiła K 245.418·53; **Dywidenda** dla akcjonaryuszy 5 prc.

Fundusze gwarancyjne Zakładu ulokowane były z dniem 31. grudnia 1905, jak następuje:

1. Pałace Zakładu w Budapeszcie i w Wiedniu	K 3,113.138·25
2. Pożyczki hipoteczne	„ 166.505·18
3. Pożyczki na własne police życiowe	„ 2,906.120—
4. Papiery wartościowe	„ 13.200.402·79
5. Gotówka w kasie, weksle etc.	„ 395.356·88
6. Debitorzy po odciążeniu kredytów	„ 95.744·91
	K 19,877.268·09
Dochody z premii w roku 1905	„ 9,186.249·46
Ogółem	K 29,063.517·47

C. K. UPRZ.

Riunione Adriatica di Sicurta

W TRYEŚCIE.

Ze zamknięcia rachunków i sprawozdania Dyrekcyi za rok 1905 (67 istnienia Towarzystwa), przedłożonych na walnem zgromadzeniu, odbytem dnia 26. kwietnia, wynikają następujące daty:

W dziale życiowym weszło 9.130 wniosków na ubezpieczony kapitał w kwocie K 54,492.674, podczas gdy wystawione na takowe police K 48,800.942 wynosiły.

Dnia 31. grudnia 1905 wynosił stan ubezpieczenia zwyż 318 milionów Koron kapitału i K 796.591 rocznej renty. Czysty wzrost wynosi K 22,830.424. Premij pobrano K 13,571.525, a wypłaty za ubezpieczenia na wypadek śmierci i na wypadek dożycia, włącznie z rentami, wymagały K 7,233.448.

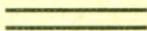
Posiłkowej rezerwie premijnej dla obniżenia stopy procentowej przekazano K 200.000 i wynosi ona obecnie K 2,000.000. Rezerwy premijne i przeniesienia premijne za ubezpieczenia życiowe wynosiły z końcem roku bez posiłkowej rezerwy w kwocie K 2,000.000, kwotę K 86,448.943, względnie po potrąceniu reasekuracyi K 79,520.266, zaczem wobec roku ubiegłego wykazują wzrost o K 5,786.704. Za ubezpieczenia transportów K 1,642.389, za ubezpieczenia ogniowe pobrano premij K 22,334.200 i za ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem K 337.904; na reasekurację w wymienionych ostatnich trzech działach wydano K 10,745.019,

podczas gdy wypłaty szkód K 15,430.116, czyli po potrąceniu reasekuracji K 8,255.979 wymagały. Rezerwy premijne tych trzech działów wynoszą K 14,583.385, a po potrąceniu reasekuracji K 8,143.688.

Na wniosek dyrekcji uchwaliło walne zgromadzenie z nadwyżki rocznej przekazać kwotę K 500.000 dyspozycyjnej rezerwie bilansu B i wypłacić dywidendę w kwocie K 200 od akcji.

Różne rezerwy Towarzystwa wynoszą z dniem 31. grudnia 1905 — z wyłączeniem kwoty K 2,396.608, zarezerwowanej na wypłatę nieuregulowanych szkód — więcej jak 102 milionów Koron, a mianowicie rezerwy premijne (po strąceniu reasekuracji) K 87,633.954, rezerwy zysku K 10,078.207 i rezerwy dla zmian kursu K 4,294.904.

Majątek kasy pensyjnej, kasy oszczędności i zabezpieczenia urzędników wynosi K 1,786.822.

CES. KRÓL. UPRZ. TOW. UBEZPIECZEŃ

„AUSTRYACKI FENIKS“

W WIEDNIU.

REPREZENTACYA GENERALNA WE LWOWIE.

Naczelnik Reprezentacyi: Adolf Löffel.

Sekretarz: Józef Woliński.

Zastępca sekretarza: Franciszek Marek.

Likwidatorzy: Ksawery Arbesbauer, Franciszek Harabus,
S. Rauchberger.

Kasyer: Maurycy Horsitzer.

Buchalter: M. Brand.

24 urzędników przy Reprezentacyi.

PIERWSZY GALICYJSKI

DOM DLA ZIEMIAN

ROK ZAŁOŻENIA 1897.

Centralne biuro: Lwów, ul. Kościuszki 1a (dom Hermana).

Magazyny: ul. Grodecka 37.

Reprezentacje: w Krakowie, ul. św. Tomasza 11 (magazyn ul. św. Filipa 9); w Czerniowcach, ul. Pocztowa, obok poczty, pasaż Luttingera (magazyn ul. Pańska 17); w Stanisławowie, ul. Halicka 60 (magazyn ul. Szpitalna 8); w Rzeszowie, ul. Lwowska; w Tarnopolu, ul. Trzeciego Maja.

Kupno i sprzedaż nasion, zbóż i nawozów sztucznych, zastępstwo fabryk maszyn rolniczych (E. Kühne, Moson; Mc. Cormick Harvesting Machine Co, Chicago; Ruston Proctor & Co Ltd., Lincoln; Motorenfabrik Oberursel A. G.; Svenska Centrifug, Aktie Bolaget, Sztokholm) i t. d.

Szef firmy: Ernest Leon Lilien.

Prokurzyści: Jerzy Mikucki, kierownik biura i Ignacy Weinberg, kierownik warsztatów.

Buchalter: S. Czernicki. Kasyer: H. Raszkes. Urzędnicy: H. Glück, H. Golachowska, J. Landes, J. Stauber, J. Wang, J. Wilenko. — 18 monterów, 3 woźni.

Spis koncesyonowanych budowniczych lwowskich.

Bajan Felicyan, ul. Łackiego 7	Lewiński Jan, Krzyżowa 42
Bałaban Jakób, gm. hr. Skarbka	Lewicki Filomen, Krzyżowa 42
Bauer Bronisław, pl. Bema 4	Mostowski Tadeusz, Rynek 3
Bodaszewski Łukasz, Kampiana 6	Noworyta Jan, Solarni 6
Boguchwalski Aug., Łyczaków 5	Podhorodecki Włodzimierz, So-
Boublik Karol, Cłowa 12	bieskiego 4
Breiter Waclaw, Sykstuska 50	Pszorn Zygmunt, Dąbrowskiego 4
Chołoniewski Stanisł., Badenich 9	Rawski Wincenty, Krzyżowa 41
Cybulski Jul., Chmielowskiego 7	Riemer Salomon, Jagiellońska 22
Cybulski Ludw., Dąbrowskiego 2a	Salver Henryk, Tkacka 10 a
Doliński Jan, Dwernickiego 22	Skawiński Karol, Kopcowa 8
Fechter Michał, Fundacya Domsa	Scheller Jakób, Krasickich 7
Godowski Wład., Klonowicza 4	Schleyen Artur, Pas. Hausmana 5
Hrycak Antoni, Kurkowa 35	Schulz Jan, Żółkiewska 50
Janowski Kajetan, Rynek 3	Silberstein Maurycy, Podlewskie-
Kamieniobrodzki Alfred, Koper-	go 3
nika 48	Śliwiński Hipolit, Kadecka 6
Karasiński Jan, Kr. Leszczyń-	Tartałowicz Jan Adam, pl. św.
skiego 25	Jura 6
Kędzierski Zygmunt, Kochanow-	Ulam Michał, Akademicka 4
skiego 7 a	Weiss Adolf, pl. Dąbrowskiego 1
Korajski Jakób, Łazarza 4	Wesołowski Eugeniusz, Rynek 3
Kowalczuk Michał, Krzyżowa 48	Winiarz Ignacy, Brzuchowice 5
Kubisz Władysław, Piekarska 31	Veltze Ludwik, Chorążczyzna 18
Kroch Salomon, Podlewskiego 3	Zagórski Albin, Zyblikiewicza 5
Kuhn Adolf, Małeckiego 6	Zacharyewicz Alfred, Issakowicza
Kunicki Antoni, Pohulanka 8	Żychowicz Edmund, Marka 2

Adwokaci we Lwowie.

- Allerhand Mojżesz, Sykstuska 24
Ambes Maurycy, Jagiellońska 15
Aschkenaze Tobiasz, Kopernika 21
Bałaban Leon, Jagiellońska 5
Bałaban Wincenty, Sykstuska 52
Bieliński Stanisł., Trzeciego Maja 2
Bilik Mikołaj, Trzeciego Maja 21
Bliziński Kazimierz, Jagiellońska 17
Blumenfeld Bruno, Sykstuska 33
Błażejowski Bronisł., Wałowa 31
Bodek Maksymilian, Łukasińskiego 4
Borysiewicz Adam, Słowackiego 16
Brauner Józef, Jagiellońska 6
Brendel Aron Adolf, Jagiellońska 24
Buber Rafał, Kościuszki 4
Bund Salomon (senior), Mickiewicza 22
Bund Salomon (junior), Brajerowska 5
Buresz Alfred Stefan, Kościuszki 20
Chiger Mojżesz, Kopernika 10
Czarnik Kazimierz, Sobieskiego 4
Czemeryński Ignacy Karol, Grodzickich 4
Czerny Karol, pl. Bernardyński 10
Czeszer Józef, Teatralna 7
Czeszer Leon, Sienkiewicza 5
Dąbrowski Paweł, Słowackiego 10
Deiches Adolf, Kazimierzowska 28
Deryng Stanisław, Jagiellońska 7
Diamand Jakób, Halicka 1
Dobiecki Stanisław, pl. Bernardyński 12
Dobrzański Jan, Krzywa 12
Dulęba Władysł., Sienkiewicza 5
Dwernicki Tadeusz, Słowackiego 8
Dziedzic Wojciech, Kościuszki 20
Dziędzielewicz Antoni, Jagiellońska 8
Fedak Stefan, Sykstuska 48
Feigenbaum Henr., Sykstuska 10
Feiles Izidor, Trzeciego Maja 13
Feld Izaak, pl. Kapitulny 3
Finkler Marek, Karola Ludwika 5
Fink Leon, Rynek 15
Fischer Aron, Słowackiego 18
Flaeschner Szymon, Kołłątaja 10
Flecker Chaim Ozyasz, Kazimierzowska 37
Frenkel Stefan, Akademicka 12
Fried Max, Jagiellońska 11a
Feuerstein Stanisław, Akademicka 16
Gabel Hersch (Henryk), Sykstuska 36

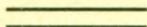
- Gall Edward, pl. Smolki
 Godlewski Włodzimierz, Teatralna 3
 Gorecki Tadeusz, Akademicka 26
 Gorecki Władysław, Akademicka 26
 Grek Michał, Hetmańska 22
 Gros Oskar Henryk, Kościuszki 18
 Gruder Leon Ludwik, Kopernika 14
 Grünberg Natan Józef, Jagiellońska 11
 Grünstein Zygmunt, Skarbkowska 7
 Herzig Józef, Trzeciego Maja 17
 Hescheles Daw. Józef, pl. Smolki 1
 Holzer Wilh., Trzeciego Maja 10
 Horowitz Jakób, Sykstuska 37
 Horwath Adam, Hetmańska 4
 Jabłoński Zefiryn Mieczysław, Brajerowska 8
 Jasinicki Włodzimierz, Krakowska 17
 Jasiński Leon, Wałowa 4
 Jaglarz Franciszek, Hetmańska 12
 Kahane Mojżesz, Kołłątaja 3
 Kamieński Edmund, Szopena 5
 Kamieński Marek Karol, Szopena 5
 Karlsbad Ludwik, Pasaż Hausmana 6
 Kasperek Jan, Bielowskiego 5
 Klarfeld Henryk, Sykstuska 25
 Klarfeld Leon, Sykstuska 24
 Kmicikiewicz Jan, pl. Smolki 5
 Kohane Abraham Adolf, Sykstuska 31
 Korytko Stanisław, Czarnieckiego 3
 Kosiński Adam, Kraszewskiego 3
 Kraus Alojzy, pl. św. Ducha 3
 Kraus Maksymilian, Sykstuska 28
 Kroch Ozyasz Emanuel, Pasaż Hausmana
 Krosiński Włodzimierz, Kościuszki 3
 Krygowski Kazimierz, Sobieskiego 3
 Kuczkiwicz Jan, pl. Bernardyński 11
 Kulikowski Wiktor, Trzeciego Maja 5
 Kwolewski Edward Jędrzej, Podlewskiego 9
 Landes Abraham, Krakowska 14
 Lau Ignacy, Kilińskiego 1
 Leser Salomon, Sykstuska 34
 Leistyna Naftali, Karola Ludwika 29
 Lewicki Konstanty, Korniaktów 1
 Lieberman Arnold, Kazimierzowska 35
 Lilien Edward, Trzeciego Maja 5
 Lielifeld Zym., Sykstuska 40
 Liptay Maksymilian, Hetmańska 12
 Lisiewicz Aleksander, Akademicka 22
 Lisiewicz Zym., Akademicka 22
 Loewenstein Natan, Trzeciego Maja 13
 Löwenherz H., Kopernika 21
 Luft Dawid, Trybunalska 6
 Łekawski Marceli, Brajerowska 10
 Łoziński August, Pańska 2
 Łysiak Aleksander Tymot., Skarbkowska 2
 Majewski Władysław, Kopernika 12
 Maksymowicz Piotr, Krasickich 20
 Małachowski Godzimir, Kościuszki 20
 Maryański Aleksander, pl. Maryacki 9
 Mayer Aleksander, pl. Maryacki 8
 Max Henryk, Sykstuska 52
 Menkes Adolf, Kościuszki 2
 Michalewski Bronisław, pl. Maryacki 10

- Mikuliński Karol Jan, Szopena 5
 Mildwurm Izrael, Jagiellońska 12
 Mochnacki Włodzimierz, Jagiellońska 8
 Morawiecki Józef, P. Mikolascha
 Morgenroth Schame, Akademicka 8
 Nussbrecher Chaim, Kopernika 22
 Obmiński Stanisław, Batorego 11
 Olbert Karol, Kościuszki 15
 Ostaszewski Bronisław, Teatralna 7
 Pająk Józef, Kraszewskiego 13
 Paneth Marceli, Pasaż Hausmana 8
 Paneth Seweryn, Sykstuska 27
 Parnas Józef, Trzeciego Maja 19
 Parnas Emil, Hetmańska 22
 Pawęcki Leon, Skarbkowska 19
 Ploder August, Chopina 5
 Pohl Samuel, Sykstuska 19
 Pomianowski Aleksander, Ratusz
 Presser Izak, Karola Ludwika 29
 Rauch Józef, Hetmańska 22
 Rares Adolf, Skarbkowska 7
 Reis Albert, Tańskich 1
 Reiter Eugeniusz, Jagiellońska 7
 Roiński Emil, Teatralna 1
 Rosenberg Wilhelm, Kościuszki 24
 Rosengarten Jüdel, Pasaż Hausmana 6
 Rosmarin Adolf Abraham, Kołłątaja 4
 Roth Maurycy, Kopernika 9
 Roth Emanuel, Kazimierzowska 31
 Rothstein Izrael, Jagiellońska 4
 Schaff Szymon, Hetmańska 22
 Schier Aleksander, Kopernika 28
 Schleicher Peisech (Filip), Jagiellońska 11
 Schorr Aron, Sykstuska 2
 Segal Adolf, Akademicka 6
 Skałkowski Tadeusz, Karola Ludwika 1
 Skowroński Zygmunt, Rynek 3
 Sokal Klemens, Kościuszki 4
 Sokal Maksymilian, Kazimierzowska 26
 Sokal Rubin, Sykstuska 8
 Solański Edward, Piekarska 12
 Sołowij Tadeusz, Mickiewicza 3
 Sołowij Władysław, Mickiewicza 3
 Sommerstein Salomon, Jagiellońska 12
 Srokowski Teofil, Sienkiewicza 3
 Stand Ozyasz, Jagiellońska 16
 Steinberger Jakób, Pasaż Hausmana 5
 Szafrąński Włodzimierz, Sobieskiego 9
 Szeliga Mieczysław Wojciech, Kopernika 4
 Szuchiewicz Mikołaj, Kopernika 16
 Tenner Bernard, Kościuszki 10
 Till Ernest, Pańska 4
 Till Artur, Pańska 4
 Tyger Celestyn, Kościuszki 7
 Vogel Aleksander, Sykstuska 40
 Waldman Saul, Niecała 6
 Wasser Ozyasz, Trzeciego Maja 17
 Wein Ignacy, Sykstuska 22
 Weinberg Salomon, Sykstuska 12
 Weisstein Michał, Kościuszki 5
 Werfel Dawid, Sykstuska 26
 Westreich Józef, Teatralna 1
 Witkowski Kazimierz, Trzeciego Maja 21
 Wittlin Baruch (junior), Sykstuska 11
 Woynarowski Feliks Józef, Kalcza 9a
 Wróblewski Józef, Kopernika 22
 Zadarecki Michał, Chorążczyzna 8
 Zajac Teodozy, Krzywa 12

Zbyszewski Stanisław, Sykstuska 25	Zion Łazarz, Trzeciego Maja 10
Zion Leon, Sykstuska 17	Zipper Gerschon, Kościuszki 22
	Zoref Filip, Kościuszki 10

NOTARYUSZE.

Krokowski Wiktor, Hetmańska 10	Teleśnicki Antoni (subst. Kwaśnickiego), Teatralna 11
Kukawski Leopold, Teatralna 7	Witosławski Teofil, Jagiellońska 2
Onyszkiewicz Józef, Teatralna 6	Zawadzki Władysław, pl. Maryacki 7
Nartowski Bronisław, Trybunalska 1	

Adwokaci w Krakowie.

- Ader Leon, Gołębia 3
Bader Leib, pl. Dominikański 3
Bardel Franciszek, Mały Rynek 1
Bednarski Tadeusz, Wiślana 3
Benis Artur, Długa 1
Bergman Henryk, Grodzka 62
Bobilewicz Adam, św. Krzyża 1
Bogusz Adam, Gołębia 6
Brummer Herman, Poselska 18
Caro Leopold, Szczepańska 11
Chmielarczyk Władysł. Edward,
Sławkowska 20
Czesznak Feliks, Floryańska 3
Dadlez Wilhelm, Bracka 13
Dalet Izydor, Gertrudy 11
Deiches Izydor, Główny Rynek 15
Doboszyński Adam, św. Anny 3
Drohocki Izydor, Floryańska 24
Drobner Józef, Grodzka 43
Eibenschütz Zygmunt, Straszew-
skiego 10
Eichenbaum Saul, Floryańska 49
Ehrenpreis Zygmunt, Grodzka 50
Fedorowicz Tadeusz, Krupni-
cza 5
Fischer Edmund Jan, Senacka 6
Fischler Adolf, Grodzka 61
Fischlowitz Izrael, pl. WW. Świę-
tych 10
Flach Karol, Grodzka 3
Frühling Rudolf, Grodzka 13
Garfein Salomon, Grodzka 71
Geldwerth Michał Leon (Löbel)
Floryańska 5
Gertler Julian, Podzamcze 10
Gleitzman Józef, Grodzka 39
Gluziński Tadeusz, Szewska 19
Goldfinger Albert Salomon, Gro-
dzka 51
Gross Adolf, Bracka 13
Guńkiewicz Bronisław, Gro-
dzka 47
Heski Bernard, Grodzka 44
Himmelblau Abraham, Floryań-
ska 32
Horowitz Maurycy, Stolarska 13
Ichheiser Michał, Główny Ry-
nek 25
Jakubowski Faustyn Józef Bru-
no, Bracka 10
Jakubowski Jan, św. Jana 18
Jakubowski Roman, Szpitalna 19
Judkiewicz Henryk, Gołębia 3
Kaden Gustaw, Basztowa 26
Kirchmayer Stefan, Pijarska 1
Kolor Stanisław, Poselska 15
Kosch Teodor, Pijarska 3
Koy Michał, św. Anny 7
Krieger Herman, Floryańska 18
Krygowski Stanisław, św. Mar-
ka 11
Kwieciński Tadeusz, Kanoni-
czna 16
Lachs Saul Rafał, Grodzka 60

- Landau Izak (Ignacy), pl. Domini-
nikański 4
Landau Pinkas (Filip), pl. Domi-
nikański 7
Landau Saul Rafał, Gertrudy 9
Landy Lejzor (Ludwik), Główny
Rynek 10
Langrod Bernard, Floryańska 37
Laub Dawid, Grodzka 62
Lax Józef Aleksander, Grodzka 30
Laufbahn Abraham (Artur), Gro-
dzka 48
Lewandowski Kar., Floryańska 16
Br. Lewartowski Adam, Wiślna 5
Lewicki Włodz., Sławkowska 28
Liebling Abraham (Adolf), Rynek
Główny 8
Lisowski Władysław, Wiślna 8
Lauer Bernard (Berisch), plac
WW. Świętych 1
Łachecki Kazimierz, Szewska 27
Ławrowski Roman, Grodzka 3
Łepkowski Karol, Poselska 9
Łoziński Czesław, Graniczna 5
Marek Zyg. Stan., Poselska 17
Markiewicz Władysław, Bracka 6
Maschler Abraham Józef, Flo-
ryańska 28
Meisels Abraham (Adolf), plac
Dominikański 5
Merz Ludwik, Grodzka 32
Mikiewicz Bolesław, św. Jura 13
Mussil Franciszek Wilhelm Ma-
ryan, Karmelicka 15
Münz Michał, Bracka 4
Nichthauser Abraham Dawid,
Grodzka 6
Olearki Bronisław, Pijarska 5
Paszkowski Franciszek, Pijarska 3
Pawłowicz Klemens, Szewska 10
Peiper Julian, Grodzka 59
Piotrowski Zygmunt, Wiślna 8
Pisiewicz Zyg. Kaz., Szczepańska 1
Przeworski Jakób, Poselska 8
Rabinowicz Wolf, Gł. Rynek 11
Reifer Leon, Grodzka 29
Reiner Edmund, Grodzka 33
Ripp Mojżesz Leib, pl. Domini-
kański 2
Rosenblatt Józef, Basztowa 19
Rowiński Stanisław Jan, Sław-
kowska 31
Schmidt Wolf (Wilh.), Grodzka 26
Schołem Salomon, Grodzka 43
Schönberg Maurycy, Karmelicka 9
Schornstein Henryk, Wiślna 9
Schorr Samuel Łazarz, Grodzka 9
Schwarz Emil, Poselska 19
Seinfeld Herman, pl. Domini-
kański 1
Skąpski Józef, Jagiellońska 5
Służewski Łuc. Tad., św. Marka 7
Smolarski Kazimierz, Grodzka 15
Springer Jakób, Grodzka 46
Steinberg Józef, Grodzka 18
Sternbach Edward, Stolarska 15
Sulimir Roman, Bracka 1
Szalay Ludwik, św. Jana 3
Stec Jan, pl. WW. Świętych 9
Tilles Abraham, Grodzka 40
Tilles Samuel, Grodzka 40
Tomik Stanisław, Floryańska 35
Unger Samuel, Bracka 5
Vorzimmer Dawid, Poselska 8
Wechsler Maurycy, Senacka 9
Wilkosz Ferdynand, Mikołajska 2
Wilkosz Władysław, Studencka 3
Winkler Samuel, Poselska 18
Wojciechowski Franciszek, Basz-
towa 22
Zeitner Abraham (Adolf), Se-
nacka 9

NOTARYUSZE.

Brzeski Wiktor
Klemensiewicz Edmund

Niemczewski Franciszek
Adamski Wacław

CZEŚĆ LITERACKA

Zadania samorządu miejskiego na polu szkolnictwa ludowego.

Warszawa-Lwów.

I.

Potrzeba powszechnego wykształcenia ludowego została dzisiaj uznaną w całym świecie cywilizowanym. Dla zdrowia narodu są wielkie ideały narodowe i powszechno-ludzkie, koniecznością. Ideałem nowożytnych narodów, jest dziś przede wszystkim dążenie do zupełnej niezależności narodowej i do wewnętrznej swobody i wolności stanowienia o swych własnych losach. Ideałem człowieka wolnego, w granicach niezawisłości narodowej, jest udoskonalenie rozumu i uczucia. To jest teoretyczną podstawą wychowania szerokich mas ludowych, od którego zależy postęp i szczęście narodu. Istniejąca nierówność podziału dóbr ekonomicznych stanowi treść kwestyi społecznej. Rozwiązaniem tych zagadnień zajmuje się nauka ekonomiczna, ekonomia polityczna i polityka ekonomiczna. Ale obok tej nierówności istnieje jeszcze druga: nierówność wykształcenia. I można powiedzieć, że jak pod względem ekonomicznym naród dzieli się na dwie nierówne klasy: posiadających i wydziedziczonych, tak w równej mierze, pod względem wykształcenia, naród dzieli się także na dwie nierówne klasy: oświeconych i nieoświeconych. Dzisiejsze zróżniczkowanie zawodów, olbrzymie postępy nauk przyrodniczych i techniki przemysłowej i rolniczej, handlu i komunikacyi wymagają zróżniczkowanej wiedzy fachowej. Przy równoczesnym wzroście nauki niepodobna myśleć o równym podziale wiedzy pomiędzy wszystkich członków społeczeństwa. Zawsze

będą uczeni, technicy, inżynierowie, lekarze, przyrodnicy, prawnicy, rolnicy, posiadający cały zakres wiedzy fachowej i ogół nieposiadający fachowego wykształcenia. I tej nierówności żaden postęp nie usunie, ale co może i musi usunąć, to ten rozdział narodu na dwie klasy, zupełnie się duchowo nierozumiejące. Na tych, którzy posiadli najwyższe szczyty nauki, wyniki wszystkich postępów, wgląd w tajemnice natury, w powikłane tajniki duszy ludzkiej, w jeszcze bardziej zawile zagadnienia psychiki społecznej i tych, którzy wskutek zaniedbania społecznego, braku środków i czasu, odsunięci zostali od źródła wiedzy i żyją w ciemnościach. Oczywiście, że pomiędzy temi dwoma klasami jest rozdział większy, aniżeli pomiędzy posiadającymi a nieposiadającymi. I to także jasne, że ten podział na dwa światy duchowe jest w ścisłym związku z materialnym podziałem dóbr ekonomicznych. Ale jak w świecie ekonomicznym, dzięki reformom społecznym, następuje powolna ewolucja społeczna, mająca na celu polepszenie materialne klas najuboższych tak i w świecie duchowym daje się zauważyć dążenie, zmieniające do zbliżenia bodaj tych dwu tak bardzo nierównych, a tak głęboko rozdzielonych, że prawie nierozumiejących się klas narodu: oświeconych i nieoświeconych. Dążenie to wypełnia uzasadnienie potrzeby powszechnego wykształcenia ludowego. Treść tego wykształcenia w różnych czasach i wśród różnych ludów i krajów była różną, dziś już daleko odbiegliśmy od programu szkoły Komenjusza i Pestalozziego. Szkoła, któraby dziś dawała jedynie znajomość religii, czytania, pisania i pierwszych zasad rachunków, byłaby niewystarczającą dla potrzeb nowożytnego społeczeństwa.

Szkoła dzisiejsza ludowa mając przed sobą zadanie częściowego bodaj wyrównania różnic wykształcenia w narodzie, musi dążyć do tego, aby wszyscy dojrzałym członkiem narodu, wszyscy pełnoletni obywatele, powołani do spełniania powszechnych praw politycznych, mogli porozumieć się ze sobą na pewnym chociażby niskim, ale wszystkim dostępnym poziomie duchowym. Dlatego dzisiejsza szkoła ludowa musi uzupełnić swój, przez przeszłość jej przekazany program naukowy i musi przeprowadzić odpowiednią celom nowożytnego wykształcenia reformę nauczania. Szkoła ludowa musi uczyć prócz formalnych biegłości czytania i pisania, także podstaw naukowych, nauk przyrodniczych, geografii i histo-

ry, opartych na najnowszych wynikach wiedzy. Takie podstawowe wykształcenie ogólne może zapewnić w przyszłości wszystkim członkom narodu, posiadanie pewnego zasobu wiadomości elementarnych, rozwijających władze intelektualne, zdolność myślenia samoistnego i władzę wydawania sądów. Tym sposobem dojść można do wyrównania różnic między dwoma nierozumiejącymi się światami i przyczynić się do podniesienia dobrobytu ludowego przez umiejętne wyzyskanie przyrodniczych bogactw kraju. I to nie ulega wątpliwości, że za powszechną oświatą ludu, idzie podniesienie się ogólnej moralności publicznej. Tym sposobem powszechne wykształcenie ludowe przyspiesza ogólną ewolucję społeczną. W obecnym stanie oświaty publicznej w świecie cywilizowanym, troska o wykształcenie mas ludowych, za pośrednictwem szkół elementarnych, przypada w pierwszym rzędzie w udziale związkom samorządnym, a przede wszystkim gminom miejskim i wiejskim. „Powiedz mi jakie są szkoły w gminie, a ja ci powiem co warta gmina.“ To też szkolnictwo ludowe jest nie tylko obowiązkiem; ono jest dumą, najwyższym zaszczytem samorządu gminnego. Sprawozdania zarządów gminnych w całej zachodniej Europie prześcigają się w wykazaniu, co dla szkolnictwa ludowego zrobiły. Koszta wydatków na szkolnictwo ludowe są równocześnie bilansem cywilizacji.

II.

Zadania gmin na polu szkolnictwa ludowego nie wyczerpują się jedynie w ponoszeniu kosztów założenia i utrzymania szkół ludowych w obrębie ich granic. Mają one dbać o pedagogiczne i higieniczne warunki, wśród których szkolnictwo ludowe się rozwija. Mają, nie szczędząc funduszy, dostarczać pomocniczych środków dla celu nauki; mają urządzać gabinety fizyczne, chemiczne laboratoria, przyrodnicze i etnograficzne muzea, biblioteki i czytelnie szkolne. Mają dostarczać ogrodów doświadczalnych i miejsc do zabawy dla dzieci. Sprawę szkolnictwa ludowego, państwo nowożytnie oddaje w zupełności w ręce gmin, pozostawiając sobie jedynie nadzór nad kierunkiem nauki i ustanawianie planów szkolnych. W Anglii szkołę ludową uważać można za instytucję samorządu gminnego i społecznego. Szkoła angielska jest wówczas

publiczną, jeśli się poddaje dozorowi inspektora szkolnego. W takim razie szkoła otrzymuje zasiłek państwowy, wynoszący na każde dziecko 16—17 szylingów, to znaczy 19 do 20 koron. W 1902 r. ogólna liczba szkół ludowych w Anglii wynosiła 20211 z czego 5943 było szkół gminnych, a reszta dobrowolnych. We Francji r. 1897 było 83654 szkół elementarnych, do których uczęszczało 5 miliona uczniów i uczennic. W Prusach liczono w r. 1901 36734 szkół z 5 milionami uczni. Austria posiada 18568 szkół, z czego na Galicyę przypada 4560, a na Czechy 5500. Z tego jednoklasowych szkół posiadała Galicya 1012, a Czechy 1585; 3-klasowych posiadała 88, a Czechy 924; 4-klasowych posiadała Galicya 284, a Czechy 504; 5-klasowych posiadała Galicya 82 a Czechy 918. Z tego wynika, że w Galicyi przeważa szkoła najniżej zorganizowana, udzielająca tylko nauki czytania i pisania i pierwszych początków innych nauk. Podczas kiedy w Czechach prawie połowa wszystkich uczniów nabywa wiedzy ogólnej w wieloklasowych szkołach, w Galicyi zaledwie 8-ma część dzieci może się uczyć w szkołach wieloklasowych.

Obowiązek zakładania szkół ludowych wkłada państwo na gminy. W rozmaitych państwach wszakże, obowiązek ten różnie jest tłómaczony. Ustawodawstwo francuskie i włoskie nakazuje wprost, że w każdej gminie ma być szkoła założona. Ustawodawstwo angielskie pozostawia troskę o zakładanie szkół samorządnym władzom szkolnym. Ustawodawstwo austriackie określa obowiązek, gdzie szkoła ludowa ma być założoną, w sposób niezupełnie jasny, postanawia bowiem, że szkoła publiczna ludowa ma być wszędzie zaprowadzoną, gdzie w obwodzie jednej godziny drogi i po przeciętnem z 5 lat obliczeniu, znajdzie się więcej niż 40 dzieci obowiązanych do nauki szkolnej, któreby w razie przeciwnym musiały chodzić do szkoły, oddalonej więcej niż o 4 kilometry od ich mieszkania.

Oczywiście, że takie niejasne określenie obowiązku zakładania szkół, nie mogło się przyczynić do rozbudzenia, wśród mało oświeconych gmin, zapału do zakładania szkół. W innem postanowieniu ustawa szkolna państwowa, a za nią ustawa szkolna krajowa, obowiązek zakładania szkół wkłada wyłącznie na gminy (§. 59. al. 1. i §. 72 al. 2 ust. szk. p.).

Również ustawodawstwo gminne austriackie wkłada na gminy obowiązek zakładania szkół ludowych. Odnośne postanowienie galicyjskiej ustawy gminnej z roku 1866 zalicza do własnego zakresu działania gminy, to jest do zakresu, w którym gmina z zachowaniem ustaw samodzielnie może zarządzać i rozporządzać, „staranie o zakładanie, uposażenie i utrzymywanie szkół ludowych z uwzględnieniem istniejących jeszcze patronatów szkolnych i przepisów konkurencyi dla szkół“. Wszakże wykonanie tych przepisów nakłada inna znów ustawa, mianowicie krajowa ustawa szkolna na inną instytucję, mianowicie na miejscową radę szkolną, która w myśl §. 9 ustawy z 23 Maja 1895 ma obowiązek roztaczać nad młodzieżą szkolną czujny nadzór i dbać o to, aby młodzież nie była pozbawioną nauki szkolnej. Prócz tego na miejscowych radach szkolnych ciąży szereg obowiązków odnoszących się do zarządu sprawami szkoły miejscowej. Co do zasad nauki szkolnej zastrzegło sobie państwo wpływ decydujący, mianowicie ustawa państwowa szkolna oddaje państwu najwyższy kierunek i nadzór nad wychowaniem publicznem.

Przyjąwszy w ten sposób wielkie zobowiązanie kierowania nauką szkolną we wszystkich krajach wielojęzycznego państwa, utrudniło państwo wykonywanie obowiązku powszechnego nauczania krajom, których odrębności narodowych i właściwości znać nie mogło i w tem postanowieniu państwa przebija centralistyczny duch dawnego ustroju austriackiego, który chce wszystkie sprawy życia społecznego regulować jednolitemi postanowieniami z Wiednia. Część tego wpływu przeniosło wprawdzie państwo na autonomiczną instytucję rady szkolnej krajowej we Lwowie, lecz skępowało ją ustawodawstwem państwowem i tym sposobem uniemożliwiło swobodny rozwój szkolnictwa krajowego. Wydane na podstawie §. 59 al. 1 ust. szkolnej państwowej, krajowe ustawy odpowiadają w zupełności ustrojowi szkoły ludowej ogólno-austriackiej.

Jedynie ustawa szkolna z r. 1885 a za nią ustawa szk. kraj. z r. 1895 odbiega nieco od ogólnych przepisów państwowych. Ustawa ta w art. I. określa cel szkoły w sposób następujący: „Szkoły ludowe pospolite, podając wiadomości ludziom wszel-

kiego stanu najpotrzebniejsze, urządzone będą tak, ażeby dzieci z nauki czerpały oświecenie o zasadach religijnych i moralnych i o obowiązkach obywatelskich, tudzież o zadaniach i warunkach zawodu jakiemu się według okoliczności, miejsca i stanu prawdopodobnie poświęcą“. Cel ten wyrażony w ustawie określa bliżej instrukcja rady szkolnej krajowej z r. 1893 w ten sposób, że od szkoły ludowej nie żąda się wykształcenia młodzieży w zawodach praktycznych, lecz wymaga się jedynie oświecenia o zadaniach i warunkach tych zawodów, z których dziatwa pewnej szkoły pochodzi i którym się też prawdopodobnie poświęci. „Nie powinna więc szkoła ludowa odwracać umysłów młodzieży od stosunków, wśród których ta młodzież wzrasta i budzić w niej żądzy wydobywania się z tych stosunków, żądzy sztucznej, dla ogółu do osiągnięcia niemożliwej, pozostawiającej po sobie gorycz i niechęć do pracy a szkodliwej dla społeczeństwa. Nie mogąc młodzieży udzielić skończonego fachowego wykształcenia, może jednak szkoła ludowa oświecić młodzież o warunkach i zadaniach jej przyszłych praktycznych zawodów, i osiągnąć przez to cel dwojaki: najpierw ułatwić jej przez nabycie różnych wiadomości pracą praktyczną, a następnie wzbudzić szacunek i przywiązanie do tej pracy, dać zadowolenie wewnętrzne, które jest najlepszą rękojmią społecznego ładu. Cel szkoły ludowej nie sięga dalej“. Przytoczone powyżej brzmienie ustawy wskazuje zarazem istniejący obecnie w Galicyi ustrój szkoły ludowej. Za cel postawiono mu przede wszystkim utrzymanie dzisiejszego społecznego ładu, z tego wynika, że ustrój szkoły ludowej nie ma zrywać z obecnymi stosunkami społecznymi w kraju, lecz ma być do nich ściśle zastosowany. Wobec różnicy między typem społecznym na wsi i w mieście, rada szkolna krajowa, w czasie kiedy nią kierował prezydent Bobrzyński, przeprowadziła podział szkół ludowych na dwa typy, przystosowane do praktycznych potrzeb ludności. Typ ustrojem swym zastosowany do stosunków rolniczych wiejskich i małomiejskich i drugi typ szkoły miejskiej, zastosowany do stosunków rękodzielniczych i przemysłowych miast i miasteczek. Zgodnie z tym stanem rzeczy plany nowe naukowe w Galicyi są dwojaki: pierwsze dla szkół jedno- dwu- trzy- i cztero-klasowych, które istnieją po wsiach i małych miasteczkach a tak materiałem naukowym, jak zakresem i tokiem na-

uki odpowiadać mają potrzebom ludności rolniczej; drugie dla szkół 5 i 6-cio klasowych urządzanych po miastach i ogniskach przemysłowych i te mogą być zakresem i materiałem naukowym zastosowane do potrzeb ludności rzemieślniczej przemysłowej i handlowej. Szkoły miejskie 5 i 6-cio klasowe mają nadto jeszcze odrębne zadanie. Według artykułu I przytoczonej ustawy nauka w szkołach więcej klasowych ma być tak rozłożona i prowadzona, żeby uczniowie po ukończeniu klasy 4-ej byli dostatecznie, przygotowani do pobierania nauki w szkole średniej lub wydziałowej. Wskutek tego nauka w 4-rech klasach niższych musi się przedewszystkiem zająć formalnem wykształceniem dzieci, ma rozwijać władze ich duszy w kierunku samoistnego myślenia. Natomiast nauka w wyższych klasach musi się zwrócić ku celom praktycznym do przyszłych zawodów rękodzielniczych i przemysłowych.

Dlatego też plany naukowe dla wyższych klas, 5-ej i 6-ej wymagają, ażeby w języku polskim uczeń mógł samodzielnie opracowywać ćwiczenia pisemne na zadany temat. W języku niemieckim ma dojść do rozumienia mowy potocznej, także i w zakresie rzemiosł przemysłu i handlu i do wprawy stylistycznej w tym samym zakresie. W zakresie rachunków i nauki o formach geometrycznych aby potrafił rozwiązywać zagadnienia praktyczne pamięciowo i piśmiennie rachunku procentowego, reguły spółki, rachunku włoskiego, obliczać powierzchnie figur płaskich i powierzchnię brył i znać zasady rachunkowości pojedynczych używanych w małych przedsiębiorstwach przemysłowych. W nauce geografii ma znać dokładnie kraj rodzinny, jego stosunki etnograficzne w granicach swego powiatu, a przez ćwiczenia kartograficzne ma dojść do znajomości mapy i topografii. W nauce historii uczeń musi znać daty najdonioślejszych wydarzeń historycznych z dziejów powszechnych, znać historię Polski i Rusi i najwydatniejsze wydarzenia z dziejów monarchii austriacko-węgierskiej.

Nauka historii naturalnej ma doniosłe znaczenie pedagogiczne w szeregu innych przedmiotów naukowych szkoły ludowej. Oprócz znajomości najważniejszych tworów przyrody, ich użyteczności i szkodliwości i ich zastosowania w życiu praktycznym, w gospodarstwie domowym, w przemyśle i handlu, oprócz znajomości ciała ludzkiego, głównych zasad pielęgnowania zdrowia

i pomocy w nagłych wypadkach, wpływa nauka historii naturalnej także na wychowanie młodzieży, na kształcenie jej uczuć religijnych, estetycznych i patriotycznych, na kształcenie zmysłów i ogólny rozwój władz zmysłowych.

„Poznając przyrodę w jej szczegółach i całości w misternej budowie i w harmonii wszystkich żyjących i martwych tworów na ziemi, składających się na wspaniałą całość natury, ma młodzież poznawać wszechmoc i najwyższą mądrość Stwórcy.

Stosowne traktowanie tego przedmiotu, ma wpływać na kształcenie uczuć religijnych. Piękność i bogactwo przyrody na ojczyściej ziemi ma ją do niej przywiązać i wzbudzić w niej uczucie miłości ojczyzny.

Harmonia barw, form i tonów w przyrodzie rozbudza w młodzieży umiłowanie piękna i kształci uczucia estetyczne w młodzieży. Przyroda ma być dla niej nauczycielką cnoty: pszczoła ma ją uczyć pilności i zapobiegliwości, mrówka cierpliwości i wytrwałości, jaskółka karmiącą swe pisklęta poświęcenia i miłości. Młodzież ma wiedzieć, że w przyrodzie wrze ustawiczna walka o byt i że każde zwierzę narażone jest na liczne niebezpieczeństwa. Przykład walki o byt u zwierząt, ich pracowitości, wytrwałości, statecznego i niestrudzonego dążenia do zamierzonego celu, wpływa na kształcenie woli u młodzieży. Nauka historii naturalnej ma się już w szkole ludowej opierać głównie na spostrzeganiu i tym sposobem kształcić zmysły i wpływać na rozwój władz duszy u dziecka.“ Dokładne spostrzeganie przyczynia się do tworzenia w umyśle młodzieży dokładnych wyobrażeń, a samodzielne określanie spostrzeżeń i porównywanie tworów przyrody, zaprawia młodzież do porządkowania swych myśli i logicznego ich łączenia, ćwiczy w wydawaniu sądów i wniosków i tym sposobem rozwija rozsądek. Nauka historii naturalnej ma za zadanie rozszerzyć horyzont umysłowy młodzieży i zwalczać zakorzenione przesady i zabobony. Plan naukowy przewiduje w klasie 5 i 6-ej osobne godziny na naukę pierwszych zasad zoologii, botaniki, mineralogii, fizyki, chemii i higieny. Każda szkoła ma mieć ściśle określoną przez radę szkolną krajową kolekcję przyrządów fizykalnych, przeznaczonych do przeprowadzenia eksperymentów. Prócz tych nauk, już od 2-giej klasy wprowadzoną jest nauka metodyczna rysunków od ornamentu

płaskiego prostolinijnego, aż do wykreślenia łatwiejszych form bryłowych perspektywicznie. A w szkołach żeńskich rysowanie i układanie wzorów dla robót kobiecych odbywa się metodycznie, przy zastosowaniu motywów rodzimych, na podstawie wydanych przez lwowskie muzeum przemysłowe wzorów przemysłu domowego. Prócz tych nauk we wszystkich ludowych szkołach udzielaną jest nauka śpiewu i gimnastyki.

III.

Rozwój szkolnictwa ludowego w Galicyi datuje od chwili, kiedy w kraju powstał samorząd. Kiedy rada szkolna krajowa 1868 r. odbierała z rąk władz politycznych i duchowieństwa, opiekę nad szkołami publicznymi, stan oświaty był opłakania godny. Według pierwszego sprawozdania rady szkolnej krajowej było w Galicyi w r. 1869 ogółem 2.460 szkół ludowych, 3.165 nauczycieli i 163.917 uczniów. Według sprawozdania zaś rady szkolnej krajowej z r. 1904 było w roku szkolnym 1903/4 szkół ludowych 4.561, z liczbą klas 9.907 z liczbą nauczycieli 10.082 i z liczbą uczniów 811.564. Ale w tych cyfrach nie mieści się jeszcze cały postęp jaki Galicya w ciągu tego 35 okresu uczyniła. Jeżeli z cyfr widzimy, że liczba szkół się podwoiła, liczba nauczycieli potroiła i liczba uczniów wzrosła pięciokrotnie, to znacznie większy jeszcze postęp odbył się w wewnętrznej organizacji szkoły i w sposobie nauczania. Krajowy inspektor szkół Stanisław Olszewski, w piśmie fachowem „Szkoła“, -w roczniku 1868 taki daje obraz ówczesnej szkoły: „wiele jest u nas szkółek, ale albo tylko na papierze albo takie, że jest budynek szkolny, ale bez nauczyciela i uczniów albo nawet z nauczycielem, ale takim, iż lepiejby się stało, żeby go wcale tam nie było. Rozwój oświaty jednak żółwim postępował krokiem z powodu ubóstwa kraju i braku wszelkich źródeł na opędzenie milionowych potrzeb budżetu szkolnego. A chociaż światlejsze umysły w kraju wielkim głosem nawoływały do hojnego uposażenia szkół i energicznego szerzenia oświaty to kraj zubożony, sejm bez źródeł dochodu, rada szkolna krajowa bez funduszków, nie mogły tej nieodzownej potrzebie zadość uczynić“. „Mój program mieści się w tych słowach: szkoły, szkoły i jeszcze raz szkoły!“ mówił w roku 1867 na ratuszu lwowskim poseł Floryan Ziemiałkowski.

„Pieniądze, które wydacie na rzecz oświaty mówił prezydent Dietl w sejmie krajowym 1866 — nie są wydane; są one tylko wypożyczone, bo oświata to najrzetelniejszy dłużnik; oświata, która rodzi wolność, moralność i zamożność wynagrodzi z lichwą pieniądź na jej rzecz wypożyczony“. Sejm tych słów słuchał jednym uchem, może chciał oświaty, lecz nie miał pieniędzy na szkoły. Dopiero 1871 r., a więc w trzy lata po ustanowieniu rady szkolnej krajowej uchwalił sejm na nagrodę dla odszczególniających się nauczycielitudzież na cele wychowania i oświaty kwotę 10.000 zł. Przerzucając dzisiaj żółkłe karty stenograficznych rozpraw sejmu krajowego z tych lat, kiedy na oświatę nie było pieniędzy, kiedy się czyta te nieustanne zachęty do oszczędności w budżecie szkolnym, trudno się oprzeć bolesnemu uczuciu zawodu, że powołani do sterowania krajem ówcześni politycy, zadań oświaty nie rozumieli i szkołę ludową traktowali po macoszemu. Dopiero w drugim 10-leciu sejmowem 1873—84 budżet szkolny poczyna wzrastać, począwszy od 58.200 do 370.650 złr. Co prawda w tym czasie budżet szkolny w bogatych Czechach wynosił 10 razy tyle. To nie przeszkadzało ówczesnemu sprawozdawcy komisji budżetowej Sejmowi Krajowego czynić gorzkich wyrzutów radzie szkolnej krajowej, że co roku bardzo znacznie przekracza preliminarz szkolny. Dziś te stosunki się zmieniły. Wedle zamknięcia rachunków 1902 wynosiły wydatki funduszu szkolnego krajowego 10,424.446 kor., wydatki funduszków szkolnych miejscowych 2,898.363 kor. ogółem budżet szkół ludowych 1902 kwotę 14,634.512, a jakkolwiek suma ta jest bardzo poważnym wydatkiem, to jednak jest ona jeszcze za niską i musimy dążyć do tego, aby w najbliższym czasie mogła być podwojoną. Czechy liczące o milion mieszkańców mniej niż Galicya, wydają na szkoły ludowe według budżetu 1902 r. kwotę 35,4440.644.

W tem zestawieniu mieści się wskazówka na przyszłość i przyznać należy, że dziś już wszystkie stronnictwa polityczne w kraju rozumieją, że nie ma pilniejszej pracy narodowej nad podniesienie w kraju oświaty ludowej. A nie tylko pod względem ilości szkół, wysokości kwalifikacji sił nauczycielskich i liczby dzieci uczących się, poczyniła Galicya w ostatnim 20-leciu wielkie postępy. Także, pod względem sposobu nauczania, planow naukowych, umieszczania szkół postęp jest znaczny. Kraj i gmi-

ny zbudowały 4194 budynków szkolnych a tylko 343 szkół mieści się w budynkach najętych. Z każdym rokiem przybywa nowych kilkadziesiąt budynków szkolnych a w roku 1903 sejm na budowę szkół ludowych przeznaczył fundusz 400,000 kor. polecając, ażeby połowę tego kredytu użyła w miastach i w miasteczkach, a połowę w gminach wiejskich. Większa część szkół posiada ogrody szkolne, lub pole przeznaczone do użytku młodzieży, na których założono ogródki szkolne; w 1902 r. było takich ogrodów 2,858. Prócz tego 1982 szkół posiada morg lub więcej ziemi ornej dla użytku nauczyciela. Założono 26 dopełniających kursów rolniczych, w których pobierało naukę 1420 uczniów. Nadto założono kursa dla dorosłych analfabetów i kilkanaście kursów naukowych specjalnych handlowych, gospodarstwa domowego, robót ręcznych kobiecych i t. d. Największe atoli postępy poczyniły szkoły ludowe w miastach i miasteczkach. Nie ma już dzisiaj miasteczka w Galicyi w którym by nie było szkoły wydziałowej lub klas 5 i 6-stej szkół ludowych wyższego typu. A są miasta, pomijając duże stolice, w których jak w Krakowie jest 10 wydziałowych szkół, a we Lwowie 17 wydziałowych szkół, które mają po kilka szkół wydziałowych. Tak Biała, Bochnia, Drohobycz, Gorlice, Jarosław, Jasło, Nowy Sącz, Podgórze, Przemyśl, Rzeszów, Sambor, Sanok, Tarnopol, Tarnów, Wieliczka, Złoczów mają po dwie duże szkoły wydziałowe. Kołomyja, Stanisławów mają po 3 szkoły wydziałowe, a wszystkie inne miasta i miasteczka mają po jednej męskiej i po jednej żeńskiej 5 i 6-cio klasowej szkole ludowej wyższego typu.

Niepodobna tu wchodzić we wszystkie bardzo ważne szczególności szkolnictwa ludowego w Galicyi. Interesujących się tą sprawą odsyłamy do sprawozdań rady szkolnej krajowej, corocznie wydawanych o stanie wychowania publicznego, tudzież do wybornej książki profesora Józefa Buzeka p. t. „Studia z zakresu wychowania publicznego, I szkolnictwo ludowe“, wydanej we Lwowie 1904. Za przedmiot szczególnych uwag wybieramy przedstawienie szkolnictwa ludowego w mieście Lwowie w porównaniu ze szkolnictwem ludowym w stolicy Polski, w Warszawie.

IV.

Jeżeli powyżej wykazany stan szkolnictwa ludowego w Galicyi, pomimo niezaprzeczonych postępów jakie szkolnictwo ludowe uczyniło w ostatnim dwudziestoleciu, nie może uchodzić za zadawalniające i wiele jeszcze pozostawia do życzenia; to cóż dopiero powiedzieć o szkolnictwie ludowym w Królestwie Polskiem, gdzie rząd systematycznie dążył do obniżenia wszelkiej nauki i w ciągu ostatniego 40-lecia, cofnął stan oświaty ludowej tak, że Królestwo Polskie w 1861 r. liczyło więcej szkół, niżeli dzisiaj. Rezultaty tego 40-go systemu obniżania oświaty w Polsce, doprowadziły do tego, że stan oświaty ludowej w Królestwie Polskiem przedstawia się znacznie gorzej, aniżeli w Galicyi. Na 11 milionów mieszkańców Królestwo Polskie posiada 3,646 szkół ludowych, w których nauka trwa zaledwie pół roku, a ogromna większość dzieci bywa w szkole nie więcej jak 50 razy do roku. Ale cyfry te nabiorą właściwego światła dopiero wtedy, gdy się zważy, że z ogólnej liczby uczniów we wszystkich szkołach ludowych, zaledwie 5%¹ kończy w nich naukę, pozostała zaś reszta opuszcza je wcześniej, przekonawszy się że ze szkoły nie może odnieść żadnej korzyści. Jako przykład do porównania szkolnictwa w Królestwie Polskiem i Galicyi, wybieramy stan szkół ludowych w miastach, a w szczególności porównanie szkolnictwa ludowego w Warszawie i we Lwowie.

W poprzednim zestawieniu wykazaliśmy, ile szkół posiadają miasta galicyjskie 5 i 6-cio klasowych i przedstawiliśmy plany naukowe w tych szkołach, pozwalające młodzieży nabyć już w tym najniższym poziomie szkolnictwa, zaokrąglonego zakresu wykształcenia ogólnego, podstaw nauk przyrodniczych, pierwszych zasad nauk historycznych i dokładnej znajomości języka polskiego. Widzieliśmy, jak wzrastały wydatki na szkołę, a w następnym rozdziale przekonamy się, z jaką ofiarnością miasto Lwów rozwinęło swoje szkolnictwo ludowe. Kiedy w miastach galicyjskich posiadamy dziś 231 szkół wydziałowych, 4—5 i 6-cio klasowych, w Królestwie Polskiem, którego ludność miejska, wynosi 4-tą część ogółu ludności, a trzy razy więcej niż w Galicyi, liczone zaledwie 8 szkół miejskich wieloklasowych i zaledwie 351 szkół początkowych.

Jeszcze gorzej przedstawia się stan rzeczy w Warszawie, Mecenasa Adolfa Suligowskiego zasłużony działacz społeczny i świetny publicysta ogłosił w roku zeszłym źródłową pracę o szkolnictwie ludowym miasta Warszawy, i dał jej przerażający tytuł: „Miasto analfabetów.“ *) Fakty, które ta książka oświeciła są okropne; kto ją czyta, wiele z tego co się dziś w Warszawie dzieje zrozumie. Jest to najboleśniej i najdosadniej krytyka polityki rosyjskiej w Polsce. Warszawa rośnie w olbrzymich cyfrach. Kiedy w 1874 r. liczyła 261,249 mieszk. było ich 404,889 a dnia 1. stycznia 1904 doszła do 771,382 mieszkańców. Inaczej mówiąc w ciągu lat 30 ludność Warszawy powiększyła się w trójnasób. Jakże wygląda liczba szkół początkowych utrzymanych kosztem miasta?

Na to pytanie odpowiada mecenas Suligowski cyframi. Szkół 8 klasowych nie posiada Warszawa wcale, 7-mio, 6-cio, 5-cio i 4-o klasowej szkoły Warszawa nie posiada żadnej. Ma 2 klasowych szkół 15, jednoklasowych 137. Nadto posiada szkoły wyznaniowe, a mianowicie: żydowskich szkół dwuklasowych 5, żydowskich jednoklasowych 16. Ewangelickich: 4 klasową jedną, 3 klasowe 2, dwuklasowe 2 i jednoklasowych 3.

Procz tego posiada Warszawa szkołę dwuklasową Towarzystwa Dobroczyńności, jedną szkołę Towarzystwa przeciwżebraczego z fundacyi Mańkowskiego i księdza Siemca, i 3 jednoklasowe szkoły instytucyjne. Ogółem szkół 187 a klas 217. Licząc po 50 dzieci na jedną klasę okazuje się, że w tych 217 klasach może znaleźć pomieszczenie 10,815 dzieci. Oprócz tego jest 18 szkół początkowych prywatnych, do których uczęszcza 600 dzieci; razem tedy we wszystkich szkołach początkowych uczęszcza 11,450 dzieci. Mecenasa Suligowskiego oblicza, że ponadto 264 chederach uczy się 13,210 a w siedmiu szkołach religijnych „Talmud Tora“, utrzymywanych przez gminę wyznaniową żydowską uczy się 1010 dzieci. Prócz tego w 52 szkołach niedzielnych pobiera naukę 2,600 dzieci. Ogółem tedy uczęszcza w Warszawie do szkół miejskich 11,450 dzieci, a do szkół wyznaniowych, chederów i szkół niedzielnych 16,810 dzieci. Według spisu ludności 1897 było w Warszawie dzieci w wieku szkolnym od lat 7 do 14-stu 96,412. Zestawiwszy tą cyfrę, oka-

*) Adolf Suligowski. Miasto analfabetów. Kraków 1905, str. 1 do 113.

zuje się się, że reszta 68,152 dzieci nie ma gdzie pobierać nauki, a co rok jest gorzej, co rok cyfra ta się zwiększa, ludności przybywa, a szkół nie ma. Przypuściwszy nawet, że w domu, dzięki znanej ofiarności obywatelskiej oświaty ludowej, 10.000 dzieci pobiera początkowe nauki prywatnie, to zawsze jeszcze 58.000 pozbawione jest nauki.

Brakowi szkół początkowych w Warszawie przypisać należy olbrzymią cyfrę analfabetów, a mianowicie 42·8⁰/₀ mężczyzn, 55·4⁰/₀ kobiet.

Okropny ten wynik pochodzi stąd, że w Warszawie nie ma samorządu miejskiego. Państwo bowiem ma szkoły ludowe nie przeznacza nic, a budżet miejski 1897 roku na szkoły ludowe miasta Warszawy przeznaczył 112.069 rs. Dopiero w roku 1902 wydatek na szkoły ludowe w Warszawie wzrósł do kwoty 263.070. Oczywiście jest to kwota niedorzecznie mała. To też nawet rosyjski inspektor szkół miasta Warszawy Sokołow, w piśmie z dnia 7 czerwca 1894 roku zwrócił się do prezydenta miasta z żądaniem dostarczenia funduszków na założenie nowych szkół początkowych i co za tem idzie rozszerzenia budżetu na te szkoły. Sokołow wykazał, że dla pomieszczenia wszystkich dzieci w Warszawie, będących w wieku szkolnym, należałoby otworzyć nowych 805 klas, co pociągnęłoby za sobą zwiększenie wydatku miejskiego na szkoły o 1,413.000 rubli.

Magistrat ani myślał o takim powiększeniu budżetu szkolnego i do budżetu miejskiego na rok 1905 wstawił 22.118 rs. na otworzenie nowych 14-stu klas. Jest to oczywiście kropla w morzu. Królestwo Polskie, tak długo nie będzie miało szkół ludowych zorganizowanych według typu europejskiego, dopóki nie wskrzesi komisji edukacyjnej, a Warszawa tak długo będzie miastem analfabetów, dopóki nie wprowadzi samorządu miejskiego. Zarządy miejskie znane magistratowi, przy istniejącej organizacji biurokratycznej nie dbają wcale o podniesienie kultury mas ludowych i na oświatę ludową nic nie łożą. Toteż kiedy w przeciągu ostatniego 10-lecia ludność 21 miast guberni warszawskiej bez Warszawy, wzrosła o 120⁰/₀ liczba uczących się w szkołach miejskich wzrosła o 23⁰/₀. Kiedy ludność miast guberni Piotrkowskiej wzrosła o 146⁰/₀ liczba uczących się w szkołach miejskich w tej guberni powiększyła się o 38⁰/₀. W guberni zaś Płockiej liczba uczących

się zmniejszyła się o 14⁰/₀. W 7-miu miastach gubernii Łomżyńskiej zmniejszyła się o 11⁰/₀, w 13 miastach guberni Kaliskiej zmniejszyła się o 19⁰/₀, a w 7-miu miastach gubernii Siedleckiej zmniejszyła o 25⁰/₀.

W 1894 roku w całym Królestwie Polskiem liczono zaledwie 8 wieloklasowych szkół miejskich, istniejących z mocy ustawy z 1884 roku, do których uczęszczało ogółem 1500 dzieci. Szkoły tego typu istniały tylko w 5-ciu guberniach, a mianowicie 2 w guberni Warszawskiej, 3 w guberni Piotrowskiej i po jednej w guberni Kaliskiej, Płockiej i Suwalskiej. A ponieważ w owych guberniach jest 218 miast i miasteczek, liczących przeszło 1¹/₂ miliona ludności miejskiej, przeto jedna szkoła ludowa miejska typu wyższego, wypadła przeciętnie na 27 miast i miasteczek, a na 180.000 ludności miejskiej. W jeszcze gorszych warunkach znajdowało się pozostałych 5 gubernii, w których na 1 milion ludności miejskiej, nie było ani je innej szkoły wyższego typu.

W tym samym czasie liczono w Królestwie Polskiem 351 szkół początkowych miejskich jednoklasowych, do których uczęszczało 229.454 dzieci. Na szkoły te wydawały miasta 329.635 rs. Cyfry te świadczą wymownie o zaniedbaniu szkolnictwa ludowego w Królestwie Polskiem, tak bezprzykładnem, że nawet na Bałkanach stan oświaty ludowej jest korzystniejszy.

V.

Ten okropny stan rzeczy boleśnie dotykał społeczeństwo polskie, to też na długo przed dzisiejszym okresem wolnościowym, obudziła się w społeczeństwie polskiem, potrzeba walki z analfabetyzmem i konieczność szerzenia oświaty ludowej za wszelką cenę i wszelkimi środkami. I kiedy nie można było wystąpić otwarcie, jawnie i prawnie, najlepsze jednostki w społeczeństwie polskiem postanowiły działać tajnie i nielegalnie. Zadanie było niełatwe. Kiedy rząd wprowadził intensywną kulturę pijañstwa i szerzył ciemnotę, najszlachetniejsze jednostki z pośród społeczeństwa polskiego postanowiły przeciwstawić temu pracę nad uświadomieniem ludu i szerzeniem oświaty. Tajna oświata ludowa, prowadzona przez studentów w miastach i kobiety pełne poświęcenia na wsi, w znacznym stopniu poprawiła stan oświaty publicznej w Królestwie Polskiem.

Przez kilkanaście lat nie ustawała praca nielegalna i tajna nad oświatą ludu. I jeżeli dziś stan oświecenia publicznego w Królestwie Polskiem, jest wyższym, aniżeli go przedstawiają urzędowe cyfry, jest to wyłączną zasługą tych pełnych ofiarności i poświęcenia jednostek, które z nieugiętym hartem i z nieustraszoną odwagą, pomimo zakazów i dotkliwych kar, szerzyły w Królestwie Polskiem oświatę ludową. W kraju, nad którym od roku 1831, zaciężyła okropna niewola obcego i nieoświeconego najazdu, rozumiano doskonale, że od politycznej niewoli ciemnota jest jeszcze większem niewolnictwem; niewolnictwem od którego legalnie, c. y. nie legalnie należy się przedewszystkiem za wszelką cenę wyzwolić. Prawo narodu bowiem do oświaty jest prawem przyrodzonym, zasadniczem, jest warunkiem wszelkiego dalszego rozwoju. Z pomiędzy wszystkich katuszy, na jakie był narażony naród polski pod panowaniem najazdu, najstraszniejszym było skazanie całego narodu na ciemnotę.

To też, z pierwszym blaskiem nowej ery, społeczeństwo polskie rozwinęło energiczną pracę nad poprawą smutnego stanu oświaty ludowej. Walka z analfabetyzmem stała się programem pracy narodowej, upowszechnienie oświaty stało się przykazaniem publicznem. Wśród systematycznej pracy, którą rozpoczęło społeczeństwo, zjawiły się liczne projekty, nie wolne od naiwności pochodzącej od entuzjastycznych jednostek. Między innymi warto zanotować „projekt zasadniczy“ p. A. Langego, ogłoszony w numerze 177 „Kuryera Warszawskiego“ 1895 r.*) Pan Lange rozumuje w ten sposób: Warszawa liczy 700.000 mieszkańców, którzy się mieszczą w 7-miu tysiącach kamienic. Przypuśćmy, że w każdym domu znajdzie się 20 osób umiejących czytać i pisać, a około 40 osób w wieku od lat 8 do 40, mężczyzn i kobiet, domagających się mniej lub więcej świadomie nauki czytania i pisanania, której w braku szkół publicznych nabyć nie mogą. W myśl zasady „ilu powołanych tylu wybranych“, p. A. Lange proponuje, aby nauczycielami nieoświeconych w każdej kamienicy, byli ci co umieją czytać i pisać. W ten sposób każdy dom ma stać się szkołą. Elementarz Promyka, powszechnie znany, uczy sztuki czytania i pisanania

---

*) A. Lange — Analfabetyzm i walka z ciemnotą w Królestwie Polskiem. Jan Fiszer 1906, str. 1—71.

w ciągu 7-miu tygodni. Projektodawca przypuszcza, że zamiast 7-miu tygodni potrzeba będzie 42. Gdyby się całe społeczeństwo z entuzjazmem zebrało do pracy, Warszawa mogłaby w ciągu roku pozyskać $7.000 \times 40 = 280.000$ umiejących czytać i pisać, a zatem uzdolnionych do dalszego rozwoju umysłowego. Z chwilą, kiedy wytworzy się taka liczba piśmiennych, całe społeczeństwo zmieni swoją fizyonomię i znajdzie szerokie podście-lisko do szerokiego rozwoju umysłowego. Gdyby tak samo pracowano w innych miastach, miasteczkach i na wsi, w ciągu 43 tygodni, zniknąłby analfabetyzm w Królestwie Polskiem. Projekt p. Langego przyjęto z krytycyzmem zbyt daleko idącym; jedni go określili jako niewykonalne marzenie, entuzya-styczny pomysł, inni jako sentymentalną pracę, a fejetonista „Prawdy“ Świętochowskiego nazwał go „dziecinną paplaniną“. My widzimy w nim tylko objaw tego dążenia do najszybszego napra-wienia okropnego stanu rzeczy, chociaż nie godzimy się na za-sadę, że, *In magnis voluisse sat est*. Bo do oświaty, prócz dobrej woli, potrzeba jeszcze dobrych środków.

W dwa tygodnie później pojawił się w nrze 188 „Kuryera War-szawskiego 1905 r. inny projekt, znanego pedagoga i dyrektora szkoły technicznej p. S. Świecimskiego. Doświadczony pedagog, zwrócił przedewszystkiem uwagę na techniczną stronę walki z analfabety-zmem. Radził przeto założyć towarzystwo szerzenia nauki czytania i pisania na wzór rosyjskich towarzystw „Gramotnosti“, postarać się o zatwierdzenie rządowe i zapewnić sobie odpowiednią liczbę pomie-szczeń dla nauki. W tym celu radzi p. Świecimski, ażeby się naj-najrychlej postarać u zarządów szkolnych w Warszawie, o pozwolenie bezpłatnego korzystania codziennie w wieczornych godzinach ze wszystkich lokalów szkolnych, we wszystkich gimnazyach i szko-łach męskich i żeńskich w Warszawie. Następnie ułożywszy naj-prostszy system nauczania czytania i pisania, zaprosić 2.000 osób mężczyzn i kobiet do bezpłatnego udzielania nauki.

P. Świecimski oblicza, że w szkołach warszawskich jest 811 sal mogących pomieścić 40 do 50 osób, że nauka odbywałaby się 3 razy na tydzień, przeto równocześnie mogłoby korzystać z nauki czytania i pisania 66 tysięcy osób. W ciągu 3 miesięcy mogłaby przeto pierwsza partya analfabetów nauczyć się czytać i pisać. Tym sposobem w ciągu 4 kwartałów możnaby nauczyć

czytać i pisać $66 \times 4 = 264.000$ osób. Koszt utrzymania towarzystwa oraz oświetlenia sal oblicza projektodawca na 13.000. To były projekty w pierwszej połowie 1905 r. Rozwój wypadków, przyspieszył wprowadzenie w życie tych pomysłów. Dziś już społeczeństwo polskie przystępuje do wprowadzenia w życie instytucji mających na celu szerzenie oświaty. Na czele stanęła Polska Macierz Szkolna, założona z inicjatywy Henryka Sienkiewicza i niestrudzonego działacza społecznego Antoniego Osuchowskiego. Polska Macierz Szkolna postawiła sobie za cel krzewienie i popieranie oświaty w duchu narodowym. Do tego celu zdążać będzie Macierz Szkolna przez zakładanie, utrzymywanie i popieranie kursów dla analfabetów, ochronek, szkół ludowych miejskich i wiejskich, seminariów nauczycielskich i szkół ochroniarek, szkół średnich ogólnie kształcących i specjalnych wszelkich typów, oraz kursów niższych i wyższych. Prócz tego Polska Macierz Szkolna zamierza urządzać odczyty popularne, wydawać czasopisma pedagogiczne i ludowe, a wreszcie zajmie się wydaniem polskich podręczników szkolnych. Do zakresu działania Tow. P. M. S. należy nadto: zakładanie czytelni ludowych i bibliotek, oraz domów ludowych dla celów oświaty i zabawy towarzyskiej, udzielanie kształcącej się młodzieży pomocy w formie stypendyów i zapomóg; zorganizowanie porady prawnej w sprawach dotyczących szkolnictwa; układanie projektów, budowa szkół i urządzeń szkolnych, wreszcie opracowywanie danych statystycznych, dotyczących stanu i potrzeb polskiego szkolnictwa wogóle.

Nie minęło pół roku od chwili zawiązania się Macierzy, a już dziś pisma warszawskie donoszą, że P. M. S. założyła przeszło 360 szkół ludowych, a jeżeli praca jej w dalszym ciągu prowadzoną będzie z takim samym zapałem i dla urzeczywistnienia jej zadań składane będą z taką samą ofiarnością fundusze przez ogół społeczeństwa polskiego, to nie ulega wątpliwości, że w najbliższym czasie pokryje się kraj cały siecią szkół ludowych polskich i zrzuci z siebie ten nalot obcych wpływów i infiltrację barbarzyństwa, które obcy najazd sprowadził za sobą. Dziś już widzimy, że ogół polski w Królestwie Polskiem zrozumiał doniosłość powołanej do życia instytucji społecznej, która do urzeczywistnienia swych celów, potrzebuje ogromnych funduszy, i musi na razie stać ofiarnością publiczną. Zresztą działanie Macierzy

Szkolnej objąć musi tylko czas przejściowy, bo niedaleką jest chwila, kiedy cały obowiązek oświaty publicznej, ciężący dziś na społeczeństwie, przejdzie na jego przyrodzone organa z chwilą wprowadzenia samorządu w Królestwie Polskiem. Wówczas szkolnictwo ludowe stanie się najważniejszą funkcją samorządu miejskiego gminnego i ziemskiego. Ale już dziś tworzą się liczne stowarzyszenia z inicjatywy społecznej, mające za zadanie, przetrzymanie tego czasu przejściowego i wśród najcięższych warunków, w chwili, kiedy w kraju szerzy się anarchia i panuje bezprawie rządowe, ludzie przejęci duchem obywatelskim, z całym poświęceniem niosą oświaty kaganiec.

Równocześnie z powstaniem P. M. S. utworzyło się z inicjatywy pp. Włodzimierza Klawera, Mieczysława Brzezińskiego, Ignacego Chrzanowskiego, Stefana Dziewulskiego i Antoniego Osuchowskiego, towarzystwo dla walki z analfabetyzmem, jako pierwsze Koło Macierzy Szkolnej. Program towarzystwa streszcza się w następujących punktach: Ułożyć spis osób dorosłych w każdej kamienicy, spis osób dorosłych analfabetów chcących nauczyć się czytać i pisać; postarać się u gospodarza domu o odpowiednie pomieszczenie na dwie godziny nauki w godzinach wieczornych; tworzyć kółka naukowe z najwyżej 10 osób, chcących się uczyć pod kierunkiem jednego nauczyciela; w celu przygotowania odpowiedniego zastępu nauczycieli, zorganizować praktyczne wykłady dla osób pragnących wziąć czynny udział w nauczaniu analfabetów. Z inicjatywy innego koła osób, (Ludwik Krzywicki, Nussbaum, Marya Weryho Radziwiłłowiczowa, Henryk Janowski, W. Nałkowski, Malinowski i Adolf Suligowski) zawiązało się drugie stowarzyszenie kursów dla analfabetów dorosłych, którego celem jest praca nad kulturalnym podniesieniem upośledzonych warstw naszego narodu. Dla osiągnięcia tego celu, stowarzyszenie to nauczać będzie czytania i pisania w języku polskim wraz z początkami arytmetyki; urządzić będzie systematyczne odczyty i pogadanki z wszystkich dziedzin naukowych, oprowadzać będzie uczących się po galeryach i muzeach. Jako miejsca nauczania służyć mają własne sale stowarzyszenia, sale fabryczne i biurowe. Nauczyciele muszą się zastosowywać do wskazówek udzielanych przez komisję naukową stowarzyszenia. Wyższe cele stawia sobie towarzystwo kursów naukowych, których

założycielami są Henryk Sienkiewicz, Tadeusz Korzon, Samuel Dickstein, Aleksander Jabłonowski, Leopold Kronenberg, Stanisław Leszczyński, Antoni Osuchowski, Adam Kryński, Ignacy Chrzanowski, Piotr Drzewiecki, Julian Adolf Święcicki. Zadaniem towarzystwa jest udzielanie wyższego wykształcenia i ułatwianie pracy naukowej osobom, posiadającym odpowiednie przygotowanie, oraz rozpowszechnianie wiadomości naukowych wśród szerszych warstw społeczeństwa. Dla spełnienia tych zadań, towarzystwo kursów naukowych urządzać będzie systematyczne wykłady, ze wszystkich dziedzin nauk: filologicznych, historycznych, przyrodniczych, społecznych, filozoficznych, matematycznych i technicznych. Urządzać będzie ćwiczenia praktyczne, wycieczki naukowe, odczyty i pogadanki naukowe; zakładać będzie w miarę posiadanych środków, pracownie naukowe, gabinety, muzea, biblioteki, tak w Warszawie jak i innych miastach.

Prócz wymienionych towarzystw oświatowych, powstały jeszcze dwa towarzystwa, mające na celu popularyzowanie nauki wśród warstw robotniczych i rzemieślniczych, i pogłębianie ich wiedzy fachowej, wzorowane na przykładach galicyjskich uniwersytetów ludowych; z tych jedno zawiązało się jako Koło Macierzy ludowej, pod nazwą uniwersytetu ludowego; drugie stojące poza Macierzą, ma być uczelnią wyższą, przeznaczoną dla wszystkich pragnących się zaznajomić z najnowszymi wynikami badań naukowych. Stowarzyszenie to zawiązało się pod nazwą „Uniwersytet dla wszystkich“, a zawiązane zostało przez związek towarzystw samopomocy społecznej.

Widzimy przeto, jaki ruch wszczął się na polu oświaty ludowej i popularyzowania nauk w Warszawie; okazuje się z tego jak wygłodzonem jest to społeczeństwo, jak żądnem nauki i oświaty. Wszystkie te stowarzyszenia powstały z inicjatywy społecznej, z inicjatywy jednostek, które jak żęby w poczuciu odpowiedzialności w sprawach publicznych, w chwili przejściowej, kiedy się tylko otworzyła możliwość pracy publicznej, zanim jeszcze powstały instytucje publicznego prawa, niejako zastępczo spełniają ten obowiązek szerzenia oświaty ludowej, który obecnie wszędzie w Europie zachodniej spoczywa na samorządzie krajowym, powiatowym, miejskim i gminnym. Polak nie pozwoli, żeby go pozbawiono dobrodziejstwa myśli i dostojęstwa ludzkiego. I wśród

ucisku, którego był wiekową ofiarą, zrzuca z siebie niewolę myśli to największe niewolnictwo ciemnoty.

VI.

Ażeby należycie zrozumieć czem jest samorząd dla szkolnictwa ludowego, przedstawimy pokrótce pogląd na rozwój szkół ludowych we Lwowie w okresie autonomicznym. Samorząd szkolny w mieście, we Lwowie zaczyna się od dnia 15 maja 1871 r., to jest od chwili, kiedy w myśl ustaw majowych 1868 r. ustanowiona Rada szkolna okręgowa rozpoczęła swe czynności. Zastała wówczas Rada szkolna we Lwowie 11 szkół, w tym trzy 4-klasowe, a 8-trzyklasowych, tudzież 3 szkoły klasztorne, jedną ewangelicką, jedną 4-klasową grecko-katolicką i trzy szkoły izraelskie. Wszystkie te 11 szkół miejskich, utrzymywane kosztem miasta, liczyły razem 2.284 uczniów, szkoły klasztorne 1.064 uczniów, szkoły izraelskie 687, szkoła ewangelicka 115, a szkoła grecko-katolicka 344. Razem przeto było 4794 dzieci, a wszystkie wydatki miejskie jakoteż subwencje wynosiły 30.374 złr.

Stan nauki pod względem pedagogiczno-dydaktycznym był rozpaczliwy. Do szkoły ludowej wciśnięto język niemiecki w tym wieku, kiedy dziecko w ojczystej swej mowie nie umiało poprawnie się wyrazić i pisać. Książki szkolne, wadliwe pod względem układu, niestosowne swą treścią, przepełnione błędami językowymi, były wprost odstrasające. Stan szkół pod względem nauki zupełnie zły, w szkołach brak środków naukowych, pomieszczenie szkół dla uczniów i nauczycieli szkodliwe. Musiała się przeto Rada szkolna okręgowa i reprezentacja miasta Lwowa zabrać co prędzej do zorganizowania nowych szkół ludowych.

W roku 1874 zorganizowano 10 szkół, 5 męskich i 5 żeńskich. W roku 1877 dwie nowe szkoły, w roku 1879 założono pierwszą szkołę wydziałową żeńską i założono dwie dalsze szkoły, w roku 1883 utworzono dwie szkoły na krańcach miasta na Pasiekach i na Zofiówce i w tym samym roku pomnożono liczbę nauczycieli we wszystkich szkołach, w roku 1886 założono nową

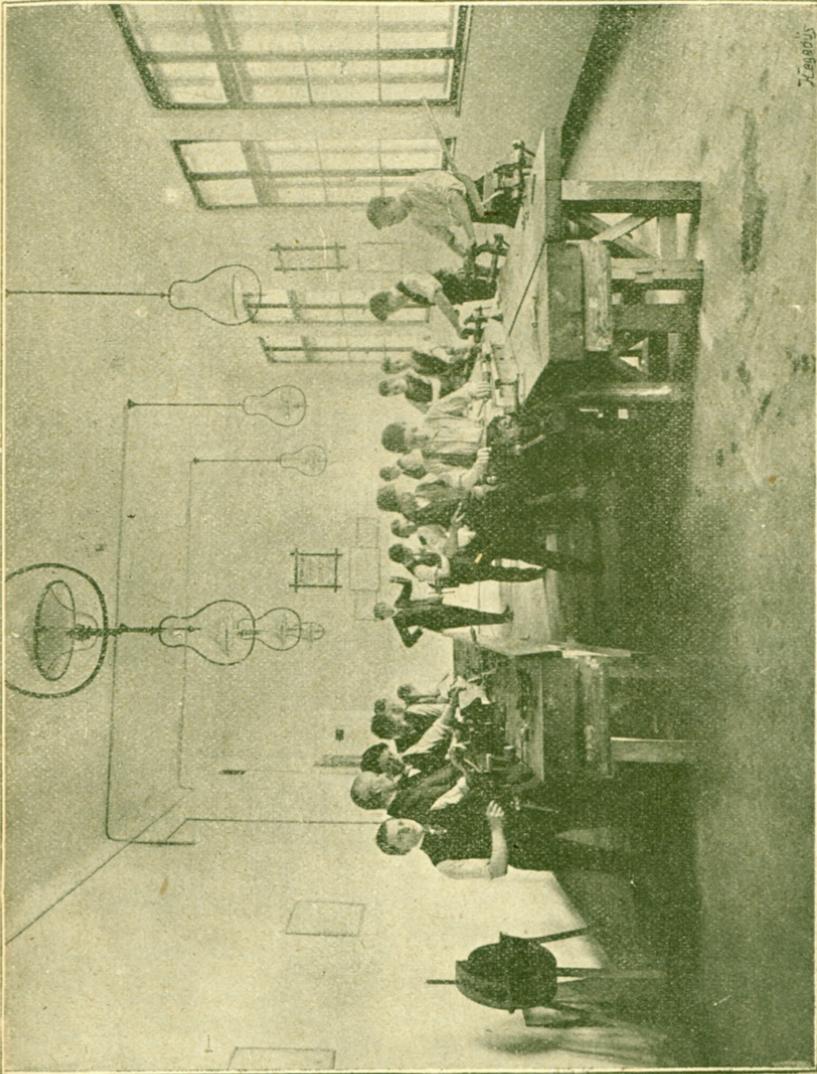
*) Część historyczna tego ustępu opiera się na rozprawie inspektora Mieczysława Baranowskiego, ogłoszonej w księdze pamiątkowej 25-lecia autonomii m. Lwowa. Część cyfrowa na sprawozdaniach Rady Szkolnej Okręgowej przez inspektora szkolnego Kaź. Bruchnalskiego.

szkołę wydziałową żeńską i utworzono dwie nowe szkoły męskie w 1891 r. powstają dalsze szkoły, a 1894 i 1895 r. utworzono 5 szkół męskich 6-cio klasowych, w roku 1894 utworzono 9 szkół przemysłowych uzupełniających. Równocześnie Rada miejska zajęła się lepszym pomieszczeniem szkół ludowych; stan rzeczy bowiem był w okresie przedautonomicznym nader smutny. Pierwsze szkoły ludowe zakładane po zajęciu Galicji przez Austryę mieściły się w budynkach poklasztornych, później w kamienicach najętych, na cele szkolne zupełnie nieodpowiednich. W roku 1871 nie miało miasto Lwów ani jednego budynku na cele szkolne wystawionego. Zupełnie jak w Warszawie w 1905 roku. Zaraz po objęciu szkół przez zarząd miejski rozpoczęto budowę gmachów pod szkoły ludowe. W roku 1872 stanął pierwszy budynek szkolny o 20 salach naukowych przy ulicy Zielonej, kosztem 108.000 złr. W roku 1876 stał drugi gmach szkoły Św. Marcina kosztem 55.000 złr. W roku 1877 trzeci gmach dla szkoły Św. Antoniego, przy ulicy Łyczakowskiej kosztem 81.000 złr. W roku 1883 budynek szkoły Maryi Magdaleny przy ulicy Leona Sapiehy kosztem 47.511 złr. W roku 1884 stał gmach szkoły imienia Św. Anny o 20 salach przeznaczonych dla tysiąca dzieci kosztem 714.000 złr. W roku 1886—88—90 stały trzy dalsze gmachy szkolne, każdy o 20 salach szkolnych; szkoła imienia Mickiewicza kosztem 108.000 złr. szkoła imienia Staszycy kosztem 157.000 złr. i szkoła imienia Czackiego kosztem 127.000 złr.

W następnym roku stały znów dwa budynki szkolne: szkoła imienia Konarskiego kosztem 117.820 złr. i szkoła na krańcu miasta na Łyczakowie kosztem 27.000 złr. W następnych latach powstają 4 budynki szkolne, szkoła wydziałowa imienia Królowej Jadwigi i szkoła imienia Piramowicza i dwie szkoły na krańcu miasta*).

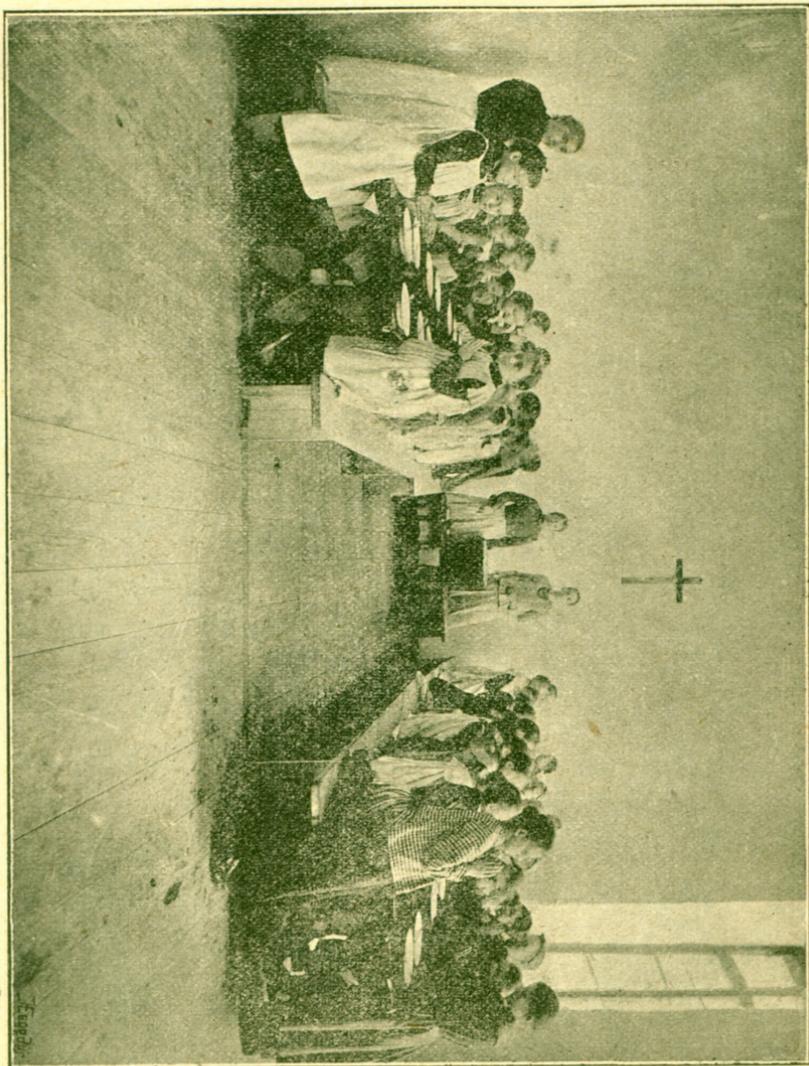
W 25 lat po wprowadzeniu samorządu ma już Lwów 25 szkół z 225 klasami, do których uczęszczało 11.105 dzieci, w tych 5.007 chłopców i 6.098 dziewcząt. Wydatki na utrzymanie szkół ludowych wznoszą w ciągu tego ćwierwiecza z 30.000, złr. w roku 1871 na 447.605 złr. Nadanie samorządu gminie miasta Lwowa

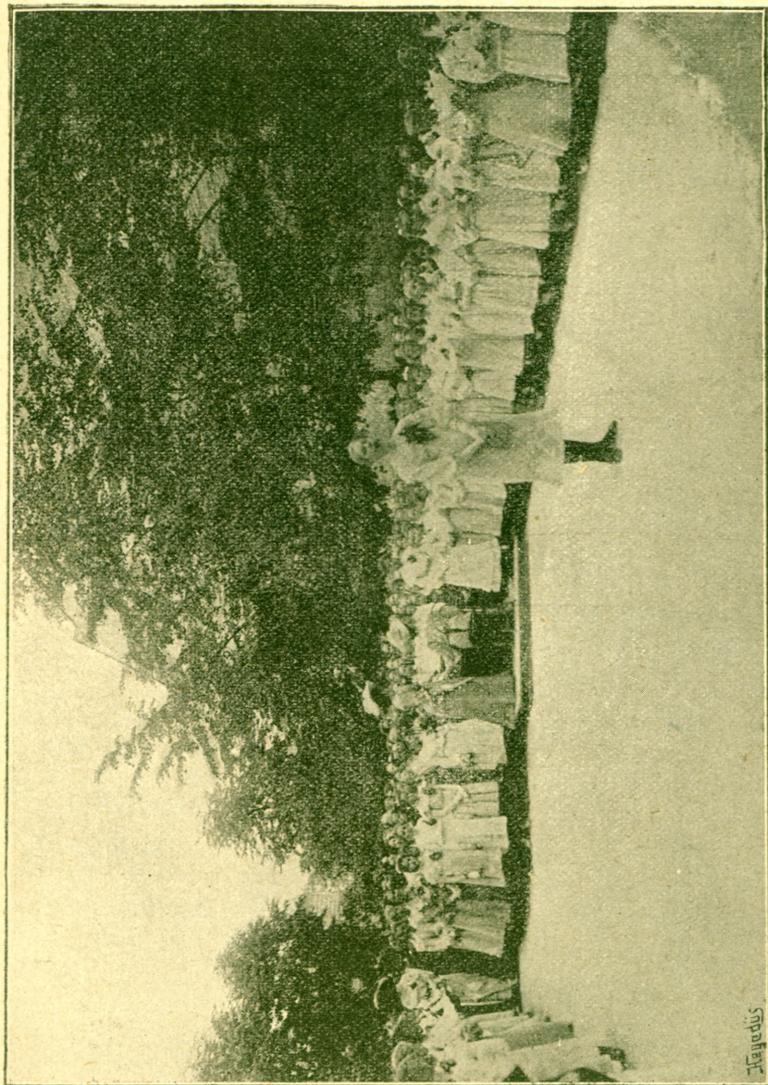
*) W obecnej chwili ustalono program budowy szkolnych 8 gmachów szkolnych kosztem 2,147.500 kor. Tym sposobem Lwów będzie niebawem miał 26 gmachów szkolnych.

NAUKA ZRĘCZNOŚCI W SZKOLE WYDZ. IM. KS. KORDECKIEGO.

REFEKTARZ W SZKOLE WYDZ. IM. KS. KORDECKIEGO.

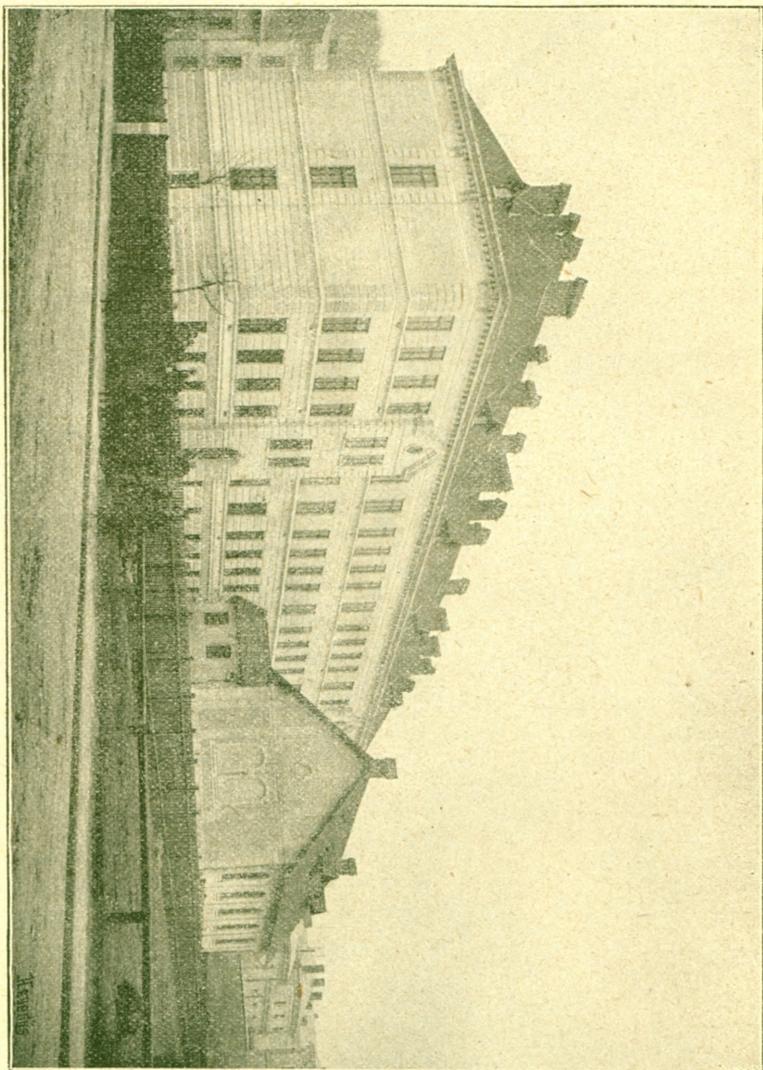

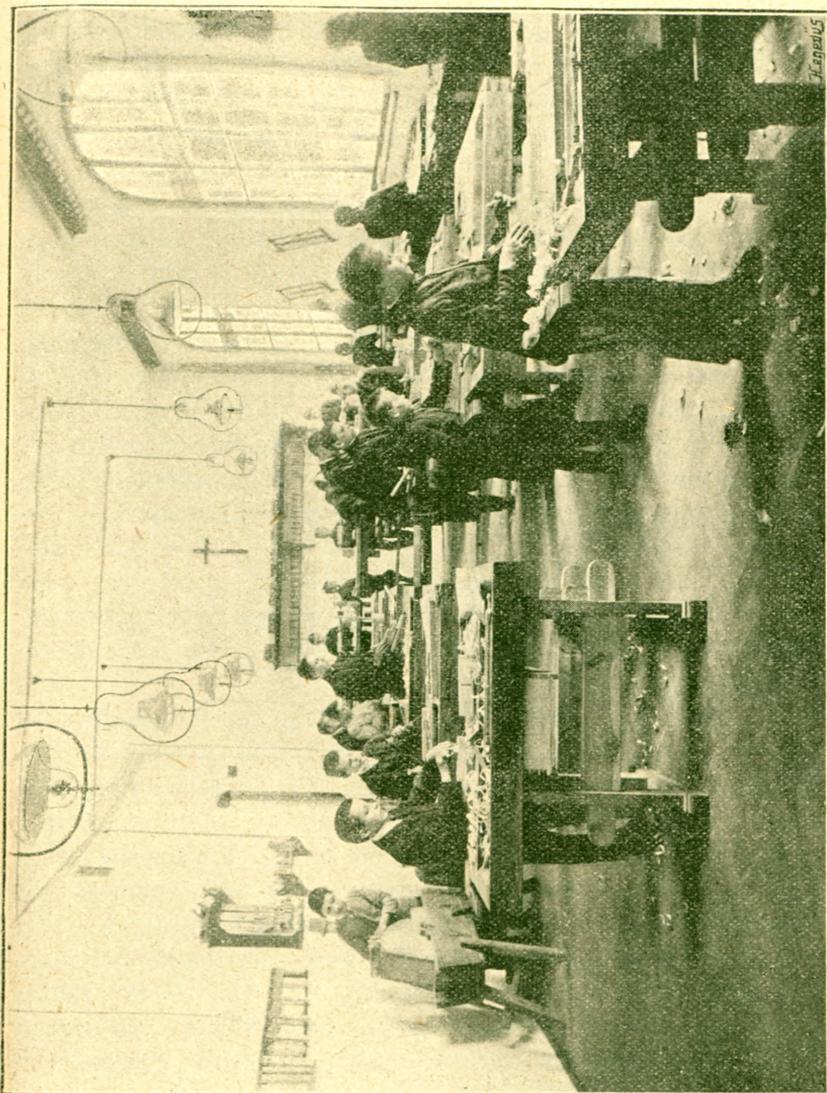

„ŚWIĘTO KWIATÓW“ DEKLAMACYA „JAGODY“ LENARTOWICZA.

Magdalis

GMACH SZKOŁY IM. KRÓLA J. SOBIESKIEGO. (Widok z tyłu.)

NAUKA ZRĘCZNOŚCI W SZKOLE WYDZ. IM. ŚW. ANTONIEGO.

wpłynęło na olbrzymi rozwój szkolnictwa ludowego we Lwowie. W roku 1881 liczył Lwów 89.109 mieszkańców, liczba dzieci obowiązanych do uczenia się wynosiła 13.100, a uczęszczało do szkół miejskich 3.075. Na sto mieszkańców uczęszczało do szkół miejskich, jakoteż prywatnych 5·8 dzieci, a nauka jednego dziecka w szkole miejskiej kosztowała 9·18 złr. W 25 lat potem liczba mieszkańców miasta Lwowa dochodzi do 125 tysięcy, liczba szkół ludowych wzrasta trzykrotnie i liczba dzieci obowiązanych do nauki szkolnej wynosi 14.282, a uczęszcza do szkół miejskich 13.969 dzieci, to znaczy na 100 mieszkańców uczęszcza do szkół 11·1. Nauka jednego dziecka w szkole miejskiej kosztuje 31 złr. i 10 ct. W roku 1904 liczył Lwów 38 szkół ludowych w tym 1 szkoła wydziałowa wyższa przemieniona obecnie na liceum żeńskie, 6 szkół wydziałowych trzyklasowych, połączonych z czteroklasowymi szkołami pospolitemi, dwie szkoły pospolite sześcioklasowe z planem szkół wydziałowych, 11 szkół czteroklasowych, 3 szkoły mieszane, 7 szkół męskich siedmioklasowych, to jest wydziałowych trzyklasowych, połączonych z pospolitemi szkołami czteroklasowymi i 9 szkół męskich czteroklasowych.

W 38 szkołach lwowskich było w roku 1904, klas 325, z tego 172 klas w szkołach żeńskich, 142 klas w szkołach męskich i 11 klas w szkołach mieszanych. Liczba dzieci uczęszczających do szkół publicznych wynosiła 15.148, w tym 8.058 dziewcząt i 7.090 chłopców.

Młodzież ubogą zaopatruje Rada Szkolna krajowa bezpłatnie w książki szkolne, a miasto obdziela ją odzieżą i obuwiem, na co w roku 1904 wydano 14.000 koron. Towarzystwo przyjaciół uczącej się młodzieży, rozdaje w porze zimowej obiady bezpłatne ubogiej młodzieży, a miasto na ten cel udziela towarzystwu subwencji w kwocie 5.700 kor. Wydawanie obiadów odbywa się w izbach szkolnych, a w nowych budynkach szkolnych, są w tym celu urządzone osobne refektarze. Związek rodzicielski utrzymuje domy opieki pozaszkolnej; w domach tych zbiera się dziatwa w godzinach wolnych od nauki, odrabia zadane lekcje, oporządza ubranie i otrzymuje podwieczorek, złożony z kawałka chleba i herbaty. W roku 1894 było takich domów 9, do których uczęszczało 1000 dzieci, a gmina udziela towarzystwu subwencji rocznej w kwocie 2.000 koron. Dla pokrzepienia zdrowia niezamożnej

młodzieży utrzymuje gmina kosztem 3.000 koron własną kolonię wakacyjną w Brzuchowicach, a inne kolonie wakacyjne wspiera kosztem 5.600 koron. Młodzieżą nie mającą sposobności wyjechać na wakacje, opiekuje się komitet korpusów wakacyjnych, a dziatwa otrzymuje codziennie śniadanie złożone z mleka i z chleba, a do pokrycia kosztów przyczynia się gmina kwotą 2.000 koron rocznie. Szlachetnym projektodawcą korpusów i kolonii wakacyjnych był

Ś. p. Mieczysław Baranowski.

Ś. p. Mieczysław Baranowski, jeden z najzdolniejszych i najzasłużeńszych inspektorów szkół lwowskich miejskich. Od 1887 r., kiedy został zamianowany inspektorem we Lwowie, szkoły rozpoczynają erę prawdziwego rozkwitu, tak pod względem rozrostu, jak i kierunku dydaktyczno-wychowawczego. Wytrawny pedagog i psycholog, wielki przyjaciel młodzieży, umiał doskonale trafiać do jej umysłu i serca. Miłością obdarzyło go całe nauczycielstwo lwowskie, którego był prawdziwym opiekunem i przyjacielem.

Inicytor i założyciel wielu pożytecznych towarzystw naukowych, długoletni redaktor czasopisma pedagogicznego „Szkoła“, napisał wiele dzieł treści pedagogiczno-dydaktycznej, nieocenionej wartości.

Niestrudzona praca, wyczerpała przedwcześnie organizm znakomitego pedagoga, a ogólny żal całego nauczycielstwa miasta Lwowa i cześć jaką dlań żywiło, znalazła wyraz w fundacji stypendyumu im. ś. p. Mieczysława Baranowskiego, dla dzieci nauczycieli ludowych. Mieczysław Baranowski był bratem zasłużonego i tyle cenionego w naszym kraju radcy szkolnego Bolesława Baranowskiego.

* * *

W myśl ustawy krajowej każdy uczeń, który nie uczęszcza do jakiego innego zakładu naukowego, obowiązany jest po ukończeniu szkoły ludowej uczęszczać jeszcze przez 3 lata na kursa nauki dopełniającej.

Przy 23 szkołach istnieją takie kursa dopełniające, a mianowicie 2-letni kurs handlowy, jednoroczny kurs szycia białego, jednoroczny kurs krawieczyzny damskiej, jednoroczny kurs gospodarstwa domowego. Tych pięć kursów urządzono przy szkole imienia Król. Jadwigi.

Na naukę dopełniającą uczęszcza 1.200 uczniów. Prócz tych szkół istnieją jeszcze zakłady miejskie dla dzieci w wieku przedszkolnym, a mianowicie 7 ogródków froeblovskich publicznych, do których uczęszczało 355 dzieci. Nadto istniały 3 miejskie kursa dla analfabetów przy szkole imienia Konarskiego, imienia Mickiewicza i wreszcie imienia Sobieskiego. Dla dzieci nienormalnie rozwiniętych urządza miasto szkołę i pamięta o dzieciach moralnie i fizycznie zaniedbanych. Szkoła ostatnia znajduje się w przytulisku brata Alberta a przebywa tam około 100 dzieci.

Szkoła ludowa we Lwowie chętnie wprowadza w swe mury różnorodne zajęcia i stwarza szereg obowiązków, które pracą wychowawczą mają wydatnie wspierać. Między temi zajęciami największą pedagogiczną wartość mają te, które zbliżają młodzież do natury i do jej umiłowania. Chcąc budzić zamiłowanie do kwiatów, zarząd szkolny, w porozumieniu z towarzystwem ogrodniczem, wprowadził systematyczne pielęgnowanie kwiatów przez

działwę szkolną, a nadto przy jednej ze szkół wprowadził praktyczne ćwiczenia w ogrodnictwie. Wszystkie te kulturalne i cywilizacyjne urządzenia społeczne zawdzięczają swe powstanie ofiarności Rady miejskiej i inicjatywie znakomitego inspektora szkolnego p. Kazimierza Bruchnalskiego.

Kazimierz Bruchnalski.

Człowiek to dużej wiedzy, energiczny i sprężysty, o szerokich kulturalnych poglądach, świadomie dążący do celu. Ideałem jego jest: wychowanie młodzieży zdrowej, a temsamem dzielnej. Kiedy od r. 1900, objął ster szkół ludowych lwowskich, wydał szereg zarządzeń, zdążających do podniesienia zdrowotności w szkołach. Wszystkie ulepszenia higieniczne, utrzymanie wzorowej czystości i porządku u młodzieży szkolnej, to bezpośrednio jego zasługa. Matematyk z zawodu, dąży do wyrobienia ścisłego i logicznego myślenia u działwy, wyplenia wszelkiej ślamazarności ducha i wyrobienia energii i samowiedzy, tak bardzo nam dotąd zbywającej. Inspektor Bruchnalski przedsiębrał liczne podróże w celach naukowych szkolnych po całej Austrii, Prusiech, Saksonii, Westfalii i Anglii; poznał najracjonalniej urządzone gmachy szkolne, a wiedzę zdobytą w tym kierunku zastosowuje

praktycznie, udzielając wskazówek cennych przy budowie nowych gmachów szkolnych we Lwowie. Działalność jego ilustruje najdosadniej szybki wzrost budżetu funduszu szkolnego, który w chwili objęcia przez niego urzędowania z kwoty 974.027 K., po sześciu latach, wzrósł do 1.822.865 K. a więc prawie w dwójnasób.

Kazimierz Bruchnalski urodzony we Lwowie 21-go grudnia 1861 r., szkołę realną i politechnikę ukończył we Lwowie i na uniwersytecie lwowskim złożył egzamin na profesora matematyki i fizyki, poczem w r. 1885. pracował w Berlinie w laboratorium prof. Helmholtza i został docentem na lwowskiej Politechnice wykładając, za prof. Wł. Zajączkowskiego matematykę. W 1887 r., został dyrektorem szkoły ślusarskiej w Świątnikach a w 1893 r. powrócił do Lwowa na posadę prof. szkoły przemysłowej. Od grudnia 1900 r. rozpoczął służbę inspektorską w szkołach miejskich we Lwowie.

* * *

Na ulega także wątpliwości, że do podniesienia poziomu szkolnictwa ludowego we Lwowie, które w tej chwili może być wzorem dla wszystkich szkół w Polsce, przyczyniło się w znacznej mierze wyborowe grono nauczycielskie złożone z 399 nauczycielskich sił świeckich i 55 nauczycieli religii z tych 30 księży rzymsko-katolickich, 13 grecko-katolickich i 13 osób mojżeszowego wyznania. Z pomiędzy 399 sił nauczycielskich, było 160 mężczyzn i 230 kobiet.

Ważną jest jeszcze cyfra, określająca stosunek dzieci będących w wieku szkolnym do cyfry istotnie uczęszczających do szkół ludowych.

Otóż w r. 1904 obowiązanych do uczęszczania dzieci nie uczęszczało do szkół ludowych lwowskich ośmioletnich 1.690, siedmioletnich 1.714 i sześciioletnich 1.201, przy bliższym badaniu okazało się, że spis ludności wykazuje fałszywie te dzieci, z tego okazało się, że 64 dzieci wyjechało, 35 było chorych, 11 zmarło, 522 uczyło się już w szkole, 599 dzieci niewyśledzono, 242 zgłosiło się do szkoły, a 242 nie zgłosiło się. Po za tymi wyjątkami, usprawiedliwionymi we Lwowie, uczęszczało 15.148 dzieci do szkół ludowych. Przymus szkolny jest przeto we Lwowie prawie zupełnie wykonany. W r. 1905 było w szkołach publicznych 16.653,

Dodatki dla dyrektora szkoły wydziałowej żeńskiej im król Jadwigi	2.900 K
Dodatki dla 4 nauczycieli tej szkoły	2.400 „
Ryczałt na przybory gimnastyczne tej szkoły	50 „
Instruktor gimnastyki dla wszystkich szkół (w jego miejsce nauczyciel tymczasowy)	1.100 „
Kurs gimnastyki dla nauczycieli	500 „
Honoraria za gry i zabawy	1.500 „
Nauka gimnastyki w szkole im król. Jadwigi	720 „
Kurs dla analfabetów przy szkole im. Czackiego	450 „
Na przedwstępne urządzenie 5 boisk do gier i zabaw	1.100 „
Zaopatrzenie biblioteczek szkolnych	1.000 „
Potrzeby szkolne i urzędowe	6.331 „

Przybory szkolne:

a) utrzymanie i uzupełnienie tychże	6.920 K	
b) zaopatrzenie nowo założonych szkół	6.000 „	
c) dla ubogiej dziatwy na przybory naukowe	1.500 „	
d) ryczałt roczny na przybory naukowe dla szkoły im. król Jadwigi	400 „	14.820 „
Koszta konferencji okręgowej		100 „
Biblioteka okręgowa		400 „
Biuro Rady szkolnej okręgowej		15.808 „
Płace i emolumenta służby szkolnej		38.487 „
Czynsze najmu		72.854 „
Wartość czynszowa ubikacji szkół umiesz- czonych w budynkach miejskich		174.900 „
Opał szkół		28.050 „
Koszta utrzymania ubikacji szkolnych, tudzież koszta utrzymania i uzupeł- nienia inwentarzy szkolnych		65.764 „
Zaopatrzenie nauczycieli i nauczycielek dawniejszego etatu, dodatek osobi- sty dożywotni dla emerytowane dy- rektora szkół ludowych miejskich, tudzież datek dla nauczyciela młod-		

szego tymczasowego, nie mającego prawa do emerytury	3.187 K

Wydatki rozmaite:

a) premie dla celujących uczniów i uczenic	1.500 K	
b) na zakupno odzieży i obuwia dla biednej dziatwy (wraz z froeblów- kami)	18.000 „	
c) obiady dla uczącej się młodzieży	5.700 „	
d) subwencye dla kolonii wakacyjnych	7.740 „	
e) subwencya dla kolonii leczniczej	2.000 „	
f) „ „ korpusów wakacyj- nych	2.800 „	
g) subwencya dla Stow. Pań celem roz- rozdzielania bezpłatnych obiadów uczniom szkół średnich	400 „	
h) subwencya dla Tow. „Związek ro- dzicielski	2.000 „	
i) subwencya na zakupno przyborów do nauki zręczności i urządzenie 20 miejsc w pracowni tej nauki w szkole m. im. św. Antoniego	1.900 „	42,040 „

Zapomogi:

a) dla stanu nauczycielskiego	6.000 K	
b) dla sług szkolnych	600 „	6.600 „

Subwencye dla szkół prywatnych:

a) szkoła wydz. PP. Benedyktynek ormiańskich	7.610 K
b) szkoła wydz. PP. Benedyktynek łącz.	6.770 „
c) „ pospolita ewangelicka.	2.572 „
d) „ „ izraelicka	288 „
e) zakład dla ciemnych	1.500 „
f) „ „ głuchoniemych (z warto- ścią opału)	6.230 „

g) zakład dla głuchoniemych Izraelitów pod kierownictwem Bardacha	870 K	
h) Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“	1.200 „	
i) kurs nauczycieli i nauczycielek gimna- styki	1.200 „	
j) szkoła sług	400 „	28.649 K

Nauka uzupełniająca przemysłowa:

a) $\frac{1}{3}$ część kosztów ponoszonych na uzupełniające szkoły przemysłowe w szkołach męskich	21.459 K	
b) w szkołach żeńskich	1.700 „	23.159 „
	ogółem	1,434.079 K

* * *

Zestawmy teraz cyfry szkolnictwa ludowego w Warszawie w okresie przedautonomicznym i we Lwowie po 33 latach samorządu miejskiego.

Warszawa liczyła w r. 1904 około 871.000 m.

Lwów liczył w tym czasie około 170.000 „

Warszawa nie posiada ani jednej szkoły 7, 6, 5-klasowej miejskiej, Lwów posiada 16 szkół 7 i 9-klasowych i 22 szkół 4-klasowych, a jednej niższo klasowej, Warszawa posiada 15 szkół 2-klasowych i 137 szkół miejskich jednoklasowych.

W ogóle licząc z prywatnymi szkołami Warszawa posiadała w r. 1904 szkół ludowych 187 z 217 klasami, Lwów liczył w tym czasie 38 szkół z 325 klasami.

Warszawa posiada 217 klas, Lwów pięćkroć mniejszy posiada ich 325.

W Warszawie uczęszczało do szkół ludowych miejskich 11.450 dzieci, we Lwowie uczęszczało w r. 1900^{3/4} ogółem 15.148 dzieci, a do dnia 15 listopada 1904 zapisało się 16674 dzieci. W Warszawie około 50.000 dzieci nie uczęszcza do szkół publicznych we Lwowie 1.500 nie uczęszcza do szkół ludowych i to Rada Szk. Kr. bada powody u każdego dziecka z osobna, dlaczego nie uczęszcza do szkoły.

W Warszawie budżet miejski ma szkoły ludowe (soderżanie uczebnych zawiednjeje) w r. 1904 prelimiuuje 362.249 rubli, we Lwowie 1,434.879 koron.

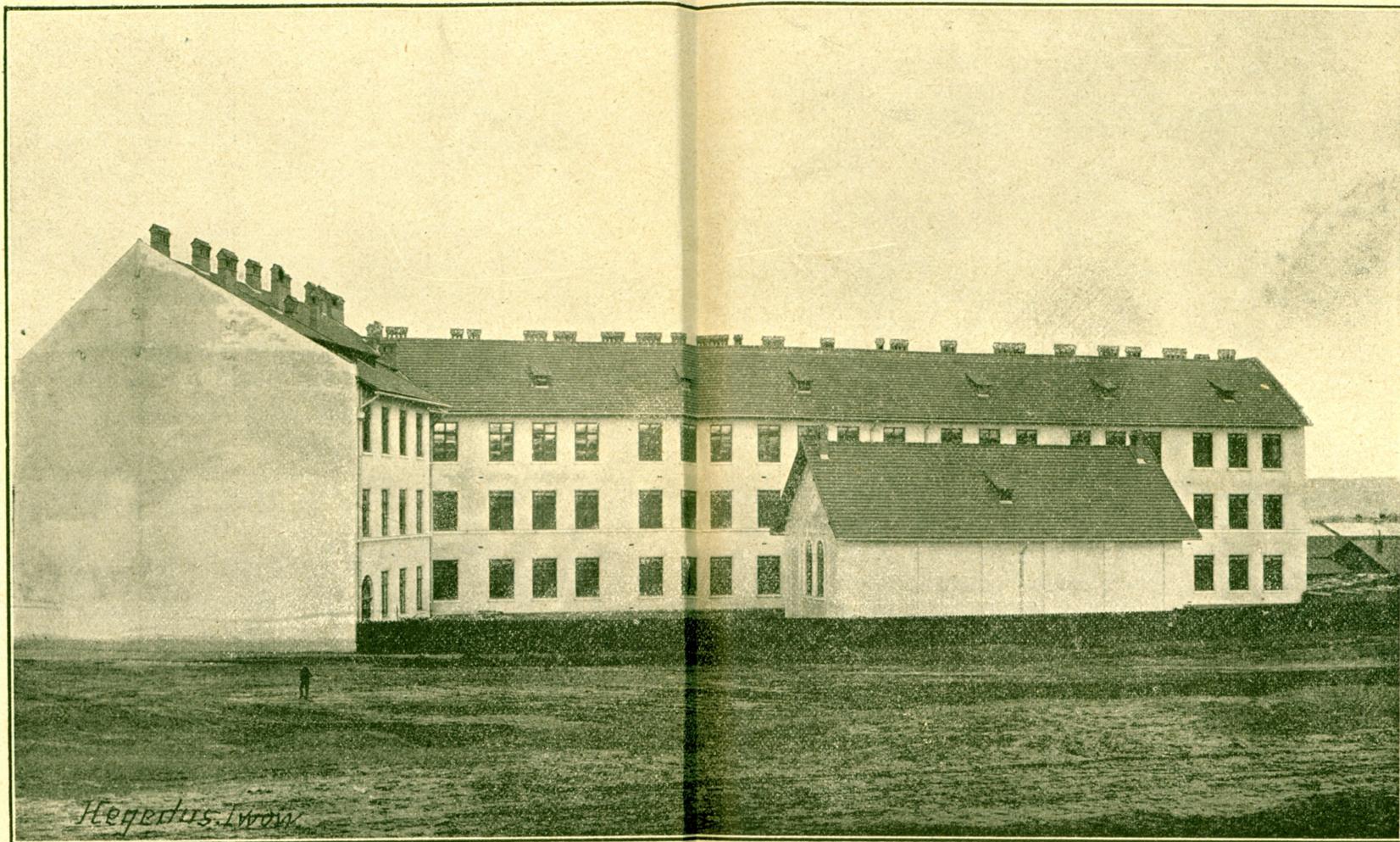
Cyfrы te malują straszne zaniedbania biurokracyi rosyjskiej polegające na niespełnianiu obowiązku oświaty ludowej, Warszawa musi zbudować 100 szkół ludowych 6 i 4-klasowych, o 20—30 salach szkolnych — a buduje 2, Warszawa musi wydać na budowę szkół 20 milionów rubli — a wydaje $\frac{1}{2}$ mil., Warszawa musi mieć budżet szkolny najmniej rocznie 3 miliony rubli a wydaje z nich trzysta kilkadziesiąt tysięcy.

Warszawa, chcąc swe szkolnictwo postawić na poziomie szkolnictwa ludowego we Lwowie, musi 10 razy tyle wydawać na szkoły co Lwów, a otrzymawszy ten poziom, musi mieć później stale 5 razy wyższy roczny budżet szkolny od budżetu szkolnego lwowskiego.

Nie wątpimy, że jeśli za lat 25 publicysta polski pisać będzie historię szkolnictwa polskiego w Warszawie, przytoczy takie same cyfry postępu na tym polu, jak ten, który tu zestawiał (na podstawie urzędowych źródeł miejskich, postępy szkolnictwa ludowego we Lwowie.

Dr. Witold Lewicki.

SZKOŁA WYDZIAŁOWA IM. KS. KORDECKIEGO.

O ubezpieczeniu szkód pośrednich.

Uszkodzenie lub zniszczenie przedmiotu, ubezpieczonego przeciw szkodom ogniowym, pociąga za sobą dla ubezpieczonego, obok bezpośredniej szkody rzeczowej, dalsze straty majątkowe, które, choć ściśle z pożarem związane,¹ są jednak tylko pośredniem następstwem tegoż.

Obok wydatków, poniesionych przez ubezpieczonego wskutek zarządzeń, wydanych w chwili pożaru w celu zmniejszenia lub odwrócenia szkody, wydatków wynagradzanych zresztą zazwyczaj przez Towarzystwa asekuracyjne ogniowe z powodu ich ścisłego choć tylko pośredniego związku ze szkodą ogniową, zdarzają się przedewszystkiem szkody, ujawniające się jako fizyczne, w następstwie pożaru powstałe uszkodzenie przedmiotu, lecz nieobjęte ubezpieczeniem ogniowym, oraz straty spowodowane przez pożar wskutek ubytku dochodów, płynących z użytkowania przedmiotu ubezpieczonego, zatem w zupełności od niezmiennego istnienia tegoż zależnych.

Szkody te odczuwać się dają przedewszystkiem w przedsiębiorstwach przemysłowych, bądź to jako ubytek wartości przedmiotów, będących w chwili pożaru w przeróbce a uległych uszkodzeniu lub zniszczeniu wskutek przerwy w fabrykacji, spowodowanej przez pożar, np. buraków i półfabrykatów w cukrowniach, jęczmienia, słodu i piwa w browarach, bądź też jako utrata zysku lub czynszu wskutek zastoju ruchu przedsiębiorstwa, spowodowanego pożarem, lub też wreszcie jako utrata dochodu wskutek zniszczenia technicznych modeli, planów, klisz fotograficznych itp.

Szkody te wyjątkowo tylko znajdują pokrycie w wynagrodzeniu za szkodę ogniową w samym przedmiocie ubezpieczonym jako takim poniesioną, mianowicie w tych wypadkach, w których

ściśle oznaczenie wartości przedmiotu uszkodzonego lub zniszczonego niemożliwe jest bez uwzględnienia zysku, jaki mógł być osiągnięty ze spożytkowania tegoż, np. przy technicznych modelach, kliszach fotograficznych itp. Z reguły jednak ubezpieczenie ogniowe nie może być rozszerzone na straty wspomniane, gdyż nie podpadają one pod pojęcie tego ubezpieczenia. Przedstawiają one zatem odrębny przedmiot*) ubezpieczenia, po części jako uzupełnienie ubezpieczenia ogniowego — o ile rozchodzi się o uszkodzenie lub zniszczenie danego przedmiotu wskutek następstw pożaru — po części jako samoistne ubezpieczenie zysku przedsiębiorstwa (*Unternehmergewinn*) — o ile rozchodzi się o utratę zysku lub czynszu wskutek zastoju ruchu, spowodowanego pożarem.

Wynagradzanie strat tych, dla których w terminologii fachowej przyjęto ogólnie określenie „*le chômage*“**), stanowi przedmiot ubezpieczenia przeciw pośrednim szkodom ogniowym (*l'assurance contre le chômage, Chômage-Versicherung*), uprawianego przez Towarzystwa asekuracyjne ogniowe w połączeniu z ubezpieczeniem ogniem przedmiotów ruchomych i nieruchomych.

Jakkolwiek ubezpieczenie to odpowiada niewątpliwie istniejącej potrzebie, jako jeden czynnik więcej, pożądany w interesie ochrony majątku społecznego, to jednak zaprzeczyć się nie da, że przez jak najdalej idące pokrycie strat majątkowych, powstających wskutek pożaru, zmniejsza się dbałość ubezpieczonego o utrzymanie majątku a zwiększa się prawdopodobieństwo spekulacyjnego wyzysku ubezpieczenia, niepożądanego zarówno ze względów publicznych, jak i w interesie Towarzystw asekuracyjnych ogniowych, których ryzyko doznaje znacznego a w zwykłych warunkach ich działalności nieprzewidzianego zwiększenia.

---

*) „Przedmiot“ w znaczeniu niemieckiego wyrazu „*Interesse*“; używając wyrazu tego popełniamy, pod względem terminologicznym, ten sam błąd, który zakradł się wprawdzie z innej przyczyny, w § 778 niemieckiego kodeksu handlowego: „*Jedes in Geld schätzbare Interesse, ... kann Gegenstand der Versicherung sein*“.

**) *Chômage* od *chômer*, świętować. *Chomage* w znaczeniu: bezrobocie stanowi również przedmiot osobnej gałęzi ubezpieczenia przeciw skutkom niezawinionego braku pracy w łączności z ubezpieczeniem robotników przeciw chorobom, wypadkom i niezdolności do pracy.

Obawa ta tem bardziej jest usprawiedliwioną, ileże przedmioty ubezpieczone pozostają pod ciągłym i bezpośrednim wpływem ubezpieczonego, któremu niekiedy np. jako najmującemu, tylko o tyle na utrzymaniu tych przedmiotów zależy, o ile używanie ich zapewnia mu źródło dochodu. Niepomyślnie warunki majątkowe, wskutek zmniejszenia się rentowności przedsiębiorstwa, łatwo skłonić mogą ubezpieczonego do rozmyślnego podpalenia w chęci osiągnięcia choćby części zysku, płynącego w normalnych warunkach z użytkowania przedmiotów ubezpieczonych.

Osiągnięcie nieusprawiedliwionego zysku z ubezpieczenia przeciw szkodom pośrednim jest tem prawdopodobniejsze, ile że ścisła ocena straty, jaką ubezpieczony wskutek zastoju ruchu przedsiębiorstwa ponosi, w wysokim stopniu jest utrudnioną, a niekiedy wprost niewykonalną skutkiem rozlicznych, najróżnorodniejszych następstw, jakie pożar w poszczególnych przedsiębiorstwach, zależnie od odrębnych właściwości tychże, powoduje. Trafne oszacowanie szkody możliwe jest tylko w tych nielicznych wypadkach, gdzie rozchodzi się o ubytek dochodów, których realizacja zapewnioną jest wskutek umów np. przy ubytku czynszu, lub też o ile szkoda pośrednia objawia się jako fizyczne, obiektywnie ocenić się dające uszkodzenie przedmiotu ubezpieczonego. Zresztą, a w szczególności co do szkód, powstałych z utraty zysku, na których uzasadnienie, — wobec nieuchwytej natury uszkodzeń — zupełnie pewne dowody wogóle dostarczone być nie mogą, zdane są Towarzystwa asekuracyjne na dowolne, niekiedy bezpodstawne uroszczenia ubezpieczonego i z góry przygotowane być muszą na nadużycia z jego strony.

Jeżeli już wsamem założeniu ubezpieczeń przeciw szkodom pośrednim leży niebezpieczeństwo spekulacyjnego nadużycia, to obecny sposób postępowania Towarzystw, tę gałąź ubezpieczeń uprawiających, usprawiedliwia zupełnie słuszność zarzutów, podniesionych przeciw niej zarówno przez władze jak i bezpośrednio interesowane Towarzystwa asekuracyjne ogniowe.

Przedewszystkiem nie żądają Towarzystwa, uprawiające ubezpieczenia przeciw szkodom pośrednim, przy zawarciu ubezpieczenia ścisłego określenia poszczególnych szkód, jakie ubezpieczenie ma obejmować, lecz ubezpieczają ogólnie t. zw. policą ryczałtową (*Pauschal-Police*) wszelkie, po pożarze powstać mogące szkody

pośrednie. Również nie żądają wspomniane Towarzystwa wypodkowania sumy ubezpieczyć się mającej na podstawie przeciętnego dochodu danego przedsiębiorstwa za pewną ilość lat, poprzedzających zawarcie ubezpieczenia, lecz zezwalają na oznaczenie sumy tej w ułamku sumy ubezpieczenia ogniowego. W podobny sposób wymierzana bywa premia, za ubezpieczenie opłacić się mająca, przez zastosowywanie premii, zaliczonych przy danem ryzyku przez Towarzystwa ogniowe, z doliczeniem zupełnie dowolnie oznaczonych dodatków.

Wspomniane powyżej trudności w obliczeniu szkody omijają Towarzystwa w ten sposób, że nie żądając od ubezpieczonego udowodnienia szkody i stwierdzenia jej w drodze ekspertyzy, wynagradzają bez jakiegokolwiek likwidacyi szkodę pośrednią w stosunku wynagrodzenia za szkodę ogniową, najczęściej w ułamku sumy ubezpieczenia ogniowego. Unikają one tem samem trudności, połączonych z ścisłem ograniczeniem czasokresu, za który wynagrodzenie ma być przyznane. Z natury rzeczy czas ten liczony być winien do chwili, w której ruch przedsiębiorstwa na nowo podjęty względnie budynki lub ubikacje na nowo wynajęte zostaną, przyczem jako najdłuższy okres przyjęty być może 1 rok.

Dalszy brak obecnego sposobu uprawniania ubezpieczeń przeciw szkodom pośrednim leży w tem, że Towarzystwa asekuracyjne ogniowe w nielicznych tylko wypadkach zawiadamiane bywają o ubezpieczeniu szkód pośrednich, zawartem odnośnie do przedmiotów, przeciw szkodom ogniowym ubezpieczonych, tak, że ryzyko, przez Towarzystwa ogniowe ponoszone, często bez ich wiedzy ulega zwiększeniu.

Z tego też powodu głównie zwalczały Towarzystwa ogniowe ubezpieczenie szkód pośrednich upatrując w niem, a w szczególności w wynagrodzeniu, zapewnionem z góry w pewnej ściśle określonej kwocie, tolerowanie ubezpieczenia ogniowego ponad rzeczywistą wartość przedmiotów (*Ueberversicherung*) i stale domagały się, by szkody pośrednie pozostawiane były w znacznej części na ryzyko ubezpieczonego, a to w tym celu, aby nie zmniejszać wskazanej w ich interesie dbałości ubezpieczonego o utrzymanie przedmiotów ubezpieczonych.

Tej działalności Towarzystw ogniowych przypisać należy w znacznej mierze, że zawieranie ubezpieczeń pośrednich, w nie-

których państwach zupełnie zabronione zostało, w innych zaś dozwolone tylko pod pewnymi ograniczeniami przy równoczesnem ustawowem uregulowaniu sposobu uprawiania tego ubezpieczenia.

Ubezpieczenie przeciw szkodom pośrednim wprowadzone zostało po raz pierwszy w r. 1877 we Francji przez Towarzystwa asekuracyjne ogniowe „*le Globe*“, „*le Monde*“, „*la Metropole*“ „*la Foncière*“ i znalazło, przy zupełnym braku jakichkolwiek ustawowych ograniczeń, dość rozległe zastosowanie, gdyż już w r. 1887 zamierzone zostało utworzenie akcyjnego towarzystwa pod firmą „*Le chômage international*“, wyłącznie dla uprawiania ubezpieczeń pośrednich, także i w drodze reasekuracji. Towarzystwo to jednak nie przyszło do skutku.

Przez wspomniane Towarzystwo „*la Foncière*“ wprowadzone zostało ubezpieczenie szkód pośrednich w r. 1886 w Szwajcaryi, gdzie — uprawiane przez prywatne Towarzystwa asekuracyjne — rozwinęło się ono znacznie, zwłaszcza w kantonie genewskim. Wymienione już poprzednio braki w sposobie uprawiania tego ubezpieczenia, nasuwające coraz bardziej obawę pożarów spekulacyjnych, skłoniły jednak niebawem Towarzystwa asekuracyjne ogniowe do ochrony swych interesów przez zawarcie umowy (do której tylko Towarzystwa „*la Foncière*“, „*la France*“, „*l'Urbaine*“ i londyńskie „*Phoenix*“ nie przystąpiły), na podstawie której przede wszystkim wykluczone zostało ubezpieczenie szkód pośrednich pod grozą utraty praw do wynagrodzenia ogniowego przy ubezpieczeniach przędzalni, fabryk wyrobów drzewnych, młynów, hoteli sezonowych i t. p. Pozatem wносиły niektóre Towarzystwa stale w wypadkach skonstatowanego nadużycia ubezpieczenia przeciw szkodom pośrednim zażalenie do Związkowego Urzędu dla spraw asekuracyjnych (*Eidgenössisches Versicherungsamt*), przez co skłoniły wspomnianą władzę do podjęcia prac około ustawowego uregulowania tej gałęzi ubezpieczeń.

Zwołana przez Związkowy Urząd dla spraw asekuracyjnych w r. 1901 ankieta w sprawie ubezpieczeń szkód pośrednich nie wydała wprawdzie oczekiwanego przedewszystkiem rezultatu, mianowicie nie wykazała czy i o ile ubezpieczenia te wpływają na częstość szkód ogniowych, natomiast stwierdziła znaczny ich rozwój i wykryła jak najszczegółowiej wszelkie niedostatki sposobu

ich uprawiania. Wobec tego wyniku ankiety, zwłaszcza wobec wykazanej istotnej potrzeby ubezpieczeń przeciw szkodom pośrednim, postanowił Związkowy Urząd dla spraw asekuracyjnych nie zabraniać wręcz zawierania tych ubezpieczeń, lecz stworzyć racjonalne podstawy dla ich rozwoju, wykluczające przedewszystkiem ograniczenie interesów Towarzystw asekuracyjnych ogólnych. Wychodząc z tego zapatrywania dążono do usunięcia wszelkich nadużyć ubezpieczenia przeciw szkodom pośrednim a odnośne zarządzenia Związkowego Urzędu dla spraw asekuracyjnych znalazły swój wyraz w uchwale Rady związkowej z dnia 9 maja 1902 r.

W myśl uchwały tej zabronione zostało używanie polic z ryczałtowym oznaczeniem szkód wynagrodzić się mających (*Pauschal-Police*) oraz wynagradzanie szkód w formie z góry oznaczonego ułamku wynagrodzenia za szkodę ogniową, bez poprzedniego sprawdzania szkody. Wreszcie uczyniono zawarcie ubezpieczenia przeciw szkodom pośrednim zależnem od zezwolenia Towarzystwa, w którym przedmioty, przeciw szkodom pośrednim ubezpieczyć się mające, od szkód ogólnych ubezpieczone zostały. Wprowadzenie dalszych ograniczeń nie uważano za wskazane wychodząc z zapatrywania, że ubezpieczeniu szkód pośrednich daną być musi możność swobodnego rozwoju, na którego kierunek znaczny wpływ wywierać mogą Towarzystwa ogólnych, w racjonalnym rozwoju tego ubezpieczenia przedewszystkiem interesowane.

W istocie w niedługim czasie, bo w latach 1903 i 1904 ustanowiły kantonalne Towarzystwa ubezpieczeń, na konferencyach w Aarau i Zurychu odbytych, szczegółowe normy co do rozmiarów ubezpieczenia szkód pośrednich, przyczem z góry przyjęto zasadę, że ubezpieczenie szkód pośrednich nie powinno pokrywać wszelkich strat majątkowych, będących następstwem pożaru, przeciwnie część szkód tych i to w każdym razie znaczna, pozostawać powinna na ryzyko ubezpieczonego. W tym duchu postępując, wyłączyły wspomniane Towarzystwa z ubezpieczenia szkód pośrednich przedsiębiorstw przemysłowych ubezpieczenie czystego zysku oraz strat, wynikłych wskutek utraty klienteli, a wynagrodzenie wszelkich innych strat, między innymi także i utraty czynszu, uczyniły zależnem od jak najdokładniejszego ich udowodnie-

nia, przyczem czas, za który wynagrodzenie maksymalnie przyznane być mogło, ograniczono do 1 roku.

W Niemczech istniały w niektórych państwach związkowych zakazy zawierania ubezpieczeń przeciw szkodom pośrednim, wydane przeważnie w drodze rozporządzeń władz administracyjnych lub też, przy sposobności zatwierdzania statutów Towarzystw asekuracyjnych, którym władze nadzorcze stale odmawiały pozwolenia na wszelkie przez nie zamierzone rozszerzenie ubezpieczenia ogniowego na szkody pośrednie. W innych państwach związkowych natomiast ubezpieczenia te dozwolone były bez jakichkolwiek ograniczeń tak np. w miastach hanzeatyckich, gdzie, sporadycznie wprawdzie, zawierały zarówno niemieckie jak i zagraniczne Towarzystwa asekuracyjne ogniowe, w połączeniu z ubezpieczeniem ogniem domów mieszkalnych, ubezpieczenia przeciw utracie czynszu najmu. Tak wynagradzała Hamburger Feuerkasse straty w czynszach, powstałe wskutek pożaru, do wysokości 10^{0/0} wartości ubezpieczonych w tem Towarzystwie budynków.

Zakazy zawierania ubezpieczeń przeciw szkodom pośrednim dość często jednak musiały być uchylane, wobec wykazanej przez koła interesowane istotnej potrzeby ubezpieczenia niektórych strat pośrednich. Ustępstwa od władz rządowych w tej mierze uzyskane, dotyczyły jednak wyłącznie szkód, objawiających się w następstwie pożaru jako fizyczne, z wszelką pewnością ocenić się dające uszkodzenie przedmiotu ubezpieczonego.

Rozporządzeniem pruskiego ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 29 września 1888 dozwolone zostało żądane przez fabrykantów cukru ubezpieczenie ubytku wartości buraków powstającego w następstwie pożaru.

Następnie zezwoliło wspomniane ministerstwo rozporządzeniem z dnia 9 października 1892, wskutek petycji Niemieckiego Związku browarników i Związku browarów berlińskich, na ubezpieczenie szkód, powstałych w zapasach piwa, złożonych w piwnicach fermentacyjnych, oraz w zapasach jęczmienia i słodu, znajdujących się w przeróbce, wskutek uszkodzenia lub zniszczenia przez pożar urządzeń chłodni i suszarń. Ubezpieczenie to, które poraz pierwszy wprowadzone zostało przez Towarzystwo „*Hamburg-Bremer Feuerversicherungs-Gesellschaft*“, dozwolone zostało wszakże z tem ograniczeniem, że ubytek wartości z wspomnia-

nych przyczyn powstały, mógł być wynagradzany tylko do wysokości ceny piwa, uzyskanej w hurtownej sprzedaży, względnie ceny kosztów jęczmienia i słodu, przyczem $\frac{1}{4}$ ubezpieczonej sumy pozostawać miała na ryzyko ubezpieczonego. Wreszcie wyłączony został z ubezpieczenia zysk, spodziewany wskutek dalszej przeróbki i następnej sprzedaży tych produktów. Ubezpieczenie to dozwolone zostało z temi samemi ograniczeniami w Wirtembergii reskryptem ministeryalnym z dnia 24 czerwca 1893, w Bawaryi rozporządzeniem ministeryalnym z dnia 18 lipca 1892 i W. Ks. badeńskim rozporządzeniem ministeryalnym z dnia 7-go lipca 1893.

Wreszcie rozporządzeniem pruskiego Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 2 lutego 1901 dozwolone zostało podobne rozszerzenie ubezpieczenia ogniowego na szkody, powstałe w półfabrykatakach cukru wskutek przerwy w fabrykacji. Ubezpieczenie to dopuszczone zostało jako uzupełnienie ubezpieczenia buraków cukrowych, dozwolonego rozporządzeniem z dnia 29 września 1888.

Usiłowania miejskich właścicieli realności w Niemczech, zmierzające do uzyskania zezwolenia na ubezpieczenie przeciw stratom z ubytku czynszu płynącym, którego potrzeba przedstawioną została w petycyach, wniesionych do pruskiego ministerstwa spraw wewnętrznych przez Stowarzyszenie właścicieli realności w Berlinie w roku 1896 oraz Związek stowarzyszeń właścicieli realności w Niemczech w roku 1899, nie odniosły rezultatu, ponieważ ministerstwo stałe wychodziło z zapatrywania, że ubezpieczenie to, przy braku ścisłej podstawy do ocenienia szkody, łatwo stać się może przedmiotem zysku. Usiłowania te zwróciły jednak uwagę niemieckich prywatnych Towarzystw ogniowych, które na konferencyach w roku 1899 w Dreźnie odbytych, zastanawiały się nad możliwością uprawiania tej gałęzi ubezpieczeń. W zasadzie zgodziły się one na jej wprowadzenie, jednak pod warunkiem, jeżeli dopuszczoną ona zostanie we wszystkich państwach związkowych. Na ten wypadek zastrzeżono jednolite postępowanie wszystkich Towarzystw na podstawie wspólnie ustanowić się mających warunków i taryf.

Obecnie, wskutek wniesionego przez rząd do Sejmu Rzeszy projektu ustawy w sprawie umowy o ubezpieczenie, kwestya dopuszczalności ubezpieczenia przeciw szkodom pośrednim stanow-

czo rozstrzygniętą została na korzyść kół interesowanych. Projekt ten bowiem przewiduje w §§ 88 i 89 ubezpieczenia szkód pośrednich, przyjmując dla nich normy, odpowiadające w istotnych swych postanowieniach wspomnianej wyżej uchwale szwajcarskiej Rady Związkowej z dnia 9 maja 1902. Niewątpliwie rząd, włączając do projektu ustawy ubezpieczenia przeciw szkodom pośrednim, pragnął uwzględnić dążenia do jak najdalej idącej ochrony majątku społecznego, wzmagające się w miarę stale postępującej wielostronności rozwoju gospodarczego, uznał zatem potrzebę pokrycia dotkliwych niekiedy strat majątkowych w następstwie pożaru powstałych, — zawsze jednak z ograniczeniem, wskazanem dla zapobieżenia spekulacyjnemu wyzyskowi ubezpieczenia.

W Austrii nie istnieje wprawdzie zakaz zawierania ubezpieczeń przeciw szkodom pośrednim, mimo to jednak nie znalazły one dotąd szerszego zastosowania. Nieliczne tylko Towarzystwa ogniowe uprawiają łącznie z ubezpieczeniem ogniowem browarów ubezpieczenie ubytku wartości piwa i słołu, powstającego w następstwie pożaru. Warunki dla ubezpieczenia tego, ustanowione przez Towarzystwa asekuracyjne ogniowe do Związku taryfowego należące, zbliżone są w głównych zasadach do przepisów w Niemczech przyjętych, a poprzednio już omawianych. Poza to uprawia Towarzystwo „*Wechselseitige Brandschaden-Versicherungsanstalt*“ w Wiedniu od roku 1904 począwszy ubezpieczenie przeciw utracie czynszów z domów mieszkalnych, jednak tylko w większych miastach dla budynków, podlegających podatkowi domowo-czynszowemu.

Niestety nie można stwierdzić, czy ubezpieczenie to wogóle w szerszej mierze przyjęło się i jakie wyniki przez wspomniane Towarzystwo osiągnięte zostały, ponieważ bilanse i sprawozdania tegoż za lata 1904 i 1905 nie zawierają wogóle wzmianki co do rozwoju i wyników tego rodzaju ubezpieczeń.

W projekcie ustawy o kontrakcie ubezpieczenia z r. 1905 zostały ubezpieczenia przeciw szkodom pośrednim tylko pobieżnie uwzględnione. Poprzestano jedynie na rozgraniczeniu ubezpieczeń tych od ubezpieczenia ogniowego przez wprowadzenie w § 39 przepisu, postanawiającego, że ubezpieczenia przeciw utracie zysku objęte być muszą oddzielną umową, oraz wprowadzono w § 73

zakaz przyznawania wynagrodzenia w oznaczonym z góry ułamku sumy ubezpieczonej.

W tych dwóch postanowieniach streszczone zostały stosunki prawne tej gałęzi ubezpieczeń; niezupełnie wyczerpująco, gdyż pominięto np. naturalną konsekwencję postanowienia § 39, mianowicie nałożenie na ubezpieczonego obowiązku zawiadomienia Towarzystwa, w którym dane przedmioty przeciw szkodom ogniowym ubezpieczone zostały, o zawartem co do tych samych przedmiotów ubezpieczeniu szkód pośrednich.

W innych państwach ubezpieczenia przeciw szkodom pośrednim również tylko nieznacznie znalazły zastosowanie. Zawierane sporadycznie uchylają się z pod wszelkiej ewidencji.

Wykazanie rozwoju i wyników tej gałęzi ubezpieczeń oraz stosunku jej do ubezpieczenia ogniowego niemożliwe jest przy obecnie praktykowanym sposobie łączenia tych dwóch rodzajów ubezpieczeń.

Sposób ten, obok powodowanego przezeń braku dat, informujących o zewnętrznym rozwoju ubezpieczeń przeciw szkodom pośrednim, sprowadza przedewszystkiem tę znaczną niekorzyść, że uchyla z pod badania statystycznego odrębne ich właściwości niewątpliwie odmienne od ubezpieczeń ogniowych, z którymi — jak wspomnieliśmy — może niezupełnie właściwie są równolegle traktowane.

Przedewszystkiem doprowadziłoby badanie przyczyn, częstości szkód i rozmiarów poszczególnych uszkodzeń oraz stosunku szkód do sum ubezpieczonych i zaliczek do ścisłego rozgraniczenia i zróżniczkowania poszczególnych kategorii ryzyk, a przez uzyskanie przeciętnego prawdopodobieństwa szkody w tych kategoriach, daną byłaby racjonalna podstawa do wymiaru premii, do samoistnego rozwoju tej gałęzi ubezpieczeń. Niemniej wykazałyby wspomniane badania statystyczne miarę oddziaływania ubezpieczeń szkód pośrednich na stosunek szkód ogniowych, interesującą jako utwierdzenie ujemnego wpływu obecnie jeszcze praktykowanego, a wadliwego sposobu wynagradzania szkód pośrednich.

Brak praktycznych doświadczeń co do tej gałęzi ubezpieczeń, znajdującej się ciągle jeszcze w stadium rozwoju, nie dozwala wydanie trafnego sądu, czy i o ile ona w obecnej swej formie

zadość uczynić może zadaniu swemu bez równoczesnego ułatwienia spekulacyjnego wyzysku ubezpieczenia.

Zaprzeczyć się nie da, że praktyczne zastosowanie ubezpieczenia tego odbiegło znacznie od zadania, przypadającego mu w życiu gospodarzem, zadania, streszczającego się w dążeniu do jak najdalej idącego pokrycia strat majątkowych, będących następstwem pożaru, a uciążliwych dla poszkodowanych wobec trwających niekiedy i po pożarze wydatków, pokrywanych w normalnych warunkach z dochodów, płynących z przedmiotu ubezpieczonego. Ten ubytek dochodów, nieobjęty wynagrodzeniem za szkodę rzeczową, nawet w części nie mógłby być zrównoważony z odsetek ewentualnej lokacji tego wynagrodzenia.

Przez nadużycia w praktyce powstałe, głównie wskutek niewłaściwego wynagradzania szkód, przybrało ubezpieczenie przeciw szkodom pośrednim charakter gry, nie mającej prócz formy nic wspólnego z ubezpieczeniem. Usiłowaniom Towarzystw asekuracyjnych ogniowych w znacznej mierze przypisać należy, jeżeli nadużycia te pozostaną bez wpływu na dalszy rozwój tej gałęzi ubezpieczeń. Usiłowania te poparte ustawodawczymi środkami, stworzyły dla ubezpieczeń szkód pośrednich racjonalne warunki rozwoju, a na szczególniejszą uwagę w tym względzie zasługują zasady przez szwajcarskie kantonalne Towarzystwa ubezpieczeń co do rozmiarów i sposobu prowadzenia tych ubezpieczeń na wspomnianych poprzednio konferencyach w Aarau i Zurychu ustanowione.

Zasady te dotyczą zarówno ubezpieczeń przeciw utracie dochodu z czynszów domów mieszkalnych, jak i przeciw stratom, powstałym skutek zastoju ruchu przedsiębiorstw przemysłowych. Postanawiają one w szczególności, odnośnie do ubezpieczeń przeciw utracie czynszów, że suma ubezpieczona nie może przenosić sumy czynszów rocznych. Wynagrodzenie przyznane być może tylko w granicach tej kwoty, wyłącznie za czynsze, w chwili pożaru faktycznie pobierane i tylko za czas, potrzebny dla do prowadzenia przedmiotów wynajmowanych do pierwotnego stanu, — maksymalnie jednak za przeciąg 1 roku.

Ubezpieczenie przedsiębiorstw przemysłowych ograniczone zostało:

1. na straty w majątku, po pożarze pozostałym, mianowicie na szkody w przedmiotach, które wskutek zastoju ruchu ani zużytkowane ani też do czasu ponownego podjęcia ruchu przechowane być nie mogą, na straty, powstałe w zapasach i surowcu w stosunku do ceny kupna, jeżeli zapasy te przeróbce poddane być nie mogą a ich przechowanie aż do czasu podjęcia ruchu połączone byłoby z ubytkiem wartości, wreszcie na powstać mogące nieściągalne pretensje wskutek zniszczenia ksiąg i papierów handlowych.
2. na wydatki przedsiębiorstwa, ponoszone i w czasie zastoju ruchu tegoż mimo, że dochody ustaly, mianowicie oprocentowanie kapitału zakładowego i obrotowego, o ile to oprocentowanie nie jest zrównoważone przez wynagrodzenie za szkodę ogniową, wszelkie podatki, dalej wydatki umowami zastrzeżone, w końcu płace personalu, potrzebnego dla należytego podjęcia ruchu przedsiębiorstwa.
3. na wydatki, powstałe dla ubezpieczonego wskutek pożaru względnie wskutek zastoju ruchu przedsiębiorstwa, a mianowicie, oprócz kosztów uprzątnięcia pozostałości budynków i urządzeń — o ile one nie są objęte wynagrodzeniem za szkodę ogniową, — „poenale“ względnie ugodowo oznaczone wynagrodzenia za niewykonanie przyjętych zamówień względnie odmowę przyjęcia poczynionych przez przedsiębiorstwo zamówień, odprawy dla uwolnionego personalu, wydatki, poniesione dla stwierdzenia i rekonstrukcji treści zniszczonych ksiąg i papierów handlowych itp.

Wyłączono natomiast zabezpieczenia utratę zysku przedsiębiorstwa oraz szkody, powstałe wskutek utraty klienteli.

Suma ubezpieczona oznaczoną być musi oddzielnie dla każdej z wymienionych kategorii ryzyk i stanowi granicę wynagrodzenia; w ramach jej wynagrodzoną być może tylko szkoda, która przez ubezpieczonego wiarygodnie udowodnioną zostanie. Szkoda musi być obliczoną oddzielnie dla każdej kategorii ryzyk na podstawie wyników poprzednich lat administracyjnych i przy-

znaną być może tylko za czas od chwili wydarzenia szkody aż do terminu ponownego podjęcia ruchu przedsiębiorstwa, maksymalnie zaś za przeciąg 1 roku.

Wynagrodzenie nie może być przyznane, jeżeli szkoda powstała w czasie zupełnego zastoju ruchu przedsiębiorstwa, wyjąwszy peryodyczne przerwy ruchu, usprawiedliwione w specjalnej naturze przedsiębiorstw sezonowych.

Ponadto uczyniono zawarcie ubezpieczenia przeciw szkodom pośrednim zależnem od zezwolenia Towarzystwa, w którym odnośne przedmioty od szkód ogniowych ubezpieczone zostały.

Przytoczone postanowienia nadają się w pełnej mierze do zapewnienia racjonalnego rozwoju ubezpieczeń szkód pośrednich. Przez wyłączenie szkód, uchylających się obiektywnej ocenie, tem samem ułatwiających oszukańcze praktyki ubezpieczonego, zmniejsza się obawa rozmyślnych podpałań w celu osiągnięcia nieusprawiedliwionego zysku z ubezpieczenia. Ubezpieczony, który w razie szkody otrzymać może wynagrodzenie tylko za pewne, ściśle określone, faktycznie poniesione, a należycie udowodnione straty, nie zaś za wszelkie szkody, pożarem spowodowane, jest w wysokim stopniu jeszcze zainteresowany w utrzymaniu majątku swego, którego niezmienne istnienie ochrania go od nieprzewidzianych ubytków w dochodach.

Wśród tych warunków jedynie ubezpieczenie przeciw szkodom pośrednim spełnić może swe zadanie jako naturalne uzupełnienie ubezpieczenia ogniowego.

Karol Witkowski.

K r a j o w a

Szkoła rzemioł w Drohowyżu i jej znaczenie dla kraju.

Sprawa utrzymania i podnoszenia rzemioł w obec przewag fabryk, które wkraczają zwycięzko w coraz liczniejsze działy produkcji przemysłowej, stoi dziś na porządku dziennym najbardziej cywilizowanych krajów. Tu nie chodzi już o zacoфанą obronę jakiegś — powiedzmy niedołęzniejszej — formy produkcji przeciw innej, technicznie wydoskonalonej, lecz o najżywoźniejsze interesa społeczne, o sam harmonijny ustrój społeczeństwa, któryby musiał być zachwianym, gdyby stan średni, rękodzielniczy i handlowy znikł w tym ustroju, gdyby po jednej stronie stanęły tylko olbrzymie przedsiębiorstwa kapitalistyczne, kolosy fabryk i magazynów — a po drugiej stronie armia wyrobników zawisłych, odgrywających bezduszną rolę kółek jednej maszyneryi.

Stan chronicznej anarchii, w jaką pchnęły bezustanne strejki Królestwo Polskie i carat — dzikie walki, które się odegrały przy sposobności katastrofy kopalnianej w Courrières we Francji — ciągle rozruchy robotnicze w Hiszpanii — wszystko to dowodzi, że ludzkość nie może się przypatrywać spokojnie ciąglemu zaostrzaniu się antagonizmów między kapitałem a pracą, i że w interesie dalszego rozwoju i postępu cywilizacyjnego musi się imać środków, któreby ogólnemu rozprężeniu i upadkowi zapobiegły. Dało też to powód do zainicyowania dążeń i kierunków politycznych, którym w Niemczech nazwę „Mittelstandspolitik“ nadano — do takich wynurzeń jak b. prezesa ministrów we Francji p. Méline, który w książce zatytułowanej *Le retour à la terre* występuje przeciw centralizowaniu produkcji po miastach w najzgubniejszych warunkach zdrowotnych i etycznych — do propagowania podobnych haseł w Anglii przez p. R. Hagharda i innych, którzy wołają *Back to the country!* — nareszcie do po-

teżnej walki antitrustowej, którą właśnie w Stanach Zjednoczonych Ameryki północnej pod wodzą Roosevelta podjęto.

I nie należy nawrotu tego uważać za jakąś reakcyjną dążność agrarzystów — za coś, coby miało podciąć najżywotniejsze nerwy kolosalnego postępu, którym wiek XIX. w dziedzinie przemysłu tak bardzo się zaznaczył. To nie jest reakcja — to pragnienie odrodzenia, to szukanie dróg nowych, któreby dalszy postęp w pracy przemysłowej pogodziły z lepszą, niż dzisiejsza, dolą jednostek, z szczęśliwszym ustrojem społecznym, ze spotęgowaniem i uszlachetnieniem bytu narodowego.

Cała, tak zdumiewająca, niemal że cudowna praca techników, musi być skierowaną nadal ku temu, ażeby tam, gdzie to jest możliwe, wyzwolić człowieka z dzikiego fabrycznego zgrzytu, łoskotu, zaduchu i gorszej od nich bierności umysłowej, ażeby mu rzucić do własnej jego chaty maszynę pomocniczą, energię i światło, dozwolnić mu pracować wśród rodziny i z rodziną w ludzkich warunkach, w których mógłby się czuć szczęśliwym, a nie obniżyć ani na jotę sprawności pracy i doskonałości wyrobu. Wydobyć człowieka z ponurej postaci zwierzęcia fabrycznego, z niewolniczego kółka maszyneryi, w którym dusza człowiecza zamiera — wysłać go na wolne powietrze i światło i dać mu takie warunki pracy, ażeby pracował z zadowoleniem i duszę swą w pracę wkładał — oto problem, który dziś staje jako kwestya piekąca przed politykami i technikami.

Temu to zapatrywaniu należy zawdzięczyć, że w rozmaitych państwach europejskich zajęto się żywiej niż kiedykolwiek sprawą ochrony, odrodzenia i udoskonalenia rzemiosł. A że w walce z przemysłem fabrycznym podupadło wiele rzemiosł, że w szczególności podupadło w warsztatach rzemieślniczych ilościowo i jakościowo kształcenie zawodowe młodzieży rzemieślniczej — zajęły się państwa i kraje w pierwszym rzędzie organizacją szkół przemysłowych, zawodowych i kursów wszelkiego rodzaju, które, zdejmując poniekąd z majstra obowiązek podchowiania młodego pokolenia rękodzielniczego, usiłują dawać mu, o ile możliwości, najzupełniejsze wykształcenie zawodowe, z uwzględnieniem najnowszych zdobyczy techniki, bez których dalsze prowadzenie rzemiosła staje się już niemożliwe.

*

*

*

Nie wchodząc w ocenianie akcji innych państw europejskich, rzućmy okiem na to, co w samej Austrii na polu szkolnictwa przemysłowego działośo.

Działośość ta datuje się od lat 30, a podjęta została pod wpływem przesileń ekonomicznych, które zniewoliły państwo, ażeby ujęło samo w rękę organizowanie środków zaradczych. Gwałtowne podupadanie średniego stanu rękodzielniczego, częściowe przeistoczenie samoistnych rękodzielników na robotników, przewaga przedsiębiorstw kapitalistycznych, coraz cięższa konkurencja rzemieślników z produkcją fabryczną, coraz dalej idąca specjalizacja w dziedzinie wytwórczości przemysłowej, potężne oddziaływanie techniki i sztuki na cały przemysł, zawisłośo od zagranicy nietylko co do wytworów lecz i wytwórców — wszystkie te względy nakazały wprost państwu, aby zorganizowało ochronę własnej produkcji, a w szczególności produkcji rękodzielniczej, przez danie rękodzielnikom lepszych warunków kształcenia się zawodowego.

Tem bardziej widziałośo się do tego państwo spowodowane, że w r. 1867 nastąpiła w Austrii reorganizacja szkoły realnej w tym kierunku, że wysunięto w niej na pierwszy plan ogólne cele wykształcenia, a usunięto wszystko to, co przedtem miał charakter i cel specjalnego przygotowania do stanu rękodzielniczego

Obmyślana dla tego bliższego celu szkoła wydziałowa czyli miejska (*Bürgerschule*), nie zdołała zapuścić dość silnych korzeni. Brak szkół praktycznych dla stanu rękodzielniczego dawał się więc odczuwać coraz bardziej. Przystąpiono zatem do organizacji szkół przemysłowych rozmaitego rodzaju. Lata 1872 do 1885 są pierwszym peryodem tej działośości. Zorganizowano podówczas kilka najważniejszych typów szkół przemysłowych, a więc — idąc od dołu — szkołę przemysłową uzupełniającą, szkoły zawodowe dla poszczególnych gałęzi rękodzieł, wyższą szkołę przemysłową z oddziałami werkmistrzowskimi i centralne zakłady dla nauki przemysłu, przedewszystkiem artystycznego, we Wiedniu i Pradze.

W drugim peryodzie, przypadającym na lata 1885 do 1896, poświęcono uwagę na przerobienie w szczególności, poprawę typów w życie wprowadzonych i przystąpiono do zorganizowania jeszcze jednego typu szkoły przemysłowej, a mianowicie ogólnej szkoły rzemieślniczej (*Handwerkerschule*).

Od tego czasu pracuje ministerstwo wyznań i oświecenia w Austrii niezmiernie nad rozszerzaniem, uzupełnianiem i doskonaleniem szkolnictwa przemysłowego. Pohop do tej działalności dalszej znachodzi w tem, że inne państwa europejskie, w obec których Austro-Węgry były pod tym względem poniekąd przodownikiem, rozwinęły w kierunku szkolnictwa przemysłowego ostatnimi laty tak żywą działalność, że zaczynają już Austryę przeskrydlać, pobudzając ją tem samem do wyteżeń w dalszej akcji. Przyczynia się do tego również stanowisko samychże rękodzielników w państwie. Początkowo zachowywali się oni biernie a nawet wrogo w obec tworzenia szkół przemysłowych w ogóle, a przedewszystkiem zawodowych; dziś natomiast uznali już ich potrzebę i zbawienność, a domagając się rozszerzeń i uzupełnień, sami rząd w kierunku tym popychają. (*Ernst Pliwa. Die Entwicklung des gewerblichen Unterrichtswesens in Oesterreich.*)

*   *   *

Cele szczegółowe i stan obecny szkolnictwa przemysłowego w Austrii dadzą się streścić w następujących kilku określeniach i cyfrach. Szkoły rzeczony są albo takimi, które wykształcenie zatrudnionej już w przemyśle młodzieży uzupełniają, albo takie, które do rozpoczęcia zawodu rękodzielniczego przygotowują, albo nakoniec takie, które w pewnym kierunku zawodowo kształcą.

1. Szkoły przemysłowe uzupełniające poprzestają na nauce języka i stylistyki przemysłowej, rachunków i rachunkowości, geometrii, wreszcie na rysunkach wolnoręcznych i zawodowych, których to przedmiotów udziela się w 8-miu do 11-tu godzinach tygodniowo przez 2 do 4 lat po 32 do 36 tygodni w roku. Cel tej nauki jasny: najniezbędniejsze uzupełnienie wiadomości terminatora w kierunku jego wykształcenia rękodzielniczego. Jest to nauka w myśl postanowień ustawy przemysłowej obowiązkowa.

Ze szkołą tak zorganizowaną łączą się tu i ówdzie dodatkowe kursa i oddziały, jak handlowe, rysunkowe, specjalne, np. dla palaczy, maszynistów, pracowników budowlanych itp. Czasem szkoły takie, zwłaszcza jeśli ich organizacya wyszła z łona korporacyi przemysłowej i na niej się opiera, przeistaczają się w szkoły wie-

czarne o kierunku zawodowym, jak np. wyborna szkoła krawców we Wiedniu.

Szkół tej kategorii liczą obecnie w Austrii przeszło 1000 z frekwencją około 130.000 uczni.

2. Szkoła rzemieślnicza (*Die allgemeine Handwerker-schule*) ma za zadanie dawać młodzieży, począwszy od 12-go roku życia, wykształcenie odpowiednie dla przyszłego stanu rzemieślniczego, niż to, któreby pobierała w wyższych klasach szkoły ludowej lub wydziałowej. Nauka jest całodzienną i trwa przez 2 do 3 lat.

W planie nauki położono tu główny nacisk na naukę rysunków, nadto odbywają uczniowie warsztatowe ćwiczenia w początkowej obróbce drzewa i żelaza.

Obecnie liczą w Austrii 6 szkół tego typu państwowych a 5 przez państwo subwencyonowanych. Frekwencja 6 szkół państwowych przekracza 2.200 uczniów.

3. Szkoły zawodowe (fachowe) poświęcone są nauce w specjalnych zawodach rękodzielniczych, nieraz pokrewnie ze sobą połączonych, jak np. stolarstwo, tokarstwo i snycerstwo. Organizacja tych szkół jest rozmaita co do zakresu nauki teoretycznej — gdzieniegdzie jest on wyższy, gdzieniegdzie poprzestaje na planie nauki szkoły uzupełniającej — zawsze jednak obejmuje poważną liczbę godzin pracy warsztatowej. Nauka jest całodzienną. Tu i owdzie połączone są szkoły tego typu z kursami nauki uzupełniającej, z kursami rysunkowymi, majsterskimi, z publiczną salą rysunków itp.

Szkół takich liczą obecnie w Austrii 82 państwowych a 75 subwencyonowanych. Frekwencja szkół państwowych wynosi około 10.380 uczniów. W Galicyi są cztery szkoły państwowe tego typu (ślusarska w Świątnikach, przemysłu żelaznego w Sułkowicach, przemysłu drzewnego w Zakopanem i Kołomyi) i 38 szkół krajowych (dla koszykarstwa, kołodziejstwa, stolarstwa, zabawkarstwa, garncarstwa, szewstwa, tkactwa, koronkarstwa i hafciarstwa), a nadto 11 szkółek subwencyonowanych.

4. Państwowa szkoła przemysłowa przyjmuje uczniów, którzy ukończyli niższą szkołę średnią lub szkołę wydziałową, albo posiadają równające się temu stopniowi przygotowanie szkolne i daje im wyższe wykształcenie w zakresie przemysłu

artystycznego albo budowlanego, mechanicznego, chemicznego elektrotechnicznego, wreszcie włóknistego, tak, iżby po ukończeniu nauki stanowiska przemysłowców artystycznych, przedsiębiorców budowlanych, budowniczych itd. mogli zająć. Równocześnie z nauką zawodową rozszerza szkoła również wykształcenie ogólne.

Czas nauki trwa cztery lata. Związanymi ze szkołą są także krócej trwające kursa werkmistrzowskie z zakresu rozmaitych gałęzi przemysłowych, otwarte sale rysunkowe, specjalne kursa przygodne, jak kursa dla palaczy, maszynistów i t. p. wreszcie szkoły przemysłowe uzupełniające, dzielone zazwyczaj wedle grup przemysłu, do których zapisani uczniowie należą.

Państwowych szkół przemysłowych jest obecnie w Austrii 21, z tego w Galicyi dwie, w Krakowie i we Lwowie. Ogólna frekwencya wykazuje około 12.750 uczniów.

* * *

Rzuciwszy powyżej tło właściwe, na którym sprawa w tytule zaznaczona powinna być rozpatrywana, przystąpimy teraz do rozważenia wszystkich szczegółów, dotyczących się przekształcenia oddziału warsztatowego w Zakładzie sierót i ubogich w Drohowyżu na krajową szkołę rzemiosł.

Gdy śp. Stanisław hr. Skarbek, wielkoduszny fundator Zakładu Drohowyżkiego, spisywał w r. 1843 akt fundacyjny, wiedział bardzo jasno czego chce i jakiego wychowania chłopców zakładowych się domaga. Oprócz utrzymania, zapewnia im „wychowanie na rzemieślników“. Mają oni zatem „uczyć się rzemiosł, odpowiednich swoim zdolnościom“ — jak to bliżej w statutach z r. 1843 określił. Rozdziela jednak funkcye wychowania i uczenia rzemiosł na dwa osobne zadania. Pierwsze spełniać ma sam Zakład, tj. Dyrektor, nauczyciele i inni jego funkcjonariusze — co do nauki rzemiosł zaś przepisuje tak: „Dla chłopców Zakładu osiedleni będą obok Zakładu majstrowie rozmaitych potrzebnych i pożytecznych rękodzielnictw i rzemiosł, którzy przydzielonych sobie od dyrekcyi Instytutu sierót uczyć będą swoich rękodzielników i rzemiosł“ (§ 25). Że fundator uważał to za rzecz najważniejszą, zdaje się stwierdzać ta okoliczność, że zaraz na początku, przedtem nim zaczął kłaść fundamenta pod gmach Zakładowy, wystawił sześć istniejących jeszcze podziśdzień budynków

parterowych, które na mieszkania dla majstrów i ich warsztaty przeznaczał. O rozmiarach zaś nauki rzemiosł i ich różnorodności daje wyobrażenie sama liczba 24 majstrów, „z których każdy dom, ogród, ordynaryę i pensyę mieć będzie“, o czem w art. XIII aktu fundacyjnego jest mowa.

Tak postawiona zasada organizacji uderza swoją trafnością. Dać sierotom w Zakładzie utrzymanie i wychowanie staranne pod nadzorem wychowawców i nauczycieli — tj. wyrwać je nie tylko z biedy ale także z pod gorszących i upodlających wpływów, które są i w prywatnym warsztacie możliwe — a na naukę praktyczną rzemiosła powierzyć wychowanka na kilka godzin dziennie wprost wybranemu troskliwie majstrowi, aby go uczył pracować tak, jak on sam pracował i pracuje. Oto zarządzenie, które wychowankowi zapewniało najwłaściwsze przejście z Zakładu wprost w życie praktyczne, do uczciwej pracy na własne utrzymanie.

Gdy jednak przystąpiono do zorganizowania i otwarcia Zakładu w r. 1875 nie okazał się taki ustrój nauki rzemiosł łatwym do przeprowadzenia. Stanęły temu na przeszkodzie i trudności finansowe i brak miejsca dla 24 majstrów z rodzinami i wątpliwości fachowej natury, gdyż przypadło to właśnie na porę, w której odczuto konieczność reformowania pracy rękodzielniczej i uzbrajania jej do konkurencji z fabrycznym przemysłem przez stosowanie pomocy maszyn roboczych — do czego ówczesny poziom prywatnych pracowni, nawet najznakomitszych, nie zdawał się już wystarczającym.

Miano więc między innymi dwoma projektami do wyboru. Ówczesny kurator fundacji, książę Karol Jabłonowski, podniósł myśl, ażeby wychowanków, po ukończeniu szkoły ludowej w Zakładzie, oddawać za zapłatą na zewnątrz, do Lwowa i innych miast wybitnym majstrom na naukę — drugi projekt, bliższy zamiarom fundatora, miał na oku zjednoczenie kilku warsztatów i nauki kilku rzemiosł wraz z ich majstrami we wspólny oddział warsztatowy pod kierownictwem wspólnego naczelnika warsztatów. Myśl księcia Jabłonowskiego nie mogła się ostać w obec zarzutów, że chłopiec, wychowany do połowy w Zakładzie, ma na drugą, zawodową część swego wychowania iść znowu pod wpływem wychowawcze, o których nie można z góry przesądzać

czy będą dobre — że w przełomowej dla rzemiosł chwili może jego nauka warsztatowa być zacofaną i że nie znajdzie sposobności dalszego teoretycznego uzupełnienia swej wiedzy w zakresie rysunków, stylistyki, rachunkowości przemysłowej itd. Nowo zre-dagowany statut Zakładu poszedł więc za drugim projektem i obmyślił organizację wspólnego oddziału warsztatowego na razie dla siedmiu rzemiosł, tj. ślusarstwa, kowalstwa, blacharstwa, stolarstwa, kołodziejstwa, krawiectwa i szewstwa — wyposażył pracownię ślusarską i kowalską w motor i najniezbędniejsze maszyny pomocnicze i pracę zawodową w warsztatach uzupełnił kursem teoretycznym, obejmującym naukę rysunków, korespondencji, rachunkowości przemysłowej itd.

Jeżeli zważymy, że upłynęło już 27 lat od organizacyi tego oddziału warsztatowego w Zakładzie Drohowyckim, nie możemy nie przyznać, że oparła się ona o nowe zapatrywania na sprawę odrodzenia rzemiosł i miała na oku ich postępek. Obudził też Zakład Drohowycki, głównie z tego powodu, ogólne zainteresowanie w całym kraju — uznano w tej organizacyi nauki rzemiosł rzecz zdrową, pożyteczną i nowoczesną — a liczni wychowawcy pierwszych lat istnienia oddziału warsztatowego, rozrzucony dziś na różnych stanowiskach lub we własnych pracowniach w kraju, świadczą, że system ich wychowania nie był chybiony.

Lecz żadna rzecz nie może stać wiecznie na jednym miejscu. Życie rozwija się i idzie naprzód tylko wśród ciągłych zmian i ulepszeń. Nie liczyła się z tem dość ściśle fundacya skarbkowska. Zmiany i to nie zbyt szczęśliwe, a nadto częste, wprowadzała jedynie co do osób, zarządzających oddziałem warsztatowym — zresztą nie łożyła nic na ulepszenie i podniesienie nauki rzemiosł, tak, aby w tym względzie dorównać innym powstającym tymczasem szkołom zawodowym. Osoby się zmieniały — a organizacya zamiast się dźwigać i rozwijać, rozprzęgała się i upadała z roku na rok. Przyszły lata, w których wydatki na prowadzenie warsztatów zaciążyły zanadto na budżecie Zakładu — zepsuł się stary motor i nie został zastąpiony nowym — maszyny przestarzałe zardzewiały i stanęły — cały oddział stanął, jak zegar nie naprawiany w porę i spadający na poziom rupiecia do wyrzucenia.

Nic dziwnego, że po sprawdzeniu takiego stanu rzeczy w Zakładzie — w którym nauka rzemiosł za główny cel została postawioną — począł się upominać Sejm i Wydział krajowy o reformę, o odrodzenie, a gdy wołania skutku nie odnosiły, powziął uchwałę, aby, nie tykając Zakładu i wychowania sierót, oddzielić kształcenie ich rzemieślnicze jako zadanie specjalne — zorganizować osobną, dobrą szkołę rzemiosł, utrzymywać ją nadal z funduszków krajowych przy współudziale fundacyi i oddać ją pod bezpośredni zarząd kraju.

Nie ma w tej uchwale żadnego zamachu na fundacyę. To co w myśl aktu fundacyjnego i woli fundatora miało być i tak na zewnątrz — owi 24 majstrowie ze swoimi pracownikami, którym wychowankowie Zakładu mieli być „przydzielani“ — to właśnie ma obecnie zgrupować w sobie krajowa szkoła rzemiosł, tem bliższa Zakładowi, że ma być tam, gdzie był dotychczasowy oddział warsztatowy, tj. pod jednym dachem gmachu Zakładowego, chociaż w odrębnym tegoż pawilonie.

I teraz powinno być nietylko najgorętszem usiłowaniem, lecz kwestyą ambicyi zarówno dla Wydziału krajowego jak i dla Fundacyi, ażeby z tej szkoły rzemiosł zrobić rzecz tak rozumną, praktyczną, nowoczesną, tak wzorowo zorganizowaną i prowadzoną, tak jednym słowem europejską, aby się kraj mógł nią przed obcymi szczycić, aby się na nią można powoływać jako na najszcześniejsze rozwiązanie trudnego zawsze problemu wykształcenia rzemieślniczego.

A są zaiste wszelkie, wyjątkowo sprzyjające warunki, ażeby to uczynić i nie należy szczędzić funduszków kraju, ażeby uzyskać najlepszą krajową uczelnię dla młodego pokolenia rękodzielników.

* * *

Czem ma być krajowa szkoła rzemiosł w Drohowyżu?

Kto z uwagą śledził przeprowadzoną powyżej analizę typów szkół przemysłowych w Austrii, ten z łatwością znajdzie i określi miejsce, jakie krajowa szkoła rzemiosł powinna by zająć. W gruncie rzeczy nie będzie się ona różniła wiele od tego stanowiska, jakie jej już statutem organizacyjnym z r. 1875 zostało zakreślone, rozliczyć się jednak będzie musiała z temi ulepszeniami, które

w późniejszym rozwoju szkół przemysłowych są do zaznaczenia i z nowym poziomem techniki rzemiosł.

W pierwszym rzędzie będzie miała szkoła rzemiosł w Drohowyżu to zadanie, jakie spoczywa na ogólnej szkole rzemieślniczej, t. j. przygotowywać młodzież do zawodu rzemieślniczego — a zadanie to spełniać powinna łącznie ze szkołą elementarną, którą przechodzi wychowanek przed oddaniem go na naukę warsztatową, a więc w porozumieniu z Zakładem, który tę szkołę utrzymuje i prowadzi. Pomiędzy planami nauki szkoły elementarnej, zorganizowanej zresztą na podstawie ogólnie obowiązującego programu szkół ludowych, a planem dalszej nauki w szkole rzemiosł, powinna istnieć ścisła harmonia, uwzględniająca już z góry przyszłe powołanie wychowanek, tak, jak to czyni plan szkoły rzemieślniczej (*Handwerkerschule*) w porównaniu ze szkołą ludową. Co więcej, nietylko harmonia i łączność planów, ale nawet użycie tych samych sił nauczycielskich dla przedmiotów nietechnicznych, jak np. stylistyka, rachunkowość, geometria i rysunki wolnорęczne — tak w jednej jak i drugiej szkole — jest bardzo pożądane, nietylko ze względu na znajomość uczeni, ich wad i zalet, ale także na jedną metodykę nauczania.

Poza tym wspólnym celem przygotowywania ucznia, ciąży na szkole rzemiosł główne zadanie nauki, tj. nauka zawodowa, zarówno teoretyczna (rysunek techniczny, technologia, kalkulacja zawodowa, higiena warsztatowa, ustawa przemysłowa itd.) jak i praktyczna, tj. praca w warsztacie wedle programu i pod kierunkiem majstra. W tym względzie musi szkoła rzemiosł stać na wysokości jak najlepszej szkoły zawodowej, a równocześnie dawać więcej wiedzy teoretycznej, niż jej pospolicie szkoły zawodowe udzielają — mniej zaś, niż to plan nauki dla państwowych szkół przemysłowych przepisuje. Ścisłe ujęcie programu w tych granicach, organicznie zwartego, a nie wymagającego więcej nad 18 godzin tygodniowo, jest ważnym zadaniem organizującej się szkoły. Zważyć przytem należy, że nauka w kraj. szkole rzemiosł obejmować ma 4 lata, daje przeto dość pola, ażeby i w stosunkowo skromnej liczbie godzin tygodniowo przyswoić uczniowi wiele potrzebnych mu wiadomości teoretycznych. Nie wykluczonem jest zresztą, ażeby w dniu świąteczne odbywały się swobodne popularne wykłady z zakresu innych, każdemu oby-

watelowi przydatnych i zajmujących przedmiotów, mające na celu uzupełnienie ogólnego wykształcenia wychowanka.

Co do pracy jego zawodowej musi się mieć na oku dwa ważne momenta. Popierwsze, ażeby uczeń nawykał do wyteżeń fizycznych, odpowiednich jego wiekowi i rozwojowi cielesnemu, a przyzwyczajając się w ten sposób do stałego, nieprzerwanego i systematycznie rozłożonego zajęcia, nie doznał utrudnień i zawodu, gdy ze szkoły przejdzie w praktyczne życie rękodzielnicze. To też w pierwszych dwóch latach powinien być w porze zimowej i letniej przeznaczony czas dziewięciu godzin dziennie (od 8 rano do 7 wieczorem z dwugodzinną przerwą w południe), z których, poza nauką teoretyczną (18 godz. tygodniowo) nauką religii, czasem przeznaczonym na tygodniowe porządkowanie warsztatu, ćwiczenia w straży ogniowej itd., pozostaje 32 godzin tygodniowo na pracę warsztatową. Z uczniami starszymi (na 3-cim i 4-ym roku nauki) należałoby w porze letniej rozpoczynać zajęcia o 7-ej godz. rano i tym sposobem podnieść ich pracę warsztatową do 38 godz. tygodniowo, a wszystkie zajęcia do 10 godz. dziennie. Wszak cały Zakład jest pięknie pojętą szkołą pracy i jej to powinny być głównie poświęcone jak najtroskliwsze starania. Drugim momentem jest ułożenie jak najszczegółowszego programu pracy, któryby był niezawisłym od trafiających się przygodnie zamówień i zapewniał uczniowi systematyczny udział we wszystkich kategoriach robót, które mu do zupełnego wykształcenia zawodowego są potrzebne. Pierwszy naczelnik oddziału warsztatowego w Drohowsyżu zwracał więcej uwagę na produkcję niż systematyczną naukę, uważał warsztaty bardziej za fabrykę niż za szkołę — i to nie było dodatnią stroną oddziału warsztatowego w najświetniejszych chwilach jego rozwoju.

Brak systematycznej praktyki zawodowej, któraby istotnie była pracą i uczyła nawykać do wydatnego i świadomego celu wykonywania rzemiosła, odczuwają już dziś w szkołach przemysłowych najwybitniejsi ich znawcy. W ogólnej szkole rzemieślniczej są ćwiczenia w początkowej obróbce drzewa i żelaza raczej zabawką niż pracą; tam zresztą, w obec zbyt młodego wieku uczniów, nie mogą być czem innym. W szkołach zawodowych zaś poświęca się niejednokrotnie systematyczność pracy wykonywaniu jakichś nadzwyczajnych okazów wystawowych, lub wzglę-

dom na zamówienia. Z drugiej strony powinna mieć praca warsztatowa ten ważny wzgląd na oku, ażeby wiodła praktycznie do produkowania jakichś realnych wartości, a nie tylko do wynikających z systemu nauki obróbek materiału i połączeń, które następnie nie mają żadnej praktycznej wartości i idą do śmieci. Praca powinna tworzyć, wydawać przedmioty użyteczne, mogące dać pracującemu zarobek. Jeśli uczeń od samego początku nauki nie widzi pożytku z swej pracy, to nigdy nie wyrobi się w nim właściwy zmysł dla rzemiosła i jego celów. Jestto niewątpliwie trudne zadanie: pogodzić systematyczność pracy warsztatowej z praktyczną jej doniosłością — z tym właściwym jej charakterem, jaki ją cechuje w pracowni majstra prywatnego — cóżkolwiek-bądź pozorne te sprzeczności powinna szkoła umieć godzić i na tem polega wartość jej nauki.

Inspektor szkół przemysłowych w c. k. ministerstwie oświecenia, radca Ernest Pliwa, rozpatrując warunki reformy szkół przemysłowych austriackich w ogłoszonej niedawno rozprawie, mówi na pierwszym miejscu co następuje: „Jako naczelną myśl reformy należy uważać wytworzenie możliwie najściślejszego połączenia i wzajemnego uzupełnienia się pomiędzy szkołą a praktyką rękodzielniczą, jak najdalej idące uwzględnienie czysto praktycznych wymogów życia rękodzielniczego“. Otóż nie co innego mieliśmy na oku rozpatrując powyżej warunki organizacyi i zakres nauki w zamierzonej kraj. szkole rzemiosł w Zakładzie Drohowyżkim.

A że w takim razie będzie ona wśród typów dotychczasowych szkolnictwa przemysłowego czemś nowem, a raczej organicznem połączeniem typu przygotowującego do rzemiosła z typem zawodowej tegoż nauki — zbiorem kilku specjalnych szkół zawodowych o kierunku, baczącym głównie na praktyczne zadania rękodzielnika — więc może i powinna zwrócić na siebie uwagę zarówno kraju jak i państwa, i mieć prawo liczenia na wydatną ich pomoc i opiekę.

Dorzucić tu jeszcze wypada, że krajowa szkoła rzemiosł w Drohowyżu będzie pod jednym względem miała wyjątkowe i w obec innych szkół przemysłowych korzystniejsze położenie. Oto uczniowie jej, należycie odżywiani, odziani i zostający pod wpływami internatowego wychowania, będą zostawali przez cały

czas nauki pod wyłączną władzą zarządu Zakładu i zarządu Szkoły rzemiosł, które co do wszystkich warunków przyjęcia, wydalenia i dyscyplinarnego postępowania będą (bez dopuszczenia wszelkich postronnych, a nieraz bardzo szkodliwych wpływów) rozstrzygały w zakresie poruczonego im zakresu działania lub w porozumieniu wzajemnem we wspólnej Radzie wychowawczej. Ta ważna okoliczność zapewnia szkole jaknajregularniejszą frekwencję uczniów, utrzymanie ich w należyтым rygorze i możność ścisłego wykonania wszelkich przepisów, mających wpływ nie tylko na wykształcenie lecz na całą istotę ucznia. Że tu liczyć też można na najgodniejsze współdziałanie Fundacyi i Wydziału krajowego w imię dobra kraju — nie godzi się powątpiewać.

* * *

Rozpatrując trudności, z jakimi otwarty przez 27-ciu laty Oddział warsztatowy Zakładu Drohowyżkiego miał do walczenia pominęliśmy z umysłu jedną — tj. opozycję samychże rzemieślników. Jestto rzecz smutna, ale niemniej prawdziwa, że rękodzielnicy lwowscy patrzyli krzywo na kształcenie rękodzielnicze w Drohowyżu, że obniżali z umysłu jego wartość, że robili trudności w przyjmowaniu wychowanków drohowyżkich do pracy, zarzucając im paniczykostwo i nieudolność — a wszystko to z obawy przed konkurencją wyrobów warsztatowych Zakładu Drohowyżkiego.

Wynikało to z ciasnych bardzo pojęć o warunkach podnoszenia rzemiosł i godności rzemieślnika — a obawa przed konkurencją tej odrobiny towarów, która mogła być w Zakładzie wyrobioną i wcale nie we Lwowie sprzedaną — była wprost śmieszna.

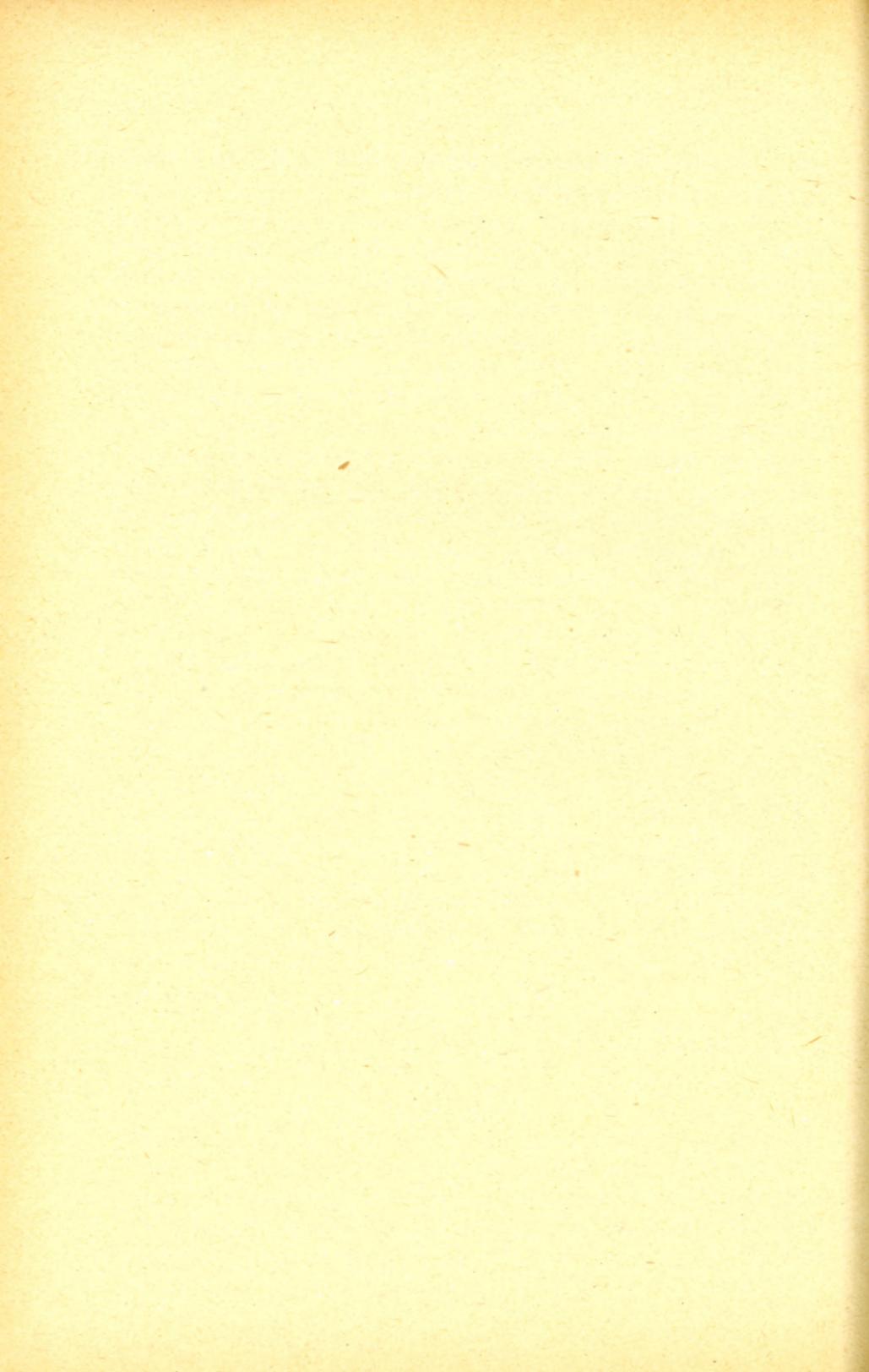
Jakkolwiekby, opozycja ta przyczyniła się do podkopania oddziału warsztatowego w Drohowyżu i do powolnej jego dezorganizacji.

Dziś — chwała Bogu — inaczej się już zapatrują rękodzielnicy lwowscy na rolę szkół przemysłowych w akcji podnoszenia rzemiosł. Poczynają przyznawać sami, że dobrze urządzona szkoła zawodowa lepiej potrafi przygotować młodzież rękodzielniczą niż prywatny warsztat — i widzą sami, że wobec trudności coraz większych w przyjmowaniu terminatorów na naukę

przez majstrów prywatnych, tylko dobrze zorganizowana szkoła zawodowa powinna spełniać to zadanie.

A więc pod gwiazdą lepszego rozumienia rzeczy, większej dojrzałości zapatrywań i życzliwości samychże rękodzielników przychodzi do skutku reforma jednego z najważniejszych dla kraju ognisk szkolnictwa przemysłowego. Oby więc wszystkiemu, co się tam teraz stać ma i stanie, towarzyszyła jak najżywsza sympatya publiczności — oby raz na zawsze znikły te kwasy, skargi i oszczerstwa, które w szeregu ostatnich zwłaszcza lat tak smutną sławę Zakładowi Drohowyżkiemu wyrobiły — niechże Fundacya i Wydział krajowy wytworzą wspólnemi siłami poważną uczelnię dla młodego pokolenia rękodzielników, którzyby, wychodząc z niej ze skarbami wiedzy i dobrego wychowania, nie uważali pracy za klątwę, lecz umiłowawszy tę pracę jako ostoję życia i przeznaczenie człowieka, umieli obracać ją dla dobra i chwały narodu.

Juliusz Starkel.

OGŁOSZENIA

CUKIERNIA

KAZIMIERZ
SOTSCHEK

LWÓW ☛ PLAC MARYACKI L. 5

(HOTEL FRANCUSKI)

OTWARTA OD 7-ej RANO DO 12-ej W NOCY

BANK

ZALICZKOWY

≡ WE LWOWIE ≡

ULICA HETMAŃSKA L. 10

WE WŁASNYM Gmachu

≡ **udziela pożyczki**
na skrypty i weksle

**Eskontuje promesy pożyczek
hipotecznych dla członków**

oraz udziela im pod dogodnymi
warunkami

kredytya budowlane

na domy we Lwowie budować
się mające

i przyjmuje

wkładki oszczędności

oprocentowując je

po 4 procent od sta rocznie

DYREKCJA

KANTOR WYMIANY

— C. K. UPRZ. GAL. AKCYJNEGO —

Banku * * * * *

Hipotecznego

kupuje i sprzedaje

wszystkie papiery

wartościowe i monety

po kursie dziennym, najdokładniejszym,
nie licząc żadnej prowizyi

Jako dobrą i pewną lokacyę

poleca:

4 proc. listy hipoteczne	}	wolne od podatku rentowego
4 $\frac{1}{2}$ proc. listy hipoteczne		
5 proc. listy hipoteczne premiovane		
4 proc. listy Towarzystwa kredytowego ziemskiego		
4 proc. i 4 $\frac{1}{2}$ proc. listy Banku krajowego		
5 proc. obligacye komunalne Banku krajowego		
4 proc. pożyczkę krajową galicyjską koronową		
4 proc. pożyczkę propinacyjną galicyjską		
wszelkie renty austriackie i węgierskie		

Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń

• „DNISTER“

Lwów, Rynek 10, Dom Proświty — Założone w r. 1892

Ubezpiecza budynki, ruchomości, zboże i paszę od szkód ogniowych; taryfa premii umiarkowana, a czysty zysk, t. j. na dwójkę dochodu rozdziela się między członków jako zwroty.

Za rok 1905 otrzymali członkowie 52 zwrotów.

Dnister wypłaca szkodę bezzwłocznie, a likwidację przeprowadza razem z delegatami i miejscowymi członkami. — Za 13 lat wypłacił 11.856 odszkodowań w sumie 6,474.535 koron.

Police Dnistra przyjmują przy udzielaniu pożyczek hipotecznych Bank krajowy, oraz Kasy Oszczędności.

Dnister pośredniczy przy ubezpieczeniach życiowych w krakowskim Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń.

Fundusze Dnistra wynoszą 31. grudnia 1905 sumę 1,369.712 K

Dnister nadaje chętnie agencje wieśniakom, zwłaszcza w tych okolicach, gdzie nie ma blisko agencji.

Agenci Dnistra otrzymali już 807.742 K prowizyi.

Towarzystwo Wzajemnego Kredytu

„DNISTER“

Stowarzyszenie zarejestr. z ogr. poręką we Lwowie

Pożyczki udziela swoim członkom na 5%
i 1% dodatku administracyi.

Spłatę pożyczek rozkłada na raty do lat 15. Suma
pożyczek wynosi 2,042.615 K, z tego
2.880 skryptów w kwocie 1.796.599 K zainstalowa-
nych na pierwszym miejscu w sposób pupilarny.

Członkiem Towarzystwa może być tylko czło-
nek Tow. wzaj. ubezp. „Dnister“.

Udział członka wynosi 50 K, wpisowe 2 K.
Członków liczy Towarzystwo 3.844, suma
udziałów 211.400 K.

Wkładki oszczędności przyjmuje
„Dnister“ na
4%. Suma wkładek wynosi 2,072.928 K.

Czysty zysk przypada w części członkom
tytułem dywidendy, w części
na publiczne dobroczynne cele, na które rozdano do
tej pory 28.130 K.

INFORMACYI W SPRAWACH POŻYCZKOWYCH
UDZIELA DYREKCJA I AGENCJE

AKCYJNY
BANK ZWIĄZKOWY

DLA
STOWARZYSZEŃ ZAROBKOWYCH I GOSPODARCZYCH
WE LWOWIE

OTWORZYŁ Z DNIEM 1-GO STYCZNIA 1906

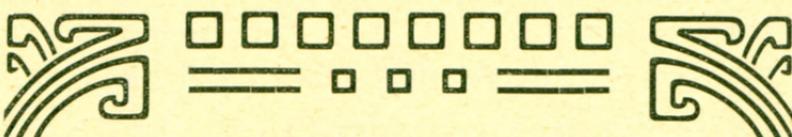
ODDZIAŁ WKŁADKOWY

I PPZYJMUJE WKŁADKI
ZA OPROCENTOWANIEM:

4° z krótszem wypowiedzeniem ==
== **4¹/₂^o** z dłuższem wypowiedzeniem

~~~~~
=====

WKŁADKI BĘDĄ PRZYJMOWANE I ZWROTY
USKUTECZNIANE CODZIENNIE, WYJĄWSZY
NIEDZIELE I ŚWIĘTA, W GODZINACH URZĘ-
DOWYCH: OD 9 RANO DO 1 POPOŁUDNIU

GALICYJSKA

KASA ZALICZKOWA

WE LWOWIE, UL. TRZECIEGO MAJA 5

STOW. ZAREJESTR. Z OGRANICZONĄ PORĘKĄ

UDZIELA

POŻYCZKI NA SKRYPTA

SPLACALNE W 5 i 10 LATACH

ESKONTUJE WEKSLE

I PRZYJMUJE

WKŁADKI OSZCZĘDNOŚCI

OPROCENTOWUJĄC JE

PO 4 i 4¹/₂ PROCENT OD STA ROCZNIE

AGENCYA

Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń

W KRAKOWIE

(W DZIALE UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE)

ROK ZAŁOŻENIA 1831.

TELEFON Nr. 468.

CES. KRÓL. UPRZ.

POWSZ. ASEKURACYA

ASSICURAZIONI GENERALI w Tryeście

Generalna Agencya dla Galicyi i Bukowiny

WE LWOWIE, UL. SŁOWACKIEGO 6

Fundusze gwarancyjne z końcem roku 1904 247,497.914·42 K
Stan ubezpieczeń działu życiowego wynosi . 710,811.866·28 „
Stan ubezpieczeń działu rentowego wynosi . . 1,172.628·41 „
Kwity premiove działu ogn. z końcem r. 1904 90,301.649·69 „

ZAPŁACONE SZKODY:

w 1904 r.: 29,008.350·42 K — zaś od zawiązania Towarzystwa,
według corocznych urzędowych wykazów: 797,690.516·38 K.

Urzędowy bilans wysyła się na żądanie.

Generalna Agencya we Lwowie przyjmuje pod nader korzystnymi warunkami ubezpieczenia na wypadek śmierci i dożycia, ubezpieczenia posagów i rent dożywotnich, oraz ubezpieczenia od kradzieży przez włamanie.

Szczególne korzyści.

W dziale ubezpieczeń życiowych przyznaje się ubezpieczonym, prócz innych korzyści, następujące koncesye:

Po pięcioletnim trwaniu ubezpieczenia zostaje **polica w mocy** niezmiennie, nawet w razie, gdyby ubezpieczony wskutek **samobójstwa, pojedynku itp.** utracił życie.

Po trzechletnim trwaniu ubezpieczenia **nie przepada polica** w razie zaprzestania wpłaty dalszych rat premiowych, lecz kapitał zabezpieczony **redukuje się** w miarę wpłaconych premij.

Pożyczki na police po trzechletnim trwaniu ubezpieczenia w wysokości przez Radę dyrekecyjną ustanowionej.

Natychmiastowa wypłata ubezpieczonej sumy, chociażby nawet wypadek ubezpieczeniem przewidziany zdarzył się wkrótce, albo zaraz po pierwszej opłacie premiowej.

Ubezpieczonym przyznaje Towarzystwo jeszcze w przeciągu dalszych trzech miesięcy **bez względu na stan zdrowia prawo reaktywowania** policie zgłoszonych, z powodu nieuiszczenia premij w terminie.

Towarzystwo przyznaje **należącym do pospolitego ruszenia**, w razie ich powołania do czynnej służby, ważność zabezpieczenia do sumy 80.000 koron **bez dopłaty** jakiegokolwiek premij.

Ubezpieczenie pozostaje w mocy za dopłatą małej nadwyżki do premij **w czasie wojny** dla należących do czynnej armii lub obrony krajowej.

Zezwala się na opłatę rocznych premij także w ratach półrocznych, względnie kwartalnych, doliczając do premij 2% za raty półroczne, 3% za raty kwartalno.

C. K. UPRZ.

TO WARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ

Riunione Adriatica
 di Sicurta w Tryeście

założone w roku 1838, a od roku 1841 operujące
w Galicyi i na Bukowinie

PRZYJMUJE

- I. **Ubezpieczenia na życie** pod najprzystępniejszymi warunkami i najniższą premią w rozmaitych kombinacyach.
- II. **Ubezpieczenia** budynków, ruchomości, zapasów, ziemiopłodów i t. d., **od szkód**, wyrządzonych przez pożar, piorun i eksplozycye.
- III. **Ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem.**

Fundusze gwarancyjne zwyż 105,000.000 K.

Zapłacone szkody od założenia Towarzystwa zwyż 564,000.000 Koron.

- IV. **Ubezpieczenia ziemiopłodów od gradobicia** na rachunek Towarzystwa dla ubezpieczenia gradowego i reasekuracyjnego „Meridionale” w Tryeście

przyjmuje GENERALNA AGENCYA

C. K. UPRZ. RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTA
we Lwowie, plac św. Ducha 3

Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń

W KRAKOWIE

DZIAŁ UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE

(ROZPOCZAŁ CZYNNOŚCI W ROKU 1869)

CEL: Ubezpieczenie życia człowieka we wszelkich kombinacjach, a mianowicie:

Zabezpieczenie kapitałów płatnych natychmiast po śmierci ubezpieczonego (tabl. I. i II.)
Zabezpieczenie kapitałów pośmiertnych z opłatą premii przez pewien naprzód oznaczony przeciąg czasu (tabl. III.)

Zabezpieczenie czasowe kapitałów pośmiertnych (tabl. IV.)

Zabezpieczenie kapitału płatnego przy osiągnięciu naprzód oznaczonego wieku — a w razie wcześniejszej śmierci sukcesorom lub okazicielowi policy (tabl. V.)

Zabezpieczenie kapitału na dożycie za zwrotem złożonych premii w razie śmierci ubezpieczonego (tabl. VI. i VII.)

Wzajemne ubezpieczenie kapitału pośmiertnego, płatnego po śmierci jednego z dwóch ubezpieczonych temu, który przy życiu pozostaje (tabl. VIII.)

Zabezpieczenie renty natychmiastowej i renty od pewnego terminu (tabl. XII. i XIV.)

Zabezp. kapitału, płatnego bezwarunkowo w umówionym z góry terminie bez względu, czy zabezpieczenie podówczas żyje, czy nie (tabl. XV.). Kombinacja ta nadaje się do ubezpieczenia posagów.

Zabezpieczenie kapitału z ewentualną podwójną wypłatą. Wedle tej kombinacji ubezpieczony kapitał wypłaca Towarzystwo w razie wcześniejszej śmierci ubezpieczonego (ale tylko raz); jeżeli zaś ubezpieczony dożyje wieku oznaczonego, natenczas wypłaca Towarzystwo ubezpieczony kapitał **dwa razy**, t. j. pierwszy raz samemu ubezpieczonemu w oznaczonym terminie, a drugi raz po śmierci ubezpieczonego osobie do odbioru kapitału uprawnionej (tabl. XVI.).

Tablica XV. R. Zabezpieczenie kapitału płatnego bezwarunkowo w umówionym z góry terminie, połączone z zabezpieczeniem t. zw. datku wychowawczego. Zabezpieczony kapitał wypłaca Towarzystwo w umówionym terminie, bez względu na to, czy ubezpieczony wtenczas żyje lub nie. Jeżeli ubezpieczony umrze wcześniej, opłata premii ustaje, a okaziciel policy pobierać będzie nadto t. zw. datkę wychowawczy w wysokości 10 proc. zabezpieczonej sumy, aż do czasu wypłaty zabezpieczonego kapitału.

Zabezpieczeni wedle tablic I., II., III., V., VIII. i XIV., poddani monarchii austro-węg., w wieku od 19 do 42 r. życia, obowiązani do służby wojsk. lub w pospol. ruszeniu, ubezpieczeni są obligatoryjnie bez opłaty dodatkowej premii także na wypadek wojny do maximum kwoty K 10.000 kapitału (lub renty K 1.000). Osoby natomiast w czynnej służbie wojskowej pozostające lub ubezpieczające wyższe kapitały nad wymienione wyżej sumy, mogą być ubezpieczone na wypadek wojny tylko za uiszczeniem dodatkowej opłaty.

Tow. ubezpieczeń na życie oparte jest na wzajemności; na pokrycie wydatków służą premie składane przez członków; na nieprzewidziane straty istnieją rezerwy nadwycieczne, t. j. fundusz rezerwowy, rezerwa zysków, rezerwa specjalna i fundusz wojenny, które z końcem r. 1905 wynosiły K 3,146,267.

Czysta nadwyżka po zamknięciu rachunków każdego roku rozdziela się pomiędzy stowarzyszonych w m. art. 7 stat.

Wedle rachunków, zamkniętych z końcem r. 1905, wynosiła czysta pozostałość w dziale ubezpieczeń na życie K 376,939, z której przypadło członkom w dziale kapitałów pośmiertnych 8 proc. zwrotu, a w dziale ubezpieczeń na dożycie 5 proc. zwrotu od wpłaconych premii.

Do końca r. 1905 stan ogólny ubezpieczeń kapitałów pośmiertnych na dożycie i rent zabezpieczonych 35,857 policami wynosił K 106,018,196. — **Wypłacone** kapitały pośmiertne, posagi i renty w czasie 36-letniego istnienia działu ubezpieczeń na życie wynosiły K 129,515,107, a wypłacona w tym czasie dywidenda członkom działu życiowego wynosi K 2,138,875.

Fundusze gwarancyjne działu ubezpieczeń na życie z końcem roku 1905 składają się jak wyżej z funduszy rezerwowych nadwyciecznych w kwocie

.....	K 3,146,267
.....	„ 26,268,464
.....	„ K 29,414,731

Ogólne fundusze gwarancyjne działu życiowego wynoszą przeto .....

Dyrekcja i jej reprezentanci, oraz agenci Towarzystwa udzielają na żądanie wszelkich wyjaśnień w sprawach ubezpieczeń na życie, dostarczają prospektów, statutów i obowiązujących warunków tyczące ubezpieczeń.

TOWARZYSTWO

WZAJEMNEGO KREDYTU

W KRAKOWIE • ULICA BASZTOWA L. 8

i PŁA W ŁOWIE (ULICA TRZECIEGO MAJA L. 16)

ZAŁOŻONE PRZEZ TOWARZYSTWO WZAJEMNYCH UBEZPIECZEŃ W KRAKOWIE W R. 1874
NA PODSTAWIE USTAWY O STOWARZYSZENIACH Z DNIA 9-GO KWIETNIA 1873 ROKU
POLEGA ONO NA ZASADZIE WZAJEMNOŚCI — ODPOWIEDZIALNOŚĆ CZŁONKÓW JEST DO
PODWÓJNEGO UDZIAŁU OGRANICZONĄ, A KREDYT OSOBISTY JEST NAJWAŻNIEJSZĄ
PODSTAWĄ TEGO STOWARZYSZENIA.

CELEM

TOWARZYSTWA JEST DOSTARCZANIE CZŁONKOM SWOIM, SZCZEGÓLNIE TRUDNIĄCYM SIĘ ROLNICTWEM, POTRZEBNYCH IM KAPITAŁÓW OBROTOWYCH.

Na książeczki wkładkowe wolno jest nietylko członkom, ale **wszystkim osobom, nie będącym nawet członkami Towarzystwa, oszczędności swoje lokować.** — Wkłady przynoszą stałe z góry oznaczony procent, tak zwany składany.

NAJNIŻSZA WKŁADKA JEST 1 KORONA.

Rachunek bieżący

otworzonym być może dla członków Towarzystwa na podstawie w zastaw oddanych papierów wartościowych lub gotówki, zaś dla osób nie będących członkami Towarzystwa tylko na podstawie złożonej gotówki.

Jako zastaw przyjmowane być mogą tylko papiery te, które Bank Austro-Węgierski lombarduje, oraz listy zastawne Tow. Kredyt. Ziem. Król. Polskiego, zaliczki zaś udzielane do 75% kursowej wartości tychże.

Obecnie Towarzystwo płaci 4% za wkładki do 10.000 K, powyżej zaś według umowy.
DO 2.000 KORON WYPŁACA SIĘ BEZ WYPOWIEDZENIA.

GAŁICYJSKA
KASA OSZCZĘDNOŚCI

= WE LWOWIE =

przyjmuje

poreczne przez kraj wkładki oszczędności (także pocztą za pośrednictwem pocztowej kasy oszczędności), oprocentowuje je po 3-60⁰/₀ bez potrącenia podatku rentowego i zwraca takowe w odstępach od 8 do 8 dni do 1000 Koron bez wypowiedzenia, a ponad 1000 Koron za odpowiedniem wypowiedzeniem, lub bezzwłocznie za pobraniem eskontu,

==== Udziela =====

pożyczek na zastaw papierów wartościowych, pupilarne bezpieczeństwo mających, na giełdzie wiedeńskiej notowanych, do wysokości ³/₄ wartości giełdowej,

==== eskontuje =====

kupony i wylosowane efekta wartościowe, tudzież weksle z terminem płatności nie dalszym, niż cztery miesiące,

==== udziela =====

pożyczek hipotecznych na dobra ziemskie i na realności czynszowe we Lwowie i w innych miastach, będących siedzibą Sądów krajowych lub obwodowych,

==== udziela =====

pożyczek komunalnych powiatom i gminom i pożyczek Spółkom systemu Raiffeisena.

GALICYJSKIE

Towarzystwo Kredytowe Ziemskie

we Lwowie, ulica Karola Ludwika l. 1

wydaje:

cztero-procentowe listy zastawne z okresem 56-letnim;
oraz kupuje i sprzedaje takowe po kursie dziennym.

Nadto przyjmuje:

depozyty prywatne do przechowania
za opłatą miesięczną 5 hal. od 1000 K.

Na rachunek Towarzystwa wypłacają wylosowane listy
zastawne i zapadłe kupony następujące domy bankowe:

- W KRAKOWIE: Bank krajowy;
- W POZNANIU: Bank rolniczo-przemysłowy Kwilecki, Potocki i S-ka;
" Hartwig Mamroth i S-ka;
- W WIEDNIU: C. k. uprz. austr. Bank dla krajów koronnych;
" Nizzo-austryackie Towarzystwo eskontowe;
- W PRADZE: Filia c. k. uprz. austr. Banku dla krajów koronnych;
- W GRACU: E. C. Mayer i S-ka;
- W TRYEŚCIE: Filia Anglo-Austryackiego Banku;
- W BERLINIE: Bank niemiecki;
" Bank Drezdeński;
- W FRANKFURCIE nad Menem: Bank Drezdeński;
- W AMSTERDAMIE: Wertheim & Gompertz;
- W BERNIE: Filia c. k. uprz. austr. Zakładu kred. dla handlu i przemysłu;
- W PRZEMYŚLU: Ehrlich i S-ka;
- W STANISŁAWOWIE: S. Kornbliuh.

ROK 1907

TOWARZYSTWO WZAJEMNYCH UBEZPIECZEŃ

W KRAKOWIE

Założone w roku 1860.

Wyniki operacji za czas od dnia 1 stycznia 1905 r. do dnia 31 grudnia 1905 r.

	Dział ogniowy:	Dział grawowy:	Dział życiowy:
Wystawiono polic ważnych . . .	509.733	8,940	35.857
Wartość ubezpieczona . Kor.	1,670,420,129.—	53,567,505.—	105,725,230.—
Zebrana premia	10,959,015.—	1,100,526.—	renty 292,966.—
Szkody wypłacone	7,083,653.—	450,234.—	4,171,172.—
„ nieuregulowane.	814,749.—	5,640.—	2,918,768.—
Fundusze rezerwowe po zamknięciu bilansu	6,733,654.—	2,480,643.—	414,684.—
Rezerwa premii	4,418,630.—	—	3,146,267.—
Fundusz emerytalny	2,249,078.—	—	26,268,464.—
Czysta pozostłość	1,000,384.—	375,673.—	376,939.—
Przyznana dywidenda dla członków	11 ⁰ / ₁₀₀	37 ⁰ / ₁₀₀	pośm. imiesz. 8 ⁰ / ₁₀₀ dożywotnie 5 ⁰ / ₁₀₀
Od czasu istnienia Towarzystwa:			
Wypłacono szkód . . Kor.	135,021,495.—	28,585,461.—	26,403,449.—
„ rent	—	—	3,111,657.—
„ dywidendy	28,976,436.—	791,739.—	2,138,875.—

Wiedeński Bank Związkowy

FILIA WE LWOWIE

we własnym gmachu przy ulicy Jagiellońskiej l. 3

Telefonu Nr. 57 Dyrekcyja

Telefonu Nr. 358 Kantor wymiany

Zakład centralny: Wiedeń

Aussig n. Ł., Berno, Biała, Budapeszt, Celowiec, Cieplice, Czerniowce, Friedek-Mistek, Grac, Konstantynopol, Karlsbad, Marienbad, Pilzno czeskie, Prościejów, W. Neustadt i St. Pölten

PILNE:

12 KANTORÓW WYMIANY I KAS DEPOZYTOWYCH WE WIEDNIU

Kapitał akcyjny Kor. 130,000.000 — Fundusze rezerwowe Kor. 36,000.000

Załatwia wszelkie interesa bankowe; oraz transakcye w zakresie kantorów wymiany wchodzące, a mianowicie:

Przyjmuje wkładki w rachunku czekowym i w rachunku bieżącym. Przyjmuje wkładki na 3·6% książeczki wkładkowe. Oprocentowanie rozpoczyna się z dniem następnym po złożeniu wkładki, a kończy się z dniem poprzedzającym podjęcie wkładki. Podatek rentowy opłaca bank z własnych fundusów.

Eskontuje weksle, otwiera kredyty i udziela zaliczki na podkład papierów wartościowych. Przeprowadza wszelkie obroty giełdowe na targach krajowych i zagranicznych. **Kupuje i sprzedaje papiery wartościowe, waluty i przekazy** na zagraniczne miejsca. Wydaje listy kredytowe na wszystkie kraje.

Wymienia kupony i wylosowane papiery wartościowe. Inkasuje weksle we wszystkich miejscach krajowych i zagranicznych. Przechowuje papiery wartościowe i zarządza nimi.

Ubezpiecza papiery wartościowe przed stratami z wylosowania. Rewiduje bezpłatnie numeru losów i innych papierów wartościowych, podlegających losowaniu.

Oddział zastawniczy udziela zaliczek na kosztowności i papiery wartościowe.

Oddział pod nazwą: „**Lwowska Kasa dla targu bydła i mięsa**“ w rzeźni miejskiej we Lwowie, udziela zaliczek na bydło w stajniach opasowych, oraz na bydło i mięso na targowicy miejskiej we Lwowie.

NAJKORZYSTNIEJSZE WARUNKI. — PILNE CZUWANIE NAD INTERESAMI KLIENTELI.

Ułatwienia wszelkiego rodzaju, umożliwione doświadczeniem i rozgągniętymi stosunkami w całym świecie kupieckim.

72 ZASTĘPSTW W KRAJU

BANK KRAJOWY

KRÓLESTWA GALICJI I LODOMERYI
Z W. KSIĘSTWEM KRAKOWSKIEM

przyjmuje

LOKACYE GOTÓWKI

na

Książeczki oszczędności na 3 $\frac{1}{2}$ % rocznie

5000 Koron wypłaca Bank bez wypowiedzenia.

ASYGNATY KASOWE

- a) z 14-dniowem wypowiedzeniem na 3 $\frac{1}{2}$ % rocznie
- b) z 8 " " " 3%

RACHUNEK CZEKOWY

- a) bez wypowiedzenia na . . . . . 3% rocznie
  - b) za 10-dniowem wypowiedzeniem na 3 $\frac{1}{2}$ % " "
- (z 3 $\frac{1}{2}$ % rachunku wypłaca Bank 2000 Kor. bez wypowiedzenia).

CONTO-CORRENTE

- a) bez wypowiedzenia do 40.000 Kor. rocznie na 3% rocznie
- b) za 3-dniowem wypowiedz. całej kwoty na 3 $\frac{1}{2}$ % " "
- c) fundusze zakładów dobroczynnych, skład-
kowe i t. p. na . . . . . 3-6% " "

W ODDZIALE HIPOTECZNYM

udziela pożyczki do połowy wartości hipoteki w 4 i 4 $\frac{1}{2}$ % listach zastawnych, bezpośrednio na dobrą tabularne, splalalne

w latach 57, 44, 39, 34¹/₂, 29, 22, 18, 15 i 13; **na domy czynszowe** w miastach, przez Wydział krajowy wskazane, spłacalne w latach: 39, 34¹/₂, 29, 22, 18, 15 i 13; **za pośrednictwem zastępstw na posiadłości gruntowe wiejskie** w księgach hipotecznych zapisane, spłacalne w latach: 24, 21, 17¹/₂, 14¹/₂ i 13; udziela **pożyczki gotówkowe** za ubezpieczeniem hipot. spłacalne najwyżej w 19 latach.

W ODDZIALE KOMUNALNYM

udziela pożyczki gminom i powiatom w 4¹/₂% i 4% obligacjach komunalnych a mianowicie:

powiatom i gminom miast, mających własne statuty, Towarz. zaliczkowym opartym na ust. z 9 kwietnia 1673 Dz. u. p. Nr. 70, **Kasom oszczędności powiat. lub gminnym**, wszystkim tym instytucjom za poręką gmin lub powiatów, przyjętą zgodnie z ustawą, wreszcie **spółkom wodnym** utworzonym na mocy ustawy z 30 maja 1869 r. Nr. 63. Dz. p. na lat 44, 39¹/₂, 34¹/₂, 29, 22, 19¹/₄, 15 i 10.

W ODDZIALE BANKOWYM

eskontuje **weksle, warranty i remesy** z biegiem do 120 dni, za opłatą 4% i 4¹/₂% rocznie.

przyjmuje w **lombard** na czas i w rachunku bieżącym walory o pupilarnem bezpieczeństwie za opłatą 5% i 5¹/₂% rocznie,

eskontuje za zwrotem 4¹/₂% **kupony i wylosowane efekta własne i kraj.**, udziela **zaliczki na produkta naftowe** za opłatą 6% rocznie,

udziela **poręki podatku spożywczego** od olejów mineralnych za opłatą 1% i 3¹/₄% prowizyi od kwoty poręczonej, od wódki i piwa, za opłatą 3¹/₄% i 1¹/₂% od kwoty poręczonej,

przyjmuje w **przechowanie depozyta** za opłatą 1¹/₄% rocznie.

Sprzedaje i kupuje po kursie dziennym:

4% obligacje funduszu propinacyjnego, 4 i 4¹/₂% obligacje pożyczki kraj., 5, 4 i 4¹/₂% obligacje komunalne Banku kraj., 4¹/₂% i 4% krajowe listy zastawne i 4% obligacje kolejowe,

wydaje **przekazy** na wszystkie znaczniejsze miasta w kraju i zagranicą za opłatą 1¹/₂%,

złatwia wszelkie **komisa bankowe**, kupno i sprzedaż efektów, incasso wszelkich należności, domicile obcych weksli i t. d. za opłatą prowizyi 1¹/₁₀% do 1¹/₈%.

F I L I A

c. k. uprzyw. austriackiego

**ZAKŁADU KREDYTOWEGO
DLA HANDLU I PRZEMYSŁU**
we Lwowie, ulica Kościuszki 1. 7

przyjmuje gotówkę na rachunek bieżący i książeczki wkładowe, celem oprocentowania bez potrącenia podatku rentowego.

Przyjmuje w przechowanie i administrację papiery wartościowe i udziela na nie zaliczki w rachunku bieżącym.

Kupuje i sprzedaje efekty krajowe i zagraniczne oraz eskontuje weksle i dewizy pod korzystnymi warunkami.

Wydaje przekazy i akredytywy na wszystkie miasta; udziela poręki na kredyt podatkowy.

C. K. UPRZ.

== TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ ==

Austryacki FENIKS we Wiedniu

I. Riemergasse 2 (we własnym domu)

REPREZENTACJA GENERALNA WE LWOWIE

przy ulicy Kościuszki I. 8

Wpłacony kapitał akcyjny, tudzież inne środki gwarancyjne Towarzystwa wynoszą około

== KORON 10,000.000 ==

Towarzystwo udziela ubezpieczeń:

a) od szkód zrządzonych pożarem lub piorunem, eksplozją pary wodnej lub gazu, tudzież gaszeniem, zrywaniem i wypróżnieniem, na budynkach mieszkalnych i gospodarskich, fabrykach, maszynach, ruchomościach i urządzeniach wszelkiego rodzaju, składach towarów, żywym inwentarzu, gospodarskich sprzętach i zapasach, ziemiopłodach w stodołach i stertach;

b) od szkód wskutek przypadkowego zbitcia szyb zwierciadlanych;

c) od szkód na ziemiopłodach wyrządzonych gradem;

d) od szkód wyrządz. przez włamanie, kradzież z miejsc zamkniętych lub otwartych.

Premie są niższe, korzyści zaś, jakie Towarzystwo udziela, znacznie wyższe, niż na tem polu praktykowane.

C. K. UPRZ. TOW. UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE

AUSTRYACKI FENIKS WE WIEDNIU

WPŁACONY KAPITAŁ 2,400.000 K

Rezerwa premii i szkód	30,000.000 K
Zabezpieczony kapitał	138,500.000 „
Wpływ premii	5,200.000 „

Towarzystwo udziela ubezpieczeń na życie człowieka we wszystkich przyjętych kombinacjach, jako to:

ubezpieczenia na wypadek śmierci płatne natychmiast po śmierci ubezpiecz. tegoż spadkobiercy lub innym obdarowan.;

ubezpieczenia na wypadek śmierci mieszane ubezpiecz., z uwolnieniem od płac premii, a wzgl. z udzieleniem rocznej renty wraz nieudolności do zarobkowania;

ubezpieczenia na dożywocie, zapatrzona na starość, wywołania dzieci, płatne samemu ubezpieczonemu po osiągnięciu oznaczonego wieku;

ubezpieczenia rent dożywotnich, pensyj dla wdów, rent i wyposażenia dzieci po najtańszych premiach i pod najprzystępniejszymi warunkami, a zwłaszcza przy bezwzględnej ważności polie, również ubezpieczenia na wypadek wojny bez osobnej dopłaty, następnie wolności podróżowania i zatrzymywania się we wszystkich częściach świata i zmianie zawodu bez wszelkiej dopłaty premii.

== REPREZENTACJE TOWARZYSTWA ZNAJDUJĄ SIĘ ==
== W NASTĘPUJĄCYCH MIASTACH: ==

Berno, Budapeszt, Czerniowce, Drezno, Genua, Grac, Innsbruck, Kraków, Kronstadt, Laibach, Linz, Lwów, Monachium, Praga, Paryż, Sarajewo, Strassburg, Tryest, Wiedeń i Zagrzeb. — Oprócz tego znajdują się we wszystkich miastach i w znaczniejszych miejscowościach austro-węgier i w monarchii, w Niemczech, Włoszech etc., **Agencye główne i powiatowe**, które udzielają chętnie informacji, bezpłatnie blankiety wniosków i prospekty i przyjmują zgłoszenia do ubezpieczenia.

SPÓŁKA KREDYTOWA

CZŁONKÓW TOW. WZAJEMNYCH UBEZPIECZEŃ

W KRAKOWIE, UL. BASZTOWA 9

STOW. ZAREJESTROWANE Z OGRANICZONĄ PORĘKĄ

przyjmuje bez ograniczenia wysokości gotówkę
na udziały, od których wypłaca dywidendę

Za lata 1902, 1903, 1904 i 1905
wypłaciła Spółka po 5% dywidendy

Wobec ciągłego spadku stopy procentowej lokacya gotówki w udziałach Spółki kredytowej przy dotychczasowej 5% dywidendzie jest obecnie bardzo korzystna. Kapitał, złożony na udziały, może Dyrekcyja na życzenie członka uruchomić każdego czasu, udzielając pożyczki na udziały w wysokości pełnej lub częściowej, od której nie żąda procentu, lecz tylko odstąpienia dywidendy ściśle w stosunku do kwoty i czasu

POWYŻSZA

SPÓŁKA KREDYTOWA

udziela pożyczek na zastaw pensyi
i podkład polic życiowych, pobierając 6 $\frac{1}{2}$ % bez żadnych dodatków

Bliższych informacji udziela
Spółka na żądanie odwrotnie

ROK ZAŁOŻENIA 1864.

FONCIÈRE

Peszteński Zakład Ubezpieczeń

Pełnowpłacony kapitał akcyjny:

Trzy Miliony Koron

Ogólny fundusz gwarancyjny:

Trzydzieściszęść milionów Koron

W uprawianych przez Zakład działach asekuracyjnych zasługują na wyszczególnienie:

I. W dziale ogniowym: Ubezpieczenia budynków, maszyn rekwizytorów, zapasów i materiałów, towarów, urządzeń domowych, ziemiopłodów, inwentarza żywego i martwego od ognia, piorunu i eksplozji.

II. W dziale życiowym: Ubezpieczenia mieszane (na wypadek śmierci i dożycia), jakoteż ubezpieczenia posagowe z trzyletnim rozdziałem zysku Dywidenda za r. 1899 wyniosła $68\frac{2}{3}$ proc., za r. 1900 zaś $70\frac{3}{10}$ proc. **premii rocznej.** Polisy zakładu są po latach pięciu **niezaprzeczalne i ważne na wypadek samobójstwa, pojedynku i wojny.**

III. W dziale wypadkowym: Ubezpieczenia od wypadków kolejowych, ważne na całą kulę ziemską i na całe życie **Jednorazowa** premia wynosi $3\frac{0}{100}$, t. j. od 10.000 koron ubezpieczonego kapitału 30 koron.

IV. W dziale ubezpieczeń od kradzieży z włamaniem: Ubezpieczenia urządzeń domowych, klejnotów, pieniędzy, papierów wartościowych w domach czynszowych i willach izolowanych, magazynów towarowych, jubilerskich i zegarmistrzowskich, banków, zakładów zastawniczych, kas oszczędności, kantorów wymiany, urzędów podatkowych, pocztowych i t. p.

Ubezpieczenie kompletnego urządzenia domowego w domach czynszowych kosztuje rocznie $1\frac{50}{100}$, t. j. jedną **koronę 50 hal.** od 1000 kor. wartości ubezpieczonej.

Wszelkich bliższych objaśnień udziela chętnie ustnie i pisemnie **Generalna Agencja Zakładu** przy ul. Mickiewicza l. 5, która przyjmuje zarazem zgłoszenia osób nieposzlakowanych na objęcie agencji zakładu we Lwowie lub na prowincyi.

FILJA
Pragskiego Banku Kredytowego

we Lwowie, ulica Karola Ludwika 1. 29

(Nr. telefonu 937)

ZAKŁAD CENTRALNY W PRADZE
Filie w Kolinie i Ołomuńcu

Wpłacony kapitał akcyjny 6,000.000 K., fundusze rezerwowe i gwarancyjne 3,200.000 K.

Korzystne załatwienie
wszelkich transakcyj bankowych
i lokacyi kapitałów

Kupno i sprzedaż papierów wartościowych. Przeprowadzenie wszelkich obrotów giełdowych na targach krajowych i zagranicznych.

Promesy, Losy (Sprzedaż losów za wypłatą w rachunku bieżącym). — Otwieranie kredytów i udzielanie zaliczek na podkład papierów wartościowych. — Przyjmowanie w przechowanie i w zarząd papierów wartościowych. — Ubezpieczanie losów i efektów od strat z powodu wylosowania. — Wykupno płatnych kuponów i wylosowanych papierów wartościowych. — Listy polecające i akredytywy na sezony podróży. — Eskont weksli. — Inkasa i wypłaty w kraju i na miejsca zagraniczne. — Wkładki pieniężne na książeczki wkładkowe (podatek rentowy opłaca Bank) oprocentowuje po 4⁰/₀ na asygnaty kasowe z 90-dniowym wypowiedzeniem oprocentowanie po 4¹/₄⁰/₀ i w rachunku bieżącym.

ODDZIAŁ KOMERCYALNY

Finansowanie przedsiębiorstw przemysłowych i budowl publicznych, kredyty na podatki i cła.

Zaliczkowanie faktur towarowych. — Kupno i sprzedaż w drodze komisowej towarów i zaliczkowanie tychże.

BANK ROLNICZY WE LWOWIE

kupuje i sprzedaje wszelkie produkta rolne

dostarcza

z gwarancją za siłę kiełkowania pod kontrolą Stacji botan.-roln. we Lwowie

NASIONA

Koniczyny, lucerny, tymotkę, wolne od kaniarki, trawy, buraki, kukurudzę, rośliny pastewne, oraz zboża jare i ozime;

z gwarancją za minimalną zawartość składników pokarmowych

NAWOZY ☼

Żuźle Thomasa, superfosfaty kostne, mineralne i amoniakalne, mączki kostne, specjalny nawóz pod kartofle, saletrę chilijską, kainit i t. d.;

SZTUCZNE

z pierwszorzędných fabryk i tylko najnowszych systemów

MASZYNY

Plugi Eberhardowskie, siewniki do nawozów „Westfalia“, siewniki do zboża „Przyszłość“, maszyny żniwne, młocarnie i lokomobile, młynki, centryfugi i tryery, parowniki „Reforma“ i wszelkie inne maszyny rolnicze.

ROLNICZE

Nowość!

KAWA PALONA

Nowość!

z własnego parowego palenia, codziennie świeżo palona

KAWA PALONA

ściśle podług zasad higieny, za pomocą gorącego powietrza, znakomita w smaku i aromacie - codzień świeżo palona!

$\frac{1}{2}$ kilo kawy palonej	Melange	Nr. I.	1	Kr. 60	gr.
„ „ „	„	Nr. II.	1	„ 80	„
„ „ „	„	Nr. III.	2	„ 20	„
„ „ „	„	Nr. IV.	2	„ 40	„
„ „ „	Melange cesarska	Nr. V.	2	„ 80	„

Kawa palona za pomocą gorącego powietrza posiada zalety, iż zachowuje znakomitą aromę, czysty delikatny smak, największą wydatność, z tej przyczyny znacznie tańsza w użyciu, aniżeli kawy palone w inny sposób. Kawa palona pakowana w woreczkach pergaminowych w wadze 1, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ i $\frac{1}{8}$ kg.

==== Polecą handel herbaty i kawy ====

EDMUNDA RIEDLA

ulica Teatralna 3, naprzeciw Katedry.

PIERWSZE AUSTRYACKIE POWSZECHNE
Towarzystwo Ubezpieczeń od wypadków

Generalna Reprezentacya dla Galicyi i Bukowiny
we Lwowie, ul. Jagiellońska 1. 3

Kapitał zakładowy:
cztery miliony koron

Fundusz gwarancyjny z końcem r. 1904:
piętnaście milionów koron

Towarzystwo zawiera umowy o ubezpieczenie od wypadków pod przystępnymi warunkami:

I. Ubezpieczenia pojedynczych osób.

A) bez zwrotu premij;
 B) ze zwrotem premij.

II. Ubezpieczenia na czas podróży.

III. Ubezpieczenia zbiorowe.

A) urzędników i innych funkcyonaryuszów fabryk, banków, domów handlowych, zarządów dóbr, kopalń, oraz innych zakł.;

B) straży bezpieczeństwa, straży ogniowej, oraz innych korporacyj i stowarzyszeń;

C) robotników zatrudnionych przy przemysłowych i rolnych przedsiębiorstwach itd

Nadto ubezpiecza Towarzystwo **od ustawowej odpowiedzialności** (Haftpflicht).

Przemysłowców od skutków regresu ze strony robotników, podległych okaleczeniu.

Właścicieli koni, pojazdów i automobilów od pretensyj, jakie ewentualnie mogą być przeciwko nich podniesione z powodu zranienia osób trzecich (przechodniów i pasażerów).

Właścicieli domów od pretensyj o wynagrodzenie szkód, jakie ewentualnie mogą dla nich powstać z wypadków w obrębie ich posiadłości.

Aptekarzy i ich pracowników od zobowiązań, jakie ewentualnie mogą dla nich powstać wskutek szkód, poniesionych na zdrowiu przez osoby trzecie.

Strzelców, myśliwych, posiadaczy broni, cyklistów, od odpowiedzialności za szkody, do jakiej ewentualnie mogą być pociągnięci w razie zranienia osób trzecich.

KUBIN, BRICH i KORZENIOWSKI

FABRYKA PAROWA

PIECÓW KAFLOWYCH

ODZNACZONA ZASZCZYTNIE NA WYSTAWACH

LWÓW * ULICA ŁUKASIŃSKIEGO L. 6

POLECAJĄ WŁASNE WYROBY

OGNIOTRWAŁE, SZAMOTOWE PIECE,
 KOMINKI, KUCHNIE I WANNY KAFLOWE
 Z GŁADKICH LUB WZORZYSTYCH KAFLI,
 BIAŁE I KOLOROWE RÓŻNYCH STYLÓW

ŁASKAWIE ZAMÓWIENIA MIEJSCOWE I Z PRO-
 WINCYI USKUTECZNIAMY NAJSTARANNIEJ I PO
 ***** CENACH UMIARKOWANYCH

DOM PAPIERNI

Leon HESZELER

SKŁAD FORTPIANÓW - (LAWERHANDLING) *

LWÓW - LEMBERG

UL. SYKSTUSKA 11. SYKSTUSGASSE 11.

Zaprzyśiężony rzeczoznawca c. k. Sądu
krajowego we Lwowie

**PIERWSZY KRAJOWY ZAKŁAD
BUDOWY MŁYNÓW**

**FABRYKA MASZYN
I KAMIENI FRANCUSKICH**

**GEORGD
BERMANN**

LWÓW, UL. GRODECKA L. 14 A

**DYPLOM HONOROWY
BUZACZ 1905**

Urządza i projektuje wedle nowoczesnych wymagań BUDOWY NOWYCH, JAKOTEŻ REKONSTRUKCJE STARYCH MŁYNÓW WSZELKICH SYSTEMÓW z popędem maszyn parowych, motorów i turbin wodnych

***

PRZYJMUJE: dostawy kompletnych urządzeń z pierwszorzędnych krajowych i zagranicznych fabryk dla gorzelní, browarów, tartaków, fabryk krochmalu, syropu kartoflanego, drożdży, cegielni parowych, elektrycznego oświetlenia i przeniesienia siły, wodociągów i ogrzewań centralnych

***

SKŁAD motorów i lokomobil do poruszania zapomocą gazu, benzyny, spirytusu, ropy naftowej, nafty i pary, oraz APARATY DO WYTWARZANIA GAZU z antracytu i koksu. — KAS OGNIO-TRWAŁYCH, sikawek, pomp i wszelkich artykułów technicznych

Siatki druciane na ogrodzenia.
Drut kolczasty, Widły stalowe do kartofli, buraków i nawozu, Wędzidła, Zgrzebla, Szczotki, Trikary spuszczadła, Kłódki, Zamki
Naczynia mleczarskie, Wszelkie przybory kuchenne, Meble żelazne doborowej jakości — możliwie tanio

poleca

Pr. Chladek

handel wyrobów żelaznych i metalowych

Lwów, Rynek 1. 45
(róg ul. Grodziekich).

ROK ZAŁOŻENIA 1860

JAN TKACZ I SYN

Zakład art. tapicersko - dekoracyjny

Lwów, ul. Kopernika 1. 18

wykonywa wszelkie roboty w zakres tapicerski wchodzące, jakoteż zupełne urządzenia pomieszczeń, pałaców i dworów podług najnowszych wzorów.

Poleca swój nowo założony **M a g a z y n**, który urządzony jest z najnowszych i fantastycznych mebli i wszelkich dekoracyj w najnowszych stylach.

EDWARD KUPCZYŃSKI

Lwów, ulica Sykstuska 17

poleca swój doborowy skład wszelkich gatunków **upręży** wykonanych podług najnowszych żurnali z najlepszych krajowych i zagranicznych materyałów. **Wielki wybór siodeł angielskich** z wszelkimi przyborami, jakoteż batogów, **spicrut, koców, letników, kamaszy, bandaży, mydeł do siodeł**, tłuszcz do upręży i do kopyt, **lakierów do skór**, wielki wybór **stalowych i niklowych wędzideł munsztuków** do jazdy powozowej i ostróg w każdym gatunku, **przybory do podróży** jakoto: **kuiry, torby, pledy** i t. p. — Wszelkie zamówienia odwrotną pocztą i po najumiarkowańszych cenach.

JAN LEWIŃSKI

koncesyonowany budowniczy

we Lwowie, ulica Krzyżowa 1. 42

poleca:

Kafłowe piece i kominki
kolorowe i białe różnych stylów

Kuchnie i wanny kąpielowe

Terrakota i majolika budowlana

Dachówki (karpiówki)
glazurowane

CEGŁY SZAMOTOWE

lepsze od zagranicznych z fabryki
hr. Potockich w Krzeszowicach

Płytki glazurowe na ściany
własnego wyrobu

Płytki szamotowe na posadzki
z największej fabryki czeskiej
w Pradze, Barta & Tichy

RURY KAMIONKOWE
(steingutowe)

Podłogi sosnowe maszynowe
heblowane na pióro i wpust
 $\frac{3}{4}$ i $1\frac{1}{2}$ cala grube

Listwy drewniane profilowane

ŚCIANKI GIPSOWE
własnego wyrobu

MATERIAŁY BUDOWLANE

kamień łamany i ciosowy, stopnie,
płyty balkonowe, płyty na chodniki
i podwórza

Papa dachowa
„DURESKO“

Cement i wapno hydrauliczne

GIPS

prażony własny patentowany

Na sprzedaż

parcele pod wille i ka-
mienice

na Kastelówce, ulicy Kur-
kowej 1. 37 i Pańskiej 1. 5

Adres dla telegramów: Lewiński, Lwów

Telefon Nr. 199

Konto żyrowe w austro-węgierskim Banku we Lwowie

Konto pocztowej kasy oszczędności Nr. 37.615

A. SOBOLEWSKI

we Lwowie, pl. Maryacki l. 5 (Hotel Francuski).

poleca swój magazyn zegarmistrzowski. Skład zegarków z najlepszych fabryk genewskich, Zegarów paryskich brązowych, wiedeńskich pendulowych. Zegarów podróжных, budzików i t. p. Główny skład zegarków fabryki Patek Philippe i Ska w Genewie dawniej zast. W. Grabińskiego we Lwowie, po cenach bardzo umiarkowanych.

Wielki wybór łańcuszków damskich, męskich w złocie, srebrze i stalowych.

Wchodzące w zakres zegarmistrzstwa **reparacje** wykonywa punktualnie, sumiennie pod gwarancyą.

Dom bankowy i kantor wymiany

Sokal & Lilien

we Lwowie, ul. Hetmańska l. 12

kupuje i sprzedaje listy zastawne Towarzystwa kredytowego galicyjskiego Banku krajowego, jakoteż obligacje komunalne Banku kraj. i oblig. galic. pożyczki krajowej, wszelkie renty, losy rządowe i prywatne, akcje kolejowe i obligacje pierwszeństwa, również wszelkie monety krajowe i zagraniczne, pod najkorzystniejszymi warunkami.

Przyjmuje za mierną prowizyą wszelkie zlecenia, wchodzące w zakres
— interesów bankowych. —

Zlecenia z prowincyi wykonywa się jak najrychlej.

Sztuczne wody mineralne i lecznicze

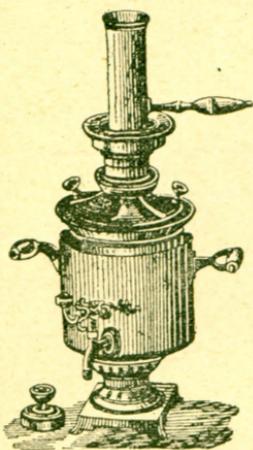
pod kontrolą Komisji przem. Tow. lekarskiego we Lwowie
wyrabia i poleca

Fabryka wody sodowej „ZDROWIE“

we Lwowie, ul. Krzyżowa 42. — Telefon Nr. 544.

Proszę żądać w aptekach i składach.

Magazyn założony w roku 1865 pod firmą GEBHARDT.

Także i na spłaty
miesięczne.

Bajecznie tanio kupuje się tylko dobrą
Porcelanę ☒ Szkło ☒ Samowary Tulskie
☒ Srebra „Christoffe“ i t. d. ☒

w znanym powszechnie z tanioci
i dobroci handlu

Artura Bartosza

Lwów, plac Maryacki (róg Kopernika)
obok handlu Szkowrona.

Polecam również

KOMISOWY SKŁAD MEBLI
ŻELAZNYCH I MOSIĘŻNYCH
w wielkim wyborze.

Krawiec

cywilny i wojskowy

wykonywa
wszelkie roboty
wchodzące w zakres kra-
wiewstwa po cenach możli-
wie najprzystępniejszych

W. Romaniszyn

Lwów, Kopernika 16.

ZNAK
FABRYCZNY

ZNAK
FABRYCZNY

ARNOLD WERNER

w Lwowie

ulica Stenkiewicza (pasaż Mikolascha)

NR. TELEFONU 29.

Właściciel fabryki wyrobów
ceramicznych w GLIŃSKU
i zastępca firmy

Б. LIBAN i S-ka w ПОДГОРЗУ
dostarcza Portland - Cement,
Cegły ogniotrwałe. Piec ka-
fłowe li tylko z materyału
ogniotrwałego, oraz urządzenia
kuchnie i wanny kaflowe.

Cenniki na żądanie darmo i opłatnie.

SEYFARTH & DYDYŃSKI.

Katalog franco.

Wielki skład papieru, galanteryi i dzieł sztuk pięknych, oraz wszelkie przybory do pisania, rysowania i malowania.

Bilety wizytowe litografowane i drukowane. — Księgi handlowe i rejestra gospodarcze układu K. Madejskiego i W. K. Cybulskiego, oraz wszelkie w zakres gospodarstwa wiejskiego wchodzące druki

poleca SEYFARTH I DYDYŃSKI WE LWOWIE, pl. MARYACKI.

CUKIERNIA

pod firmą

K. KRUSZYŃSKI

we Lwowie, przy ul. Jagiellońskiej l. 5.

poleca:

MAZURKI I TORTY: marcypanowe, nugatowe, makaranikowe, daktylowe, kamienne, linckie, kruche, czekoladowe (suche), mięsane (Alliance), kasztanowe, gryłażowe, jabłkowe a la Reine, czekoladowe a la Sacher, migdałowe, pulchne, chlebowe pulchne, ponczowe pulchne, warszawskie skaliste, ryżowe, Duchesse Marientort, kremowe (de Provenç), waflowe. — **CZEKOLADA** w paczkach własnego wyrobu i Massona. — **LIKIERY I COGNAC** francuski wprost sprowadzane, jakoteż **ROSOLISY I WÓDKI** krajowe. — **CHŁODNIKI** Shery Cobler, Grenadina, Dejardina, Oranżada, Limoniada, Orszada, Kawa mrożona, Ma-zagran. — **LODY** w kilku gatunkach przez cały rok w por-cych, cegiełkach i na salaterkach z forem.

Czytelnia zaopatrzona w pisma polityczne i ilustrowane polskie, francuskie, niemieckie i angielskie.

MLECZARNIA ANTONIEGO FALGIERA

— w Kańczudze —

wyrabia masło deserowe, sery zwyczajne, dzierzkowe, plaskanki i piwne. — Przy wyrobie serów i masła zachowuje się ściśle według higieny przy wzorowej czystości.

Magazyn towarów białatnych i płócien
STACHIEWICZA I ABRYROWSKIEGO WE LWOWIE, RYNEK 32

Magazyn towarów białatnych i płócien
STACHIEWICZA I ABRYROWSKIEGO
we Lwowie, Rynek 32

POLECA:

wielki wybór najmodniejszych materij
wełnianych i jedwabnych

Szewioty i sukienka czarne i kolorowe, Jedwabie i Aksamity Lyonskie, Kretony, Perkale i Satyny francuskie, Szale, Pledy, Chustki zimowe i letnie, Kocyki do nakrywania łóżek

PŁÓTNA IRLANDZKIE
RUMBURGSKIE
i ROBENDERSKIE

PERKALE i SZIPONY

BIELIZNĘ STOŁOWĄ

RĘCZNIKI i GRUSTKI DO NOSA

Próbki rozsyłamy na żądanie franko

Magazyn towarów białatnych i płócien
Stachiewicza i Abryrowskiego we Lwowie, Rynek 32

Magazyn towarów białatnych i płócien
Stachiewicza i Abryrowskiego we Lwowie, Rynek 32

Magazyn towarów białatnych i płócien
STACHIEWICZA I ABRYROWSKIEGO WE LWOWIE, RYNEK 32

Specyjalnie roztwiera
KASY OGNIOTRWAŁE

naprawia i dorabia
KLUCZE do tychże

**ALEKSANDER
WEICH**

Pracownia wyrobów
ślusarskich i wyrób
rozmaitych **WAG**

ul. Kościuszki l. 6.

Zwraca się uwagę Szanownych
Zarządów dóbr, klasztorów, fol-
warków, gorzelń, browarów, oraz
większych zakładów przemysłow-
ych, że

PYROLINY

najodpowiedniejszego środka do
świecenia, którego stosunkowo
do nafty o 50 proc. mniej wy-
chodzi, przyczem nie kopci, daje
jasne i spokojne światło i jest
bezpiecznym, bo niezapalnym.

WYŁĄCZNY SKŁAD
ZNAJDUJE SIĘ U

**AŁOJZEGO
HÜBNERA**

we Lwowie, Rynek 38.

Mleczarnia Przeworska

we Lwowie

plac Smolki liczba 5, i ulica Sienkiewicza liczba 3

obok Hotelu George'a

dostawia do mieszkań

MLEKO i SMIETANKĘ

w zamkniętych fiaskach.

Artykuły gospodarcze
i dla potrzeb domowych

SKŁAD FABRYCZNY

*Farb, Lakierów, Pokostów
Chemikalii*

ROGÓŹKI

MATERIAŁÓW TECHNICZNYCH I BU-
DOWLANYCH, ARTYKUŁÓW GUMO-
WYCH, TECHNICZNYCH I CHIRURGI-
CZNYCH

CERATY

WĘŻY GUMOWYCH I PARCIANYCH

POLECA

ALFRED BEACOCK
WE LWOWIE, HETMAŃSKA 4

PASY I OLIWY DO MASZYN, WĘŻE
GUMOWE I PARCIANE, LINOLEUM,
LATARNIE GOSPODARSKIE, WSZEL-
KIE WYROBY SZCZOTKARSKIE, PER-
FUMERYA W WIELKIM WYBORZE

KREGLE

FARBY ARTYSTYCZNE

KROKIETY

I WSZELKIE PRZYBORY DO TYCHŻE

MYDEŁKA TOALETOWE I ZWYCZAJNE,
SMAROWIDŁA DO OSI. — PYROLINA, GĄBKI,
WODA KOŁOŃSKA. 🌿🌿🌿 LAWN-TENNIS itp.

PRZYRZĄDY GIMNASTYCZNE POKOJOWE

CENNIKI NA ŻĄDANIE BEZPŁATNIE I OPŁACONE

Długoletnia praktyka za granicą, gdzie pracowałem w najpierwszorządniejszych firmach, dała mi sposobność poznać najlepsze i najtańsze źródła — dlatego też

CENY NAJNIŻSZE.

Na każdy sezon najświeższe nowości w największym wyborze, które osobiście zakupuję kilka razy w roku za granicą:

W WIEDNIU — PARYŻU etc.

NOWO OTWORZONY

Magazyn

specjalnych nowości galanteryjnych

POD FIRMĄ

Stanisław Tkacz

we Lwowie, ul. Hetmańska 10 (Bank zaliczkowy)

poleca wyroby brązowe, skórzane, z drzewa, artykuły do podróży i polowania, parasolki, laski, perfumerye etc.

ZAMÓWIENIA Z PROWINCYI ZAŁATWIAM
ODWROTNĄ POCZTĄ

Największy wybór stosownych podarunków

na Gwiazdkę i Nowy Rok!

PODARUNKI ŚLUBNE I INNE OKOLICZNO-
ŚCIOWE PODARUNKI

Założona w roku 1877

L. J. Malewski

we Lwowie, ulica
Ormiańska 1. 12.

poleca
wyrabiane w swej fabryce

=== **KORKI** ===

do beczek i butelek

w lepszej jakości od za-
granicznych, jakoteż drze-
wo korkowe, **koła do**
mielenia jagieł, oraz po-
deszwy i koreczki dam-
skie.

Założona w roku 1877

Pierwsza krajowa fabryka korków katalońskich.

Pierwsza krajowa fabryka korków katalońskich.

CUKIERNIA
Marceli Gramski

Lwów, ul. 3-go Maja 1. 17.

Poleca znakomite ciasta, cu-
kry, herbatniki, konfitury, nie-
zrównanej dobroci, wielki
wybór pierników oraz kawę,
herbatę, czekoladę.

Zamówienia z prowincyi za-
łatwia się odwrotną pocztą.

Z poważaniem

M. Gramski.

PRACOWNIA RZEźBIARSKO-KAMIENIARSKA

i skład gotowych nagrobków, pomników,
figur cmentarnych i tablic pamiątkowych
z wszelkich kamieni ciosowych, granitów, marmurów, labradorów, syenitów i alabastrów
obejmuje powyższe roboty tak w miejscu jak i na prowincyi

JAN WEWIÓRSKI

koncesyonowany majster kamieniarski
we Lwowie, ulica św. Piotra liczba 25.

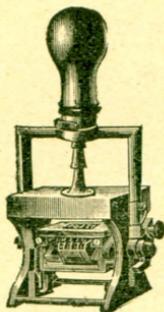
Familijne grobowce, pomniki, obramienia sztachtetami żelaznemi
postumenty, kaplice, ołtarze, roboty ziemne z betonów i ro-
boty budowlane.

Gwarancya wszelka za czas, dobroć materyałów i sumienne wykonanie.

Ceny nizkie. — Na żądanie szkice i kosztorysy.

ARTYSTYCZNY ZAKŁAD RYTOWNICZY MAKSA GLASERMANA

Lwów, ulica Sykstuska I. 17.

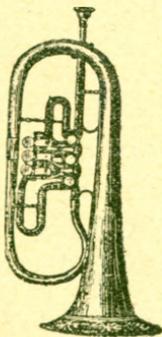
Wykonywa gustownie i tanio: Stampilie kauczukowe i metalowe, numeratory i stemple datowe, tablice z metalu lane, oraz mosiężne grawirowane, tablice nagrobowe, graniczne, oraz z nazwami ulic, marki pieczętawkowe, odznaki dla straży leśnej i polowej, cęgi do plomb, jakoteż różne grawury na wszelkich metalach. Skład drukarni kauczukowych i farb do stampilii.

Zamówienia z prowincyi wykonywa się odwrotnie.

FRANCISZEK NIEWCZYK

PIERWSZA KRAJ. FABRYKA INSTRUMENTÓW MUZYCZNYCH

we Lwowie, ul. Czarnieckiego I. 10.

Mam zaszczyt zawiadomić P. T. Publiczność iż na żądanie Centralnego Związku Fabrycznego przeniosłem moją fabrykę z całym personelem z Poznania do Lwowa a zaopatrzysz swoją fabrykę w najnowsze i najpraktyczniejsze maszyny dla robót precyzyjnych wstanie jestem najwzbredniejszym wymaganiom zadość uczynić, oraz obcej konkurencji sta-
wić czoło.

Cenniki na żądanie wysyłam.

WYROBY ZŁOTE I SREBRNE
ZEGARKI GENEWSKIE

najtaniej do nabycia u firmy

EDMUND MARYAN BEER, jubiler

Lwów, ulica Akademicka liczba 4.

LEON APPEL

LWÓW, PASAŻ RAUSMANA 3-5.

WYKONYWA:

SZYLDY, SZYBY TRAWIONE, MALOWANE
I WITRAŻE, WSZELKIEGO RODZAJU TA-
BLICE ŁANE Z CYNKU, MOSIĄDZU
I SZKLANNE. ROBOTY LAKIERNICZE
BUDOWLANE I GALANTERYJNE.

DOSTAWCA SZYB TRAWIONYCH DLA PAWILONU NAJ-
WYŻSZEGO DWORU C. K. KOLEI PAŃSTW. WE LWOWIE.

CZEKOLADĘ, CUKRY DESEROWE ORAZ
KAKAO ODTŁUSZCZONE PROSZKOWANE

poleca

R. PRETER

PAROWA FABRYKA CZEKOLADY

Lwów, ul. Kopernika 1. 3.

Zamówienia z prowincyi załatwia się odwrotną pocztą.

Rok założenia 1878.

MAGASIN „AU BON MARCHÉ“

Magazyn specjalny biżuterii, towarów galanteryjnych
POD FIRMA KÉSMARKY & ILLÉS NASTĘPCA

Władysław Ciechulski

we Lwowie, róg pl. Maryackiego i ul. Teatralnej (dom Kapituły).

NAJWIĘKSZY SKŁAD WYROBÓW SKÓRZANYCH

a mianowicie: **Portemonnais** damskie i męskie. **Portemonnais** do podróży (pamentowe). **Woreczki** na pieniądze w rozmaitych wielkościach i gatunkach. **Pułaresy** oa bilety wizytowe i pieniądze papierowe z notatkami lub bez tychże, z zameczkami lub tylko składane dwu i trzy działowe — również z haftem jedwabnym wewnątrz, jakoteż z przedziałką na fotografię. **Pułaresy** na pieniądze i papiery większych rozmiarów z przeróżnymi podziałkami. **Portefeuille** kasowe na papiery wartościowe. akta, weksle i przeróżne pisma. **Mapy** skórzane na biórka. **Etui** na cygara, papierosy, cygara włoskie. **Tytonierki** i t. p. zamykane lub do zasuwania.

Wielki wyrób biżuterii damskiej i męskiej.

jakoto: Broszek, kółczyków, branzoletek, spinek, szpilek, łańcuszków, tak z prawdz. koralu, ametystów, granatów w oprawie srebrnej i złoczonej, jak również biżuterii z prawdziwego srebra złoczonego, następnie imitacji brylantów, imitacji złotych rzeczy z brązu, czarnego dżetu i t. p.

Wszelkie artykuły do podróży.

jakoto: Kufierki ręczne. Torbeczki damskie, mniejsze i większe. Torby ręczne. Torbeczki na rzemykach. Torby z urządzeniem toaletowym (Necessaire). Wórki podróżne. Paski do pleców. Fłaszki podróżne. Necessaire toalety i stołowe i wiele rzeczy w ten zakres wchodzących.

Specjalnie jako nowość niezrównanej dobroci i lekkości. **Szwedzkie kufierki ręczne. Pudełka na kapelusze, damskie i męskie** i w ogóle **pudełka** bardzo praktyczne do drogi.

Wielki skład krawatek męskich wszelkiego rodzaju. **Albumy i Parawaniki** na fotografie. **Wachlarze. Paski damskie. Ramki** na fotografie. **Teki** do pisania. **Książki na porczye** oprawne w skórę, plusz i płótno. **Torby i Teki** do noszenia książek szkolnych. **Papiery listowe. Wszelkie artykuły toaletowe. Prawdziwe francuskie i angielskie perfumy i mydła. Prawdziwa woda kolońska.**

Wyroby z brązu, niklu, cynku

i imitacje tychże — jakoto: Garnitury do pisania, kałamarze, lichtarze, kasetki na biżuterię i garnitury do palenia, zegarki, podstawki na bilety itp.

Wyroby z pluszu, drzewa, skóry

jakoto: kasetki, necessairy, stoliki do palenia, ciężarki, garnitury do gry w karty i szachy.

Skład prawdz. japońskich towarów i imitacji (Papier Maché).

jakoto: Kasetek rozmaitych, Etażerek, Stolików, Wazonów porcelanowych i metalowych, Wachlarzy, Parasoli, Parawaników i t. p.

Wyroby ze słynnej i najlepszej stali szwedzkiej: Brzytwy, scyzoryki, nożyczki, noże do użytku domowego i noże specjalne dla pp. Masarzy i Rzeźników. **TOPORY** do wyrębu mięsa.

Magazyn utrzymuje zawsze bogaty skład wszelkich artykułów na wiązania okolicznościowe jakoto: Podarunki na urodziny, imieniny i wesela, święta i podarunki noworoczne. **Ceny stale i nadzwyczaj umiarkowane**, których niskie obniżenie osiągnięto jedynie przez zakupno wszelkich towarów w znacznej ilości. — **Spis towarów na żądanie odwrotnie i franco.**

ZAKŁAD LITOGRAFICZNY

pod firmą

ANDRZEJ ANDREJCZYN

Lwów, ul. Kopernika l. 28

Wykonywa bilety wizytowe, zaproszenia ślubne i balowe, faktury, etykiety, mapy, nuty i w ogóle wszystkie roboty w zakres litografii wchodzące.

SZYMON BOJANOWSKI

WE LWOWIE

ULICA CERNEROWSKA 17/B. (DGM WŁASNY)

PRACOWNIA WYROBÓW STOLARSKICH, SNYCERSKICH I TOKARSKICH, ORAZ WYKONYWA ROBOTY BUDOWLANE.

ALEKSANDER BOJARSKI

Lwów, ulica Piekarska l. 16

Wykonywa wszelkie roboty w zakres lakiernictwa wchodzące, również roboty lakiernicze budowlane tak we Lwowie jak i na prowincyi po cenach jak najprzystępniejszych, poleca się łaskawym względem P. T. Publiczności.

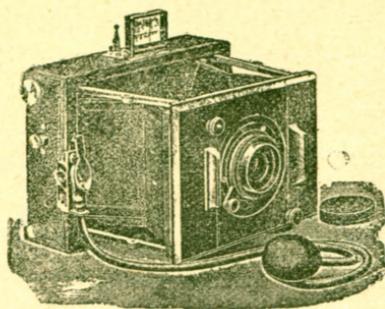
Edmund Brodkowski

Lwów, ulica Wałowa L. 11

naprzeciw filii pocztowej (powyżej handlu Bałabana)

Największy oraz najtańszy w kraju skład
aparatów i wszelkich przyborów do fotografii
— naukowej, zawodowej i amatorskiej —

poleca
najlepsze
i najnowsze
aparaty fo-
tograficzne
bardzo
tanie
lecz tylko
za gotówkę

poleca
najlepsze
i najnowsze
aparaty fo-
tograficzne
bardzo
tanie
lecz tylko
za gotówkę

WYCIĄG Z CENNIKA:

Aparaty **GOERZA, VAIGHTANDERA** Kodaki statywowe
i t. p., tak samo wszelkie obiektywy

== 15% opustu na cenach fabrycznych. ==

Zatrzaski „Eos“ najnowsze do 9:12 K. 7.— do 13:18 K. 8.—
Statywy metalowe automat. „ 9:12 „ 6.50 „ 13:18 „ 7.50
Kartki celoidynowe lub bromowe 10 sztuk K. —.34, 100 szt. K. 3.—
Płyty Lumiera francuskie najlepsze 6/9 9/12 13/18

Kor. 1.10 2.50 4.30

CENNIKI gratis i franko. — O próbne zamówienia uprasza się.
Na prowincję wysła się odwrotną pocztą Opakowanie
wedle każdego cennika podobnej firmy. nie liczy się.

Pierwsza krajowa siłą elektryczną pędzona Szlifiernia i tokarnia oraz pracownia rzeźbiarsko-kamieniarska

pod firmą:

Ludwik Tyrowicz

Lwów, ulica Piekarska 1. 95.

wykonywa i poleca:

z wszelkich gatunków granitów labradorów, syenitów, alabastrów, marmurów i kamieni ciosowych, wszystkie roboty cmentarne, budowlane i kościelne, kamieniarskie, rzeźbiarskie i tokarskie.

Główny i najtańszy skład nagrobków.

BIELIZNĘ
męską, damską, dla dziewcząt, chłopców i dzieci.

GABE WYPRAWY ŚLUBNE

Wyprawki zupełne dla niemowląt.

KOŁDRY I MATERACE

Płótna czysto lniane, stołową bieliznę, ręczniki, ścierki.

**SZYFONY, SZYRTYNGI
DYMY NA KALESONY**

Skarpetki męskie i dla dzieci.

Pończochy damskie i dla dzieci.

Cenniki i próbki bezpłatnie na żądanie:

Wszystko w gatunkach doborowych, po cenie niższej poleca:

Pierwsza galic. fabryka
— bielizny i kołder —

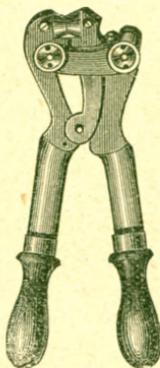
WIKTORA SEDLACZKA

w Lwowie, plac Kapitulny 1.3.

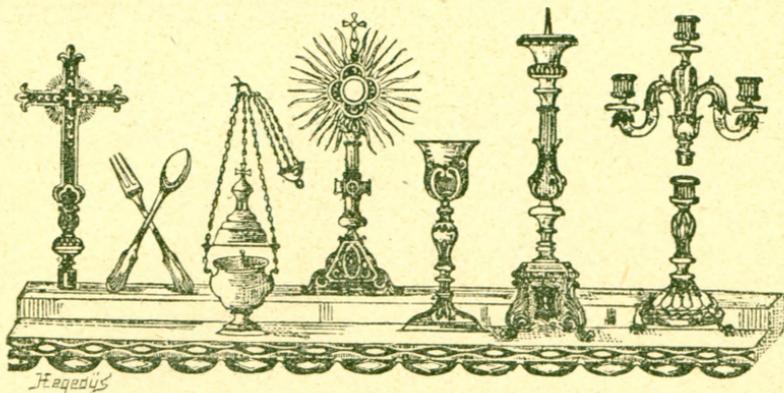
ANTONI HALSKI

HANDEL ŻELAZNY.

— we Lwowie, plac Maryacki liczba 9. —

Kompletne urządzenia do kuchni i domu. Naczynia aluminiowe, najhygieniczniejsze, nieznórwane na wsi i w mieście. Narzędzia gospodarze: Kłotki amerykańskie i krajowe, Maszynki do strzyżenia bydła Kor. 3.80 do koni K. 5.—, Ocyłe H stalowe. Ufnale szwedzkie, Latarnie naftowe, graniaste, nieznórwane K. 5.20. Latarnie powozowe od K. 10.—. Dzwony metalowe K^o K. 4.30. Szatkownice tyrolskie. Wagi decymalne. Drut kolezasty cynkowany, gruby 100 mtr. K. 6. Narzędzia ogrodnicze. Okucia do budowy, do drzwi, okien, kuchni. Kasy ogniotrwałe od K. 140.—. Kasetki żelazne od K. 7.—. Meble żelazne. Łóżka, łóżećka, umywalnie. Kłozety i bidety. Wyroby nożownicze, znakomite angielskie Solingen i francuskie.

J. WYPASEK we Lwowie
ulica Krakowska 1. 6.

poleca Wielebnemu Duchowieństwu swoją odznaczoną medalami srebrnymi

PRACOWNIĘ BRONZOWNICZĄ

i skład wszelkich przedmiotów i przyborów kościelnych własnego wyrobu ze złota, srebra, chińskiego srebra (alpaka), brązu itd. wykonanych trwale, gustownie, po cenach najsumienniejszych.

Najładniejszy wybór Kielichów, Puszek, Monstrancyi, Relikwiarzy, Pająków i Lamp
Przyjmuje do ozłacania i posrebrzania powyższe przedmioty.

NA WIOSNĘ i LATO!

wielki wybór bawełnianych, wełnianych i jedwabnych trykotowych towarów.

Wielki wybór deszczochronów i pleców do podróży.

PLÓTNA
BIELIZNĘ STOŁOWĄ

gotową bieliznę dla mężczyzn
pończochy, skarpetki
oraz
pończoszki dla dzieci.

Bieliznę Dra LEHMANN

polecą handel
P. S. BARDASZA
we Lwowie, Teatralna 9
vis-a-vis kościoła katedralnego.
Towar doborowy. Ceny fabryczne.

SKŁAD KOMISOWY
Prof. Dra JAEGERA normalnej BIELIZNY
BIELIZNY ZDROWIA
ks. prob. Sebastjana Knajsa
oraz czysto jedwabnej, higienicznej.
Bieliznę Dra LEHMANN

Najnowsze krawatki, manszety i kołnierzyki.

Wełniane angielskie kamizelki z rękawami i pończochy myśliwskie.

NARODNA HOSTYNNYCIA

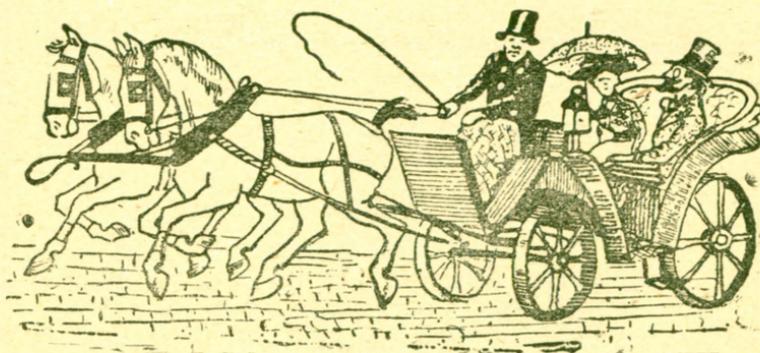
we Lwowie, róg ulicy Sykstuskiej i Kościuszki

stacya tramwaju elektrycznego

HOTEL, RESTAURACYA i KAWIARNIA

Elektryczne oświetlenie — elektryczna winda. — Telefon. — Kąpiele. — Ceny umiarkowane, urządzenie pierwszorzędne.

W DOMIE KRAWIEC, SZEWC I FRYZYER.

KONIE ZE STAJNICESARSKIEJ

Najpiękniejsze
na gumowych kołach

POWOZY

Najgustowniejsze
na gumowych kołach

zamawiać można u

Antoniego Kurkowskiego

we Lwowie, ulica Sobieskiego l. 10.

IGNACY RAPS

zegarmistrz

Lwów, plac Maryacki 1. 7.

Poleca swój wielki skład zegarków Szwajcarskich kieszonkowych, Wiedeńskich ściennej i Szwarcwaldzkich, jakoteż wielki wybór łańcuszków złotych i srebrnych.

== **Wszelkie reparacje wykonywa najdokładniej i najtaniej.** ==
Premiowany złotym medalem na wystawach Paryża, Brukseli i Londynu.

KAROL DOMICZEK

elektro-technik mechanik

we Lwowie, ulica Sykstuska liczba 23

Zakład elektro-mechaniczny

pędzony motorem elektrycznym wykonywa telefony, dzwonki elektryczne, gromochrony, aparaty indukcyjne etc. etc.

Wyłączne zastępstwo na Galicyę i Bukowinę

== **SPRZEDAŻY ROWERÓW** ==

„ADLER“ marki cieszącej się światową sławą

oraz znakomitej marki **Jana PUCHA w Gracu.**

Części składowe i przybory do rowerów tylko najlepszej jakości. —
Wzorowy warsztat dla naprawy, emaliowania i niklowania rowerów.

Cenniki ilustrowane gratis i franco.

Od 36-ciu lat istniejąca

FABRYKA I SKŁAD WYROBÓW JUBILERSKICH

ZŁOTYCH I SREBRNYCH

JULIAN DĄBROWSKI

Lwów, ulica Hetmańska 1. 4

największy skład zegarków genewskich z pierwszorzędnym fabryk, jakoteż zegarów francuskich, angielskich i innych. Perły, brylanty itp. per occasion zawsze na składzie. Oba zawody połączone są z pracowniami.

Wydawnictwa Słowa Polskiego

Blicher-Clausen J. STRYJ FRANIO, powieść z życia duńskiego	K. 1'20
Compain L. M. PRZEBOJEM, powieść, przekład z franc.	K. —'60
Coulevain Piotr de. NA GAŁĘZI. Przekład z francuskiego F. Popławskiej	K. 1.80
Doyle Conan. CZERWONYM SZLAKIEM, pow., tł. z ang. Br. Neufeldówna	K. —'60
Gąsiorowski Wacław. HURAGAN, powieść hist. z epoki napoleońskiej, w 3 tomach. Wyd. III. Lwów 1903 K. 6—, w ozdob. opr.	K. 7'80
Gąsiorowski Wacław. ROK 1809, powieść hist. z epoki napoleońskiej, w 2 tomach. Wyd. II. Lwów, 1903 K. 4—, w ozdob. opr.	K. 4'60
Gerard Dorota (Longard de Longgarde). NIEPRAWDOPODOBNA IDYLLA. Przygody angielskiej rodziny w Galicji. Z ang. tłumaczyła A. G.	K. 1'20
Głabiński St. ZAMACH NA UNIwersYTET POLSKI WE LWOWIE	K. 1—
Glin Elinor. WIZYTY ELZBIETY. Powieść. Tłum. z angielskiego	K. —'60
Gorkij M. OPOWIADANIA, wolny przekład z rosyjskiego. Treść: Włóczęga, Małżeństwo Orłowie, Zazubrina	K. —'60
Gruszecki Artur. WIĘKSZOŚCIA, pow. współczesna K. 2—, w ozdob. opr.	K. 2'60
Hauch C. TAJEMNICZA PEWNEJ RODZINY POLSKIEJ. Z oryg. duńsk. przeł. J. Klemensiewiczowa. Lwów, 1903 K. 1'20, w ozdobnej oprawie	K. 1'80
Hoffmanowa Klementyna z Tańskich. WYBÓR DZIEŁ, 6 tom., wstępem opatrzył Dr. Piotr Chmielowski, Cena zniżona K. 3—, w ozdob. opr. w 3 tom.	K. 4'80
Jeż T. T. (Zygmunt Miłkowski) HRYHOR SERDECZNY, powieść, 2 tomy. Z dodatkiem szkicu: Jeden z wielu	K. 1'20
Jeż T. T. (Zygmunt Miłkowski). O BYT, powieść histor. na tle dziejów Albanii, 3 tomy, wyd. jubil. z portr. autora. Lwów, 1903	K. 6—
Jeż T. T. (Zygmunt Miłkowski). SYLWETY EMIGRACYJNE. Wielka 8-ka, ...	K. 6—
Krajewski Józef. TAJNE ZWIĄZKI W GALICYI (1833—1841)	K. 1'20
Kraszewski J. I. (B. Bolesławita). DZIECIĘ STAREGO MIASTA, obrazek na tle ost. powstania	K. —'60
Maszewski Stanisław. SYCYLIA w latach 1848 i 1849.	K. —'60
OPOWIEŚCI JAPONSKIE w spolszczeniu Jana G.	K. —'60
Przygodny. WARSZAWA WSPÓŁCZESNA W 12 OBRAZKACH	K. 1'50
Rod Edward. DAREMNY WYSIŁEK, powieść, Lwów, 1903	K. 1'20
Robertson J. HUMANIŚCI NOWOŻYTNI. Studya socyologiczne o Carlyle'u, Millu Emersonie, Arnoldzie, Ruskinie i Spencerze. Z oryginału ang. przełożył, przypisanymi i skorowidzem opatrzył Jan Stecki. Cena K. 2'60, dla prenum.	K. 1'80
Rojan K. MUSZKA, powieść, Lwów	K. 3—
Rojan K. JUTRZENKA, powieść, Lwów 1907	K. 3—
Romanowska St. NAD MICHIGANEM. Opowieść z życia wychodźców polskich do Ameryki. Odznaczona I. nagrodą	K. —'30
Rosny J. H. DOKTÓR HARAMBUR. Powieść. Przekład Br. Neufeldówny	K. 1'20
Rosny J. H. VAMIREH. Powieść. Tłum. z ang. Br. Neufeldówna	K. —'60
Rossowski Stanisław. MOJA CÓRKA. Lwów	K. 2'50
Rossowski Stanisław. PSYCHE, poezye, wyd. wytworne na pap. czerpanym	K. 3—
Rovetta G. LULU, powieść, przekł. z włoskiego	K. 1'20
Selavus Wiesław. UGODOWCY, pow. Wyd. III. K. 3—, w ozd. oprawie	K. 3'60
Seignobos K. DZIEJE POLITYCZNE EUROPY WSPÓŁCZESNEJ. Różwój stronnictw i form politycznych 1814—1899. 2 t. K. 10'40, dla prenumurat.	K. 7'50
Słowacki Juliusz. MAKRYNA MIECZYŚLAWSKA. Wydał i objaśnił dr. Henryk Biegeleisen. Z portretami przełożonej klasztoru i poety	K. 2—
Sołtan Bogar. PANNA SIEKIERCZANKA. — Szkic. Lwów	K. 2—
Wasilewski Z. NOWY KONRAD. Rozbiór „Wyzwolenia“ St. Wyspiańskiego	K. 1'20
Wasilewski Z. ŚLADAMI MICKIEWICZA, Lwów, stron 300	K. 3'60
Wazow Jan. KRÓLOWA KAZAŁARSKA. Współczesna powieść bułgarska w 2 częściach. Tłumacz. J. G.	K. 1'80
Wells H. G. CZŁOWIEK NIEWIDZIALNY, przekład z angielskiego	K. —'60
Witort Jan. ZARYSY PRAWA PIERWOTNEGO. Cena K. 2.60, dla prenum.	K. 1'50
Zora. DROGAMI ŻYCIA, powieść, Lwów	K. 1'20

Do nabycia we wszystkich większych księgarniach
i w Administracji Słowa Polskiego ul. Chorążczyzna 17-19.

Największy polityczny dziennik polski

Słowo Polskie

wychodzi we Lwowie dwa razy dziennie.

Względnie do swych rozmiarów jest dziennikiem najtańszym. Organ zupełnie niezależny politycznie, materialnie zaś tylko od prenumeratorów, na których byt swój opiera. „SŁOWO POLSKIE“ drukuje jednocześnie kilka powieści, z których jedną

W KSIĄŻKOWYM DODATKU TYGODNIOWYM.

Prenumerata „Słowa Polskiego“ wynosi miesięcznie:

We Lwowie (w Administracji lub biurach)	2 kor.	— hal.
We Lwowie z 2-krotną dostawą do domu	2 „	60 „
Z jednokrotną wysyłką pocztową	2 „	50 „
Z dwukrotną wysyłką pocztową	3 „	— „

Adres: REDAKCYI, ADMINISTRACYI I DRUKARNI
 — LWÓW, UL. CHORAŹCZYZNY 17-19. —

DRUKARNIA i STEREOTYPIA SŁOWA POLSKIEGO

WE LWOWIE, ULICA CHORAŹCZYZNY L. 17-19

POSIADA

MASZYNY DRUKARSKIE ROTACYJNE I POSPIESZNE,
 KOMPLETNĄ STEREOTYPIĘ PŁASKĄ i OKRĄGLĄ,
 WIELKI WYBÓR CZCIONEK DZIEŁOWYCH, OZDO-
 BNYCH, ORNAMENTÓW i PISM PLAKATOWYCH

Wykonywa:

Czasopisma, dzieła, ilustracje, broszury, cenniki, wszelkie
 druki dla handlu, przemysłu i rolnictwa w najkrótszym czasie
 i po możliwie niskich cenach.

**TARYFA OPŁAT ZA JAZDY FIAKRAMI I DOROŻKAMI
W OBRĘBIE MIASTA LWOWA.**

Za jazdę	Fiakier parokonnny		Dorożka parokonna		Dorożka 1-konna							
	dzień		noc		dzień		noc					
	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.				
I. a) za jazdę wśród tej samej dzielnicy lub z jednej dzielnicy do sąsiedniej	1	—	1	10	—	60	—	70	—	50	—	60
b) za jazdę z dzielnicy I. na III. i z II. na IV., tudzież odwrotnie	1	—	1	10	—	80	—	90	—	70	—	80
II. za opłatą według czasu :												
1. za pierwsze pół godziny	1	40	1	80	1	—	1	20	—	80	1	—
2. za każdy następny kwadrans	—	60	—	70	—	40	—	50	—	30	—	40
3. jazda spacerowa, za pierwsze pół godziny	1	70	1	90	1	40	1	60	1	—	1	10
4. „ „ „ za każdy nast. kwadrans	—	70	—	80	—	50	—	60	—	40	—	50
III. do oznaczonych miejsc :												
5. z każdego stanowiska : a) na górę Franciszka Józefa, b) do Kortumówki, c) do ogrodu Kiselki, d) do lasu Węglińskiego, e) do stawów Wuleckich, f) do Zofiówki, g) do rogatek: grodeckiej, kleparowskiej, zamarstynowskiej i żółkiewskiej, h) do cmentarzy janowskich, i) na plac powystawowy, k) do rzeźni miejskiej, l) do szkoły kadeckiej, m) do dworca czerniowieckiego, n) do stawu Kamińskiego, o) do Pohulanki, p) do kasarni na błoniach janowskich, r) do Sobieszczyzny, s) do boiska Sokołów, t) na cmentarz Łyczakowski (na ten ostatni jednak tylko w godzinach popołudniowych począwszy od godziny 2-tej) lub odwrotnie	1	60	1	70	1	—	1	20	—	80	1	—
6. z każdego stanowiska : a) do rogatek: janowskiej, Łyczakowskiej, stryjskiej, wuleckiej i zielonej b) do cetnerówki, c) do Krasuczyna, d) do Snopkowa, e) do koszar na Wulce lub odwrotnie	1	80	2	—	1	20	1	40	1	—	1	20
IV. za jazdy szczególne :												
7. do i od toru Cetnera	5	—	6	—	4	—	5	—	3	—	4	—
8. do i od dworca głównego (z lekkim pakun.	2	20	2	40	1	40	1	60	1	—	1	20
9. do i od dworca na Podzam. (obok gościa	1	80	2	—	1	—	1	20	—	80	—	40
10. na bale i z powrotem z balów	2	—	2	—	1	40	1	40	1	—	1	—
V. na cmentarz Łyczakowski w dzień zaduszny bez względu na porę dnia	1	60	1	60	1	20	1	20	1	—	1	—

Uwaga. Ad II. czas niedochodzący kwadransa, liczy się za pełny kwadrans. Przez jazdę spacerową rozumie się jazdę po ulicach miasta i przedmieść przez czas dłuższy bez zatrzymania się. Ad III. jazda z konduktem pogrzebowym liczy się według czasu. Ad IV. za pakunek umieszczony na koźle lub z tyłu powozu dopłaca się 40 hal. Za podjazd pod dom i oczekiwanie, nie dochodzące razem 10 minut, nie należy się nic; jeżeli oczekiwanie z podjazdem razem trwa dłużej, należy się za cały czas czekania opłata według czasu. W razie przedłużenia jazy wymienionych pod III. i IV. liczy się dalsze wynagrodzenie wedle pozycyi II. 2. Za nocną uważa się w czasie od 1. listopada do końca marca jazdę od godz. 7 wieczór do godz. 7 rano, w innych miesiącach, t. j. od 1 kwietnia do końca października jazdę od 9 wieczór do 7 rano.

Dorożki z kołami gumowemi obowiązują ta sama taryfa.

Miejski tramwaj elektryczny dzieli się na dwie linie: główną od dworca kolei Karola Ludwika do rogatki Łyczakowskiej, z odnogą na cmentarz Łyczakowski (wozy na tej odnodze kursują tylko w godzinach popołudniowych) i poboczną od kawiarni wiedeńskiej do parku Kilińskiego.

Linia główna podzielona jest na następujące cztery sekcye: 1. od dworca głównego do politechniki, 2. od politechniki do kawiarni wiedeńskiej, od kawiarni wiedeńskiej do szkoły św. Antoniego i od szkoły św. Antoniego do końca tej linii. — Linia poboczna ma dwie sekcye: 1. od kawiarni wiedeńskiej do ul. Zielonej i 2. od ul. Zielonej do szkoły św. Zofii, względnie do parku Kilińskiego.

Opłata wynosi:	I. kl.	II. kl.
za przejazd 1 sekcyi	8 hal.	6 hal.
„ „ 2 „	16 „	12 „
„ „ 3 „	20 „	15 „
„ „ 4 „	24 „	18 „

UZNANE ZA NAJLEPSZE
TUTKI
„PRIMUS“

z najprzedniejszej
bibułki francuskiej

✻ ABADIE ✻

WSZĘDZIE DO NABYCIA!

FABRYKA

WE LWOWIE, UL. MIKIEWICZA 6. 2

W. Primus & S. Iglicki

Lwów, ul. Jagiellońska 12
poleca Szan. P. T. Publiczności swój

MAGAZYN

materyi na meble, dywanów, portyer, firanek, wszelkich dekoracyi pokojowych, mebli stylowych, secesyjnych i t. p. — oraz własną

Pracownię tapicerską.

Zaopatrzywszy nasz magazyn w towar doborowy i najmodniejszy z pierwszorzędných źródeł, pragniemy umiarkowanemi cenami i rzetelną usługą zyskać sobie zupełne zaufanie i względy Szanownej Publiczności.

Dziękując za dotychczasowe względy, prosimy o zachowanie ich nadal

Z głębokim szacunkiem

Władysław Primus

były długoletni współpracownik
firmy Filip Haas i Synowie
we Lwowie.

Stefan Iglicki

właściciel magazynu mebli oraz
pracowni tapicerskiej
w Krakowie.

WSZELKIE URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE

wykonywa firma

SOKOLNICKI & WIŚNIEWSKI

Fabryka elektrotechniczna
i Zakład instalacyjny
LWÓW

Fabryka i biuro centrale:

ulica na Błonie 38

BIURA INSTALACYJNE:

LWÓW, Akademicka 16

KRAKÓW, plac Maryacki 9

Adres teleg.: GROM — LWÓW

Telefon Nr. 919

WYRÓB BROMOCERKONÓW

najlepszej konstrukcji
specjalnie dla kopalń nafty

DOSTAWA
PRZEWODNIKÓW

Specjalność! Przewodniki
ogniotrwałe w izolacji
miniowej i asbestowej

Największe składy artykułów elektrotechnicznych

BIBLIOTEKA KORNICKA

Cz 21520

16
1907

Pierwsze galicyjskie Towarzystwo akcyjne
Refineryi spirytusu we Lwowie.

Pierwsze galicyjskie
**TOWARZYSTWO
REFINERYI SPIRYTUSU**

— WE LWOWIE —
poleca swoje zasłanite

Wódki Polskie

Rozetley, Nalewki, Kłamy,
Likiery, Specyaly, **MELANCIA**

PLAC KAPITULNY L. 3
Składy: PASAŻ HAUSMANA 7
PL. BERNARDYŃSKI 2

Galicyjskie Towarzystwo akcyjne
Refineryi spirytusu we Lwowie.

LWOWSKI AKCYJNY

ZAKŁAD ZASTAWNICZY

ul. Karola Ludwika L. 3.

przyjmuje w zastaw: szlachetne kamienie, wy-
robry ze złota, srebra i innych drogich krusz-
ców, papiery wartościowe, przedmioty z brązu,
brąz, galantoryę, dzieła sztuki i t. d.

udzielając możliwie najwyższych zaliczek.

Zlecenia zamiejscowe wykonywane odwrotną pocztą.

— Stopa procentowa minimalna. —

Dyrekcya.

Dr. Jan Rucker i Ska

Parowa fabryka czekolady,
cakrów i t. p., we Lwowie

Składy: ULICA KAROLA LUDWIKA L. 3
PLAC GOLUCHOWSKICH L. 9

Poleca Czekoladki, Pomości, Karmelki, Herbatniki, Biszkopy, Czeko-
ladę do gotowania, Czekoladę Śmiałankową, Moccę „Napolitaine” i t. p.

Introligatornia Kazimierza Legietyńskiego we Lwowie.